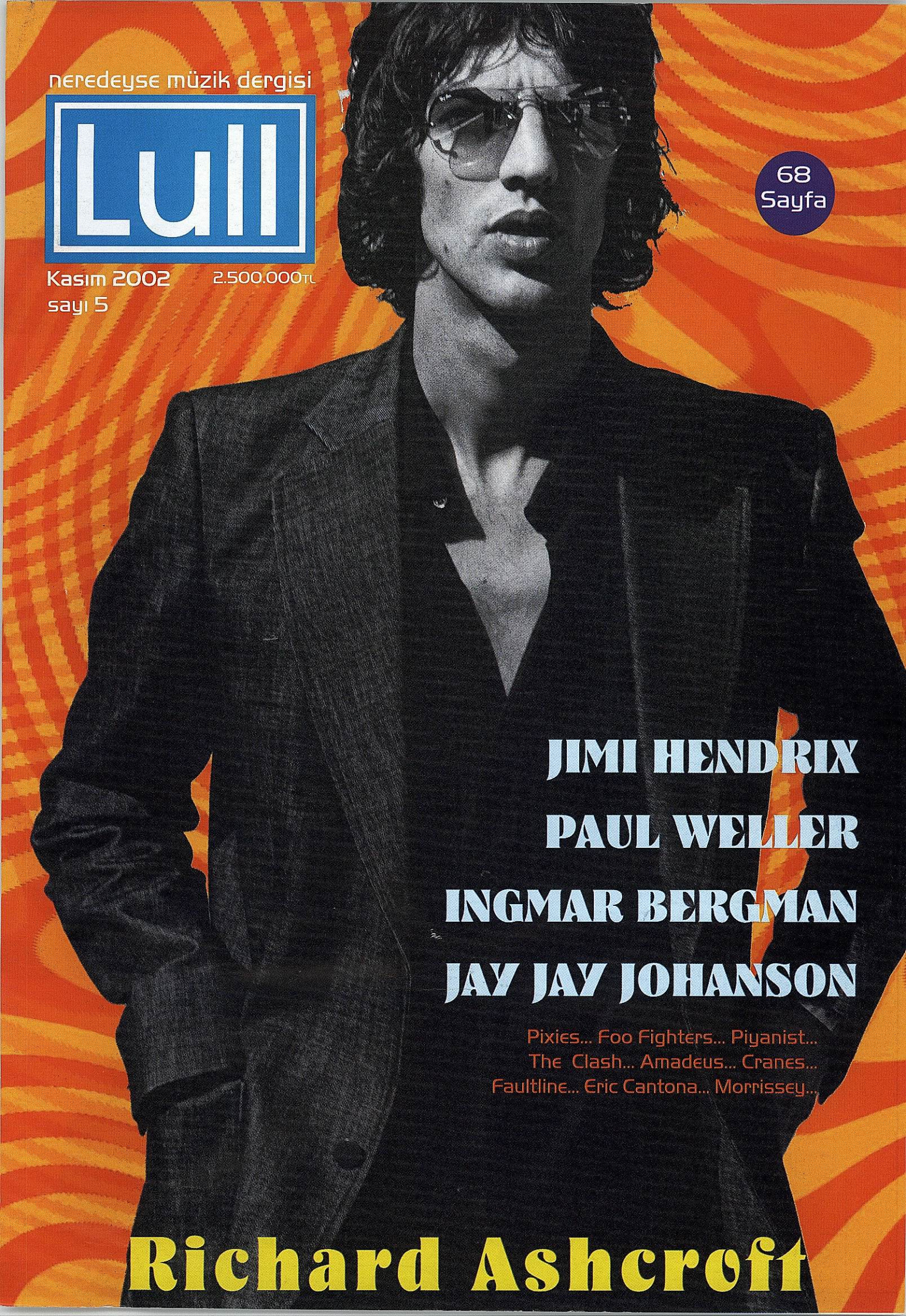
neredeyse müzik dergisi
Lull
68 Sayfa
Kasım 2002
sayı 5
2.500.000TL
JIMI HENDRIX
PAUL WELLER
INGMAR BERGMAN
JAY JAY JOHANSON
Pixies... Foo Fighters... Piyanist...
The Clash... Amadeus... Cranes...
Faultline... Eric Cantona... Morrissey...
Richard Ashcroft

LAÇO TAYFA
Hicaz Dolap

Hüsnü Şenlendirici: Klarnet
Özkan Alıcı: Bağlama
Nuri Lekesizgöz: Kanun
Ergun Hepbildik: Keman
Mehmet Akatay: Perküsyon
Volkan Öktem: Davul
Nurhat Şensesli: Bas Gitar
Burç Şensesli: Tuşlu Çalgılar

Konuk Sanatçılar:
Kibariye: Vokal (Zülüf), Gökhan & Hakan Özoğuz (Athena): Vokal (Erkilet Güzeli), Mustafa Uysal: Kaşık (Püsküllü), Mercan Dede: Remiksler (Şurmat, Erkilet Güzeli)

Laço Tayfa, 2000 yılında Doublemoon etiketiyle yayınlanan Bergama Gaydası'nın ardından ikinci albümü Hicaz Dolap'la hakiki bir geri dönüş yaşıyor. Müzik severlerin ütopyası, doğuyla batının çoğu albümde hayal kırıklığına uğratan sentezi öylesine can alıcı bir düzeyde gerçeklesmis ki bu albümde, dinleyeni zıt ezgilerin en uç noktalarında tatlı bir gezintiye çıkarıyor. Birbirine tezat diyebileceğimiz enstrümanlar dostça kaynaşmış, gerektiğinde birbirlerinden ustaca ayrılıp, her birine birer hayat sunulmuş bu albümde. Gel Yad'a Salma Dilber, Uşşak ve Erkilet Güzeli'nde 70'lerin benzersiz funk doğaçlamalarına ve caz tınılarına geriye dönüş yaşatırken, Püsküllü'nün atipik oyun havaları, Zülüf'ün içli ezgileriyle bu albüm roman-doğu, caz-funk-batı geleneklerinin coşkulu bir dersi sanki. Kibariye ve Athena'dan Gökhan ve Hakan'ın özgün vokalleri, Mercan Dede'nin ince/görünmez remiksleri Hicaz Dolap'da yakalanan müziksel bütünlüğü tamamlıyor. Marifetli müzisyenler tarafından yazılmış bir seyahatname niteliğindeki albüm müziğin dolu dizgin zirvesine tırmandırmaya hazırlanıyor.

DOUBLEMOON
www.doublemoon.com.tr
Hayyar Sok. No 54 80060 Cihangir/Istanbul
Tel: (+90 212) 292 97 71/72 Fax: (+90 212) 292 97 73
doublemoon@turk.net

EMI
Dağıtım:
EMI-KENT. İ.M.Ç. 6. Blok No:6302
34470 Unkapanı/İstanbul
Tel: (+90 212) 514 16 22

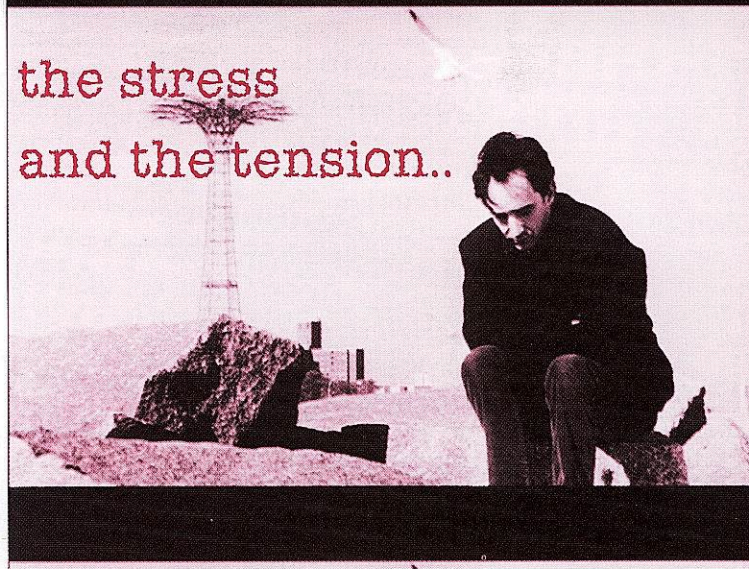

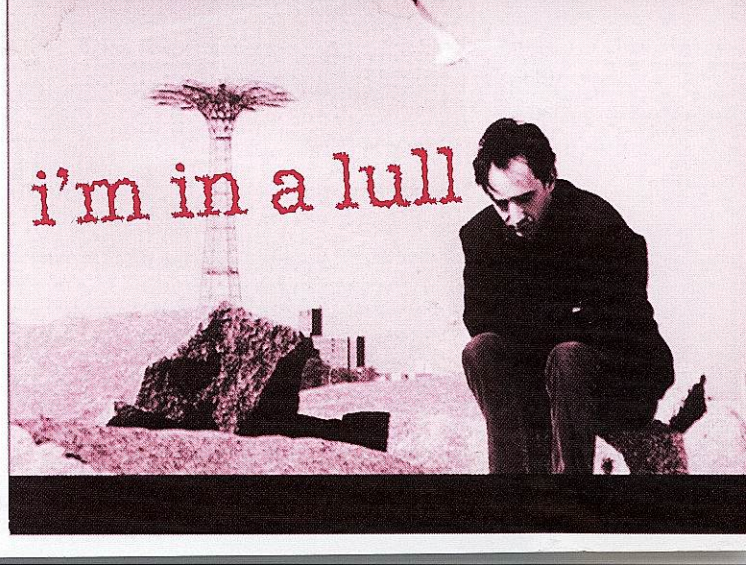

Lull

Kasım 2002

Lull:
Alkan Avcıoğlu
Alper Bahçekapılı
Bora Şimşek
Devin Aylin Komar

Yazarlar:
Alper Maral
Cem Bakır
Esin Konuk
Fati
Gül Yaşartürk
Hira Doğrul
Kadir Kıvılcımlı
Nitsa Çukurel
Pınar Tınaz Gürmen
Pınar Üzeltüzenci
Saffet Sözen
Selda Tan Özdemir
Selin Ever
Yiğit Atılgan

Katkıda Bulunanlar:
Aykut Yula
Çetin Şan
Enis Batur
Fahri Y. Karaoğlu
Faruk Besleme
Frederic Gulgan
Hilmi Tezgör
Murat Babalık
Murat "K" Bozkurt
Mustafa Küpüşoğlu
Semih Yüksel
Tarık Başoğlu
Ümit Şimşek
Zafer Bahçekapılı
Zafer Tipigil

Haber Naşirleri:
Gizem Yetim
Hande Demiray
Üner Altay

Grafik Tasavvur:
Lull

İmtiyaz Sahibi:
Alper Bahçekapılı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Utku Bahçekapılı

Genel Yayın Kurulu :
Lull
+
Kaan Çaydamlı
Mete Avunduk

Baskı:
Umut Matbaası (0212 637 09 34)

Konuşarak Komünikasyon:
0 535 227 49 48 Alper Bahçekapılı

Yazışarak Komünikasyon:
Ömer Efendi Sokak Blok Apt.
No: 7/15 Kızıltoprak/İSTANBUL
0216 3308638

Basım, Yayın, Dağıtım Hakları;
Altıkırkbeş Basın Yayın Dağıtım ve
Reklam Tic. Ltd. Şti'ne aittir.

AYDA BİR YAYINLANIR

lullmail@yahoo.com

-Kasım Muhteviyatı-

4-Neler Oluyor
17-Kitapsız
18-Foo Fighters
19-Ingmar Bergman
22-Richard Ashcroft
25-Akın Eldes
26-Cranes
28-Amadeus
31-Jay Jay Johanson
36-Supergrass
37-Faultline
38-Peanuts: Woodstock
40-Paul Weller
42-Velvet Screen: Piyanist
44-Pixies
47-Asosloyog
48-Jimi Hendrix
52-Cyberpunk
55-Vinyl Extrem
57-Arıza: Cantano
58-Billenium
60-Sinema Dersleri
62-Vinil Düşkünleri
63-Yeni Albümler
66-Idioteque

NELER OLUYOR

Pulp resmi sitesi www.pulponline.com'da yapılan bir açıklamaya göre, 18 Kasım'da piyasaya çıkacak olan PULP best of'u "Pulp: Hits"de şu şarkılar bulunacak:
'Babies'
'Razzmatazz'
'Lipgloss'
'Do You Remember the First Time?'
'Common People'
'Underwear'
'Sorted for E's & Wizz'
'Disco 2000'
'Something Changed'
'Help The Aged'
'This is Hardcore'
'A Little Soul'
'Party Hard'
'The Trees'
'Bad Cover Version'
'Sunrise'
'The Last Day of the Miner's Strike'

Eski **The Stone Roses** gitaristi **John Squire** çok yakında "Time Changes Everything" isimli bir solo albüm çıkaracak. The Stone Roses best of'u ise 4 Kasım'da çıkıyor.

En son The Mexican'ı yöneten **Gore Verbinski**'nin, başrollerini Naomi Watts, Martin Henderson ve Brian Cox'un paylaştığı yeni filmi *The Ring*, 18 ekim itibariyle ABD'de gösterime girdi. Japon versiyonuyla korku-severler için kült serilere dönüşmüş olan film, herkes tarafından merakla bekleniyor.

Simon Goddard'ın The Smiths'in bütün kayıtlarının bir dökümünü içeren ilk kitap olma özelliğini taşıyan kitabı Kasım'da yayınlanacak. Grubun davulcusu Mike Joyce'a göre bu kitap The Smiths hakkında yazılan kitaplar arasında Johnny Rogan'ın 1992'de çıkan 'The Severed Alliance'ından sonra en merakla beklenileniymiş. The Smiths, bu yılın başlarında NME'nin 50. yılı şerefine düzenlenen 'Hayatınızı Kurtaran Şarkılar' konulu ankette tüm zamanların en etkileyici grubu seçilmişti.

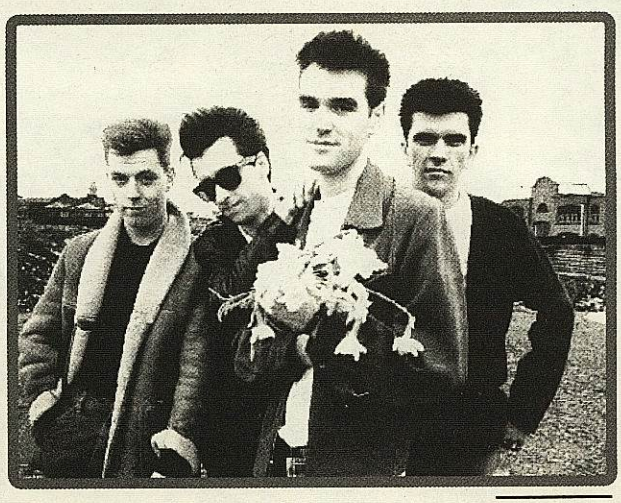

Battle of the Bands'02, "4. Amatör Müzik Grupları Yarışması" 5 Ekim Cumartesi günü gerçekleşti. Sekiz grubun yarıştığı Battle of the Bands'de birinciliği; Orkun Tüzel (gitar, vokal), Okan Sargın (gitar), Sertan Soğukpınar (davul) ve Batu Örçal'ın (bas gitar) olduğu Alt grubu kazandı.
İkinciliği; Gamze Amus (vokal), Erol Berksen (bas gitar), Cem Ömeroğlu (gitar, bubu), Berk Özen (klavye) ve Burak Belek (davul)'in olduğu Saydam aldı. Üçüncülüğü ise Altan Sebüktekin (bas), Alican Tezer (davul), Ahmet Kul (gitar) ve Özgür Yılmaz (gitar, vokal)'dan oluşan Ayyuka aldı.
Jüri Özel ödülünü ise Muharrem Güzel (gitar), Serkan Özkan (vokal, gitar), Emre Tombul (ney, vokal), Hasan Saygın (bas) ve Göksan Göktaş' (davul, vokal)ın yer aldığı Kör Talih kazandı.
Battle of the Bands, birinciye beş yüz milyonluk para ödülü verirken ikinci, üçüncü ve Jüri özel ödülü alan gruba da Sony ve Emi Müzik'den cd'lerden oluşan bir hediye paketi verildi. Anadolu Müzik ise finalde yarışan sekiz grubun birer şarkısını toplama bir albümde basacak. Saat 13.00 de başlayan yarışma akşam 18.30 da bitti. Konuk grup olarak, Fairuz Derinbulut sahne aldı.

Gorillaz beş adet klip, animasyon storyboard'ları, kamera arkası görüntüleri ve Brit Ödüllerindeki canlı performansın yer alacağı bir DVD çıkarıyor. Kitapçığı da oldukça kalın olacak olan bu DVD'nin ismi "Phase One: Celebrity Take Down."

Soul'un büyükbabası **James Brown**, kızları tarafından, birlikte yaptıkları şarkılardan elde ettiği gelirden kendilerine ait olan bir milyon Amerikan Dolarını teslim etmediği iddiasıyla dava edildi. 69 yaşındaki sanatçının kızlarına kendisini 1998'de ağrı kesici ilaçlara olan bağımlılığının tedavi edilmesi için bir psikiyatri kliniğine yatırdıkları için kızgın olduğu ve taburcu olur olmaz da basına kızlarının kendisinden "on sent bile" alamayacaklarını açıkladığı iddia ediliyor. Sanatçının eski eşi Diedre Jenkins'e telif hakkını ödemesine rağmen kızlarına duyduğu öfkeden dolayı hakları olan parayı vermek istemediği de iddialar arasında. Brown sözleşmeye uygun davranmama, ihmal ve dolandırıcılıktan yargılanacak. Bu davayı ilginç kılan nokta ise, sanatçının kızları Deanna Brown Thomas ve Yamma Brown Lumar'ın babalarıyla birlikte yaptıklarını iddia ettikleri şarkıların yapıldığı tarih olan 1976'da henüz üç ve altı yaşlarında olmaları.

Ice Cube, Birleşik Devletler'de oldukça başarılı olan "Barbershop'un ardından "Torque" adında bir filmde de rol alacak. "Barbershop"da paraya ihtiyacı olduğu için dükkanını satan ama daha sonra berber dükkanının çevrede yaşayan insanlar için manevi açıdan ne kadar önemli olduğunu anlayıp geri almak için uğraşan berber rolünde oynayan Cube, "Torque" da 'Reapers' isminde bir motorsiklet çetesinin liderini canlandıracak. Film Birleşik Devletler'de 2003'de gösterime girecek.

The Cranberries son albümleri "Stars: The Best of 1992-2002"in turnesi kapsamında 5 Kasım'da İstanbul CNR Expo Center'da bir konser verecek. Biletler konser gününden önce Biletix bayiilerinde 33.500.000 TL'den, konser günü ise kapıda 40.000.000 TL'den satılacak.

Istvan Szabo ile olan ortaklıklarıyla tanınan Macar sinemacı **Lajos Koltai**, bu yıl edebiyat dalında Nobel Ödülü alan *İmre Kertész*'in, Auschwitz'de yaşadıklarının sinemaya uyarlanacağını ve filmin adının *Fateless* olmasının planlandığını açıkladı.

Son üç senesini, üç kıtada 120'den fazla konser vererek geçiren **Manu Chao** ve grubu Radio Bemba Sound System milyonlarca hayranını coştururken yeni hayranlar edindi. 10 Haziran'da İstanbul'da verdikleri konseri de hatırlatalım. Şimdiyse tüm bu güzellikleri ekim ayında EMI tarafından yayınlanan bir konser albümünde birleştirdiler. 3-4 Eylül'de Paris'te verdikleri konserin kayıtlarından oluşan albümde, Manu Chao'un solo dönemi kadar eski grubu Manu Negra döneminden şarkılar, cover'lar ve daha önce yayınlanmamış şarkılar da yeralıyor.

Muse, Birleşik Devletler'de çıkacağı bir konseri "Muse" olarak adlandırmak isteyen Kanadalı şarkıcı Celine Dion'u bu fikirden vazgeçirmek için kendisini dava etmekle korkutmak zorunda kaldı. Grubun vokalisti Matt Bellamy bu durumu "Müzik imparatorluğunun küçük grupları ezmek istemesinin klasik bir örneği" olarak değerlendirdi. Dion'un 4000 kişiye şarkı söylediği bu şovların biletleri 1000 dolardan alıcı buluyor.

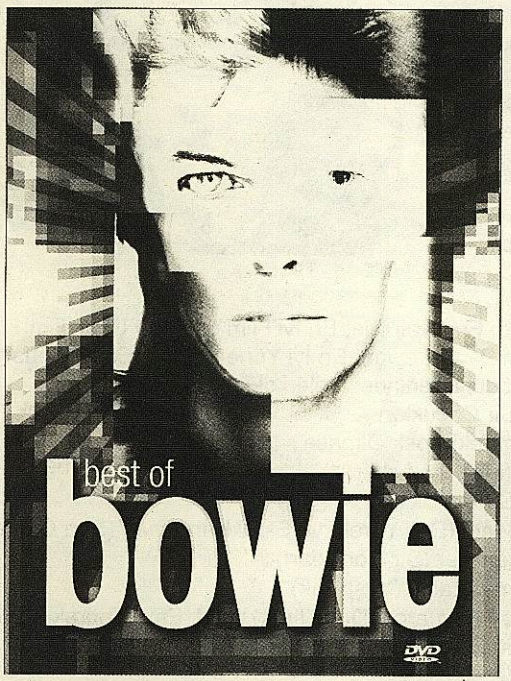

David Bowie çift CD'lik "Best of Bowie" toplamasının ardından yakında bir de DVD seti yayınlayacak. "Best of Bowie" ismindeki çiftli DVD seti kronolojik sıraya göre dizilmiş 47 adet Bowie klibi, konser ve televizyon görüntüleri içerecek.

TOZLANMAYAN ALBÜMLER

No: 01 "Wire-Pink Flag" (1977)

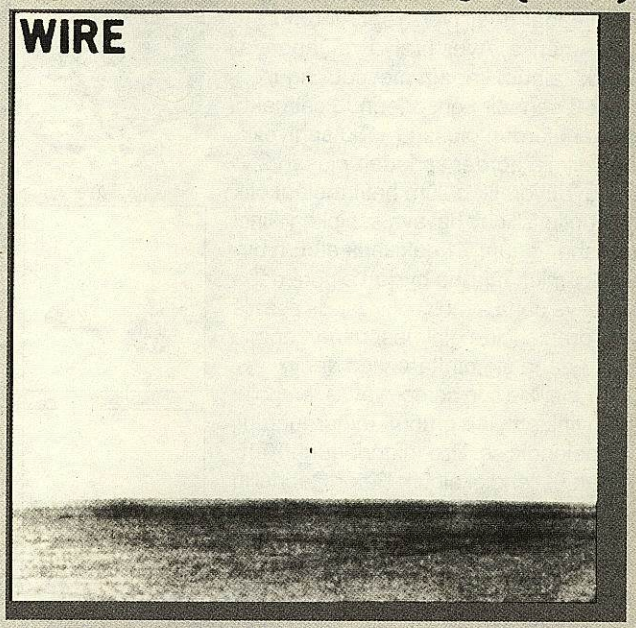

Üzerinden 25 sene geçmesine rağmen **Pink Flag**'in **(EMI,1977)** hala her gün dinlenebilir özellikte olması bir tesadüften ziyade, şüphesiz ki Londra'lı dörtlünün çoğu punk grubundan daha nitelikli olmasına dayanıyor. The Fall, Television gibi kaliteli gruplarla beraber ismi sayılması gereken Wire, bir çok gruba ilham kaynağı oldu; The Breeders, Spoon, Disco Inferno, Elastica vs... 22 şarkıdan oluşan Pink Flag aynı zamanda grubun debut albümü. Şarkıların aceleci girişleri ile verdiği duygu bir Ramones kaydını andırabilir, ancak rahatlıkla söylenebilir ki Pink Flag İngiliz punk tarihinin en orijinal debut albümüdür. 22 şarkıya yer veren fakat 35 dakika süren bu albüm, seks, öfke, politika temelli liriklerle donatılmış. Bir gün 30 saniyeden kısa olan şarkılar arasında *En İyiler* listesi oluşturulacak olursa "Field Day for the Sundays"(albümün 2. şarkısı, 28 saniye uzunluğunda) kesinlikle zirvede yer alabilir. Graham Lewis'in bu şarkının kısalığı hakkında yaptığı yorum ise şöyle: "Şarkılar kısa, çünkü şarkılar uzun değil". Wire da kuruluşunu öfke ve sıkıntı unsurlarına borçlu olan, Sex Pistols'tan etkilenen klasik bir punk grubu. Ancak İngiliz punk gruplarından ayrılan bir özelliği ise enstrümantal açıdan yetenekli oluşları. Pink Flag albümünde Wire, punk'ı alıp kesip parçalıyor ve adeta en öz haline indirgiyor. Minimalist tarzı ile Wire ilk bakışta kaba ve ne yaptığını bilmeyen bir grup gibi tınlayabilir, ama daha çok konsantre olunduğunda Wire'ın fikirlerle dolu olduğu ortaya çıkıyor. Bu fikirleri en iyi olarak ilk 3 albüme aktardı Wire. Pink Flag ise bunların içinden en sıyrılanı. Albüm boyunca gitar sound'u ve ritmik yapı insanı tamamen yakalıyor. "12XU", "Pink Flag", "Reuters", "Fragile" gibi unutulmaz şarkılarda bu özellikler doruğa çıkıyor. Albümün en iyilerinden olan "Ex Lion Tamer"in girişinin White Stripes'ın "Fell in Love With a Girl"ün hızlı başlangıcı ile 2. dereceden akraba olduğunu da belirtmek gerekir. Pink Flag aradan akıp giden onca yıla ve eriyen onca kültüre rağmen hala taze, hala canlı. Sözün özü bıkılmayan bu albüm, bir müzikseverin lüzumlu albümler listesinin başlarında yer alabilecek bir şaheser.

(Alkan Avcıoğlu)

Albüm: Pink Flag
Grup: Wire
Tarih: Aralık 1977
Prodüktör: Mike Thorne
Plak Şirketi: EMI

Sigur Ros geri döndü

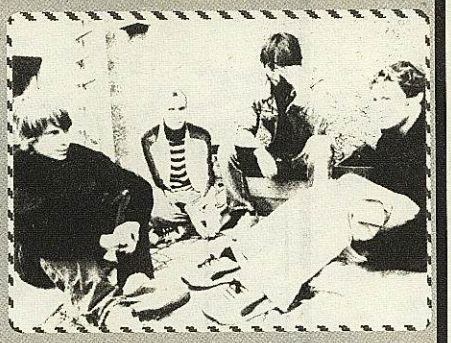

Sigur Ros 28 Ekim'de () adında yeni bir albüm yayınladı. Uzun süredir merakla beklenen albüm, 8 tane isim verilmemiş(untitled) şarkıdan oluşuyor. Şarkıların uzunluğu Sigur Ros'tan beklendiği gibi 7 dakikadan 11 dakikaya kadar değişiyor. Yeni Albümün Avrupa, Amerika, Avusturalya ve Japonya için 4 farklı albüm kapağı mevcut. Sigur Ros'un 2-3 senedir konserlerinde çalmakta olduğu şarkılardan oluşan ( ), 30 saniyelik bir sessizlik ile dörder şarkıdan oluşan 2 bölüme ayrılıyor. İlk bölüm hafif melankolik ve daha optimistik bir havaya sahipken ikinci bölüm daha yoğun. 71 dakikalık albüm bir önceki albümleri **ágætis byrjun**'e göre daha minimalist ve daha atmosferik. Üstelik ágætis byrjun'e oranla içine girilmesi daha zor bir albüm. ( ) daha çiğ bir karanlığa sahip. Beat'ler genellikle son derece yavaş tempolu. Albümün lirikleri yine grubun uydurduğu dil olan Hopelandic'çe. Prodüktörlüğünü Ken Thomas'ın üstlendiği albüm Peter Gabriel'in stüdyolarında mix'lenmiş. Ayrıca ilk single/E.P. albümdeki ilk şarkı olacak. Albüm kapağındaki fotoğraflar ise Sigur Ros'un stüdyonun hemen dışında çektiği fotoğraflardan oluştuğunu belirtelim. Doğal nesnelerin(çalılık,gölcük etc..) close-up'larından ibaret olan bu fotoğraflar kendi zevklerine göre grup tarafından deforme edilip manipüle edilmiş. Georg albüm hakkında "follow-up", takipçi albümlerin hep eleştirildiğini bu yüzden medyanın beklentilerini umursamadıklarını ve kendi zevklerine göre bir albüm yaptıklarını söylüyor. Albümdeki şarkıların isimlerinin olmayışı hakkında ise Jonsi, hiç şarkı isminin olmayışının güzel olduğunu sadece müziğin var olduğunu söylüyor. Ayrıca olacakları merak ettiğini, bilhassa radyo-insanları için zor olacağını belirtiyor.

Amerika

Avusturalya

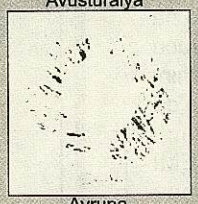

Japonya

Avrupa

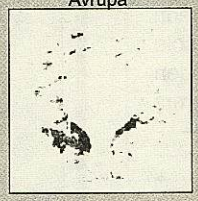

Jimi Hendrix'in bir zamanlar sahnede yaktığı Fender Stratocaster Sunburst marka gitar Londra'da çıkarıldığı müzayedede beklenilen ilgiyi görmedi. En azından 340.000 pound'a satılacağı düşünülen gitar alıcılar 300.000 pound'a kadar çıkabildiği için satılamadı. Gitarın şu andaki sahibi Frank Zappa'nın oğlu Dweezil Zappa. Daha önce Las Vegas'ta yapılan bir müzayedede bir alıcı tarafından aynı gitar için 321.000 pound önerilmiş ama teklif reddedilmişti.

Beş cd'lik bir **Jeff Buckley** seti 11 Kasım'da piyasada olacak. Buckley'in tamamlanmış tek stüdyo albümü olan "Grace"den önce kaydettiği beş EP'den (Live From the Bataclan, The Grace EP, Last Goodbye, So Real ve Peyote Radio Theatre) oluşan set "Grace EP's" adıyla piyasaya sürülecek. Setin kitağçığında Buckley'in annesi Mary Guibert ve grup arkadaşları Mick Grondahl, Michael Tighe ve Matt Johnson tarafından yazılmış notlar bulunacak. Bu arada Jeff Buckley'in eski Captain Beefheart gitaristi Gary Lucas'la birlikte yaptığı "Songs to No One 1991-1992" Birleşik Devletlerde 15 Ekim'de yayınlandı.

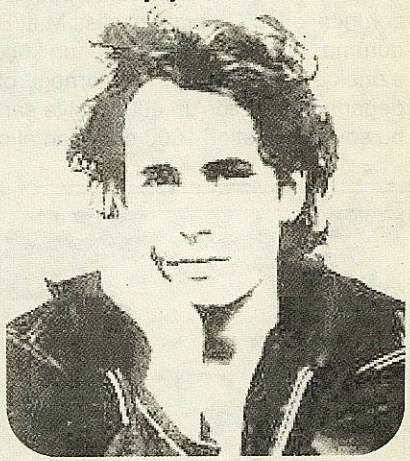

Mel Gibson'ın yönetmenliğini ve yapımcılığını üstlendiği yeni filmi *Passion*, kayıp diller kategorisine giren Latince ve Aramca olarak çekilecek.

Nick Cave and the Bad Seeds'in 12. stüdyo albümü "Nocturama" 3 Şubat'ta piyasaya çıkıyor. Melbourne'da çoktan kaydedilmiş olan albümün prodüktörlüğünü Nick Launey (Talking Heads, Gang of four, The Slits) yaptı. Albümden 17 Şubat'ta çıkacak olan ilk single ise 'Bring It On.'

Interpol'den basçı Carlos D ve vokalist Paul Banks kısa bir süreliğine bulundukları Londra'da The Libertines elemanlarının evinde geçirdikleri bol alkollü gecenin sonunda otellerine gitmek için evden çıktıklarında apartmanda oturan yaşlı bir kadının saldırısına maruz kaldı. Carlos ve Paul bütün gece gürültüden uyuyamadığı için çok kızgın olan ve elinde bir balta(!) tutan yaşlı kadının şerrinden kurtulmak için hemen oradan sıvıştılar.

Bob Dylan, Elton john, Sting, Alanis Morissette, Luciano Pavarotti, Placido Domingo ve Ricky Martin Hindistan'da yaşayan kadınlar yararına çalışan bir hayır kurumu için bir albümde buluşacaklar. Bu isimleri bir araya getiren ise Antonio Banderas'ın eşi Melanie Griffith ve kardeşi Tracy. Banderas albümde Lennon klasiği 'Imagine'ı yorumluyor.

39. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde, En İyi Film ödülünü Uzak filmi alırken, filmin yönetmeni Nuri Bilge Ceylan, En İyi Yönetmen ve En İyi Senaryo dallarında ödül aldı. Sönük geçen ödül töreninde verilen diğer ödüller şöyle:

Dr. Avni Tolunay Jüri Özel Ödülü: Sır Çocukları
Behlül Dal Jüri Özel Ödülü: Gönlümdeki Köşk Olmasa
En İyi Kadın Oyuncu: Meral Oğuz (Martılar Açken)
En İyi Erkek Oyuncu: Fırat Tanış (Sır Çocukları)
En İyi Görüntü Yönetmeni: Tevfik Şenol (Deli Yürek) ve Erdal Kahraman (Sarı Günler)
En İyi Sanat Yönetmeni: Selda Ülkenciler (Sır Çocukları)
En İyi Yardimci Kadın Oyuncu: Sema Atalay (Yeşil Işık)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Oktay Kaynarca (Deli Yürek) ve M. Emin Toprak (Uzak)
En İyi Müzik: Mazlum Çimen (Gönlümdeki Köşk Olmasa)
En İyi Kurgu: Kemalettin Osmanlı (Deli Yürek)
En İyi Laboratuvar: Fono Film (Yeşil Işık)
Jüri Özel Ödülü: Tüm sokak çocukları adına, bu filmde oynayan çocukların ortaya koyduğu fotoğraf adına Sır Çocukları.
Jüri Özel Ödülü: Bora Akkas (Gönlümdeki Köşk Olmasa)
Halk Jürisi En İyi Film Ödülü: Sır Çocukları

Bir ankette John Lennon'un katili Mark David Chapman'ın rock'n'roll tarihindeki en nefret edilen kişi olduğu sonucu ortaya çıktı.
Listede ikinci sırada Tina Turner'ın kocası Ike Turner, üçüncü sırada ise, birçok insanın hayatını kaybettiği The Rolling Stones'un 1969 Altamont konserinde güvenlik görevini üstlenen "Cehennem Melekleri" var.
Listede ilk 25'te yer alan bir diğer katil de 1987'de kendi oğlu Marvin Gaye'i öldüren Rahip Marvin Gaye.
Amerika Birleşik Devletleri'ndeki son seçimlerde başkan adayı olan Al Gore'un eşi Tipper gore ise listede 7. sırada.
Listenin 9. sırasında "siyah müziğin" ölmesine neden oldukları gerekçesiyle "beyaz insanlar" yer alıyor.
Bu arada Mark David Chapman'ın ikinci şartlı tahliye talebi de geri çevrildi.

Sean Penn, Washington Post Gazetesi'nde yayımlattığı açık bir mektupla, Amerikan Başkanı Bush'un *'ya bizimle olursunuz ya da bize karşı'* anlayışını eleştirdi, ve bu tutumla vatandaşlık haklarına zarar verdiğini vurguladı.

BABYLON KASIM AYI PROGRAMI
1 Kasım 23:00 - DJ Alex Gopher
2 Kasım 21:30 - Laço Tayfa
7-8 Kasım 23:00 - Eddie Palmieri
9 Kasım 23:00 - Athena
12 Kasım 21:30 - Gümüşlük Art Ensemble
14 Kasım 21:30 - Ayhan Sicimoğlu
19 Kasım 21:00 - Yollar & Duraklar
23 Kasım 23:00 - Stoned Asia Music
27 Kasım 22:00 - Bonnie Prince Billy
28-29 Kasım 23:00 - Jah Wobble & Deep Space
30 Kasım 23:00 - DJ Yakuza & Murat

Haşarı punk-pop grubu **Sum 41** 'Still Waiting' isimli şarkılarının klibinde arkalarında kocaman bir "The Sums" yazısı ve The Hives'ınkilere benzeyen giysilerle sahneye çıkıyor. Grup bu klibi çekmekteki amaçlarının The Strokes ya da The Hives gibi gruplarla dalga geçmek olmadığını çünkü bu grupların hayranları olduklarını söylüyor.

Garbage yeni albümünün çalışmalarına Ocak'ta başlayacak.

Geçtiğimiz ay Lull evinde cips tüketimine yol açan filmler:
-The Goalkeeper's fear of the penalty (Wim Wenders)
-Sisters (Brian de Palma)
-Birdy (Alan Parker)
-Thesis (Alejandra Amenabar)
-High Fidelty (Stephen Frears)
-Mean Streets (Martin Scorsese)
-Rasing Arizona (Joel Coen)
-Sid&Nancy (Alex Cox)
-The Element of Crime (Lars Von Trier)
-Nostalghia (Andrei Tarkovsky)

Sarhoş Atlar Zamanı filminin İran'lı yönetmeni **Bahman Ghobadi**'nin, *Anavatanımın Sarkıları* (Avazhaye Sarzamine Madariyam) adli filmi, 4-18 Ekim'de düzenlenen 38. Chicago Film Festivali'nde "Altin Plaka" ile ödüllendirildi. Ghobadi, ödülünü almak için ABD'ye gitmek istediğini ancak yaptığı vize girişimlerinin Amerikan yönetimi tarafından reddedilmesinin sonucunda, ödülünü Beyaz Saray'a vereceğini açıkladı.

dün gece bir albüm hayatımı değiştirdi..

****Deniz Özberk**

Suitcase'in vokalisti Deniz Özberk, Suede'in Brit-Pop karakteristiğinin hayatını ve müzik zevkini şekillendirişini anlatıyor..

1992 senesi liseden mezun olduğum ve üniversite sınavı öncesi karmaşık duygular içine girdiğim, ne olacağım ne yapacağım diye kendimi dinlemeye aldığım seneydi. Müzik dışında başka bir şey ilgimi çekmiyordu aslında; ama o günün şartlarında durum Türkiye'de müzisyen kimliğine bürünmenin, hatta bu işi zevk yanında iş olarak görüp bir de para kazanmanın çocukça bir hayal olduğunu vuruyordu her sabah yüzüme.
Yaptığım tek şey gitar çalmak, şarkı yazmak ve bazen de dışarı çıkıp yeni çıkan albümlere bakmaktı müzik marketlerde; ama o dönemde dinlemeyi sevdiğim tarzda yeni bir şeyler üretilmiyordu. Ben ise buna çok canım sıkılmış olarak eve dönüyordum. Bir sabah uyandım ve o günlerde sayısı bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar az olan müzik marketleri tek tek ziyaret etmeye koyuldum. İlk girdiğim dükkanda yeni çıkan albümler için ayrılmış olan stantta, **üzerinde cinsiyeti belli olmayan iki kişinin öpüştüğü** ve sadece "suede" yazan bir kaset ilişti gözüme. Bu arada kaset diyorum çünkü o zamanlar cd bulmak, yurt dışından ısmarlamak dışında nerdeyse imkansızdı. Kasetin içinde ne olduğunu bilmiyordum, yüzleri tanımıyordum, şarkı isimleri bana yabancı geldi ama kaset kapağı ve grup adı o kadar çekiciydi ki kendimi kasada kasetin parasını öderken buldum.
Çok net hatırlıyorum, hava inanılmaz soğuktu ve o dönemde oturduğumuz ev sobalıydı dışarıdan bile daha soğuktu ben vardığımda. Kaseti bir an evvel dinlemek istediğim için sobayı yakmakla uğraşmak yerine bir battaniye aldım üzerime teybimin başına oturdum...
Önce kalp atışlarımı iki katına katlayıp adrenalinimi yükselten davul, battaniyeyi üzerimden atmama sebep oldu.
Sonra lambalı marshall amfi ve jazz kasa gibson gitarla -deyim yerindeyse –"cayır cayır"çalınan gitar eklendi davula (sonradan adının bernard butler olduğunu öğrendiğim 21 yaşındaki bu guitar-hero seksenlerde Johnny Marr' dan (The Smiths) bu yana çalınmış en güzel gitar rifflerini çalıyordu aslında bu albümde). Bas gitar ise müthiş bir sıradışılık ve aykırılık örneği göstererek armoniyi takip etmiyor ve birazdan gelecek olan vokal melodilerine zemin hazırlıyordu adeta. En son olarak cinsel tercihlerin insanın müziğine de yansıdığını ve tatminsizliklerin psikolojik baskı yarattığını, hatta cesaret verdiğini kanıtlarcasına başkaldıran 'çünkü biz genciz, hadi ejderhayı zincirleyelim'diye haykıran kibirli ve çekici vokaller eklendi şarkıya. Daha şarkı başlayalı yirmi saniye olmuştu ama ben kaseti durdurdum.Bunu yaparken kafamdan iki şey geçiyordu.Acaba ben arayış içinde iyi bir şeyler dinlemeye aç bir müzisyen olduğum için mi bu şarkı bana böyle bir etki yapmıştı, yoksa hayal mi görüyordum ya da duyuyordum.?..
Kaset So Young , Animal Nitrate , Drowners diye ilerliyordu ve ben balkona çıkıp haykırmak istiyordum: "İşte bu!!! Yazmak, söylemek, duymak istediğim şey bu!'
Ertesi gün heyecanla uyanıp yakın dostlarıma bu gruptan bahsettim, hatta dinlettim. Belki de bugünkü Suitcase'in temeli bu albüm sayesinde atıldı... Aslında sanırım belkisi fazla, beni şarkı söylemeye kesinlikle bu albüm ikna etmişti!

Suede-Suede
6 Nisan 1993

Black Heart Procession'dan 4. albüm

Lull'ın karasevdalısı Black Heart Procession yeni albümünü yayınladı. Beklendiği gibi adı 4 olmayan albüm **Amore Del Tropico** ismini taşıyor. Önceki Black Heart Procession albümlerinden hiç aşağı kalır yanı olmayan son albümün bir de daha konsept bir albüm olarak duruşu gözden kaçmıyor(Tıpkı Tom Waits'in Frank's Wild Years'ı gibi). Did You Wonder'a bir de video çekilmiş durumda. Albümdeki şarkıların isimleri ise şöyle:

1. The End of Love
2. Tropics of Love
3. Broken World
4. Why I Stay
5. The Invitation
6. Did You Wonder
7. A Sign On the Road
8. Sympathy Crime
9. The Visitor
10. The Waiter #4
11. A Cry For Love
12. Before the People
13. Only One Way
14. Fingerprints
15. The One Who Has Disappeared

Ash, çıktıkları turne sırasında karşılaştıkları müzisyenlerin rol aldığı bir korku filmi çekiyor. Daha önce Moby, The Hives, The Vines ve Neil Hannon'un oynadığı sahneler çeken Ash en son Coldplay'den Chris Martin ve Dace Grohl'u kamera karşısına geçirdi. Bu sahneleri www.ash-unofficial.com adresinden izlemek mümkün.

Paul Thomas Anderson'ın iyi bir oyuncu kadrosuyla çektiği yeni filmi *Punch Drunk Love*, 11 ekimde ABD'de gösterime girdi. Filmin başrollerinde Adam Sandler, Emily Watson ve Philip Seymour Hoffman var.

İlk **Nirvana** best of'u "Nirvana"da bulunacak şarkılar belli oldu. Albümde daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış 'You Know you're Right' isimli bir şarkı bulunacak:

You Know You're Right
About A Girl
Been A Son
Sliver
Smells Like Teen Spirit
Come As You Are
Lithium
In Bloom
Heart-Shaped Box
Pennyroyal Tea
Rape Me
Dumb
All Apologies
The Man Who Sold The World

Hristiyan-punk grubu **MxPx**, 2003'ün başlarında çıkarmayı planladığı yeni albümü için prodüktör Dave Jerden ile birlikte stüdyoya girdi.

Soru: Bir The Eagles Box set ten daha kötü ne olabilir??
Cevap: Roxette Box set.
Favori kitabı "Yüreğinin Götürdüğü Yere Git" olanların en sevdiği grup olan **Roxette** yeni albümü "The Ballad Hits" 4 Kasım'da yayınlanıyor. Bu arada Roxette şarkıcısı Marie Fredriksson beynindeki tümörden başarılı bir ameliyat sonucu kurtuldu. Fredriksson 11 Eylül'de evinde rahatsızlanmış, sonrasında yapılan testlerde ise beyninde bir tümör olduğu tespit edilmişti.

System of a Down vokalisti Serj Tankian kendi plak şirketi Serjical Strike'ı kurdu. Şirket ilk olarak Los Angeles'lı gruplar Bad Acid Trip, Kittens for Christian ve Slow Motion Reign'in albümleri basacak.

Steven Brill'in; Adam Sandler, Winona Ryder, Steve Buscemi, Peter Gallagher ve John Turturro'yu yönettiği ***Mr. Deeds*** isimli filmin, kasım ayı içinde ülkemizde gösterime girmesi bekleniyor. Filmin soundtrack'inde ise; *Dave Matthews Band, Weezer, U2, Travis, Natalie İmbruglia, Lit* ve *David Bowie* gibi kayda değer isimler var.

BBC'nin çok sevilen müzik programı 'Later... With Jools Holland'ın onuncu yıl dönümü için birçok ünlü grubun programdaki performanslarının görüntülerini içerecek bir DVD hazırlanıyor. 18 Kasım'da piyasaya çıkacak olan DVD'de canlı performanslarıyla yer alacak gruplar ve seslendirdikleri şarkılar şöyle:

The Verve - 'Bitter Sweet Symphony'
Mary J Blige - 'No More Drama'
'Portishead - 'Glory Box'
Ladysmith Black Mambazo - 'Star And The Wiseman'
Bjork - 'Hunter'
David Gray - 'Babylon'
Pulp - 'I Spy'
Norma Waterson - 'There Ain't No Sweet Man'
Paul Weller - 'Woodcutter's Son'
The Hives -I Hate to Say I Told You So
Jools Holland - 'Blood Sucker Blues'
Massive Attack - 'Karmacoma'
Blur - 'Parklife'
Ibrahim Ferrer & Cachaito - 'Wahira'
Oasis - 'Whatever'
Nick Cave - 'God Is In The House'
PJ Harvey - 'Down By The Water'
Robbie Williams - 'Angels'
Mariza - 'O Gente Da Minha Terra'
Coldplay - 'Yellow'
Baaba Maal - 'Jamma Jengii'
Orbital - 'Satan'
D'Angelo - 'Brown Sugar'
Diana Krall - 'Peel Me A Grape'
Morrissey - 'Suedehead'
Moby - 'Porcelain'
Blind Boys Of Alabama - 'Run On'
Primal Scream - 'Swastika Eyes'
REM - 'Country Feedback'
Radiohead - 'Paranoid Android'

Piyasada albümleri bulunmayan grupların şarkılarının bulunacağı www.demodinle.com'un çalışmaları

Korn 19 Kasım'da konser görüntüleri içeren bir DVD yayınlıyor. DVD'de canlı kayıtları bulunacak şarkılar şöyle:

Here To Stay
Twist
A.D.I.D.A.S.
Trash
Bline
Embrace
Faget
Falling Away From Me
Blame
Make Me Bad
Justin
Freak On A Leash
Somebody Someone
Thoughtless
Shoots and Ladders
Got The Life

1995'teki Blur-Oasis savaşları sırasında Blur vokalisti Damon Albarn'ın tıpkı Status Quo gibi basit melodileri sürekli tekrar ettiği için 'Oasis-Quo' adını taktığı Oasis ile Status Quo ortak bir single yayınlayacak.
Liam Gallagher, Death in Vegas'ın yeni albümü "Scorpio Rising"deki albümle aynı ismi taşıyan şarkıda vokal yapmıştı. Albümün kitapçığında ise Status Quo'dan Francis Rossi'nin aynı şarkının Status Quo'nun 1967 tarihli ilk hiti 'Pictures of Matchstick Men'i anımsattığını söyleyen bir notu bulunuyor. Oasis ve Status Quo, işte bu Death in Vegas şarkısı 'Scorpio Rising'i birlikte yorumlayacak.
1995'te Blur ve Oasis arasında iki grup elemanlarının bütün demeçlerinde diğer grup hakkında ağır sözler sarfettiği bir polemik baş göstermişti. O sıralar Blur vokalisti Damon Albarn'ın Oasis'e Oasis-Quo adını takmasının ardından Oasis'den Noel Gallagher medyanın önüne üzerinde 'Quoasis' yazan bir tişörtle çıkmaya başlamıştı. Bu hayali grubun gerçek olacağı günleri de görecekmişiz demek ki.

Progressive Metal'in en önemli grubu olarak kabul edilen **Dream Theater** da 8 Kasım'da İstanbul Bostancı Gösteri Merkezi'nde bir konser verecek. Biletix'ten satışa çıkan biletlerin fiyatı 36.000.000 TL.

Handan İpekçi'nin *Büyük Adam Küçük Aşk* adlı filmi, Kahire Uluslar Arası Film Festivali'nde "Altın Piramit Ödülü" için yarışacak.

Ryan Adams, Britney Spears'ın 'Boys' şarkısına tepki olarak aynı isimde bir şarkı yaptı. En son yayınlanmamış şarkılarını içeren "Demolition" isminde bir albüm çıkartan Adams şu anda yeni albümünün üzerinde çalışıyor. Adams, 'Boys'u yazma nedeninin bütün erkeklerin Britney Spears şarkılarında anlatıldığı gibi duygusuz olmadığını ve erkeklerin de romantik entelektüeller olabileceğini anlatmak olduğunu söyledi.

Fatboy Slim'in Brighton Plajı performansı albüm oluyor!
Müzik dünyasının en ünlü ve başarılı DJ'lerinden Norman Cook, ya da bilinen adıyla Fatboy Slim'in, 13 Temmuz 2002 tarihinde ünlü Brighton Beach'de verdiği muhteşem performans albüm oluyor. Midfield General ve John Digweed'in konuk olarak katıldığı ve 250.000'den fazla insanın katılımıyla gerçekleşen performasın albümünde 'Fatboyslim dışında, X-Press 2, All Saints, Groove Armada gibi isimler bulunuyor. Albümün en büyük süprizi ise, son günlerde tüm radyoların favorisi, herkesin aradığı ama bulamadığı Tim Deluxe parçası It Just Won't Do. Anladığımız kadarıyla albüm geride bıraktığımız yazın en önemli partilerinden biri olan bu organizasyona evlerinde eşlik etmek isteyenler için ideal.
Yeni stüdyo albümünün çalışmalarına başlamak konusunda ise Fatboy Slim, şu anda dans müziğinde onu heyecanlandıran pek bir şey olmadığını bu yüzden de yeni albümü yaparken ilham almak için hip-hop'la haşır neşir olacağını söylüyor.

DO YOU KNOW SQUAREPUSHER?

1996'da ilk albümü **Feed Me Weird Things** ile hip-hop, funk, endüstriyel, fusion jazz, drum'n'bass' gibi farklı türleri sürreal bir müzikte buluşturan Squarepusher geçtiğimiz ay **Do You Know Squarepusher** adı altında en iyi parçalarını topladı. Elektronik müziğin münhasır grubu Squarepusher'ın bizzat kendisi olan Tom Jenkinson'a Audiofile sormuş:

Samplerların müziğinizdeki yeri çok büyük. Kullanmaya başlamanız nasıl oldu?
İlk başta yapmak istediğim şey davul bölümlerini samplelamaktı. Sonra onları öyle bir ayırdım ki, sanki ortada gerçek bir davulcu varmış gibi durdu. En sonunda gerçek bir davulcunun yapabileceklerinden fazlasını yapmak istedim.
Hiç canlı enstrüman kullanıyor musunuz?
O enstrümanları kullanmaya çalışmaktan bıktım usandım. Artık her şeyin dijital olmasını istiyorum. Canlı entrümanlarla da yıllarca hakkını vererek çalıştım, şimdi işin dijital tarafına daha yakın hissediyorum.
Önce daha temel ses birimleriyle başlıyorum ve onları bir düzene sokuyorum. Hepsi data haline gelince de onlarla oynamaya başlıyorum.

Enstrümanlarla yapabileceğiniz bir şey değil bu.
Ekipmanınızı tarif edebilir misiniz?
Aslında temel şeyler var: bir sequencer, sampler, DSP processing ve MIDI. Sequencer zaten her şeyi hallediyor. Ben malzemeleri canlı işlemeyi daha çok seviyorum.
Ya davullar?
Bir Boss 660 drum machine kullanmaya başladım. Bunu satan adam mağazada "Şuna bir baksana" dedi (Squarepusher burada drum machine'in vuruşlarını taklit ediyor). Aynı Queen'in iğrenç davullarına benziyordu. Çok kötü olduğunu düşündüm, ama ihtiyacım olduğu için aldım. Uzun zaman çalışınca drum machine'le granüler sentezler yapabilecek hale geliyorsunuz. Aslında DR 660'l yaparken adamların aklında böyle bir şey yoktur, sadece gitaristlere arkadan destek versin diye düşünüyorlar. Ama bütün enstrümanlarda durum böyle zaten. Yeterince çalışırsanız, hepsiyle oynayabilirsiniz.

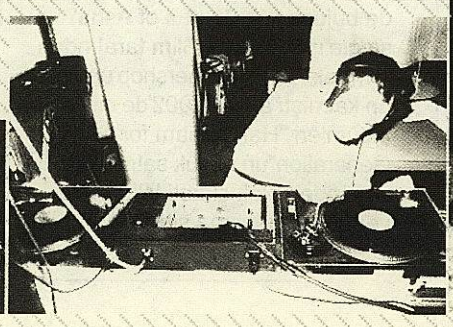

Peki bas'lar?
Her zaman bas'ın düşünüldüğünden daha renkli ve çok açılı olabileceğini savunmuşumdur. Elinize bir şey alıp onu amacının dışında kullanılabilecek başka bir şeye çevirmek gibi, mesela davul ve bass'ın yerlerini değiştirmek...Davullar melodinin yerine geçiyor, melodi de bass'ın. Aslında hepsi birbirine karışıyor. Jimi Hendrix de dahil bütün büyük müzisyenler amfiyi feedbackle kullanmışlardır, yani gitarı amacının dışına çıkarmışlar. Bu müzikte bir devrimdi. Zaten elektronik müziğin asıl güzel tarafı da bir çift elin yapabileceğinden çok daha

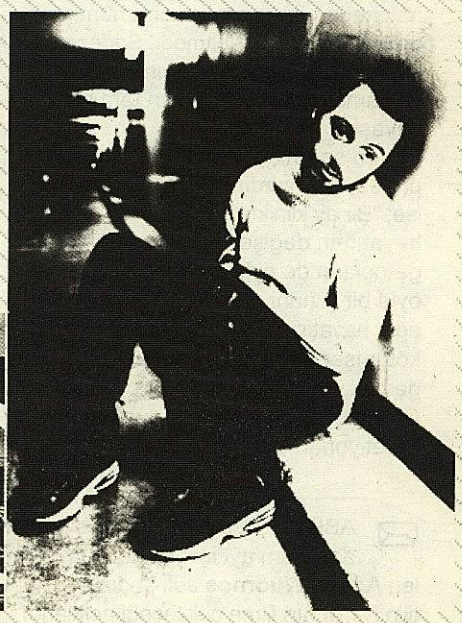

Bu Sene H2000 Festivali kapsamında ülkemize de uğrayan Telepopmusik, elektronik/dance/hip-hop/ambient karışımı eklektik müzikleri ile isminden söz ettirmeye devam ediyor. **Genetic World** Albümünden çıkan 2. single'ları "Love Can Damage Your Health" geçtiğimiz ay EMI tarafından yayınlandı.

Graham Coxon, yeni Blur albümüne hiçbir katkıda bulunamayacağını ve bunun nedenlerini açıkladı. "Uzun zamandır bir göt gibi davranıyorum. Her günün on beş dakikasında üç-dört içki içtikten sonra insanlara iyi davranıyordum ama daha sonra sinirli, berbat bir herif olup insanları kızdırmaya başlıyordum. Şimdi içki içmeyi bıraktım ve artık çoğu insan benimle uğraşmanın çok daha zor olduğunu söylüyor. Benim katıksız bir kaçık olduğumu düşünüyorlar. Sarhoşken bana ne denirse onu yapıyordum, köşeme çekilip herşeyi kabulleniyordum. Blur'le stüdyodaydım ama şimdi değilim. Yeni Blur albümü hakkında birşey söylemem mümkün değil çünkü henüz bitmedi. Sadece bir kısmında yer aldım ve şunu söylemeliyim ki benim için tam bir savaştı."
Coxon sorunlarından kurtulmak için profesyonel yardım alması konusunda ise; "Bir ay klinikte kaldım. Orada bana hayatımın değişeceğini söylediler ve gerçekten de öyle oldu. Orada size öyle bir ruhani ortam hazırlıyorlar ki eğer hayatınız boyunca olduğunuz gibi kötümser bir otuzbirci olmazsanız gerçekten faydalı birşeyler çıkabiliyor. Orada size iç huzurunuzu bulmayı öğretiyorlar" dedi.

ABD'de 6 kişiyi öldürmek suçundan ekim ayı içerisinde idam edilen **Aileen Wuornos** adlı kadın seri katilin hayatının filme çekileceği açıklandı.

Daha önce 1983, 89 ve 98 yıllarında "Labour of Love I-II-III" isimleri altında çıkardıkları albümlerde altmış ve yetmişli yılların reggae yıldızlarının şarkılarını yorumlayan son yirmi yılın en ünlü reggae gruplarından **UB40**, bu kez kendi şarkılarını reggae yıldızlarının ağızlarından sunuyor.
On bir kişiden oluşan UB40 elemanları öncelikle hangi şarkılarının kimler tarafından söylenmesini istediklerinin yazılı olduğu bir liste yapıp ilgili sanatçılara haber vererek işe başlamışlar. Teklifleri aradıkları bir kaç sanatçı tarafından geri çevrilmiş olsa da listede ismi yazılı olmayan sanatçılar onları arayıp bu projede yer almak istediklerini söylemişler.
"The Fathers of Reggae"de yer alacak olan şarkılar ve şarkıları seslendirecek isimler şöyle:

'You Could Meet Somebody' - the Mighty Diamonds
'You're Always Pulling Me Down' - Freddie McGregor
'Bring Me Your Cup' - Gregory Isaacs
'Silent Witness' - Brent Dowe
'Always There' - Honey Boy
'I Love It When You Smile' - Alton Ellis
'Don't Do The Crime' - Jackie Robinson
'Watchdogs' - Max Romeo
'Love Is All Is Alright' - Bob Andy
'The Earth Dies Screaming' - Ken Boothe
'Don't Slow Down' - Winston Groovy
'Higher Ground' - Leroy Sibbles
'The Pillow' - John Holt

Avrupa konseyi bünyesinde faaliyet gösteren bir kurum, Ferzan Özpetek ve Ömer Kavur'un çekeceği 2 yeni Türk filmine maddi destek sağlayacak.

6 Cd'lik Deep Purple seti 28 Ekim'de EMI tarafından yayınlandı. **Listen, Learn, Read On**, Deep Purple hayranları ve arşivciler için kaçırılmaz bir fırsat.

1997 tarihli "When I Was Born for the 7th Time" albümünde de bulunan 'A Brimful of Asha' single'ının Fatboy Slim tarafından remikslenmesi Cornershop'un ününe ün katmıştı ancak 2002'de çıkan son albümleri "Handcream for a Generation"un düşük satış rakamları yüzünden plak şirketi WIIIJA ile yaptıkları anlaşma şirket tarafından iptal edildi.

Coldplay vokalisti **Chris Martin** Kanadalı şarkıcı/besteci **Ron Sexmith** ile bir düet yaptı. 'Gold in Them Hills' isimli şarkı Sexsmith'in 4 Kasım'da piyasaya çıkacak olan beşinci stüdyo albümü "Cobblestone Runway"de yer alacak. Bir Ron Sexsmith fanı olan Martin bu öneri kendisine gelir gelmez kabul etmiş.

Eski The Smashing Pumpkins ön adamı Billy Corgan'ın yeni grubu **Zwan**'ın albümü neredeyse hazır. Zwan'da bir diğer eski Pumpkin davulcusu Jimmy Chamberlin de bulunuyor.

Idlewild basçısı Bob Fairfoull gruptan ayrıldı. Vokalist Roddy Woomble bu durumun grubu etkilemeyeceğini çünkü şarkıların tümünü kendisi ve gitarist Rod Jones'un yaptığını söyledi.

MFÖ 29-30 Kasım tarihlerinde İstanbul İş Sanat Kültür Merkezi'nde 50 kişilik senfonik orkestra eşliğinde konserler verecek. Biletler 35, 30 ve 25 milyon liradan satışa çıkacak.

Alper Bey'in nefis siyam kedisi hain bir sokak kedisi tarafından hunharca bir saldırıya maruz kalıp, hamile kalınca, 2 tane sevimli mi sevimli olan, futbola yatkın yavru kedi dünyaya geldi. Kediler bir buçuk aylık olup, kendilerine sıcak bir aile ortamı arıyorlar. Sıcak bir sobası olan kedi severler şu numaradan talip olabilirler: 0535 227 49 48.

George Harrison'un ölmeden önce bıraktığı son hediye olan "Brainwashed" albümü 18 Kasım'da piyasada olacak. Bir Hoagy Carmichael cover'ı olan 'Between the Devil and the Deep Blue Sea' dışında yepyeni George Harrison bestelerinden oluşacak olan albümün prodüktörlüğünü George Harrison, oğlu Dhani ve Jeff Lynne yapmıştı. Albümde bulunacak olan şarkıların isimleri şöyle:

'Any Road'
'P2 Vatican Blues (Last Saturday Night)'
'Pisces Fish'
'Looking For My Life'
'Rising Sun'
'Marwa Blues'
'Stuck Inside A Cloud'
'Run So Far'
'Never Get Over You'
'Between The Devil And The Deep Blue Sea'
'Rocking Chair In Hawaii'
'Brainwashed'

Seks, yalanlar, Soderbergh ve son filmi Full Frontal

"Traffic", "Erin Brockovich" ve "Ocean's Eleven" filmleriyle kendini baştan yaratan Hollywood'un son zamanlardaki favori yönetmeni Steven Soderbergh, "sex, lies ve videotape" dönemindeki indie ruhuna geri dönmek istemiş olacak ki "Full Frontal"ı çekmiş. Filmde Julia Roberts, David Hyde Pierce ve Dadid Duchovny (Brad Pitt'in yerini almış)'nin yer aldığına bakmayın, film bir stüdyo filmi olmaktan çok uzak gibi görünüyor. Kesilmeden ve daha çok video çekimlerinden oluşan görüntülerle 18 günde tamamlanmış Full Frontal. Oyuncular kendi kostümlerinden ve makyajlarından sorumlu olmuşlar ve çoğunlukla sahneler, doğaçlama gelişen oyunculuk yeteneklerinin ön plana çıktığı çekimlerle elde edilmiş. Filmin içinde yer alan film çekme sahnelerinin dışında filmde, ek ışık kullanılmamış. Coleman Hough tarafından senaryosu yazılan "Full Frontal", Los Angeles kentinde yer alan nörotik, yaratıcı tiplemelerin aşk, ilişki ve başarı aramalarını konu alıyor. Tüm karakterler filmde, Duchovny'nin yönetmenliğini üstlendiği bir filmin partisinde bir araya geliyor. Yani Mullahond Drive gibi film içinde bir film çekimi söz konusu, ama Full Frontal hiçbir zaman bir Lynch filmi değil. Soderbergh'in eğlenme amacını taşıması, bir gişe filmi çekmemiş olması ve takındığı deneysel tavrı, kendini alkışlatıyor.

✉ Puressence'in ilk single'ı "Walking Dead" UK single listelerinde 40 numarada boy göstermeye başladı. Çok daha tempolu, çok daha melodik, çok daha Stone Roses-vari, çok daha Happy Mondays-vari olan son albüm ilk dinlenişte bile anlaşılabileceği gibi önceki iki Puressence albümünden oldukça farklı durabiliyor. James Mudriczski'nin olağanüstü vokali ile önplana çıkan albümde 13 şarkı mevcut.

✉ Beth Orton, Daybreaker albümünden 2. single'ını çıkarttı: "Anywhere". "Anywhere"i Photek, Two Lone Swordsmen, Adrian Sherwood gibi isimler remikslemiş.

✉ Propagandhi ve Fransız grup Cria Cuervos Paris'te verdikleri konserlerde kaydedilen beşer şarkıdan oluşan ortak bir albüm yaptılar. Albüm bir Fransız plak şirketi olan Diabolik Records'dan çıkacak. İlgilenenler daha fazla bilgi için Diabolik Records'un websitesi www.dblk.fr.st'a bakabilirler.

Geceyarısından oldukça sonra -02:00 gibi- radyonun başında olduğum ve sabahın ilk saatlerine kadar -07:00- zorunlu ihtiyaçlar dışında odamı terketmediğim günlerde -Kasım-Aralık 1992- Etkin, o zaman bilinen adıyla Ludo, aşağıda sıkça sözünü ettiği bilme-k'in, nasıl; biliyorum demeden ve hiç birşey göstermeden, sadece sesle anlatılabileceğini anlatıyordu. Ya da ben öyle anlıyordum ve biz yalnızca birkaç kişiydik. Halen öyleyiz. Burada yazılı olanların hiç birşeyle değilse bile saygıyla ilgili olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Mete Avunduk

10. YIL

MÜZİKTE ÖNEM KAVRAMI ÜZERİNE;

Etkin

Müzik, özellikle son 100 yılda birçok önem tartışmasına sahne olmuştur. Kimin, neyin, diğerinden daha değerli olduğu sürekli tartışılmıştır. İnsan varoldukça müzik konusundaki "önem" tartışması sürecektir.

Ben, gelen toplara vurmayı bırakıp, kendi arşivimi oluşturmak için Yüksekkaldırım ve İ.M.Ç 6.Blok dükkanlarından plak toplamaya başladığım tarih olan Eylül 1982'yi baz alarak 20 yıllık müzik araştırmacısı kimliğim ve ilk radyo programım olan Labirent'i (Energy FM Kasım 1992) baz alarak disk-jokeylikteki 10. yılını kutlayan Etkin kimliğimle, müzikteki önem konusuna tamamen benimle sınırlı yorumlar getireceğim.

MÜZİK, ÖNEMLİ OLMAK ZORUNDA MIDIR?

Hayır. Müzik pazarlamasında önemli olma sorunu yoktur. Öyle olsa Warner Bros. Entertainment Company yerine Warner Bros. Art Company gibi tanımlar görürdünüz albüm kapaklarında.

Ortaya koyduğunuz ürün literatüre girer ve bir yer edinirse önemli olarak anılırsınız. Bu, uzman yayın organları tarafından vücuda getirilir.

Ayrıca, bazı müzikler doğrudan eğlence değeri esas alınarak üretilir ve pazarlanır. Onlar bile belli bir etki çizgisini aştıklarında "kült" olma şansını yakalayabilmişlerdir.

Batı kültürü, entertainment (eğlence işleri) ve art (sanat) kavramlarını en baştan ayırmıştır. Ama Türkiye'de halen birçok şarkıcı "ben sanatçıyım" savaşı vermektedir. Oysa "eğlendirici" olmak suç olmamalıdır. Değildir de!

MÜZİKTE ÖNEMLİ OLMANIN YOLU NEDİR?

Müzikte ya öncü olursunuz ya da dominant bir öğeyi öne sürersiniz. Bu ikisinden biri sizi önemli yapar.

Ya Schonberg gibi bir teknik (12 ton) ve buna bağlı olan bir tür gerçekleştirirsiniz. Brian Eno'nun Ambient'i, Elvis'in vokal tekniği, Sex-Pistols'ın informal tavrı gibi öncü (avant-garde) kabul edilen işler yaparak önemli olursunuz. Ya da Mike Oldfield'in gitar rengi (ses), Jeff Porcaro'nun davul stili ve kalitesi, Jan Garbarek'in saksafonu gibi tipik bir özgünlük çizgisi yakalayarak önemli olursunuz.

Çok iyi performans sergilemek de önemli olmanın bir yoludur.

MÜZİKTE DÖNEMLER ÖNEMLİ MİDİR?

Müziğin sanat değerini ve sosyal etkisini değerlendirirken dönemler çok önemli olur.

60'lı yıllarda, İngiltere gibi bir yerde bile, saçınızı uzatıp müzik yapmak; ne tabu kırıcı ne de meydan okuyucu bir hareket olarak kabul edilmiştir. Şu yazıyı okuduğunuz anda İngiltere'nin başbakanı Tony Blair bir video-clip'te söz dinleyen pasif eşcinsel olarak karikatürize edilmiş olduğu halde henüz "kırılan" birşey olmadı.

Sizin müziği dinlediğiniz dönem de üzerinizde bırakacağı etki açısından çok önemlidir. Müzikte başarı da neyi hangi dönemde yaptığınızla ölçülür çoğunlukla.

1979 senesinde The Wall'u ilk kez TRT FM'de Yavuz Aydar'dan dinledik, o nasıl ustamız olmaz ki. İzzet Öz 80'li yılların sonunda çok özel yenilikleri ve karışımları programlarında sunuyordu. Teleskop'ta Wang Chung'ı, Patrick O'horn'u, minimalist müziği, modern dansı seyrettik. İzzet Öz, "sıradan olan" yokken "özeli" yapıyordu. O da bizim ustamız.

Orhan Boran, birçok üstünlüğü olan bu "entertainment" dehası isim, bakın beni nasıl yakaladı?.. 80'li yılların sonunda (sanırım 1988 başı) TRT ekranlarında sunduğu 1 saatlik programında, bir Twilight Zone dizisi olur, hemen öncesinde de bir video-clip yayınlardı. Bir seferinde ağzından şu cümle döküldü: "Şimdi de Rush'tan dinliyoruz "Time Stand Still". İnsanın en sevdiği grubun videosunu, hem de kimsecikler tanımazken devlet televizyonunda seyretmesi tanımlanamaz bir duyguydu. Ben halen o videonun herhangi bir yerde yayınlandığını görmüş değilim. Orhan Boran, zaten ustamız.

MÜZİKTE KÖKLERİ BİLMEK ÖNEMLİ MİDİR

Üretime yönelik birşey yapacaksanız temel

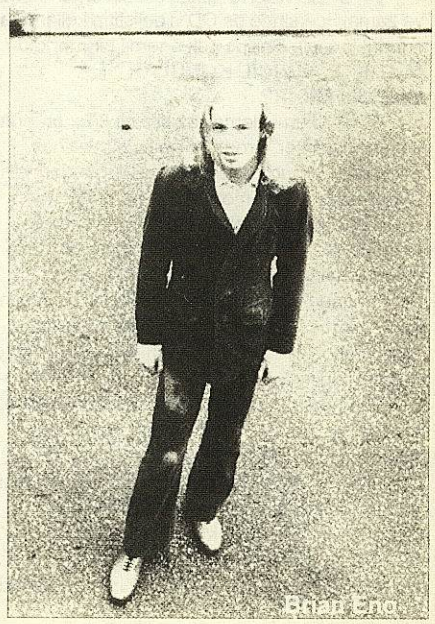

olanı (kök) bilmek önemlidir. Caz'ın doguşu, ardından R&B, sonra Rock'n Roll, sonra Rock, sonra Endüstriyel gibi doğurganlık sırasını bilmek zaman zaman fayda sağlar. Sugar Cubes'den Bjork, Wham'den George Michael, Commodors'dan Lionel Richie, Iron Maiden'dan Bruce Dickinson gibi organik bağlantıları bilmekte fayda vardır.

Kök matah birşeydir ki havuç, kereviz, turp gibi aslen kök kısmı yenilen sebzeler var. Unutulmamalı doğada herşeyin cevabı vardır.

BASİT ÖNEMLİ MİDİR?

Evet, çok önemlidir. The Beatles külliyatının üçte biri, anaokullarında kolaylıkla ezberletilebilecek formda şarkılardan oluşur. Basitin zorluğunu ve büyüsünü anlamadan karmaşık olanı anlayamazsınız.

Doğru, ABBA basit müzikler yaptı ama ABBA 1.000.000.000 $'lık bir transfer teklifi almıştır. Joe Jackson, SPK, Black House, Scott Walker, Tear Garden, Jon Hassel, Poise Noir, Diamanda Galas gibi grift starların tümü birleşseler ne kadar bir transfer bedeli yaratırlardı acaba? Ticari potansiyelinin yanısıra 70'ler ve 80'lerde yaşayıp da bir ABBA şarkısını kafaya takmamış kaç kişi vardır?

Burada bahsedilen bir form, yapı basitliğidir; kalitesizliği temsil eden "basit" başka bir yazı konusudur.

LAURİE ANDERSON NEDEN ÖNEMLİDİR?

Dünya çapında bir öncü sanatçı olmasının yanısıra ilk 1.000.000 adeti geçen avant-garde albüm satışı başarısını yakaladığı için.

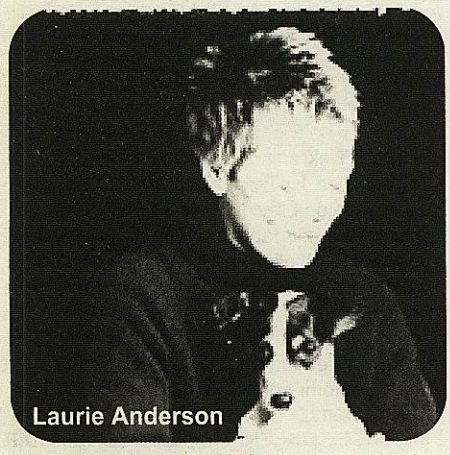
Laurie Anderson

PHILIPS NEDEN ÖNEMLİDİR?

Ar-Ge servisleri çılgınca çalışıp önce kaseti ve zaman içersinde de CD'yi geliştirip kullanıma sundukları için Philips çok önemli bir markadır.

MÜZİKTE, İKİNCİL KONULAR ÖNEMLİ MİDİR?

Evet, önemli demek az bile olur. Bir grubun çalıştığı aranjör, prodüktör gibi isimler çok önemlidir. Sonuca direkt etkisi olduğundan yan performanslar özenle dikkate alınırlar.

Grubun kullandığı stüdyo müzisyenleri, çalgı grupları hatta enstrüman markaları bile çok önemlidir. Jean Luc Ponty'nin albüm kartonetinde "Ben, Barcus Berry ve Zeta violin kullanıyorum" şeklinde verdiği detay meraklı-araştırmacı kimliği taşıyan dinleyiciler için çok değerli bilgiler olabilir.

Plağı basan şirketin adı, nerede basıldığı, orijinal ya da tıpkıbasım olması hatta hatalı basım olması yerine göre çok önemli olabilir.

Türkiye'de birçok müzisyen diskografisini yazamamaktadır, çünkü kendi bile hangi 45'liğinin ne zaman çıktığını bilememektedir. Yayınlanmış albümlerin çoğunda bırakın künyeyi tarih bile not edilmemiştir. Ne yazık ki

The Beatles

Türkiye'de, bu ikincil konulara dikkat edilmediğinden bir literatür oluşturmanız da çok zordur.

MÜZİKTE IRK VE ULUS ÖNEMLİ MİDİR?

Hem evet hem hayır.

Evet, siyahların diaframı özellikleri gibi ırk üstünlüğüne bağlı avantajları olabilir.

Hayır, çünkü müzik gibi evrensel bir konu belli bir ırka endekslenemez.

Dünya üzerinde pekçok ulusun müzik kavramına bakış açısı farklıdır. Çok radikal davrananlar vardır. Örneğin, bazı Arap ülkeleri belli tarz müzikleri sınırlarından içeri sokmak istemezler. İngiltere gibi, karma işlere sıcak baksa da rakip tanımayan ülkeler de vardır. Japonya gibi herşeye ama herşeye açık ülkeler de vardır.

En büyük gafletlerden biri de kimin müzik yapıp kimin yapamayacağına karar vermektir. Bir Fransız "Fransızlar müzik yapamaz" dese bu tavır diğer Fransızlar tarafından hemen aşağılanır; doğal olan da budur.

Oysa George Moustaki Yunan asıllıdır; Serge Reggiani İtalyan asıllıdır; Charles Aznavour Arnavut asıllıdır, Enrico Macias Cezayir asıllıdır ama bu kişiler Fransız kimliği ile müzik yaparlar. Bu isimlerin dışında çok sayıda değerli Fransız müzisyen de vardır müzik dünyasında.

Gelelim yurdumuza. Türkiye'de halen cebindeki Ay-Yıldız'lı kimlikten nasibini almadan dolaşan insanlar vardır. Sık sık şu cümleyi kurarlar: "Türkler müzik yapamaz". Bu tavır müzik ve tarih bilmemenin yanısıra şerefsizlik ile soysuzluğa düet yaptırmaktır.10.000 yıldan eski olan Türk kimliği ve onun dünya üzerindeki kültürel etkilerini bilmemekle özdeştir.

Ayrıca, Esen, Saygun, Mimaroğlu, Sarıca, Kızılçay, Baydur, Koray, Ortaçgil,

Ergüner vb. gibi soyadları da Kamboçyalı ailelere ait değildir.

ERKAN OĞUR NEDEN ÖNEMLİDİR?

Perdesiz gitarı müzik dünyasına kazandırdığı için önemlidir. Kendisi gibi diğer gitar virtuozlarına da sonsuz nota seçeneğini sunduğu için Erkan Oğur ismine ansiklopedik değer kazandırmıştır.

MÜZİĞE HARCADIĞINIZ ZAMAN NEDEN ÖNEMLİ?

Birçok "özel" beyinli 3-4 senede -en çok- müziği çözdüğünü veya çözeceğini sanır. Oysa müzik, çok sayıda ürünün tekrar tekrar dinlenip karşılaştırılmasını gerektirir. Bu da yetmez araştırmak gerekir. Bu da yetmez istişaresini yapmak gerekir. Bu da yetmez yetişememenin çaresizliğini yaşamak gerekir. Sonra kendine ihtisas alanları seçer ve o alanlarda uzmanlaşırsın. Bilginin üzerinde duran kararlara ulaştıysan hep açık verirsin ve bilenler için acınacak hallere düşmen an meselesidir. Tüm temel konular gibi müzik de "inanç" değil, bir "bilgi" meselesidir.

Zaman zaman meydan okuyan genç girişimler görüyoruz; gelecek vaad edenleri bir kenara koyalım; çünkü onlarda iddia var saygısızlık yok. Muhakkak bir kısmı "çok başarılı" olarak adlandırılacaktır.

Bazı örnekler ise ilginç. Saygısı yok, fikri çok. Tahammülü yok, liyakatı da yok. Birden o karakterin hayatına giriyorum ve flash-back yapıyorum. Sekiz yaşında, annesinin mutfak masasına koyduğu bardağına eliyle dokunup şöyle diyor:"Anneciğim süt çok sıcak, soğuyana kadar King Krimson, Red'i dinleyip hemen gelicem." Ancak böyle bir geçmiş tavrını mantıklı kılar çünkü. Aynaya da mı bakmaz? diye düşünüyor insan.

HANGİ MÜZİK ELEŞTİRİLERİ ÖNEMSİZDİR?

Nadir doğaçlama başarıları dışında liyakatı olmayan değerlendirmeler önemsizdir. Sanat olaylarında kendi zevkinize uyanla uymayanı ayırabilirsiniz. "Bence" ile başlayan bir çok yorum getirmeye hakkınız vardır ama bir müziğin ne olup ne olmadığına karar vermek kabul gören olmanızı gerektirir. Bu sıfat da dünyanın hemen hemen heryerinde aynı şekilde kazanılır; diğer kabul gören ellerin sizi işaret etmesiyle. Ancak o zaman kritikleriniz önemli kabul edilir.

Yüzme bilmekle olimpiyatlarda sırtüstü şampiyonu olmak arasında çok fark vardır.

BİR KOLEKSİYON YA DA ARŞİVİN KOPYA CD'LERDEN OLUŞMASI NEDEN ÖNEMSİZ HATTA HAYSİYETSİZ KABUL EDİLİR?

Orijinal format doğru ve asil olandır. Üreticiye saygı duymadan yapılan biriktirimler saygıdeğerlikten uzaktır. En azından bu tür biriktirimler "koleksiyon"olarak adlandırılamazlar.

%500 karla bira sattığınız bir yerde müzisyenin hakkına göz dikiyorsanız; önemli birşey başardığınızı düşünemezsiniz. Kapakların renkli fotokopisini de çekseniz yaptığınıza olsa olsa data oluşturmak denir.

KASET NEDEN LP VE CD'YE GÖRE DAHA ÖNEMSİZDİR?

Koleksiyon değeri olmaması ve broadcast kabul edilmediği için.

DİSK-JOKEYLİKTE ÖNEMLİ OLAN NEDİR?

DJ'lik, geçmişten günümüze çeşitli teknik mutasyonlar geçirerek gelmiştir. İnternet gibi iletişim kolaylıkları kişinin ürüne ve bilgiye ulaşmasını çabuklaştırmıştır. Başlarda eldeki arşivin ne olduğu, işin en az yarısı kadar önemli iken, şimdi bu oran "arşiv sorun değil" düzeyinde düşünülmektedir. Oysa hala arşiv çok önemli bir değer taşır. Kendi arşivi olmayan biri kesinlikle dj olarak kabul edilemez. Bir işletme resident dj'inde bile kişisel arşiv aramalıdır.

Dj normlarına uygunsanız kendinize bir faaliyet alanı seçersiniz. Ya club-bar dj'liğinde, ya da radyo dj'liğinde kendinizi ifade edersiniz.

Bu iş müzik parçalarının arka arkaya dizilmesi gibi algılanmamalıdır. Hatta her dinlemesi zevkli program yapan da dj degildir; insanlara garantili, standart isimleri vererek "kendiniz" olamazsınız. Dj yaptığı işe kendi parmak izini basan insandır. Sadece eğlendirmek için çaldığında bile "kendi" olmayı başarır.

Bpm (dakikadaki vuruş sayısı) gibi özellikler disko-club ortamlarında parçalararası uyumda önem taşır. Ama daha önemlisi, jokey teriminden de anlaşıldığı üzere parçalara emir komuta gücü ile sahip kişi esas disk-jokeydir.

Bu 10. Yıl yazısı, Orhan Boran, Aykut Sporel, Yavuz Aydar, İzzet öz ve diğer ustalara adanmıştır.

Müzikte önem konusu tabidir ki bunlarla sınırlı değil, devamı 20. Yıl'da yayınlanacaktır.

THE CLASH

Bora Şimşek

Kimdir?

Daha sonra The Clash'in menajeri olacak Bernard Rhodes'la Mick Jones'un London S.S adlı bir grubu vardı. Daha sonra bu gruba Paul Simonon katıldı. Bu üçlü her şeye yeniden başlayıp, yeni bir grup kurma kararı aldılar. Mick Jones Paul Simonon'a nasıl gitar çalınacağını öğretecekti. Fakat Paul bu aleti daha önce eline almadığından çok zorlandı ve onun eline bas gitarı tutuşturuverdiler. "Bas çalmak çok daha kolaydı ve ayrıca sadece 4 teli vardı" diyor Paul.
Keith Levene'yi ikinci gitarist, Terry Chimes'i de davulcu oalrak gruba kattılar. Bernard Rhodes, grubun menajeri olacaktı. Paul ve Mick bir gün Joe Strummer'a(Joe Strummer'ın 21 Ağustos 1952'de Ankara'da doğduğunu ve bir İngiliz diplomatın oğlu olduğunu hatırlatalım) rastladılar ve ona gruba katılmak isteyip istemeyeceğini sordular. O sıralar Strummer'ın 101'ers adlı bir grubu vardı ve müzik alanında diğerlerinden daha deneyimliydi. Joe'nun gruba katılmasından sonra Keith ve Chimes gruptan ayrıldılar. Geriye sadece Strummer, Paul Simonon ve Mick Jones kaldı, bunlar da The Clash'i oluşturdular. Grubun adı Paul Simonon tarafından bulundu.

Ne Yaptılar?

Birden fazla müzik türüne albümlerinde yer vermiş olmalarına rağmen her zaman bir punk rock grubu olarak anıldılar. Çünkü bu işe öyle başladılar ve seneler boyunca punk felsefeleri hiç ölmedi. The Clash, fanlarına farklı hisler beslemeyi, farklı düşünmeyi ve farklı olmayı öğretmeye çalışıyordu. Para onlar için hiç önemli olmadı. 1977'de **The Clash** adlı debut albümleri, ta ki Amerika'da da basılana kadar, en çok satılan ithal albüm oldu. Nicky "Topper" Headon'la beraber, ikinci çalışmaları **Give'em Enough Rope** İngiltere

listelerinde 2. sıraya kadar yükseldi. 3. albümleri London Calling ise rock'n roll tarihinin en iyi albümlerinden biri sayılır ve 80'lerin en iyileri arasında gösterilir.

Neden hala iyiler?

Etrafta dolaşan çömez rock'n roll gruplarından haberdarsınızdır herhalde. 80'lere dönüşle birlikte The Clash'in değeri katlandı ve müzikleri yeni nesile yayıldı. Bu işi ilk ve en iyi yapanlardandılar.

Hikayeleri Nedir?

1976'da ilk konserlerine çıktılar, o konserde Sex Pistols'ın alt grubuydular. Daha önce Pistols menajeri Malcolm McLaren ile iş yapmış olan menajerleri Bernard Rhodes, grubun Pistols'la beraber "Anarchy Tour"a katılmasını ayarladı. Bu turda sadece 3 konsere çıktılar, fakat bu konserler onların 1977 senesinde ilk albümleri için bir plak şirketiyle(British CBS) anlaşmasına yetti de arttı. Debut albümleri **The Clash**'in kayıtları sırasında Terry Chimes gruptan ayrıldı ve Headon davulun başına geçti. İlk singleları "White Riot" listelere 12. sıradan giriş yaptı. Amerikan radyolarına uygun düşmeyen müzikleri, onları bu ülkeden soğuttu ve orada **The Clash**'i yayınlamadılar. Albümde yer alan "Complete Control"un single olarak yayınlanması kararlaştırıldı ve "Complete Control", ünlü reggea müzisyeni Lee Perry ile tekrar kaydedildi. 1977 senesi Strummer ve Jones için hapishane yollarında geçti. Çeşitli suçlardan, vandalizmden yastık kılıfı hırsızlığına kadar, içeri girip girip çıktılar. Bu sıralarda da Simonon ve Headon da yarışçı güvercinleri tüfekle vurmaktan dolayı suçlandılar. Böyle olaylardan dolayı belirli bir imaja sahip olan The Clash, aynı zamanda başlattıkları sosyal faaliyetlerle de adını duyurdu, Irkçılığa Karşı Rock konserleriyle. 1978 yılının sonlarına doğru ikinci albümleri için çalışmalara başladılar, prodüktörleri eski Blue Öyster Cult elemanı Sandy Pearlman'di. Pearlman, The Clash'in Amerikan marketine girebilmesi için uygun bir sounda sahip olan **Give'em Enough Rope**'u hazırladı. Fakat albüm Amerika'da listelere ancak 128. sıradan girebildi. The Clash'e vatanlarında ise ilgi büyüktü ve albümleri 2. sıradan listelere girmeyi başardı. 1979'un başlarında Amerika turnesine çıktılar, turnenin adı "Pearl Harbour 79'"du. Aynı yılın yaz aylarında **The Clash** Amerika'da yayınlandı ve grup yeni bir Ameika turnesine çıktı. Çeşitli Amerikalı R&B sanatçılarının konserlerine destek verdiği The Clash, eski rock'n roll yıldızlarından da çok etkilendiğini açıklayarak Amerika'daki dinleyiciyi etkilemeye çalıştı. Bu etkileşim gerçekti ve The Clash bunu yaptıkları **London Calling** adlı albümlerinde ispatladı. New Orleans R&B ve reagae ritmlerinin fazlasıyla hissedildiği bu albüm İngiltere'de 9., Amerika'da 27. sırada kendine yer buldu.
Kasım 1980'de Black Market Clash EP'si yayınlandı. CBS'nin zoruyla, popülist talepleri karşılamak amacıyla piyasaya sürülmüştü bu EP. Aralık ayında ise 3cd'lik **Sandanista!** yayınlandı. Bu albüm Amerika'da, İngiltere'den daha fazla satılan ilk ve tek The Clash albümü olarak tarihe geçti. 1981 yılını dinlenerek ve tura çıkarak geçiren Clash elemanları, beşinci albümlerini, Stones, Who gibi gruplarla daha önce çalışan Glyn Johns'un prodüktörlüğüne bıraktılar. Kayıtlar bittikten sonra Headon gruptan ayrılırken yaptığı basın açıklamasında, sebep olarak politik fikir ayrılıklarını göstermişti. Fakat daha sonra grup tarafından yapılan açıklama, Headon'ın asıl ayrılış sebebinin fazlaca uyuşturucu kullanması olduğu idi. Headon'ın yeri eski davulcu Terry Chimes ile dolduruldu. The Clash'in beşinci albümü **Combat Rock,** pazarlama açısından en verimli albüm olarak The Clash tarihine geçti. İngiltere'de 2. sıraya yükselirken, Amerika'da ise top ten listesine girmeyi başardı. "Rock the Cabbah" singlelarına teşekkür etsinler. 1983 yılı kârlı bir yıl olsa da The Clash için, grupta ayrılıklar baş göstermeye başlamıştı. Chimes gruptan atıldı ve yerini Pete Howard'a bıraktı. Eylülde ise Mick Jones gruptan atıldı Strummer ve Simonon tarafından.

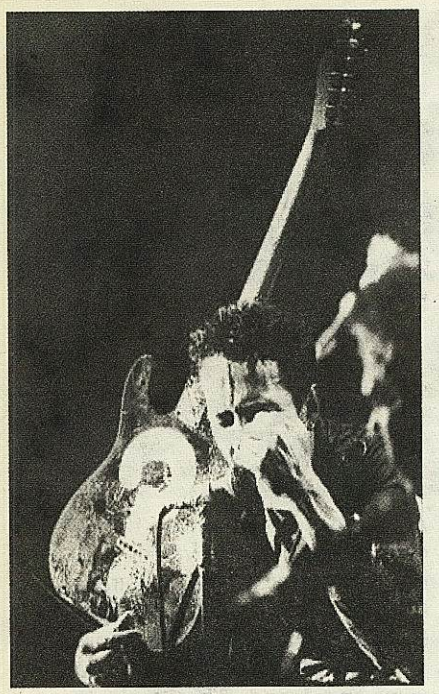

Gerekçe olarak da Clash'in orijinal ideallerinden ve fikirlerinden uzaklaşması sebep gösterildi. Jones'un yeri Vince white ve Nick Sheppard ile doldurulmaya çalışıldı. 1984'de yeni elemanları test etmek için Amerika ve Avrupa turnesine çıktılar. Yenilenmiş Clash'in beklenen albümü **Cut the Crap** kasım ayında çıkabildi ancak. Bekleneni veremeyen albüm sonrasında The Clash dağılma kararı aldı. Daha sonra Strummer ve Simonon bu albümü reddettiler. Birkaç yıl sonra Simonon, Havana 3 A.M adlı grubu kurdu ve bu grup 1991'de bir albüm yaptı. Bu albümü yaptığıyla kaldı ve dağıldılar. Bu arada Joe Strummer müzikal ve film kariyeri arasında gidip gelirken Alex Cox'un Straight to Hell(1986) ve Jim Jarmusch'un Mytery Train(1989)'inde rol aldı. 1989'da ilk solo albümü **Earthquake Weather**'ı yaptı. Kısa bir süre sonra, The Pouges'a katıldı ve turnelerinde ritim gitaristlik ve vokal yaptı. Sinema'da oyunculukten fazla soundtracklerle adını duyurdu. Black Grape'in 1996 Top Ten'inde England's Irie ile yer aldı ve bu onun uzun süren sessizliğinin tek ürünü oldu. Strummer ce Simonon sessizliklerini sürdürürken, Big Audio Dynamite adlı grubuyla pek meşgul olan Jones The Clash'in tekrar birleşeceği söylentilerine sırt çevirdi. 90'lar boyunca devam eden bu söylentiler 1992 yılında "Should I Stay or Should I Go"nun Levi's reklamında kullanılmasıyla arttı. Bunlardan aldığı gazla,1 CBS singe oalrak tekrar yayınladı bu şarkıyı ve listelere bir numaradan girdi. 1995 ve 1996'da Sex Pistols'ın tekrar bir araya gelme kararıyla The Clash fanları da umutlandı ama onlar sessizliklerini korumaya devam ettiler.

Müzik?

Punk rock'ın usta müzisyenleri adlarını müzik tarihe altın harflerle kazıdılar. Yaptıkları müzikte pek çok etkileşimi görmek mümkündür. Gitar rifflerinin reggea alaşımlı olduğu gözden kaçmaz. Joe Strummer'ın özellikle etkilendiği eski R&B müzisyenleri, onun vokal stiline de etki etmiştir. Amerika turnesinde karşılaştıkları efsane rock'n roll yıldızlarının müziklerinden oldukça büyülenen The Clash elemanları, albümlerinde bu etkileşimi bize hissettirir. Strummer'ın vokal stili ardından gelecek tüm punk rock gruplarınca örnek alınmıştır.

Ne Dinlemeli?

London Calling albümü, The Clash fanlarınca en iyi albüm olarak nitelendirilir. Amerikadan esintilerle... Debut albümleri The Clash ise her arşivde bulunması gereken bir eserdir. Clash'in en bilinen şarkısı "Should I stay or Should I Go"yu dinlemek isteyeniniz varsa ve eğer, bir kaç albüm almak yerine tek albümle bütün nadide şarkıları edinez miyim diyeniniz varsa, 2000 yılında Sony'den çıkan The Clash The Singles'ı edinmenizi öneririm. Dinledikçe hayran olacağınıza ve diğer albümleri de edinmek isteyeceğinize bahse varım.

Daha Fazla Bilgi?

Albümlerle ilgili bilgi edinmek isteyenler amazon.com'dan albüm albüm The Clash eleştirilerini okuyabilirler. Biyografik bilgi alanında, bu sayfalardaki bilgilerle yetinmeyenlere clash_music.tripod.com sitesini öneririm. Ayrıca internette Joe Strummer'la ilgili fazlasıyla bilgi bulmak da mümkün. **strummer**site.com/ (resmi site) ve strummerville.com ilginizi çekebilir.

I said: "I like it here, can i stay"

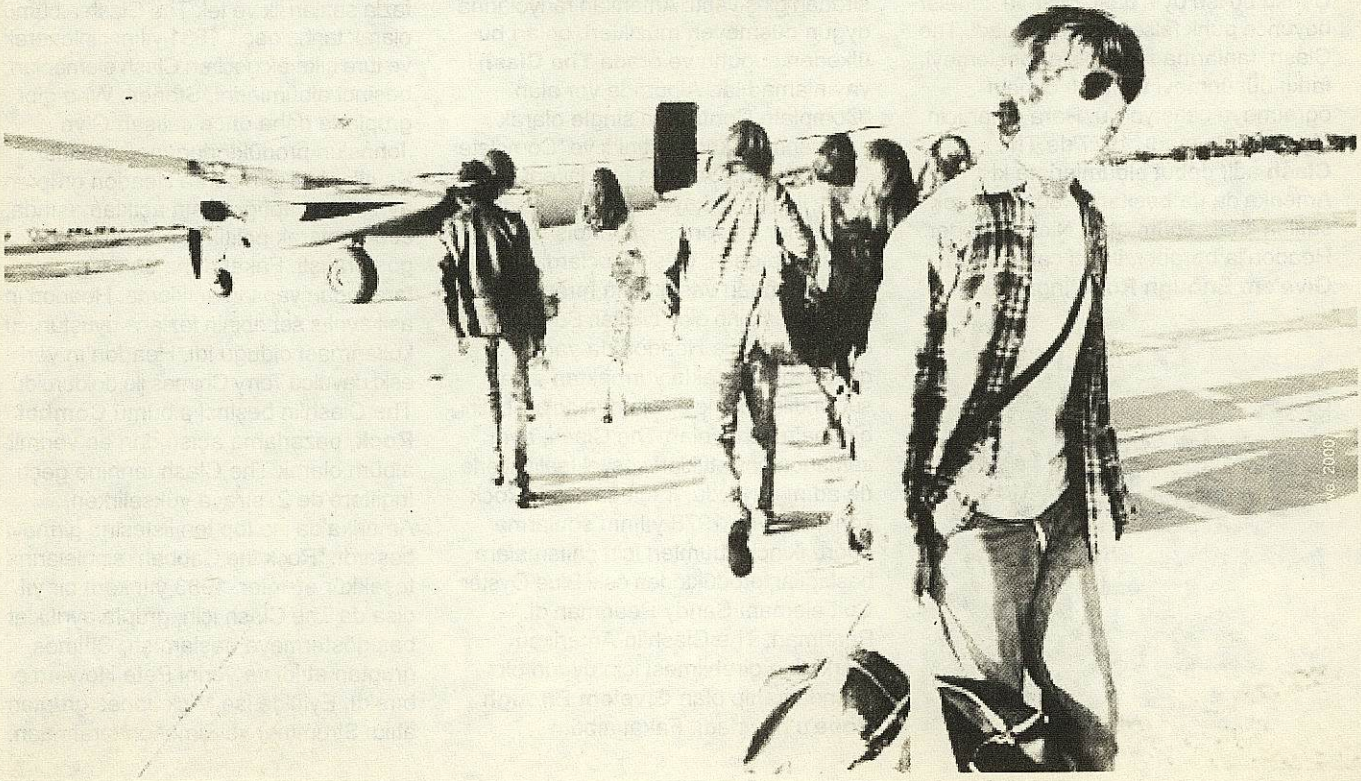

Tarih: 30 Eylül, Pazartesi
Yer: L'Olympia Konser Salonu, Paris veeeee...

Steven Patrick MORRISSEY

Nagehan Uskan

Rüya gibi geçen bu dakikaları anlatmaya neresinden başlayacağımı bilemiyorum. Heyecanımı, fazla coşkudankaynaklanan bilinç kaybıma dek uzanan evreleri anlatarak fazla duygusal yaklaşmak istemem. Ama aralarda bunlara değinmekten alıkoyamayacağım kendimi. Bir de tabi ki Morrissey' e garip yaklaşan hatta çoğunluğunun Morrissey' i anlamadığını iiddia ettiğim Fransız gençliğinden söz etmeden de yapamayacağım.

Biletler bir ay öncesinden tükendiğinden iki katını ödeyerek bir karaborsacıdan aldığım biletin acısı içimi kemirirken, bunu Morrissey için yapıyor olmanın güzelliğini de hissetmiyor değilim. Hele tam ortadan ve önden 2. sıradan yer bulduğumda, benden bir metre bile uzakta bulunmayan mikrofona bakıp: "Bir dakika şimdi, birazdan burada Morrissey mi olacak" diyorum. O boşluğun Morrissey tarafından doldurulacağını düşündükçe bunun bir hayal ürünüm olup olmadığını soruyorum kendi kendime. Etrafıma bakındığımda ise kahkahalar atmamak için zor tutuyorum kendimi. Çevremde bir sürü Morrissey üremiş. Altın golünden sonra üreyen İlhan Mansız kılığındaki gençlerimiz gibi, saçından giyimine tıpatıp Morrissey'e benzemiş insanlarla dolu konser salonu. Sadece Fransızlar da yok. Morrissey'i gittiği tüm ülkelerde takip eden hayran kitlesi ve aralarında sidik yarışı yaparcasına yaptıkları konuşma:

- "Benim 14. Morrissey konserim. Ya senin?"
-"Benim 6."

İlk gittiğim Morrissey konseri olarak bayağı bir çömez olduğumu anladım. 10 yıldır Morrissey'i ülkelerinde görmeyen Fransızlar da benden farksız değillerdi.

Kendimi avaz avaz bağırıyorken bulduğumda fark ettim ki Morrissey çıkmış sahneye ve eşsiz performansıyla "I want the one I can't "i söylüyor. Bir Morrissey konseri fakat ilk şarkı olarak bir Smiths şarkısını seçmiş. "Siz beni bıraktınız ama ben sizi bırakmam" diyor adeta eski grup arkadaşlarına.
Bu ayrıca Morrissey için The Smiths sayfasının kapanmamış olduğunun da bir göstergesi.Başlangıç için seçilen bu hareketli şarkı zaten yeterince agresif olan gençliği iyice gazladı ve kendimi inanılmaz büyük bir karambolün içinde buldum. Kollar, bacaklar, kafalar gidip geliyor önümde bazen görüş alanımı kapatarak. Bazen yatay konuma doğru yol aldığımı hissediyorum, doğrultmaya çalışıyorum kendimi zorluklarla.
"Morrissey de böyle mi dinlenir" diye kızarken, en öndeki demirlere tutunmayı başarmış insanlara özenerek bakıyorum. Çünkü etrafımı saran onlarca zil zurna sarhoş Morrissey "fan"ı kulağımın içine böğürüyorlar şarkıları ve Morrissey'in o

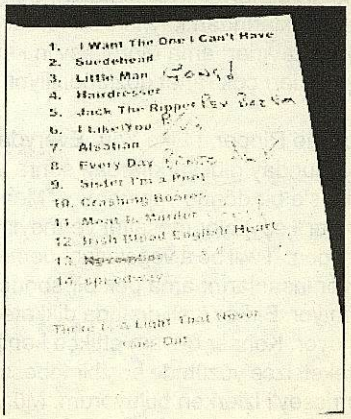

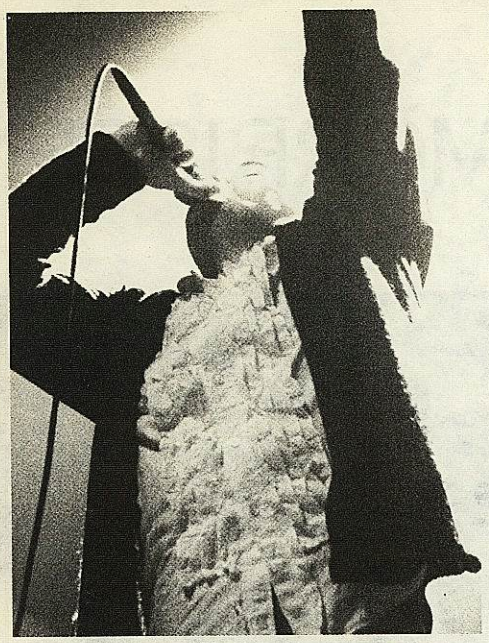

kusursuz sesini cızırdatıyorlar sanki. Her şeye rağmen Morrissey diyorum. İkinci şarkı olarak Suedehead'i seçen Morrissey yine okşuyor sesiyle. Şarkıya o kadar aşık ki, herkesin önünde sevişiyor sanki şarkıyla. Öpüyor, kokluyor şarkıyı adeta. Little Man, What Now?, Hairdresser on Fire gibi şarkıları sıralarken muhteşem dansı ve performansıyla ortaya koyuyor yine Morrissey karakterini. Orama burama gelen yumruklara duyarsızlaşıyorum artık.

Beklediğimin aksine Morrissey sesiyle oyunlar oynamıyor A rush and a push and the land is ours, I started something I couldn't finish, türü şarkılarında olduğu gibi. Seçtiği şarkılar buna müsait değil belki.Yine de Hairdresser on Fire ve First of the Gang To Die ' da biraz gösterir gibi oluyor .Fazla zorlamıyor ama.

Morrissey her şarkıdan sonra bizimle muhabbet halinde. Biz diyerek ilk 2- 3 sırayı kastediyorum ama bu "biz"in içinde ben yokum. Ben zaten başka boyutlardayım, hem de ağzımı açtığım anda Morrissey'in görüş alanına gireceğimi düşünerekten buna cesaret edemiyorum. Yanımdaki garip yaratıklar laf atıyorlar, dalga geçiyorlar akılları sıra. Cinsel tercihini bile tiye alıyorlar Morrissey'in. O ise sadece "shut up" demeyi tercih ediyor bu zavallı insanlara. En inanılmazı bu insanların tüm şarkıları ezbere biliyor olmaları. Belki de sarhoşluklarından kaynaklanıyordur bu yavşak tavırlar; ama Morrissey'in keyfini kaçırdıkları çok rahat gözlenebiliyor.

Jack the Ripper, I Like You, Everyday is Like Sunday gibi şarkılardan sonra yine Smiths'e bir dönüş yapıyor ve "Meat is Murder"i söylüyor mesajını vermeyi ihmal etmeden. "I will be a vegeterian" demelerini istiyor insanların; ama pek bir sonuç alamıyor. Birkaç kişi dışında dikkate alan olmuyor. Konser devam ettikçe kendimi hareketsizce yüzümde boş bir tebessümle Morrissey'i izlerken buluyorum. Müzik öylesine egemen ki üzerimde tepki verebilecek gücüm kalmıyor. Artık yanımdakileri de umursamıyor, dengede tutmaya da çalışmıyorum. Tek bir odak noktam var ve çevreden koparmış durumda beni. İçime işlemiş de taşmış durumda müzik. Ses düzeninin ve grubun diğer üyelerinin başarısını da unutmamak lazım.

Derken Morrissey tam da önümde duran kızın elini tutarak söylediği şarkının sonunda kıza dönerek "Elinin sıcaklığı kalbimi de ısıttı" türünden şeyler söyleyince kıskançlık krizim had safhalara ulaşıyor ve hazır bu kadar yakınımdayken, konseri sakince dinlemeyi başarabilen ,üstüne üstük Morrissey'den bu iltifatı almış kızı yok etmeyi geçiriyorum aklımdan. (Etrafımdakilerin agresifliği bulaşmış olacak) Morrissey bunu sonradan birçok kişiye yapınca kıskançlığım bölünüyor ve kıza olan sinirim azalıyor.

Yaptığı işe öylesine inanmış ki bir başka güzel oluyor şarkı söylerken.Gözlerinin içi parlıyor. Işıl ışıl...The Smiths'in dağılmasından sonra üretkenliğini yitirdiğini iddia edenleri yalanlarcasına ;müziğe, müziğine olan bağlılığını her saniye biraz daha çok belli ediyor. Sevenlerine karşı sevgi dolu. Havaya kalkan pankartların herbirini okuyor, sahiplerine teşekkür ediyor.

Irish Blood, English Heart' a geldiğinde artık konserin sonuna yaklaşıldığını farkeden gençler bir bir kendilerini sahneye atmaya başlıyorlar. Morrissey'e dokunmaya çalışırlarken güvenlik görevlileri onlara dokunuyor ve uzaklaştırıyorlar olay yerinden. Kimse başaramıyor ama yine de herkes bir şansını deniyor. Ortalık uçuşan vücutlarla dolu. Hücum halinde herkes. Gülünç manzaralar yerini şiddete bırakıyor bazen. Bu şekilde grup uğurlanıyor ve 2 dakika

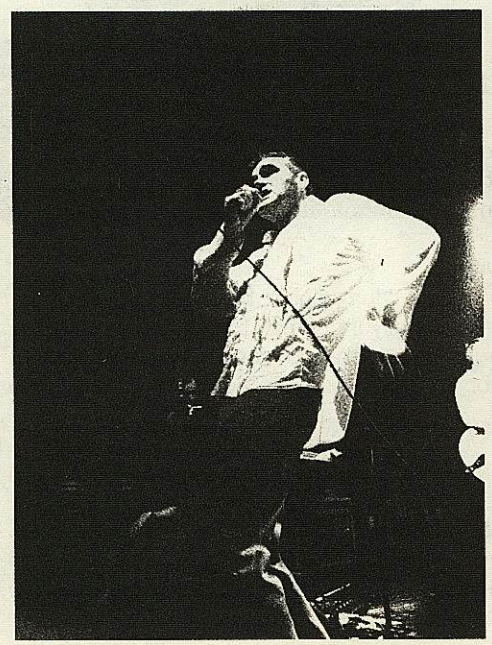

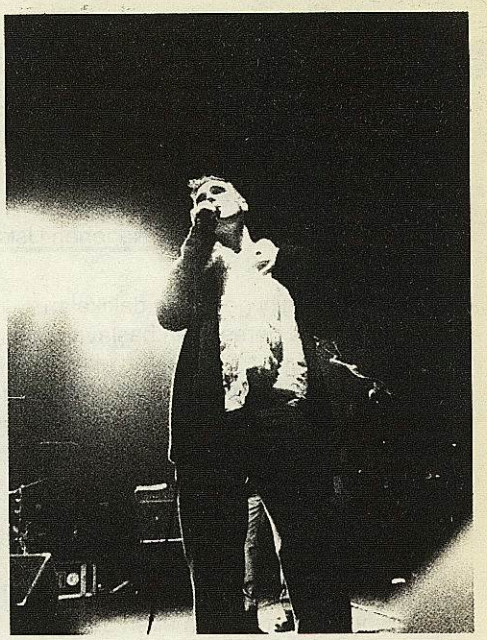

sonra "There is a light that never goes out" la inanılmaz bir dönüş. Buna en çok sevinen benim galiba. Kontrolü kaybetmiş biçimde bağırıyorum. Derinliklerimde bir yerlerde hissediyorken yine Smiths müziğini; Morrissey'in yavaş yavaş gömleğinin düğmelerini çözmeye başladığını görüyorum. Çığlıklar artıyor, Morrissey'in yüzü gülüyor. Böyle bir şeyin böyle bir adamın hoşuna gitmesi garip geliyor. İçten içe bir narsizm sezinliyorum. Gömleksiz Morrissey, milletin daha da çığırmasına yol açıyor ve Morrissey gömleği tam da benim bulunduğum yere atıyor. Tüm olanlar o an oluyor. Üstüme çullanan onlarca insanın arasında eziliyorum ve sonunda kendimi yerde sürüklenirken buluyorum. Üstümde bir daire oluşmuş ve gömlek gergin biçimde her ucundan çekiliyor. Artık duyduğum ses Morrissey'inki değil. Gömlekten birer parça koparmaya çalışan Fransız gençliğinin "a mua! a mua!"* diye cırlamaları arasında benim türkçe küfürlerim yayılıyor ve yerde sürüklene sürüklene bir hal oluyorum. Bir sağa bir sola, saçlarıma basanlar, elimi ezenler... . Sonuda birkaç kişi tarafından farkediliyorum. Bana doğru uzanan yardım ellerine tutunamıyorum ve bir süre daha sürüklendikten sonra biri beni doğrultmayı başarıyor. Yukardaki dünyaya döndüğümde konser çoktan bitmiş ve ben eski yerimden bayağı bir uzaklardayım. Ve etrafımda parçalanmış gömleğin parçacıklarını çekiştiren grupçuklar, zaferle bağıranlar... Bense bir köşeye dayanıp dağılmış kafamı toparlamaya çalışırken konserin bitişini görmediğime üzülüyorum. Bana büyük bir ezilme tehlikesi yaşatan Narsist Morrissey'e kızarken "To die by your side is such a heavenly way to die" da diyorum bir yandan.

*A mua: benim anlamına geliyor Fransızca'da.

kitapsız

Kaan Çaydamlı

Taksimde filmekimi var. Caddenin araç trafiğine açık olduğu kabus yılları hayal meyal hatırlıyorum. Belki de Urban Cafe'nin duvarındaki fotoğraflar bana bu duyguyu verecek kadar iyi. Bence İstiklal caddesini yaya trafiğine kapatmanın zamanı da geldi. Bu hepimiz için daha iyi olacak, inanın; üstelik Avrupa Birliğine girmemize de faydası olabilir. Avrupa Birliği konusunda yanılıyor olabilirim ama son günlerde Güney Afrikanın özellikle Güney kısmını şiddetle özlediğim kesin.
Bu ay, yani Ekim ayı içinde dikkat çekici bir sürü kitap yayınlanmış olabilir, ama benim dikkatimi ilk çeken kitap **Ekşi Sözlük Kutsal Bilgi Kaynağı** oldu. Ekşi sözlük adresinden ulaşabileceğiniz hoş bir site. Ekşi sözlük her şeyden önce tüm iyi sitelerin en önemli niteliği olan, büyük şehirlerin ya da ıssız kasabaların yalnızlığı içinde kavrulmakta olan ve acılarını çeşitli büyüklük ve renklerdeki ekranların karşısında geçirdikleri zamanın dinginliğinde dindirmeye çalışan insanların iletişim kurarak birbirlerini tanımalarını, sevmelerini, 'acaba gerçekten güzel mi?' tedirginliğiyle ilk kahveyi içmeye gitmelerini, karanfil takmalarını ve üremelerini sağlamak konusunda gerekli altyapıyı sağlama işlevini başarıyla gerçekleştiren bir site. Yeni nesil, anne ve babalarına 'nasıl tanıştınız?' diye sorduklarında, 'sanal ortamda' cevabını almaya şimdiden alışmış olmalı. Domates, yeşil biber, bostan patlıcanı, taze fasulye (boncuk), bamya, çilek, kırmızı incir ve müldür eriği yetiştirebileceğim bir toprak parçasına ihtiyaç duyacağım günlere hızla yaklaşıyor olmalıyım.
Ekşi sözlüğün yukardaki kadar olmasa bile önemli bir özelliği daha var. Cem Bakır'ın **Aksak Kılavuzu** ve Enis Batur'un

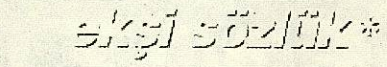

*SEL

Ansiklopedisiyle aynı paragrafta anılabilecek kadar ciddi bir Popüler Kültür Ansiklopedisi olması. 19:20 Kadıköy-Karaköy vapurunun üst açığında, tayt duygusu veren siyah kot pantolon giymiş sarışın bir kadının elinde gördüğüm kadarıyla kitap **Sel Yayınları** tarafından basılmış. Kadının daha sonra anlattığına göre kitap sitedeki maddelerden seçilerek oluşturulmuş bir derleme. Kitabı satın alabilmek için bir yerlerden sekiz buçuk milyon lira bulmak gerekiyor, internete girmek hala biraz daha ucuz olsa gerek. İnsanların hala daha sanal olmayan şeylere ihtiyaç duyması, illa elinde kitabı tutup, hissetmek istemesi gerçek cyber kuşağın tam anlamıyla oluşmadığı anlamına geliyor olabilir... Ama bu gerçeğin beni henüz burnunun üstünde küçük bir leke olan bir buçuk yaşındaki dişi bir kediyle uyumak kadar rahatsız etmediğini itiraf etmeliyim...
Bu ayın bir diğer önemli olayı da **Paul Auster**'in **Yanılsamalar Kitabı** isimli romanının yayınlanmış olması. Can yayınlarından çıkan kitap önümüzdeki ayın dosya konularından biri olacak.
Geçtiğimiz aylarda Bilim ve Sanat Yayınlarından çıkan Felsefe Sözlüğü ise sanırım bu güne en çok yaklaşan, boyu ve eni neredeyse birbirine eşit devasa bir çalışma. Kütüphanenin özellikle üst rafları için düşünülmüş bu kitaptan bahsetmemek doğru olmazdı. Sayfanın bir yerlerinde diğer kitaplarla ilgili alternatifli bir liste bulacaksınız.
Dişi kedilerin ve kadınların hezeyanlarından uzak durmaya devam edin.
Bol Şans.....

LİSTE

İlişkinizin ilk günkü heyecanını koruyabilmesi için gerekli unsurlardan biri olarak her ay en az beş kitap almanız gerektiğini savunan bir sevgiliniz varsa ve hala daha ayrılmaya niyetiniz yoksa, aşağıdaki altarnatifli liste işinize yarayabilir.

1-)Kaynanamın Hakları- Kaynana, Gelin, Damat İlişkileri/ Selis Kitapları
2-)Bir Dahinin Güncesi- Salvador Dali/ İmge Yayınları
3-)Cogito sayı 33: WİTTGENSTEİN: Sesizliğin Grameri/ YKY
4-)Merhamet Haftası/ Max Ernst/ Altıkırkbeş
5-)Yanılsamalar Kitabı/ Paul Auster/ Can Yayınları
6-)Türkiye Nasıl Kurtarılabilir/ Prens Sabahattin/ Liberte yayınları
7-)Galatasaray Tarihi, Avrupa Zaferleriyle, Unutulmaz Yıldızlarıyla/ YKY
8-) Big Sur ve Hieronymus Bosch'un Portakalları/ Henry Miller/ Parantez.

RAM-SES
MÜZİK ATÖLYESİ

Merkez :
İstiklal Caddesi. Aznavur Pasajı 212/6
Yapı Kredi Kültür Merkezi Karşısı
Galatasaray - Tel : 0 212 245 02 21

Dershane :
İstiklal Cad. Toma Apt. Şanzelize Gişiri
Kat. 5 - Tel : 0 212 245 32 94

Web:
www.ramisekinci.com
www.muzikatolyesi.com

Email :
bilgi@ramisekinci.com
bilgi@muzikatolyesi.com

Türk Halk ve Batı Müziği Konservatuarlarına, Müzik Eğitim Fakültelerine hazırlık kursları

* Ses Eğitimi (şan) *Keman (Türk-Batı) *Viyolonsel - Viyola *Ud *Piyano - Klavye (org) *Klasik Gitar *Flamenko * Akustik Gitar *Elektro Gitar *Bas Gitar *Jazz Gitar *Davul *Perküsyon *Bağlama *Tambur *Kanun *Kemençe *Kemane *Flüt *Ney *Saksafon *Ney-Kaval *Trompet

OLAY KAMPANYALAR

Enstrüman Alanlara
Enstrüman ve aksesuarlarınıalana 3 aydan 4 aya kadar ücretsiz ders imkanı

Enstrüman Değiştirene
Değişen veya değiştrilen enstrümana göre 1 aydan 4 aya kadar ücretsiz ders imkanı

Stüdyo Çalışmaları
Stüdyo çalışma süresine bağlı olarak %10'dan %40'a varan indirimler

Estrümanını Getirene
1 ay ücretsizders imkanı

Burslu Sistem
4,6 ve 8 aylık dönemlerde %40^dan %60'a varan burs imkanı

6,8 ve 12 Aylık Dönem İndirimi
%10'dan %30'a varan indirim

Yiğit Atılgan

"Bu albümün çıkması için bekleyemiyorum artık. 11 şarkı. Bugüne kadar yazdığımız en iyi parçalar." Dave Grohl böyle diyor, yeni Foo Fighters albümü **One By One(BMG,2002)** hakkında. Siz bu satırları okurken, albüm de piyasa-ya çıkmış olacak herhalde ve tüm dünya Foo Fighters'ın üstün bir rock grubu ol-duğunu anlayacak.

1994'ün sonlarında eski Scream ve Nirvana davulcusu Dave Grohl tarafından kurulmuş Foo Fighters. (bir varmış, bir yokmuş, Kurt Cobain 5 Nisan 1994'te ruhuyla bedenini birbirinden ayırmış) Basta Nate Mendel, davulda William Goldsmith ve gitarda Pat Smear (hani Nirvana'nın Unplugged konserinde arka taraflarda o rengarenk gitarı çalan kişi) ile ilk kadrosuyla yola çıkmış Foo Fighters. Dave Grohl, o günlerden bahsederken geri plandaki davulcudan sahne ışıklarını emen gitarist-şarkıcı rolüne bürünmenin kendisi için ne kadar yıpratıcı olduğunu vurguluyor hep. 1995 ortasında ilk single'-ları "This Is A Call" ile müzik dünyası tarafından kabul edilme ve Nirvana gölgesinden kurtulma serüveni başlıyor grubun. Bugün basit bir demo olarak gördükleri ilk albümleri, grunge'ın hala bir nebze de olsa etkisini sürdürmesi sayesinde, Grohl'un kesinlikle bir Cobain olmadığı kabul edilse de, eleştirel bir yıkım olmuyor grup açısından. İkinci albüm "The Colour And The Shape" ise bugün grup içerisinde etkisi oldukça yüksek olan davulcu Taylor Hawkins'in William Goldsmith'in yerini almasına sahne oluyor. O yılları hatırladığımda Foo Fighters ile ilk karşılaşmam geliyor aklıma . MTV Video Music Awards'-da rastlamıştım "Monkey Wrench"in videosuna ve o güne kadar grubu ıskaladığıma yanmıştım. (aynı etkiyi bir de Bush-Glycerine yapmıştı) Sonunda ilgimi çeken bir post-grunge grubu bulmuştum, Grohl ve Smear'in varlığı da cabasıydı. Sonra, Smear ayrıldı gruptan, yerine Franz Stahl geldi, sonra o da ayrıldı, bugün Chris Shiflett sorumlu gitarlardan. Grubun üçüncü albümü "There Is Nothing Left To Lose" 1999'da yayınlandı ve benim için tam bir hayal kırıklığı olmasa da buruk bir albümdü. Mainstream'e kaymış şarkılar, Grohl'un videolarında girdiği abuk sabuk şekiller, kısaca tatsızdı çoğu şey, hatta bunlar bu albümden sonra dağılırlar dediğimi hatırlıyorum kendi kendime. Yanıldım tabi, hiç de fena olmadı.

"One By One" hakkında şöyle diyor Foo Fighters elemanları. "Si*mişiz çizgiyi, sonuna kadar zorluyoruz artık. Garipleşiyorsa, garipleşsin şarkı, çok mu rock oldu, sal gitsin." Grup, eski albümlerinin aksine, prodüksiyon kalitesinin yanında şarkıların sahnede çalınmaya uygun olmasına özen göstermiş bu albümde, hatta Grohl "One By One"ın bir set-list gibi olduğunu ve parçaların her gece tekrar tekrar çalabileceği kadar zevk verdiğini iddia ediyor. Bir ara kaybettikleri agresiflik, daha yoğun bir şekilde ortada "One By One"da. Şu sıra televizyonda da yoğun rotasyon gören "All My Life" grup tarihinin tartışmasız en iyisi. Gaza getirici şarkıların klasik çıkış-iniş-patlayış formülüne dayalı şarkıda, Grohl'un iki enstrümanını da (gitar ve ses) kusursuz kullanmasına Taylor Hawkins'in şarkının moduna tek başına yön veren davulculuğu eklenince benzerlerinden ayrılan bir şarkı çıkmış ortaya. "Low", "Lonely As You", "Disenchanted Lullaby" ve "Burn Away" ilk bakışta göze çarpan tadı tuzu yerinde şarkılar. Foo Fighters söyledikleri gibi inandıkları bir albüm yapmış ve dördüncü albümlerinde ayakları yere sağlam basan bir grup halini almış.

dotmusic.com'da dediklerine göre albümü iki kere yapmak durumunda kalmış Foo Fighters, ilginç bir süreç sonunda ete kemiğe bürünmüş "One By One". İki yıl önce başladıkları yaratım süreci sonunda ellerinde bir albümü dolduracak kadar yeterli kayıt varmış Foo Fighters'ın. "Ta o zamanda yayınlasak idare ederdi" diyorlar ama grup biraz içi boş bulduğu için bir takım materyalleri,

1995 ortasında ilk single'ları "This Is A Call" ile müzik dünyası tarafından kabul edilme ve Nirvana gölgesinden kurtulma serüveni başlıyor grubun...

bir ara vermeye karar vermişler. Grup elemanları bir süre kendi kişisel işleriyle ve projeleriyle uğraşmış, örneğin Dave Grohl, kült grup Queens Of The Stone Age albümünde davul çalmış ve yaz dönemini QOTSA ile turlayıp içindeki davul çalma özlemini gidermekle geçirmiş. (QOTSA'in esas adamı Josh Homme, Dave Grohl için davul çalmaya geri dönmeli, onun gibi davulculara çok ihtiyaç var diyor. Foo Fighters'ı pek beğenmiyor olsa gerek). "Her gece bagetlerle davul dövmek çok güzel ama mikrofonun başına geçip çığlık atmayı çok özlemiştim" diyor Grohl tur hakkında. Bir de yayınlanmamış Nirvana kayıtları hakkında Krist Novoselic'le birlikte Courtney Love'a karşı giriştiği hukuk mücadelesi var ki, hiç girmeyelim bu konuya. Bu sürecin sonunda, sıcak yuvaları olan Foo Fighters'a dönen grup elemanları yenilenmiş bir şekilde işe girişip 3 hafta gibi kısa bir sürede ilk kayıtlardaki birçok şeyi değiştirmiş ve yeni kayıtlar yapıp "One By One"ı son haline getirmiş. Albümün bugünkü gitar riff'lerine dayalı enerji dolu halini bu sürece borçluyuz kısaca.

Yazıya bu paragraftan başlayanlar için özet: Grunge sonrası dönemin ayakta kalan, daha doğrusu saygıdeğer bir şekilde ayakta kalan ender gruplarından biri olan Foo Fighters henüz ortadan kaybolmaya hiç niyetli değil

Ingmar Bergman ve Saraband

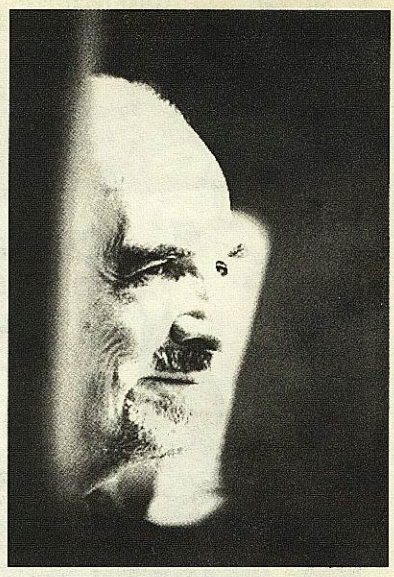

"Geçen yaz yine bir çocuk beklediğimi öğrendim. İncil'deki Sarah gibi ilerlemiş bir yaşta hamile kaldığım için çok şaşırdım. İlk başlarda kendimi rahatsız ve hasta hissettim, ama sonra o arzunun geri dönüşünü adım adım takip etmek çok eğlenceli gelmeye başladı." Ingmar Bergman çekimlerine Eylül'de başlanan yeni filmi *Saraband* hakkında hissettiklerini böyle tarif ediyor. "En sonunda arzu tamamen geri döndü. Ben de üç ayımı hamileliğime adayıp konsantrasyonumu senaryo üzerinde yoğunlaştırdım."

Yapımcılığını üstlendiği Ibsen'in *Hortlaklar* adlı oyununun günümüze uyarlanmış versiyonu kış ve bahar ayları boyunca Stockholm'da bulunan Royal Dramatik tiyatrosunda başarıyla sahnelendi. Yazın da Schiller'in Maria Stuart'ını New York'ta sahneye koydu. Ama kendisi bu arada evde kalıp bütün zamanını film çekimleri için hazırlık yaparak geçirdi.

Saraband'in bir ayağı yönetmenin en büyük başarılarından biri olarak kabul edilen televizyon dizisi *Scenes From A Marriage*'e(Scener ur ett Aktenskap, 1973) dayanıyor. Ama Bergman filmde dizideki oyuncuların rol almalarına rağmen, onun bir devamı gibi görülmesini istemiyor. "Karakterlerle öyle içli dışlı olmuşum ki, artık ne yapacaklarını kolaylıkla tahmin edebiliyorum."

Saraband'de olaylar *Scenes From A Marriage*'ın otuz yıl sonrasında geçiyor. Otuz yıl süren bir sessizlik döneminin ardından Marianne büyükannesinin yanına taşınan Johan'ı aramaya çıkıyor. Johan'ın bir önceki evliliğinden oğlu Henrik ve Henrik'in kızı Karin de yakınlarda oturuyor. İkisi de çellist.

Film için düşünülen ilk isim, hikayedeki görünmez beşinci karakter olan Anna'ydı. Anna, Henrik'in yirmi yıllık karısıdır, ama anlatılan olaylar başlamadan iki yıl önce ölür. "Anna kaybolup giden duyguları yüklenen bir kişilik. Hayatı daha çekilebilir kılan insanlardan biri, böyle insanlar var. Ama şimdi ortama kaos hükmediyor. Marianne geldiğinde kendini bir çatışmanın tam ortasında buluyor."

Filmde rol alacak olan oyuncular önceden belirlenmiş. Erland Josephson ve Liv Ullman tabii ki *Scenes From A Marriage*'deki rollerine geri dönüyorlar. Henrik, Bergman'ın geniş tiyatro çevresinden seçilen Börje Ahlstedt tarafından oynanıyor. (1982'de *Fanny and Alexander*'da, 1998'de *In The Presence of aClown*'da rol almıştı.) Julia Dufvenius da ilk büyük rolüyle onlara eşlik ediyor.

Neden Julia Dufvenius'u seçtiniz? Onunla nasıl tanıştınız?

Onu Maria Stuart adlı oyunda keşfettim. Oradaki dört kızdan biriydi. Hepsi okulu yeni bitirmişti, çok tatlı ve yetenekliydiler. Provalar boyunca korseler ve upuzun elbiseler içinde dolaşmak zorunda kaldılar, ama buna hiç ses çıkarmadılar. Yaptıkları işten zevk aldıkları her hallerinden belliydi. Provalar sırasında kendi rolleri olmayan sahneleri bile dikkatle izliyorlardı. Onlara "çiçek bahçem" diyordum. Dördü de çok etkileyiciydi, ama içlerinden en özeli Julia'ydı. Sanki kendine has bir ışığı vardı. İleride önemli yerlere geleceğine inanıyorum. Kariyeri şimdiden çok iyiye gidiyor. *Onikinci Gece*'de oynuyor ve Thomas Vinterberg'in *Festen*'inde önemli bir rolü var. O yüzden senaryonun ilk versiyonunu yazarken aklımda o vardı. Tek sorun yakın gelecekte bir çocuk sahibi olmayı düşünüp düşünmediğiydi. Bekleyeceğini söyledi.

***Scenes From A Marriage* ve diğer filmleriniz gibi *Saraband* de küçük kadrolu bir oda tiyatrosu oyunu gibi.**

Filmin adı Bach'ın güzel çello süitini anımsatıyor. Saraband, aslında çiftlerin ettiği bir dansın adıdır. Çok erotik olduğu gerekçesiyle 16. yy'da İspanya'da yasaklanmış. En sonunda barok enstrümental süitlerinin dört dansından biri haline gelmiş. Film de saraband'ın yapısını takip ediyor: 10 sahne ve bir epilogda sürekli karşılaşan iki kişi var.

Fanny ve Alexander'ın son filminiz olacağını söylemiştiniz ama sonra birçok TV filmi çektiniz.

Saraband baştan beri bir Tv filmi olarak planlandı, ama senaryo bitince na yapacağıma karar veremedim. Bunu Erland Josephson'la da konuştum. Saraband bir tiyatro oyunu, bir radyo oyunu ya da bir sinema filmi olarak da başarılı olurdu, ama biz televizyonun en iyi yer olduğuna karar verdik Televizyon filmlerinin avantajı bir kez izlendikten sonra ortadan kaybolmaları. Aynı şey sinema filmleri için geçerli değil. Onların etrafında bir sürü tantana var: festivaller, ödüller...Genç sinemacılar bundan hoşlanıyor olabilirler, ama bana bir şey ifade etmiyorlar.

Görüntüyle aranızdaki ilişki hep çok planlanmış oldu.

Evet, ama kamera bir amaç haline gelip baş role geçince endişeleniyorum. Sessiz film döneminin sonlarına doğru ilginç bir şey yaşandı: Sesli filmlerin tehdidi altında kendilerini baskı altında hisseden yönetmenler kamerayı ön plana çıkarmaya başladılar. Murnau, Van Sternberg ve King Vigor gibi yönetmenler bu can çekişme sürecinde filme kendi dilini kazandırmaya çalışmışlar.

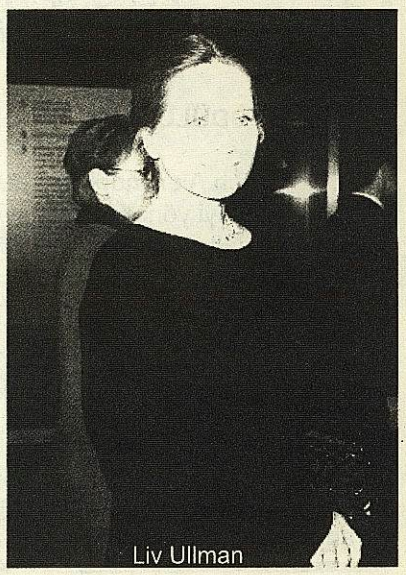

Liv Ullman

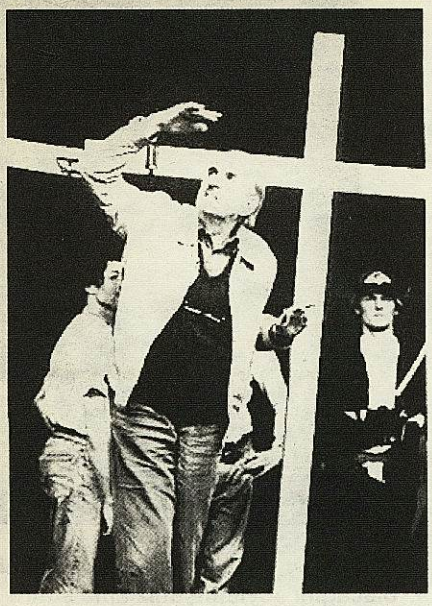

Örneğin Murnau'nun *The Last Laugh*'ına ya da *Sunrise*'ına bir bakın: Kamerayı daha şiirsel bir ifade tarzı yakalamak için kullanmış. Söz konusu filmler sinematografiye odaklanmış, harika çalışmalar. Geçenlerde içinde sadece bir kaç diyalog ve sahne aralarında okunan başlıklar dışında bir ses olmasa da ilk sesli film olarak kabul edilen The Jazz Singer'ı yeniden izledim. Film, birkaç donuk görüntüden oluşuyor ve rahatsızlık verici bir yavaşlık, berbat sinematografiyle birleşiyor.

Dogma filmlerini sevdiğinizi biliyorum, ama ben kullanılan tekniği sindirmekte güçlük çekiyorum. Bana göre bu ucuz bir numara. Ama bunun yanında Thomas Vinterberg'in de çok yetenekli buluyorum. *Festen*, bugüne kadar izlediğim en iyi filmlerden biri. Lars Von Trier'e gelince, o bir dahi; ama galiba zaman zaman kendi dehasından şüpheye düşüyor. Durulup kendi içine dönmesi gereken zamanlarda uzaklara kaçmayı tercih ediyor.

İnsanlar bir Dogma filmi için beş kişinin gerektiğini söylüyor: Bir kişi kamerayı tutmak, dört kişi de onu sallamak için...Şimdi de Saraband'de DV kameraları kullanmak istiyorlar. Bu konuda derin şüphelerim var. Bir avantajı varsa, çözünürlük çok iyi olduğu için malzemeyi 35 mm'ye çevirmek kolay oluyor. Ayrıca çok az ışıkla çalışabiliyorsunuz. Günümüzde televizyon kameraları mercek tamamen açık kullanıldığında insan gözünden bile daha duyarlı oluyor. Aslında bu çok üzücü bir şey. Eski moda ışıklandırma çok güzeldi. O büyü atmosfere ince bir erotizm katıyordu.

Son dönem İsveç filmleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Hepsini izlemeye çalışıyorum. Bazen bu bir mesele haline gelse de...Son iki yılda teknik açıdan çok yetenekli bir yönetmen nesli ortaya çıktı. Hepsi işini iyi biliyor, ama *Before The Storm*'un yönetmeni Reza Parsa öne çıkıyor. Anlattığı hikayeye tutkuyla bağlı bir yönetmen. *Before The Storm*, son dönem İsveç sinemasına yeni bir yön verdi. Lukas Moodyson da dahi bir yönetmen. Show Me Love bir başyapıt; bir çok kez izledim, hepsinde de kusursuz olduğuna karar verdim. *Together* da çok iyi, ama ilk filmi kadar çarpıcı değil. Moodyson umutlarımızı bağlayabileceğimiz bir isim. Yalnızca daha çok çalışması gerekiyor.

Sizin gibi...

Hem de nasıl! Filmin Aralık ortasına kadar bitmiş olması gerekiyor. Kendimi bu işe neden bulaştırdım hiç bilmiyorum. Ben 84 yaşındayım! Buna kamikaze derler! Erland'ın üç yıldır Parkinson hastalığı, beyninde de kan pıhtılaşması var. Liv'in kalbi rahatsız. Börje'ün de Aşil kirişi kopuk. Bir tek ben ve Julia turp gibiyiz, ekibin en genci ve en yaşlısı...

Bir sürü insan film çekimleri sırasında bizi görüntülemek istediklerini söylemek için beni aradı. Herhalde her an ölebileceğimi, ellerinde küçük bir belgesel olsa hiç fena olmayacağını düşünüyorlar. Aşırı inatçı bir Amerikan film yapımcısı o kadar ısrar etti ki, onu vazgeçirmek için çok büyük bir para karşılığı anlaşabileceğimiz söyledim. Vazgeçmedi. Ben de reddettim.

1963'ten beri Royal Dramatic Theatre'daki bana ait odadan da ayrılıyorum. *Saraband* biter bitmez pılımı pırtımı toplayıp Faro'ya yerleşeceğim. Bütün gün senaryo yazıp film izleyeceğim. Sanırım bunu hak ettim.

Kaynak: Sight&Sound, Eylül
Çeviren: Selin Ever

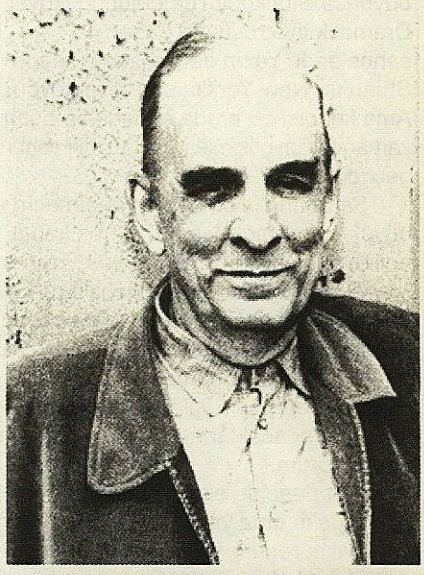

Roman Polanski'ni son filmi "The Pianist", Aralık ayında LULL'da!

focus: BERGMAN'IN ÜNVANLARI

OSCAR ÖDÜLLERİ

- Fanny och Alexander filmiyle, 1984'te en iyi yönetmen, en iyi senaryo dallarında adaylık.
- Höstsonaten filmiyle, 1979'da en iyi senaryo dalında adaylık.
- Ansikte mot Ansikte filmiyle, 1977'de en iyi yönetmen dalında adaylık.
- Viskningar och Rop filmiyle, 1974'de en iyi yönetmen, en iyi görüntü, en iyi senaryo dallarında adaylık.
- 1971'de Irvğng G. Thalberg Momorial ödülü.
- Sasom i en Spegel filmiyle, 1963'de en iyi senaryo dalında adaylık.
- Smultronstallet filmiyle, 1960'da en iyi senaryo dalında adaylık.

CANNES FİLM FESTİVALİ ÖDÜLLERİ

- Sommarnattens Leende filmiyle, 1956'da en iyi şiirsel güldürü dalında ödül.
- Sjunde İnseglet, Det filmiyle, 1957'de jürü özel ödülü.
- Nara Livet filmiyle, 1958'de en iyi yönetmen ödülü.
- Jungfrukallan filmiyle, 1960'da özel anma ödülü.
- Viskningar och Rop filmiyle, 1973'de teknik büyük ödülü.
- 1997'de Palm of the Palms ödülü.
- Sinemaya katkılarından dolayı 1998'de Ecumenical jüri ödülü.

GOLDEN GLOBE

- Fanny och Alexander filmiyle, 1984'de en iyi yönetmen adaylığı.

Bu büyük ödüllerin haricinde, Ingmar Bergman'ın çeşitli festivallerde ve ödül törenlerinde toplam 45 adaylık veya ödülü bulunmaktadır.

Faulkner'dan bir başyapıt daha Türkçede!

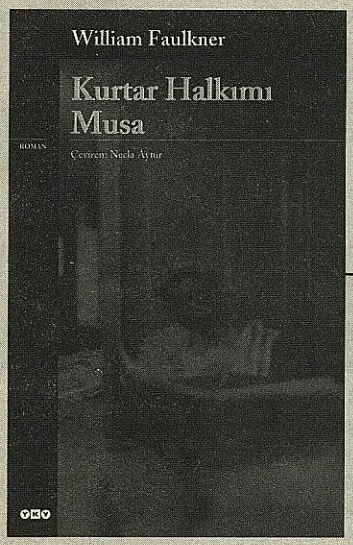

Kurtar Halkımı Musa
William Faulkner
Çeviren: Necla Aytür
320 s.

Kurtar Halkımı Musa, İç Savaş döneminden İkinci Dünya Savaşının ilk yıllarına uzanan bir zaman diliminde, Faulkner'ın yarı-kurgusal bölgesi Yoknapatawpha'da geçiyor ve McCaslin ailesinin hikâyesini insan-doğa ilişkisi, zenci-beyaz karşıtlığı, aile müessesesi, toprak ve köle mülkiyeti, miras olgusu gibi konular ekseninde anlatıyor.

Faulkner, zaman içinde ileri geri salınımlarıyla, kendine özgü şiirsel anlatımıyla, Eski Güney'e ve derinlerdeki bir dünyaya okuru çıkardığı yolculuklarla Amerikan toplumu üzerine yazılmış en etkileyici romanlardan birini kuruyor.

Usta yazardan bir başyapıt daha Türkçede!

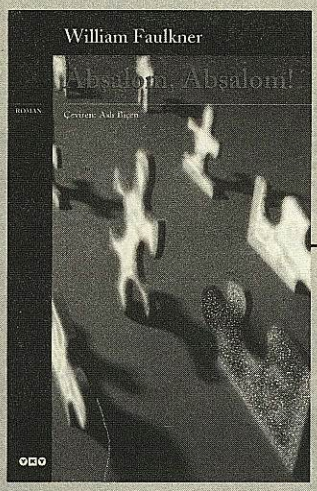

Abşalom, Abşalom!
William Faulkner
Çeviren: Aslı Biçen
320 s.

Abşalom! Abşalom!

Kitab-ı Mukaddes'ten Güney'in efsanesine, oradan da modern dünyanın karmaşısına uzanan **Abşalom, Abşalom!**, Thomas Sutpen'in ve sonunda kendi oğulları tarafından mahvedilen planının hikâyesi üzerine kurulu. Faulkner'dan, karmaşık dil yapısıyla zor okuma uğraşlarını seven okur için, tiz sesle yazılmış bir güney profili.

YKY **YAPI KREDİ YAYINLARI KİTABEVLERİ:** • İSTANBUL: 212-293 08 24 / 502 • İZMİR: 232-463 82 90 • ANKARA: 312-435 85 94
E-posta: ykkultur@ykykultur.com.tr • Web Sitesi:www.yapikrediyayinlari.com • **İnternet satış: www.estore.com.tr/bulvar/yky**
www.teleweb.com.tr 0 212 473 0 444 • YAPI KREDİ KÜLTÜR SANAT YAYINCILIK TİC. VE SAN. A.Ş. 212-293 08 24, 252 47 00

Composite

Richard Ashcroft

Üzerinden bir yüzyıl geçecek olsada Richard Ashcroft, The Verve İle Birlikte Anılmaya Devam Edecek. Yeni Albümü "Human Conditions" 'ın Yayınlaması Sebebiyle Dergimize Konuk Ettiğimiz Ashcroft, sözü kendisi ve The Verve arasındaki dengeden açıp, kaybedecek hiçbir şeyi olmadığına getiriyor...

Şu anda evde, Gloucestershire'da, grubunla birlikte stüdyodasın, müzisyenlerinle tekrar bir arada olmak nasıl bir duygu?
Richard Ashcroft : İyi bir deneyim. Albümü tamamlamak için herkes için bir öğrenme periyodu lazım olması biraz sinir bozucu bir şey, daha sonra kayıt yapmak, daha sonra da albümü hazırlamam ve tekrar başa dönmek, yani tam olarak başa dönmek değil de tamamen yeni bir şey hazırlamak... Ama tekrar live olarak çalacak olmanın eşiğinde olmak çok heyecan verici. Şu anda hepimiz hazırız. Kısacası, evet çok heyecan verici, müzisyenlerle tekrar aynı ortamda olmak ve böyle bir yerde, yani Londra'da bir yerlerde büyük bir endüstriyel bir şirkettense, evimde ambar içinde çalmak çok daha heyecan verici.
Şarkıların onları live çalarken yeni ve farklı bir enerjiye sahip olduklarını düşünüyor musunuz?
R.A : Evet, bazı şarkılarda... Bazı şarkılar o kadar kristalize olmuşlar ki onları başka garip bir açıdan çalmak yanlış gibi geliyor, fakat "God In The Numbers" gibi şarkılar çok farklı yerlere gelebiliyor, onları kayıttakinden çok daha üst seviyelere çıkartabiliyoruz. Evet kesinlikle böyle büyüyen ve başka yerlere gidebilen az şarkı var. Bazıları, mesela "Buy It In Bottles" veya "Science of Silence" ve bunun gibileri, albümdeki halleri gibi çalınabilir ama diğerleri için başka seçenekleri var. Onlarla ne istersek yapabilmemiz gibi bir seçeneğimiz var, dediğim gibi şu anda "God In The Numbers"ı düşünürsem, Tanrım onu live çalmak için ve insanların tepkilerini görmek için sabırsızlanıyorum.
Albümü yaparken, her şeyi bir araya getirirken bunları bir void içinde yapıyorsunuz içinde tamamen sen ve senin müzisyenlerin var. İnsanların yaptığınız şeye karşı tepkilerini mümkün olduğunca çabuk öğrenmek sizin için önemli mi?
R.A : Evet, yani benim açımdan oldukça önemli. Her şeyin çok daha çabuk olmasını isterim, yani bir şarkıyı yaptıktan iki hafta sonra radyolarda çalınmaya başlar ve gitgide tanınır, bunların daha çabuk olmasını istiyorum. Çünkü böyle beklemek çok zor, "Check The Meaning"in bütün içeriğiyle, sözleriyle, ritimleriyle, altı aydır uğraşıyoruz, çok daha önce piyasaya çıkması gerekirdi bu yüzden her şeyin çok daha çabuk olmasını istiyorum. Daha önce de dediğim gibi böyle bir albümün ve "Human Conditions"ın arasında bir yıl gibi bir süre ve yepyeni bir süreç var. Live çalmak ve albümü kaydetmek albümle alakalı herkes için doğal bir işlem olmalı, 18 aylığına veda edip stüdyodan çıkmak gidip live çalmak ve geri gelip stüdyoda bütün işlemleri baştan öğrenmekten ibaret olmamalı. Benim için bir albüm yapmak...kalan hayatımı albüm yapmaya ve bu sürede yeni yollar yeni fikirler öğrenmeye adayabilirim. Zaten birçok değişik sebepten dolayı, ilerdeki yıllarda böyle bir hızda gitmeyi istiyorum çünkü içimdeki ateş ve açlığın biraz azalacağı bir nokta olacak. Bu belki de yaşlanmanın kaçınılmazlığına bağlı, ama şu anda 30 yaşındayım ve bu ateş ve açlık her zamankinden daha da derin. İlk şarkılarım, "Urban Hymns", The Verve hikayesinin içinde sıkışıp kalmıştı, sanırım bu yüzden The Verve ve Richard Ashcroft arasındaki dengeyi bulmak çok önemli. Daha önce de dediğim gibi The Verve'deki adam değilim, bir blok yandayım artık, daha ilerideyim. Bunu yapmaya ihtiyacım var. Yapmaktan da kendimi alıkoyamıyorum, bunun iki nedeni var. Birincisi artık bakmam gereken bir ailem var ve mağara adamı stilinde dünyaya açılıp yapmam gerekeni yapacağım. Öteki neden de artık bir hayalet gibi 97, 98 veya her ne zamansa oralarda takılıp kalmak istemiyorum.
Son albümde kendini kanıtlamanın, yani o özgürlüğü kazanmak ve kendini Richard Ashcroft olarak ortaya koyman gerekli olduğunu söylüyordun. Albümü yaparken içinde neyse ki sonunda kendimi kanıtlamama gerek kalmadı gibi bir düşünce var mıydı?
R.A : Evet benim için bu albüm yapılması gereken bir şeydi. Bütün negatif ve pozitif yönleriyle ele alıp bunların bu işin doğasında varolduğunu kabul etmek gerekiyor. İnsanlar solist veya şarkı yazarı olarak büyük bir gruptan ayrılıp, bir albüm yapıp mutlu bir şekilde eski hızlarında devam etmiyorlar. Kendinizden başka müzisyen barındırmayan küçük güvenli bir çevrede olmama rağmen bunun farkındaydım. Başka müzisyenlerle tanışmadık, gitaristler kimdi, basçılar kimdi bilmiyorduk ve gerek yoktu öteki insanları tartışmıyorduk kendi müziğimizi tartışıyorduk. Böyle bir ortamdan çıkıp Kate (karısı) ve Chris Potter'la beraber, elimde bir akustik gitarla stüdyoya girince, ee şimdi ne yapacağız dedim. Ve bir albüm yaptık, çok güzel bir albüm oldu. Bana sağladığı ise neler yapabileceğimi ve başka seçeneklerimin olduğunu göstermek oldu. Sanırım kayıt ve söz yazarlığı bakımından hiç bu kadar özgür olmamıştım, çünkü kaybedecek hiçbir şeyimin olmadığı bir noktadaydım ve galiba bu benim ruhumda hep vardı. Kaybedecek hiçbir şey yok, her zaman

çekip gidebilirim. Ama bu sefer söz konusu olan sadece benim ve kendimden kaçıp gidemem, ailemden, arkadaşlarımdan kaçıp gidemem yani daha fazla sorumluluğum var. Yine de başka insanların hayatları, problemleriyle ve stüdyoya taşıdıkları şeylerle çok ilgilenmemem bana müziğime katabileceğim bir enerji veriyordu. Çünkü gruplar çok zor olabiliyor ve belli bir süreden sonra oldukça politik bir hal alabiliyorlar. Şu anda çok mutluyum çünkü kendi yolumda ilerliyorum ve her şey çok açık, yıllar geçtikçe her şey daha da açık hale geliyor.

"Check the Meaning"den bahsettin, albümün açılış şarkısı olarak doğrudan, işte albüm bunun hakkında diye belirtiyorsun. Single olarak bu parçayı seçmenin nedeni bu mu?

R.A : Sanırım evet, bence işe de yarıyor, albümü sana tanıtıyor. İlk parça olması nedeniyle seni bir yolculuğa çıkartıyor ve diğer şarkılar için hazırlıyor. Evet "Check the Meaning" (anlamını kontrol et) hayattaki her şeyin anlamını kontrol etmek demek, tanrının anlamını, haçının, çarmıhın anlamını, yaptığın her şeyin anlamını gözden geçir. Şarkıda geçen "Ben agnostiğim, tanrıya yaklaşıyorum, ama erkek dişi formunu alıyor." diye bir söz var, nerede durduğumuz hakkında, ruhani olan insanlar bunu arayan insanlar ve gerçekten öyle olup da bunu yansıtmayan insanlar için. Bütün dünya kendi tanrıları için büyük bir yaygara koparıyor--, böyle bir dünyanın ortasında

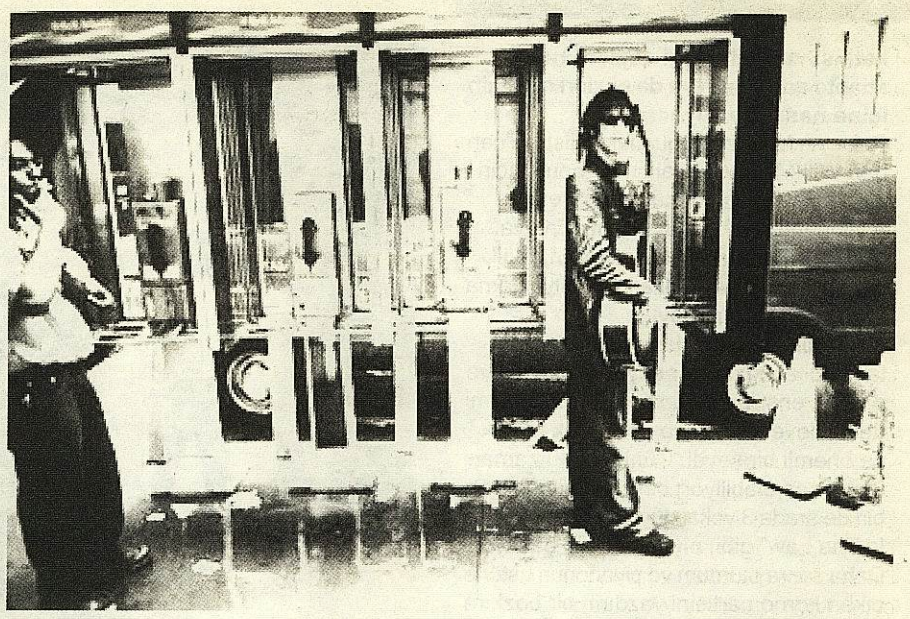

biz nerede duruyoruz. Bazılarımız bu konuda gayet mutlu olabilir ve bunu korumak iyi olacaktır. Kararlarımız bizim kontrolümüzün dışında alınıyor ve bu 11 Eylül'den çok önce yazılmıştı, ama 11 Eylül sonrası yaşanan durumu çok iyi yansıtıyor. Bütün kaderimizin liderlerin veya başbakanların yorumları tarafından nasıl değişebileceğini çok iyi anladım, o kadar kötü seçilmiş kelimeler yığınıyla konuşuyorlar ki tanrım eğer biraz daha konuşurlarsa üçüncü dünya savaşı çıkacak diye düşünüyorsunuz. Her gece televizyonu açıyorum dehşeti görüyorum ve gelecek hakkında endişelenerek uykuya dalıyorum. Kafamda hep böyle şeyler var ayrıca, kendi tanrımı arayışım, kendi tanrımı nerede bulacağım, tamamen karımın gözlerinde mi, bir çiçekte mi, güneş batışında mı, bir bardak çayda mı oğlumun koşuşunu izlerken mi? Nereden geliyorum, bana huzur veren şeyler neler, bunun gibi sorular sanırım müziğimin hep bir parçası olacak.

Yine ilk singlelarının belirgin özelliği olan destanımsı ve işlenmiş bir stil kullanmışsın. "A Song For The Lovers" ve "Bitter Sweet Symphony" için bu böyleydi, yaylıların kayıtların sizi duygusal açıdan sürüklemesine büyük

Richard Ashcroft Kronolojisi

21/06/93 **A Storm In Heaven:** The Verve'in ilk albümü. Tüm şarkılar grup üyeleri tarafından ortak yazılmış, fakat bir parça hariç: See You In the Next One (Have A Good Time) tipik bir Richard Ashcroft şarkısı.

03/07/95 **A Northern Soul:** The Verve'in ikinci albümü; A Northern Soul Richard Ashcroft'u grubun baş şarkı yazarı olarak görüyor. On Your Own gibi (12/06/95'te single olarak piyasaya sürüldü) parçaların yanı sıra, albüm, Ashcroft'un gelecekteki çalışmalarının bir önemli bir habercisi olan ve kalitesini yansıtan History'i içeriyor.

18/09/95 **History:** Single olarak piyasaya sürülen History, The Verve'in ilk ve esaslı İngiltere hit'i olmaya çok yaklaşır. Listelerde 24 numaraya kadar yükselir.

16/06/97 **Bitter Sweet Symphony:** The Andrew Loog Orchestra'sının bir Rolling Stones versiyonu olan The Last Time, Bitter Sweet Symphony'sinden alınan sample'dan yola çıkılarak oluşturulan parçada Mick Jagger ve Keith Richards'ın imzası var. Yine de bu Ashcroft'u önemli bir başarı elde etmekten alıkoymuyor. The Verve'ü 20. yüzyılın son büyük İngiliz grubu pozisyonuna getiren, klasikleşen single Bitter Sweet Symphony, İngiltere listelerinde 2. sıraya kadar yükseliyor.

01/09/97 **The Drugs Don't Work**: Richard Ashcroft'un söz yazarlığındaki olağanüstü kalitesini vurgularcasına, başka bir dönüm noktası olan parça, The Drugs Don't Work, Bitter Sweet Symphony'in ardından piyasaya sürülüyor. The Verve'ün İngiltere listelerinde ilk sıraya yerleşen ilk single'ı oluyor.

29/09/7 **Urban Hymns:** İngiliz müzik tarihinin en iyi albümlerinden biri olan Urban Hymns piyasaya sürülüşünden bir hafta sonra listelerde 1 numaraya yerleşiyor. Daha da önemlisi, sonraki sene için büyük bir hit olma özelliğini koruyor ve 90'ların sonu için bir soundtrack'e dönüşüyor. Richard Ashcroft'un şarkıların çoğuna katkısı var. Bitter Sweet Symphony ve The Drugs Don't Work'e ek olarak Urban Hymns, hepsi Ashcroft tarafından yazılmış şarkıları yani Sonnet, Space & Time, Weeping Willow, One Day, This Time, Velvet Morning ve Luck Man'i içeriyor.

24/11/97 **Lucky Man:** Urban Hymns'den çıkan 3. single olan Lucky Man İngiltere listelerinde 7. sıraya yükseliyor.

15/09/98 Lonely Soul: The Verve'de sık sık yaşanan çekişmelere (Nisan 1999'da grubun dağıldığı resmi olarak açıklandı) ek olarak Ashcroft, James Lavelle ve DJ Shadow'la U.N.K.L.E. projesi için bir araya geliyor. Ashcroft, listelerde 4 numaraya ulaşan Psyence Fiction albümünün çıkmasına yol açan Lonely Soul'a katkıda bulunuyor.

03/04/00 **A Song for the Lovers:** Bu single, Ashcroft'un gruptan ayrılmasının sinyallerini veriyor. Listelerde 3 numaraya yükseliyor.

26/06/00 **Alone With Everybody:** Richard Ashcroft'un solo olarak debut albümü listelere 1. sıradan giriyor. A Song For the Lovers'a ek olarak, albüm Money to Burn, I Get My Beat, Brave New World, New York, You On My Mind in My Sleep, Crazy World, On a Beach, Slow Was My Heart, C'mon People (We're Making It Now) ve Everybody'i içeriyor.

28/01/02 **The Test:** Ashcroft'un katkıda bulunduğu parça, The Chemical Brothers'ın bir numaraya yükselen albümü Come With Us'ta yer alıyor. The Test daha sonra The Chemical Brothers tarafından piyasaya sürülen çift A-side'lı single'ında yer aldı.

07/10/02 **Check the Meaning**: Ashcroft'un ikinci solo albümünün ilk single'ı.

21/10/02 **Human Conditions:** Ashcroft'un bu yeni albümünde Beach Boys'un efsanevi solisti Brian Wilson'ın katkısının(Nature Is the Law) yanısıra, Talvin Singh, eski Verve davulcusu Peter Salisbury ve The Rolling Stones ve Aretha Franklin gibi isimlerle çalışan, Chuck Leavell (keyboard) gibi müzisyenler yer alıyor. Human Conditions'un co-prodüksiyonu Ashcroft ve uzun zamandır onunla birlikte çalışan Chris Potter tarafından yapılmış. Yaylıların düzenlemesini Wil Malone yapmış. Human Conditions'un şarkı listesi ise şöyle:

1.Check the Meaning
2.Buy It in Bottles
3.Bright Lights
4.Paradise
5.God in the Numbers
6.Science of Silence
7.Man On A Mission
8.Running Away
9.Lord I've Been Trying
10.Nature is the Law

katkısı vardı. Müziği sözlere nasıl adapte ediyorsun ya da sözleri müziğin içine nasıl oturtuyorsun?

R.A : "A Northern Soul"daki "History"den beri Will Malone'la çalışmak benim için bir şans. Yani bu birkaç yıldır devam ediyor, yani sırf "Urban Hymns" veya "Alone With Everybody"den beri değil. Başka gruplar da yaylıları kullanıyor, ama bence bu yeni bir boyuta çıkartabileceğimiz daha yükseğe taşıyabileceğimiz bir şeydi. Yaylılarla ve değişik enstrümanlarla çalışmak, sesimi destekleyecek ortaya çıkaracak büyük ve önemli bir şeydi. Çünkü çoğu zaman 3 ayrı ses olabiliyor; biri çok kalın, biri tiz biri de arada 3 vokal duyulabiliyor. "Nature Is The Law" gibi, piyano riffiyle başlıyor. Daha sonra oturdum ve piyanonun üstüne çıkan korno partisini yazdım, bir bozkıra veya bir John Ford filmine benzedi, korno partisi sanki bir western filmi için yazıyormuşum gibi hissettim. Daha sonra basları ve gitarları koydum ve yaylıları ne yapacağımızı Will'e danışmanın doğru olacağını hissettiğim bir yere geldi.

Bunun büyük bir onur olduğunu da düşünüyor musun, yani çevrende senin müziğin üzerinde çalışan bir sürü insan var, daha sonra yarattığınız bu çekici şey üzerine vokallerini koyuyorsun.

R.A : Evet kesinlikle harika, minnettarım. Albümüme koydukları enerji ve sound için onlara minnettarım. Kimseyi veya hiçbir enstrümanı diğerlerinden üstün tutmam, hiçbiri diğerlerinden daha önemli değildir, hepsi aynı seviyededir. Parçaları oluşturmak için gerektiğinde başvururum, o kadar. Ellerim istemsiz olarak hareket etmeye başladığında ya da sanki kilisedeymişim gibi hissettiğimde doğru yol üstünde olduğumu yani parçanın hemen hemen oluştuğunu anlarım. Sanki kilisedeymişçesine ellerimi kaldırıp müziğin ritmine göre hareket etme isteği doğurur, mesela "Check The Meaning" gibi bir şey tamamlandığında olur. Ama bu işlem, ilk yazılan notalardan itibaren altı ay sürebilir, tabi sırf aynı parça üzerinde çalışılmış altı ay değil, iki günde bir üzerinde düşünülen, gözden geçirilen

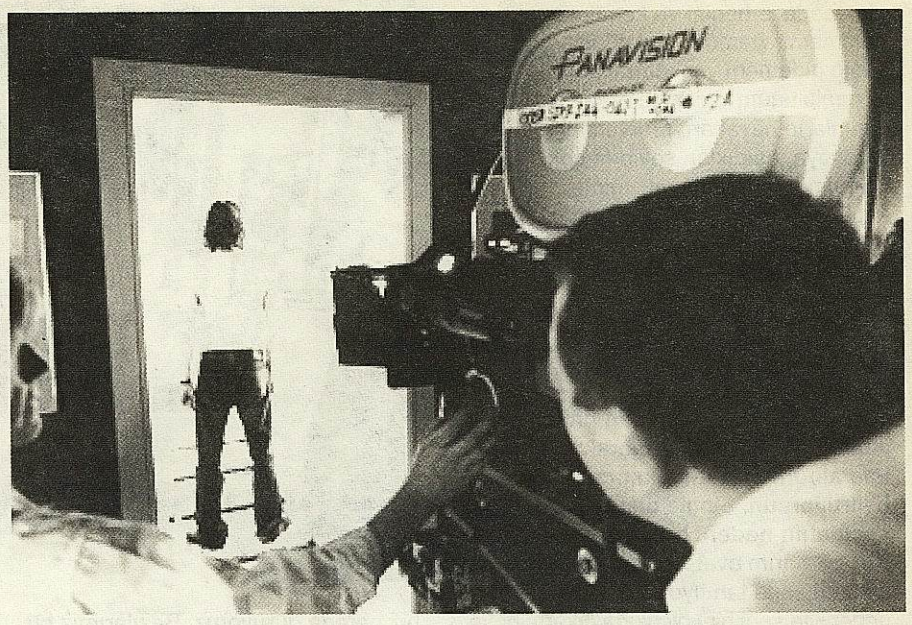

bir altı ay. Albümdeki her şey bir insan tarafından çalındı, fakat yine de teknolojinin oldukça fazla olan müdahalesi de fark ediliyor.

Bazı single olabilecek şarkılar diğerlerinden ayrılabiliyor mu?

R.A : Evet "Science of Silence", "Buy It In Bottles" mümkün single seçenekleri gibi gözüküyor. "Lord I've Been Trying" belki, böyle görünen az var... Özellikle live çalarken bunun çok güçlü bir set olacağına inanıyorum, insanlar albümü almış ve şarkıları biliyor olacaklar. Oraya çıkıp da onları, "Alone With Everybody"den ve The Verve'den kalan birkaç şarkıyı çalmak harika olacak. Yeterli zaman bulamamaya başlıyorum. İki set hazırlamam gerekecek.

Albümde "Science of Silence"tan fırlayan bir söz var: "In my baby's arms I need no words to define myself" (bebeğimin kollarında beni tanımlayacak kelimelere ihtiyacım yok). Sanki beni devam etmemi sağlayan bu aşk, ona sahip oldukça kendimden bahsetmeme gerek yok ve mesajım budur diyerek bütünlüğe erişmişsin gibi.

R.A : Evet, gerçek bu. Gerçek bu ve müzik yapmanın verdiği özgürlük bu, tekrarlayıp durduğum gibi müzikal olarak veya hayatımın herhangi bir kısmında kaybedebileceğim bir şey yok. Sahip olduğum çok fazla şey var, hayatıma sahibim ve bu çocukça ümitsizlik harika bir şey, grubu ateşleyen de bu, seni harekete geçiren de bu. Fakat bu " anlatmaya çalıştığın şeyleri gölgeliyor. Çok güzel bir şarkı yazarken veya herhangi bir kalitede herhangi bir şey yaratırken araya giriyor. Brian Wilson (The Beach Boys) da bunu söylüyor, en iyi müziği yaptığı zaman, evdeki yaşamının güvenli olduğunu hissettiği zamandı. Biliyorum ki bu müzikle kafamda ne kadar uzağa gidersem gideyim her zaman geri dönebileceğim bir nokta var ve bu bana büyük bir güç veriyor. Bence insanlar müziğin sana yapabileceklerini küçümsüyorlar; albüm yapmak, aslında öyle olmasa da, sanki açtığın her televizyonda kendi şarkının çalması gibi. Yine gerçek olmasa da radyoda çalması gibi, buzdolabından gelen küçük bir ses bir melodiye dönüşüyor, radyatörden gelen ses bir ritme dönüşüyor. Benim gibi bir insan olmak ve benim gibi bir insanla olmak zor. Bu yüzden çevremdeki insanlara minnettarım.

Çeviren : Esin Konuk

Alkan A.

BERGÜZAR GEÇİDİ

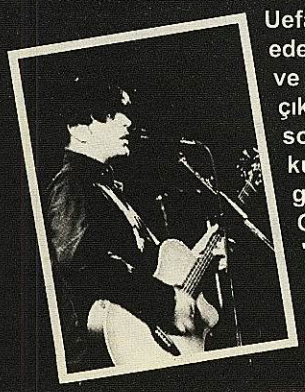

1992'nin başlarında Amerika'da grunge bir imparatorluk haline geliyordu. İngiltere'de ise Blur Brit-pop'un temellerini oluşturma hususunda dikkatlice çalışıyordu. Atlantiğin diğer tarafındaysa Riot Grrrl adlı punk-underground akımı oldukça dinamik bir yaşamsal alan oluşturmuştu. Aynı sene Juventus Uefa Kupası finalinde Dortmund'u 3-1 ve 3-0'lık skorlarla perişan edecekti...Herneyse, ileride Cornershop adını alacak gençlerimiz Ben Ayres ve Tjinder Singh çılgınlar gibi konserler vererek yaşlarının tadını çıkartıyorlardı. Singh'in söylemlerine göre Harlow'daki performansalarından sonra Gary Walker onlara Wiija adına teklifte bulunduğunda, bir grup kurmayı bile düşünmüyorlardı. Gary Walker işinde yeniydi ve Riot Grrrl gazıyla genç grupları avlıyordu. Cornershop'ın Handcream For a Generation'a kadar uzanacak yolculuğu o sene yayınladıkları iki E.P. "In the Days of Ford" ve "Lock Stock&Double Barrel" başlatıyordu. Aynı sene Ekim ayında Melody Maker'ın fotoğraf çekimi için EMI binasının önünde Morrissey'in bir fotoğrafını yakmışlardı...Güzel günlerdi..

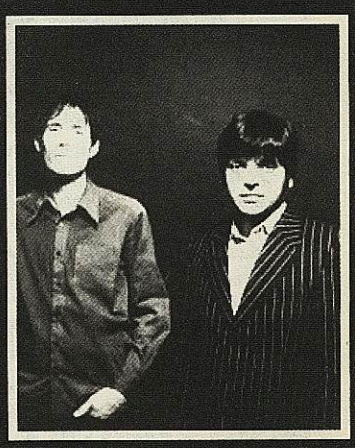

Akın Eldes

Yeni albümünü geçtiğimiz ay yayınlayan Akın Eldes'i geçmiş, bugün ve gelecek hakkında sorgu suale çekiyoruz...

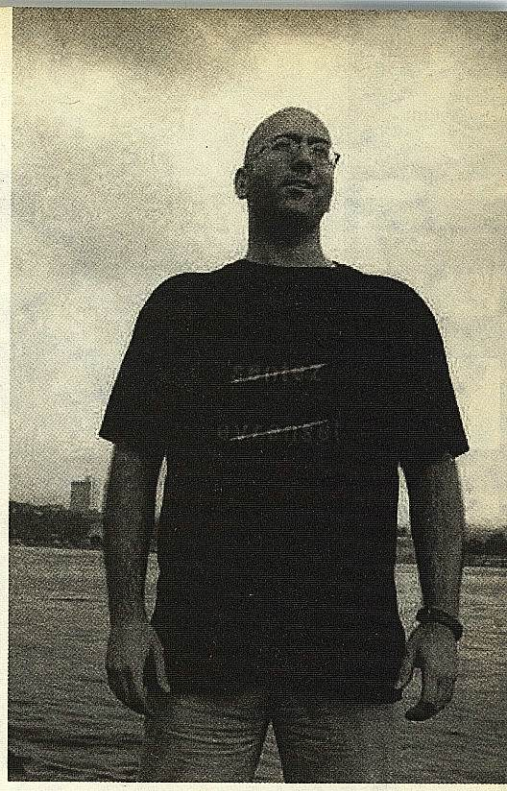

Öncelikle ellerine sağlık ! Kendine ait ilk albümün yayınlandı. Dinleyicilerini biraz fazla bekletmedin mi ?
Akın Eldes : Haklısınız! Bu durumu sadece komik bulduğumu ifade edebilirim. Elbette ki üzücü. Özellikle benim açımdan. Ama olsun, şimdi hiç olmazsa bu sayede dolu diyebileceğim bir küpüm var !
Daha önceleri Bulutsuzluk Özlemi'nin üyesi olarak müzikal yaşantını sürdürüyordun. Şimdi ise kendi grubunla birlikte çalışıyorsun. Bu iki oluşum arasındaki geçiş sürecinde neler yaşadın ?
A.E. : 15 yıllık bir çağın kapanması ve yeni bir sayfanın açılması kolay bir durum değil.Uzun süreli bir ilişkinin bitmesi gibi diyebiliriz.Şimdi ise keyfim çok yerinde.
Albümünde yer alan müzisyenler, Cem Aksel ve Gürol Ağırbaş kendi alanlarında Türkiye'nin en önemli kişilerinden sayılmaktadır. Patrick Chartol ismi ise ilk olarak karşımıza çıkıyor. Bu müzisyenlerle birlikte çalmaya nasıl karar verdin ?
A.E. : Cem daha evvel aynı ortamlarda zaman zaman bulunduğum ve uzun yıllardır tanıdığım ve saygı duyduğum - altını çizerek söylüyorum - müzisyenlerden biridir. Patrick ile ise bir tesadüf neticesinde Tünel'de bir müzik dükkanında tanıştım. Patrick çok sıkı bir müzisyen. O daha sonra maalesef maddi kaygılar sebebiyle ülkesine, Fransa'ya döndü. Kayıtları sevgili Gürol ile - o da çok değerli iki solo albüm çalışması yapmış olan müthiş bir müzisyendir- tamamladım.
Kayıt yapma süreci sizi zorladı mı ?
A.E. : En başta biraz. Neticede stüdyoya prova yapmadan geldik ve dolayısıyla nasıl bir kimya çıkaracağımızı bilmediğim ve bu konuda- solo albüm durumunu kastediyorum-tecrübe sahibi olmadığım için biraz tedirgindim. Ama ikinci parçanın kayıtlarından sonra açılmaya başladım.
Sence bir albüme başlamak mı,sürdürmek mi yoksa bitirmek mi daha zor ?
A.E. : Bilmiyorum, çünkü şu anda kafamda zaten ikinci albümüm devam ediyor. Albüm kayıtları bittikten sonra 1-2 ay dinlenirim, sadece kitap okurum vs. diye düşünüyordum ama dediğim gibi albümler iç içe geçti. Yorucu ama keyifli. Umarım böyle devam eder.
Bir besteni yaptığında onu ilk kime dinletirsin ?
A.E. : Zor zahmet eşimle çocuğuma dinletmeye çalışıyorum ama bir bahane bulup yanımdan kaçıyorlar nedense !
Pb Müzik ile çalışma ortamınız nasıldı ?
A.E. : Süperdi. Kendimi rüyada gibi hissettim. Kaan gitar ve klavye çalabiliyor. Bildiğiniz gibi Hakan'ın da bir albümü var. Dolayısıyla müzikal olarak çıtası yüksek eleştiriler oldu ve bundan hoşnutum.
Gelecekteki planlarınız nelerdir?
A.E. : En kısa zamanda canlı çalma sürecine başlamak. Muhtelif konserler, turne gibi. Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde konserler.Ama asıl festivallerde , yurt içi ve altını çizerek söylüyorum yurt dışında çalabilmek istiyorum !
Türkiye'nin en önemli gitaristlerinden birisin.Sadece müzik yaparak maddi kaygılarını giderebiliyor musun?
A.E. : Bu sadece benim sorunum değil, Dünya' dada sadece istediği müziği çalarak para kazanabilen insan sayısı sanırım azdır, dolaysıyla hayır.
Kafi yayınlandı. Bestelerin telif haklarını, hatırladığım kadarıyla mekanik (CD&MC telif hakkı geliri) ve temsili (ticari amaçla TV/ Radyo v.s. yayınlanması) olarak ikiye ayrılıyor. Bir besteci olarak bu hakların korunuyor mu?
A.E. : Evet ! Plak şirketi ile yaptığım anlaşma çerçevesinde mekanik haklarım bir ölçüde korunuyor. Bir ölçüde diyorum. Çünkü korsan CD' lerim varmış ! Öteki haklarımın ise- radyo, tv vs. yayınlanmalarından doğan hakkımı kastediyorum - ne derece korunduğunu henüz bilmiyorum, zaman içinde göreceğim.Sanırım kayıtlı olduğum MSG adlı meslek birliği bu konuda kayda değer çabalar sarf ediyor. Ama dediğim gibi ne kadar zamanda ne kadar yol alabileceklerini bilemiyorum.
İnternet, gelecek beş yıl içerisinde yüklü sabit veri taşıyıcı (CD v.s.) tüketim miktarlarında ciddi bir düşüşe neden olacak . Mekanik telif gelirleri azalacak. Telif gelirlerinin talep edilmesi, toplanılması ve adil bir sistemle dağıtılması için kurulmuş olan meslek birliklerinin üyeleri sence neye dikkat etmeleri gerekiyor?
A.E. : Radyoda, TV'de , eğlence yerlerinde ve hatta sanal ortamda yayınlanmalarından doğan haklarımın daha iyi korunması gerekiyor. Bu konuda karşılıklı anlaşmanın bir an önce sağlanmasını arzu ediyorum.
İstanbul'da en sevdiğin bina hangisidir?
A.E. : Bir sürü binaya keyifle bakarım ben. Yaşamımın geçtiği Beyoğlu'da Tünel'deki Botter apartmanı,Şişhane'deki Sarkuysan binası. Şişhane'den Karaköy'e inen Bankalar caddesi muhteşemdir, geçerken hep sırtım ürperir. Yalnız bir apartman vardır ki Balta Limanı'nda, hep dikkatimi çeker Oba restoranı yakınlarında, yıllardır da geçmiyorum aslında, ne durumda oraları bilmiyorum, bayağı yüksek eski bir yapı vardır, çatı katı çok enteresandır. O binanın hikayesini denk düşürüp bir türlü öğrenemedim.
Türkiye'de en sevdiğin eski veya yeni kent hangisidir?
A.E. : İstanbul! Her zaman için!
Bir zaman makinen olsa hangi yıla gitmek isterdin ?
A.E. : Bunu eskiden bana sorsan Eski Mısır derdim. Ama şimdi gelecek diyorum 2300 yılları mesela. Bu aralar bilimkurgu beni çok etkiliyor.yakında Mars' da veya başka gezegenlerde kurulacak koloniler, cehenneme dönmüş bir Dünya, yeni teknolojik olanaklar, torunumun torunun torunu.vs..
Bu konuyla ilgili garip rüyalar görüyorum zaman zaman.
Akın Eldes bize zaman ayırdığın için teşekkür ederiz.
A.E. : Ben teşekkür ederim!

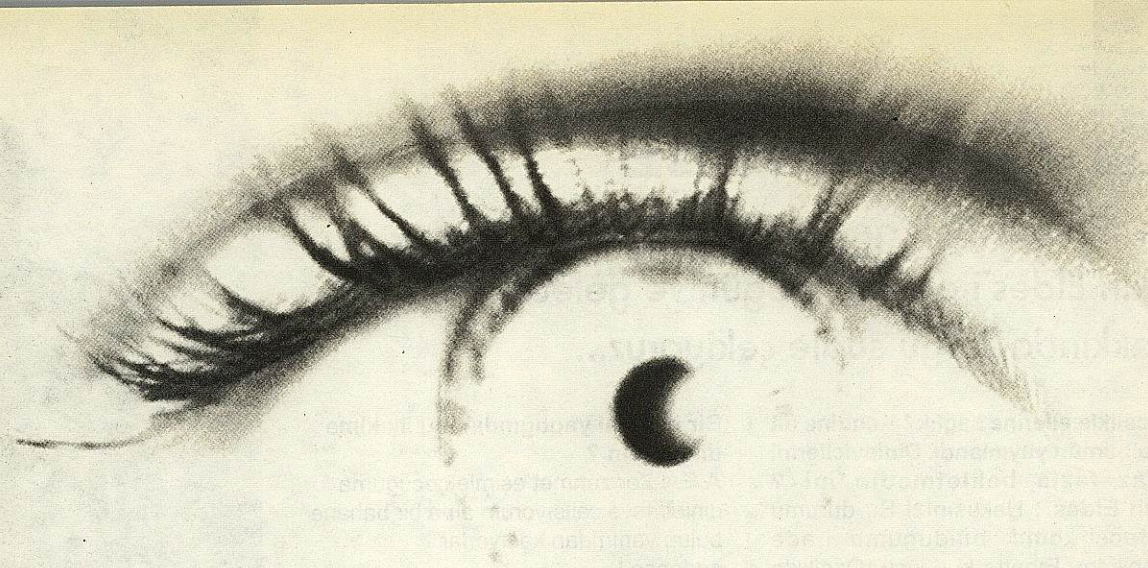

Kalbimin üzerindeki çukur: Cranes

Kuruluşundan bu yana 14 yıl geride kalan Cranes, yeni albümü "Future Songs" ile geri döndü...

Pınar Üzeltüzenci

1990'ların hemen başlarında Britanya'da garip bir rüzgar esiyordu. Onlarca gitarın üst üste ve karambol bir şekilde çalındığı duygusunu yaratan, tüm enstrümanların birbiri içinde kaybolduğu bir müziğin yol açtığı bir rüzgardı bu. İlk kimin başlattığı tam olarak bilinmiyordu ama kapılan çok isim vardı: My Bloody Valentine, Slowdive, Ride, Lush vs...

1988 yılında İngiltere'nin küçük bir kenti olan Portsmouth'da kurulan Cranes, bir şekilde bu akıntıda payı olan isimler arasında sayılabilir. Abi Jim ve kız kardeşi Alison Shaw tarafından, birçok başka grubun hikayesiyle paralel olarak doğan Cranes'in öyküsü; bu "shoegazing" (bu isim bu gruplara; sahnede çok çekingen gözükmeleri ve seyirciyle göz temasında bulunmak yerine ayakkabılarına bakmaları yüzünden verilmişti) olarak adlandırılan türün içine tam olarak dahil olmasa da, ilk zamanlarındaki takıntılı tekrarları ve karanlık sound'ları yüzünden teğet geçti denebilir.

Grubun kaset formatında basılan ilk kayıtları "Fuse"da, the Cure etkileri açıktan açığa hissediliyordu ama asıl dikkat çeken şey vokalist Alison Shaw'un insanda garip bir rahatsızlıkla karışık hayranlık bırakan dişi-çocuk vokalleriydi. Alison, şarkı söylemeyi bilmeyen, kendi kendine mırıldanır gibi beyninizin içinde çınlayan sesiyle, oyun bahçesinde yalnız kalmış bir çocuk gibiydi. Ergenlerin dünyasında, dişiliği ve masumiyeti arasında sıkışmış, yalnız bir kız çocuğu.

Müziğe gelince; "Fuse" Cocteau Twins'in soğuk cüreti ve the Cure'un hüzünlü kızgınlığının karışımını, Alison'un dehşet vokalleri ve grubun kendine has enstrüman kullanışından oluşan garip bir büyüyle kaplıyor ve ortaya "shoegazing" akımına bile dahil edilemeyecek derecede farklı bir şey çıkartıyordu. Ama asıl

fark, etkilendikleri alanı bu kadar belli eden bir grubun, ne yapıp edip kendi olabilmeyi becerebilmesinde yatıyordu.

"Fuse" gruba; indie-pendent şirket Dedicated'la anlaşarak ilk yasal albümleri "Wings of

Joy"u yayınlama ve the Cure'un bir turnesine ön grup olarak katılma imkanını sağladı. Ama Cranes biyografisinde asıl dönüm noktası, 1993 yılında yayınladıkları üçüncü albümleri "Forever" oldu. Kendinizi yalnız, kararsız ama bir şekilde huzurlu mu hissediyorsunuz? Müziğin nelere kadir olduğunu çok iyi örnekleyebilen "Forever"; ruh halinizin soundtrack'i olabilir, sizi yalnızlığınızdan başka bir

..."Forever"ın huzurlu boğukluğu, Cranes'in artık sadece ilham alan bir grup olmaktan ziyade, ilham vermeye başladığını da kanıtlar gibiydi..

şeye ihtiyacınız olmadığına inandırabilir.

Forever'ın huzurlu boğukluğu, Cranes'in artık sadece ilham alan bir grup olmaktan ziyade, ilham vermeye başladığını da kanıtlar gibiydi ve bu düşünceler bir yıl sonra yayınlanan albümleri **Loved** ile desteklenmiş oldu. Cranes, hayran olduğu gruplarla aynı yükseklikten ama farklı açılardan baktığı rüya-alemlerini, asla bu albümdeki kadar dengeli bir şekilde yansıtabilmeyi başaramadı. Hala güçlü ama bu sefer çok daha melodik şarkılarla albüm, Cranes'in gücünün, klişe bir deyimle, doruğa çıktığı kayıttı. Çünkü grup artık çok daha az utangaçtı ama çekingenliği yine de bir şekilde üzerinden atamamıştı; kafanız mı karıştı? Biraz açılış şarkısı "Shining Road" ve azıcık da kapanıştaki "In the Night"a kulak verin; neler olduğunu anlatamasanız bile, hayal etmenize yardımcı olacak imgeleri mutlaka bulacaksınız.

Loved o kadar mükemmel bir albümdü ki, bu noktadan sonra grubun nereye gideceği, kötü kalpli müzik yazarları kadar hayranlarının da cevabını merakla beklediği ve üzerine senaryolar yazdığı bir soru oldu. Ve cevap olmasa da ona benzer bir şey; grubun iki yıl sonra çıkardığı, Fransız filozof Jean-Paul Sartre'ın "Les Mouches" hikayesini yorumladıkları, baştan aşağı Fransızca olan **Tragedy of Orestes and Electra** albümüyle geldi. Bu albümü bir vefa borcu ödemesi olarak değerlendirip, grubun diskografisinde parantez içinde göstermek mümkün; ama yapmayalım çünkü içerdiği güzellikleri es geçmiş oluruz. Ambient'dan, neo-klasik dokunuşlara kadar uzanan yollarıyla albüm, Cranes'in kendi kendini denerken, ne kadar daha yükselebileceğinin örneklerini sunuyordu.

Parantez kullanma hakkımızı bir yıl sonra 1997 yılında yayınlanan **Population 4** albümünde kullanabiliriz isterseniz. **Population 4**, kopuk içeriği ve şarkılar arası dengesizlikleriyle Cranes hayranlarını üzen bir albüm oldu. Evet, çok güzel şarkılar vardı, hatta zamanın indie piyasasında yayınlanmış en iyi albümlerden biri olarak da kabul edilebilirdi ama hayır; grubun iç dünyasını mükemmel bir şekilde yansıtabilme yeteneğindeki kırıklıklar ya da albüm sırasında gruptan ayrılan basçı Matt Cope'un bıraktığı boşluk mu bilinmez, bir şeyler eksikti. Yine de grubun hayranları, bir hayrandan beklenildiği gibi davranarak, albümü olduğu gibi kabullenmek istedi ve sevmeye çalıştı. Ama bazı şeylerin eksildiğini grup da fark etmekte gecikmedi ve Cranes, bu albümden sonra yaklaşık 4 yıl sürecek bir sessizlik dönemine girdi. Bu süre içinde Alison, diğer mesleği öğretmenlikle uğraştı, bir drum and bass DJ'iyle 5 yıl süren bir ilişki yaşadı, bu sayede klüplerle tanıştı. Jim Shaw ise, müzik yapmaya, dinlemeye ve denemeye devam etti. Ve geçtiğimiz yıl sonunda Cranes, çekirdek kadrosu abi-kardeş ve ek müzisyen arkadaşlarıyla birlikte, kendi kurdukları şirket Dadaphonic Records'dan **Future Songs**'u yayınladı.

Bazı şeyler asla geri gelmez ve insan ilerlemeye ve değişmeye mahkümdur. Bu nedenle **Future Songs**'dan Cranes efsanesini diriltmesini beklemek büyük haksızlık olurdu. Shaw kardeşlerin tamamını kendilerinin yazdığı ve evlerinde kaydettikleri albüm, bu yüzden değerli işte; herhangi bir numara yok, sade ve yapmacıksız, birşeylerin değiştiğini doğal olarak kabul eden, samimi bir albüm. Üstelik grubun hala o garip elektiriğe sahip olduğu ve sizi, kendi odanızda gözünüz açıkken başka yerlere götürebilecek bir rüzgar niteliği taşıdığı da doğru. 30'lu yaşlarının ortalarında Cranes, **Future Songs**'la az ışıklı dünyalarında hala yeteri kadar hikaye olduğunu kanıtlıyor; yani bir Cranes hayranı olmak için henüz geç kalmış sayılmazsınız.

MILOS FORMAN ve "AMADEUS" MOZART

Ümit Şimşek

Mozart 1756 yılında Salzburg'da doğdu ve 36 yaşında 1791'de öldü. Milos Forman, 1932 yılında Prag'ın banliyösü Caslav'da doğdu; 70 yaşında ve hala hayatta. Amadeus filmi ise 1984'de çekildi, ödüller aldı, milyonlarca kişi tarafından izlendi ve sonra da sinema klasikleri arasında rafa kaldırıldı. Amadeus için öldü denilirken, 2002 yılında bu sefer sinema perdesinde değil de, DVD formatında yeniden doğdu, hem de özel ses efektleri ve Forman'ın filmde daha önce kullanmadığı, 20 dakikalık director's uncut versiyonu ile. Meraklıları satın aldılar ve seyrettiler. Teknolojinin, 16 sene sonra böyle önemli bir filme daha neler katabileceğini gördüler.

Amadeus Forman'ın ikinci Oscarlı filmi. Birincisi ise 1975'de en iyi ses Oscar'ı aldığı "Guguk Kuşu (One Flew Over The Cuckoo's Nest)" adlı filmi.

Amadeus'un Dvd'sinin kapağında "O adam, O müzik, Çılgınlık, Cinayet ve Film" yazıyor. Altına da "Duyduğumuz her şey doğrudur" ilavesi yapılmış. Doğru mu, Gerçekten Antonio Salieri denilen müzisyen Mozart'ı öldürmüş mü? Literatürde Mozart'ın genç yaşta ölmesinin nedenini *zehirlenmeye* bağlayan yazarlar var. Forman'ın bu kadar açık olmamakla beraber, filmin başında Saileri'nin, boğazını keserek intihara kalkıştığı sahnede ona, onu ölmeden bulanlara, "Mozart'ı ben öldürdüm" dedirtmesi, şüphelerin yerini kesin yargıya bıraktırıyor.

Bu sahneden sonra asıl film başlıyor. Aslında kıskançlık ve hırs duyguları içinde olan Salieri, Mozart'ın zenginleşmesini, eserlerine yenilerini katmasını pek çok oyun ile engellemiş, belki içkisine zehir koymamış ama onun ölümüne adım adım gitmesine sebep olmuş.

Amadeus filmi tümüyle, Milos Forman'ın ülkesi Çekeslovakya'da çekilmiş. Amadeus'un yapımcısı Saul

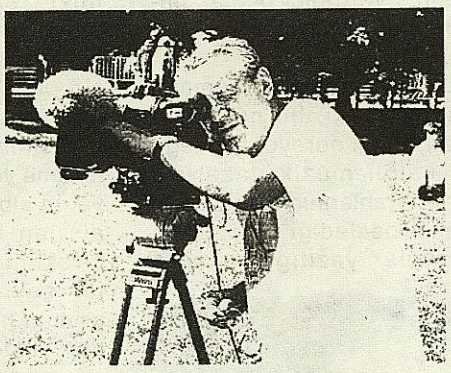

Zaentz, 1975'de ki "Guguk Kuşu" filminin de yapımcısı. Adam iyi maldan anlıyor ve tabii ki bolca da parası var.

Amadeus, 1984 yılının 8 Oscar'ını süpürmüş. En iyi filmden, en iyi kostüme; en iyi aktörden, en iyi set düzenine kadar tam 8 Oscar.

Forman bir söyleşisinde Amadeus filminin nasıl doğduğunu şöyle anlatıyor; "Ragtime filminin casting'i için uzun süredir Londra'daydım. Robert Lantz beni bir tiyatroya davet etti. Oyunun ismini bile sormadım. Burası Londra, kötü oyun olmaz diye düşündüm. Takside giderken ünlü bir besteciyi anlatan bir oyun olduğunu söyledi Bob. Daha önce rus ve çek yapımı böyle biyografik filmler seyretmiş, çok sıkılmıştım. Çok sıkıcı bir akşam için kendimi hazırlamaya başladım. Gece, tiyatrodan eve dönerken ise harika bir konu bulmanın mutluluğu ve keyfi vardı içimde. Besteci Mozart yada Salieri karakterleri değildi beni etkileyen, konuya vurulmuştum. Oyunun yazarı Peter Schaffer ile ertesi gün tanıştım. Senaryoyu beraber yazmayı da ayrıca teklif ettim. Birlikte haftada 5 gün, 5 ay süreyle çalıştık. Senaryo hazırdı. Oyuncuları seçmek zor olmadı, zaten ben o işleri başkalarına yaptırırım. Bence konu çok önemlidir. Film yönetiminde başarının yarısı senaryonundur. ben tüm filmlerimin senaryolarına katkıda bulunurum, gerek duygularımla gerek de bilgimle. Hislerime ve düşüncelerime aykırı bir yapıyı asla kabul etmem."

Kendine göre bir ünü olan besteci Antonio Salieri İtalya'dan, Avusturya-Macaristan imparatoru II. Joseph'in sarayına çağrılmış. İmparator müzik aşığı. Salieri'den özel dersler alıyor. Salieri'nin saraydaki prestiji muhteşem. Ancak imparator bir gün *harika çocuk* denilen, ismi günden güne yayılan Wolfgang Amadeus Mozart'ın saraya çağrılmasını ister. Mozart gelir gelmez dehasını gözler önüne koyar. Milos Forman, özgüveni çok aşırı düzeyde olan, şımarık, kadın düşkünü, ayıp ve ahlak anlayışından yoksun bir Mozart tiplemesi yapmış filminde. Acaba gerçekten böyle bir kişiliğe mi sahipti Amadeus Mozart? Mozart daima güler yüzlü, sevimli, sevecen ve temiz kalpli bir insan olarak bilinir. Çevresine ve insanlara dönük, psikiatrik deyimiyle *ekstrovert* bir kişiliğe sahiptir.

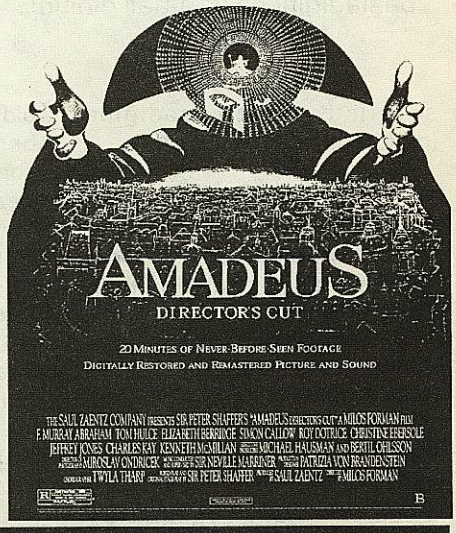

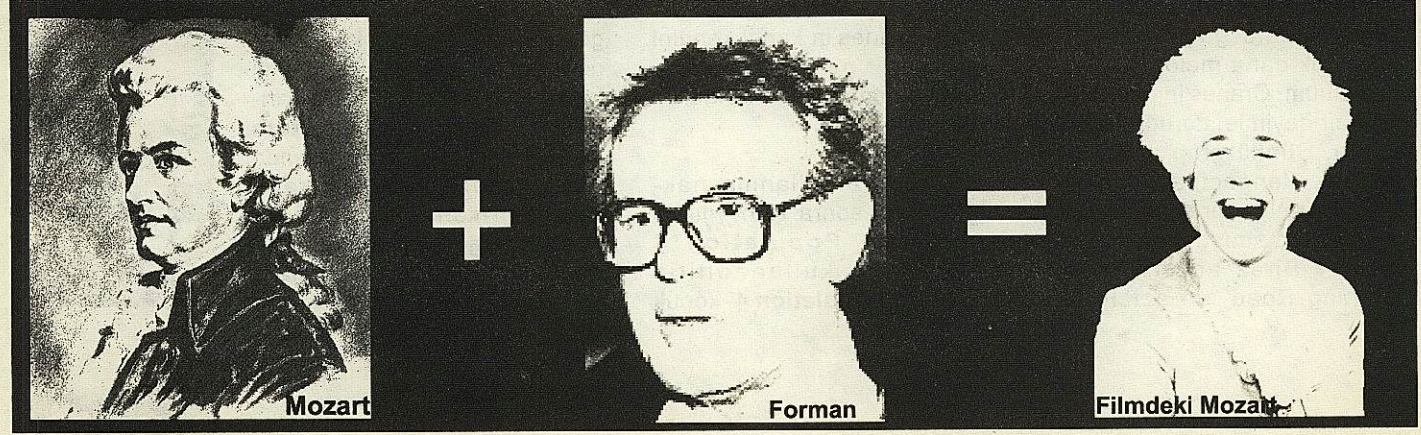

Babası da zamanının ünlü bir müzisyeni Leopold Mozart'dır. Oğlunun müzik dehasını ilk keşfeden, onun 6 yaşında iken beste yapmasını bir şekilde sağlayan kişi de babasıdır. Kültürlü, sanatçı bir ailedir Mozart ailesi. 26 yaşında iken evlendiği eşi Constanze, neredeyse ona yakışmayacak kadar eğitimsiz ve kütürsüzdü, ayrıca müzikten de hiç anlamıyordu. Ama her ikisi de kişiliklerinin uyumu içerisinde aradaki bu kültür farkını unutarak, uyumlu ve keyifli bir evlilik yaşamışlardı. 10 sene kadar.

Filmde Constanze'ı aslına uygun bir tiplemeyle verirken, neden Mozart'ı olduğundan farklı anlattınız, sorusuna Forman şu şekilde cevap veriyor; Hissettiğim gibi senaryoyu yazdığımı söylemiştim. Benim kahramanlarım çoğu zaman bir "asi" oluyor. Bunun sebebi muhtemelen,hayatımda iki kez baskı altında, totaliter rejimleri yaşamış olmamdır. 10 yaşımdayken Naziler memleketimi işgal ettiler. 30'lu yaşlarımda da Ruslar. Benim gibi herkes bu koşullarda kendini asi hisseder. Ben de bir asiyim, ama korkak bir asi. Çünkü çıkıp konuşamadım, özgürlüğümü savunamadım. Ben onun için bir "asi" hayranıyım. Mozart'da benim gözümde sevimli bir asi olarak kaldı. Ben hissettiğimi yazıyorum ve çekiyorum. Hatta çekerken böylece çok rahat oluyorum. Önemli olan tek şey, ne ana karakter ne de çok iyi oyunculardır, sadece seyircilerde oluşan yüz ifadesi ve ince ayrıntılardır. Örneğin Larry Flint'de böyle kişiliği saptırılmış bir kahraman, bir asi. Larry Flint'in kötü, zararlı bir kişiliğe sahip olduğu bilinirken, filmde onu pozitif bir insan olarak gösterdim. Ben belgesel çekmiyorum, gerçeklere sadık kalmak zorunda değilim. Ama hiçbir zaman da sanal kahraman yaratmadım.

Filmin konusuna tekrar dönersek; Mozart'ı her yönüyle kendine rakip gören Salieri, pek çok plan yaparak Mozart'ın fakirleşmesini, nefret edilmesini, üretici gücünün azalmasını ve sık sık hastalanmasını sağlıyor. Acaba ağır ağır etkisini gösteren bir zehir mi kullanıyor diye insan düşünüyor. Çünkü Salieri, Mozart'ın hayatı ile ilgili bilgileri elde edebilmek için, bir köylü kızını Mozart'ın ailesine, evlerine hizmetçi olarak sokuyor. Acaba bu hizmetçi, efendisi Salieri'nin planlarına ne kadar katkıda bulunmuştur, bunu hiç bilemeyeceğiz.

Müzik yazarları ve eleştirmenlerin genel kanıları şu yönde birleşiyor; Evet, Salieri Mozart'dan nefret ederdi. Bunu, hareketleri ile Mozart yaşarken gösterdiği gibi, onun ölümü ile "artık müziğimizle ekmek yiyebileceğiz" gibi laflar etmesi, Salieri'nin Mozart'ı öldürdüğü şüphelerine yol açmıştır. Bu rivayet, ağızdan ağıza dolaşarak, abartılarak sonunda o kadar yaygınlaşır ki, Rus yazar Alexandre Puşkin bununla ilgili bir tiyatro yazmış ve bu şüpheli cinayeti oyunlaştırmıştır. 1980'li yılların başında da Peter Schaffer bu oyunu Londra'da yeniden yazarak sahnelemiştir. İnanılacak gibi değil ama söylenen bir kaç cümle, iki yüz sene sonra bile bir insanın katil damgasını yemesine yol açmıştır.

Film tekrar yayınlandığında bunun neden yeni bir kurguyla olduğuna gelince, Forman bunu şu şekilde açıklıyor; "Bir plan dahilinde olmadı. Prodüktör Saul Zaentz, filmi, özellikle sesi yeniden düzenleyerek yayınlamayı önerdi. Ben de bunu kabul ederken filmi de, ses gibi yeniden düzenlemeyi teklif ettim. Sinemalarda gösterilmiş hali 160dk idi Amadeus'un. Fakat filmin senaryoya sadık kalınarak hazırlanmış hali ise 180dk. idi. Kurgu sırasında bazı sahneleri filmden çıkarmıştık. Bu sahneleri, nasıl olsa Dvd formatında süre endişemiz olmadığından dolayı ilave edebilirdim. Bu 20dk'lık kısmı neden çıkardığını ise; "Ekip olarak karar vermiştik. Süreye çok dikkat ettik. 1980'lerde klasik müziğin en büyük düşmanı –belki halen de öyle- MTV idi. Düşünsenize, 180dk'lık, uzun isimler içeren, klasik kostümlü ve takma sakallı bir filmle MTV dinleyicisinin karşısına çıkacaktık. Ayrıca hiçbir stüdyo tarafından parasal destek de vermemişti. Seyircinin sabrını zorlamanın anlamı yoktu. Bu nedenler 20dk'lık bir kısmı bilerek, ama istemeyerek, ticari kaygılarla çıkartmak zorunda kaldık" diye açıklıyor.

Milos Forman filminde neredeyse Mozart'ın dehasını ortaya koymak yerine, psikolojik bir gerilim işlemiş. Senaryoyu daha çok Mozart yerine, katili olduğunu ileri sürdüğü İtalyan besteci Antonio Salieri üzerine oturtmuş. Zaten bu film ile, en iyi aktör Oscar'ını Salieri rolüyle Frank Murray Abraham alırken, Mozart rolündeki Tom Hulce'de en iyi yardımcı aktör adayları arasında gösterilmesine rağmen "hiç"le yetinmişti.

Milos Forman'ın filmografisine baktığımızda, Çekoslovakya'dan kaçmadan önce yaptığı kısa ve belgesel nitelikli filmlerin yanında çok önemli 3 film görüyoruz. Bu filmler komünist rejim altındaki Çekoslovak sinemasının altın çağı sayılan dönemin içinde yer alıyor.

1963 yapımı "Blak Peter" filminde Forman, küçük bir kasaba delikanlısının otobiyografik öyküsünü anlatıyor. Ardından çektiği 1965 tarihli "Loves of a Blond" ise yine isyan dolu bir film. Uluslararası üne kavuşmasına bu iki film yetmiştir. İki yıl sonra gösterime giren "Fireman's Ball" isimli filmi komünistlerin hiç hoşuna gitmez. Zaten kendisi de rejime karşı bir insan olarak bilinmekteydi. Bu film Forman'ın Avrupa hayatına son noktayı koyması için işin tuzu biberi olmuş ve tüm filmleri demir perde ülkelerinde yasaklanmıştır.. 1968'de Rus tankları Prag'a girdiği sıralarda Forman, Pariste yeni filmi için parasal destek aramaktayken, komünistlerin onu vatan haini ilan etmesini fırsat bilerek Amerika'ya kaçar. Amerika'da çektiği ilk film olan "Taking Off" 1971 yılında gösterime girer fakat hiç para kazanamaz. Film yine bir çok asi karakterle dolu. Konusunu 1960 yıllarındaki "hippie" hareketinin oluşturmasına rağmen Amerikalılar'a pek de cazip gelmediği açıkça görülüyor.

Amerika'nın Fethi

"Guguk Kuşu" Forman'ın "Taking Off"la yaşadığı hezimeti fazlasıyla unutturan bir başarı kazanır Amerika'da. Ken Kesey'in romanından uyarlanan bu beş Oscarlı dev

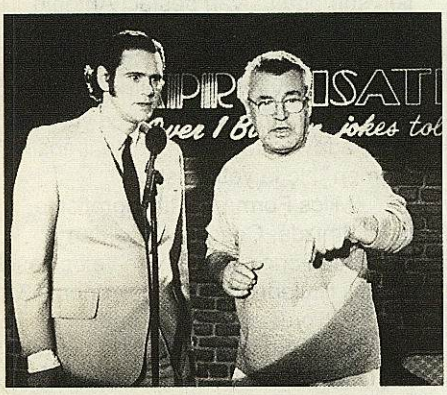

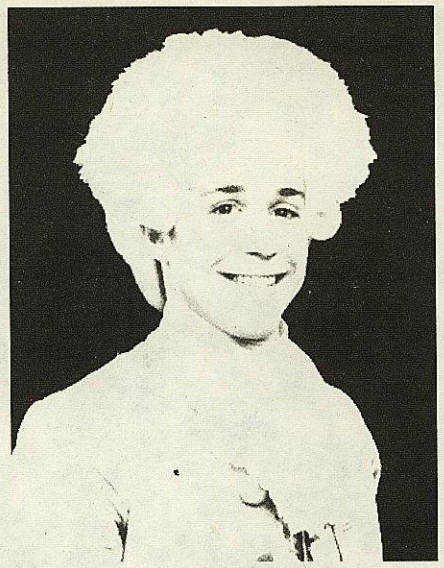

yapıt, bir Amerikan akıl hastanesinde yaşanan olayları ele alır. En iyi yönetmen, en iyi film, en iyi aktör, en iyi aktris ve en iyi görüntü gibi en önemli Oscarlar'ı almayı başarmıştır "Guguk Kuşu". Bunun sonrasında acilen Amerikan vatandaşlığına kabul edilir Forman. 1979'da ünlü "Hair", iki yıl sonra da "Ragtime" isimli filmleri tümüyle Amerikan yapımı sayılıcak ve bu şekilde Milos Forman Amerikalılar'a teşekkür edecektir. Ne gariptir ki sonraki filmini, "Amadeus'u", Çekoslovakya'da çeker. Koşullar değişen ana vatanına bu şekilde dönüş yapmış olur. Bir filmlik de olsa...
1989'da "Valmont" adlı filmini kendini artık Amerikalılar'a iyice sevdiren, iki Amerikalı ünlünün yaşamlarını anlattığı "Larry Flint" ve "Man On the Moon" adlı filmleridir. "Larry Flint", bir pornografik dergi olan "Hustler"ın sahibinin hayatını, "Man On the Moon" ise ünlü komedyen Andy Kaufman(Jim Carey'nin oyunculuğunu en iyi sergilediği rollerinden biri belki de en önemlisidir)'ın yarı trajik hayatını anlatır. Milos Forman 70 yaşında ve bakalım yeni filmlerinde hangi karakterleri işleyecek?

Ama bu güne kadar olanların arasında en büyüğünün Amadeus olduğu bir gerçek.

Evet, Mozart bir dahiydi. 36 yaşında öldü, ilk bestesini 6 yaşında yaptı. O kadar çok eser verdi ki, bir gün bir müzik eleştirmeni(Ludwig Köchel) tarafından bu eserler tek tek sıraya dizilmek ve numaralandırılmak zorunda kalınıyor. Bugün Mozart'ın eserleri Köchel sayısı ile tanımlanıyor. 30 civarında opera, 48 senfoni, 40'dan fazla konçerto, onlarca sonat, oratoryolar, oda müziği eserleri ve daha niceleri.
5 Aralık 1791'de W.A Mozart, Viyana'daki evinde öldüğünde başında karısı Constanze, hizmetçisi Elise ve Gümüş Yılan Meyhanesi'nin sahibi dostu Deiner'den başkası yoktu. Üçüncü sınıf tarife üzerinden cenazesi kaldırıldı. Meyhaneci Deiner görevini sonuna kadar yaptı. Eve dönerken Constanze'ye, eşinin mezarına bir taş koydurup koydurmayacağını sorduğunda şu cevabı aldı; "Nasıl olsa koydururlar"
Ama mezarına hiçbir zaman taş konulmadı. İnsanlık bu dahinin mezarının nerede olduğunu maalesef bu yüzden hala bilmiyor.
Salieri Mozart'ı öldürmedi. Ana daha büyük bir suç işledi. Yüzyıllardır benzeri dünyaya gelmemiş müthiş bir insanın, bilerek en güzel yıllarını bozdu, yaşamını kararttı ve belki de ölümünü çabuklaştırdı. Buna rağmen yüzyıllar sonra adalet yerini buldu. 21. yüzyılda Salieri yok ama Mozart var, eserleri hala taptaze, dipdiri, adeta canlı.

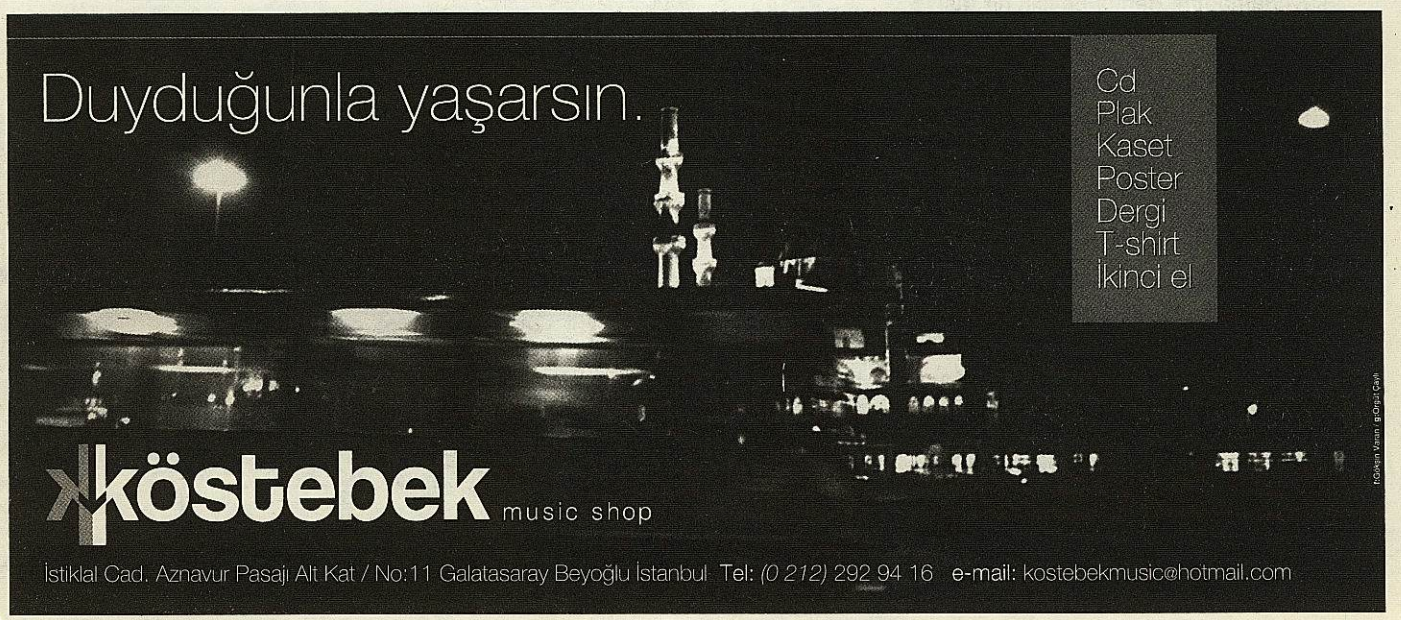

JAY JAY "Anten" JOHANSON

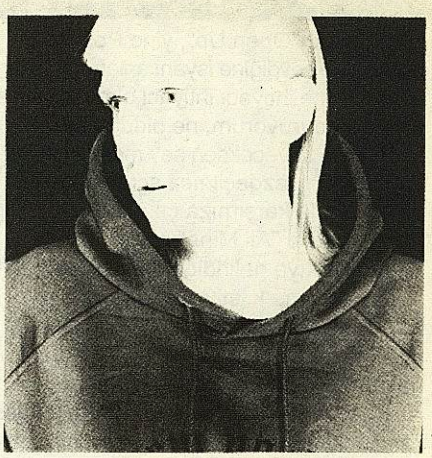

Yeni imajıyla karşımızda anten gibi dikilen Jay Jay Johanson, hiç olmadığı kadar mutlu ve farklı!

Bora Şimşek

Jay Jay Johanson, Trollhattan, İsveç doğumlu. Asıl adı Jaje Johanson. Yedi yaşında müzikal eğitim almaya başlamış ve bu sıralarda da rock grubu deli Kiss'i keşfetmiş. Saksafon ve klarnet üzerine ustalaştığı konservatuar hayatından sonra, istediği tasarım okuluna girebilmek için barlarda dj'lik yaparak para kazanmaya başlamış. İşte bu sırada İsveç gibi bir ülkede bir grup kurmanın ne kadar zor olduğunu fark etmiş.
Bu yüzden müzik yapmak için insanlar yerine müzik aletleriyle iş yapmayı daha uygun görmüş. Geçmiş turn-table'ının ve elektronik müzik aletlerinin başına Jay Jay. 1997 yılında debut albümü Whiskey ile şansını denemeyi düşünmüş. Bu kadar meşhur olacağını tahmin etmemiş. Whiskey albümünde Postishead'in sisli ambiyansı, Michel Legrand stili düzenlemeler ve bossa nova'nın rehaveti göze çarpıyor. Fransa, bu utangaç, bütün zamanını özür dilemeyle geçiriyormuş gibi görünen Kuzey'in john Barry'sinden büyülenen ilk ülke olmuştu. Kırılgan, alışılmadık sesi, zekice düzenlenmiş akıcı ritimlerle bezenmiş müziğiyle birleşince ortaya çıkanı göz ardı etmemek gerekirdi. Kendini, karşı koyulamayan şarkı sözleri yazma konusunda ispatladı ve kısa sürede tohumları Avrupa'ya (özellikle ülkemize), Kuzey ve Güney Amerika'ya yayıldı.

1998'de ikinci albümü Tattoo'yu yayınladı. Chet Baker ve Aphex Twin'i kesiştiren ve bunlardan kendine özgü bir sound yakalayan Jay Jay, yazdığı liriklerle yaşadığı yoğun duyguları anlatıyordu. Özellikle scratch'i çok iyi kullanması müziğine artı yönde etki etmiş. Mutluyken şarkı yapamıyorum diyor ve söz yazmadaki başarısını tamamen mutsuzluğuna bağlıyor, kendini bir kaybeden olarak gördüğünü söylüyordu. Aşk acısı olmadan şarkılarının bir şeye benzemediğini de ekliyordu.

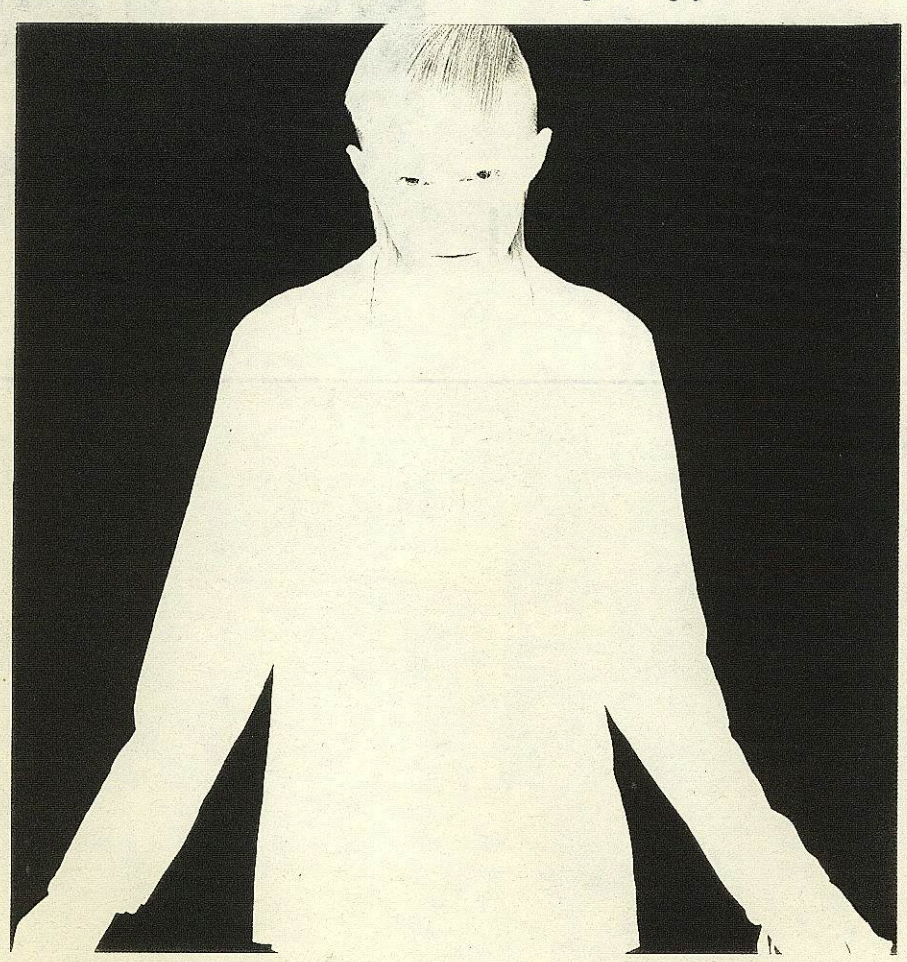

Tattoo ile yakalıdığı başarının ardından 2 sene sonra Poison'ı yayınladı. Artık bir grubu vardı ve önceki neredeyse ev yapımı diyebileceğim iki albümünden farklı olarak Poison, salt Jay Jay'e ait bir albüm olarak değil de, grubun başarısı olarak da nitelendirilebilir. Bu albüm Johanson'ın elinden çıkmış en iyi albüm olarak nitelendirildi ve gerçekten de öyleydi. Fakat 2 senede değişen bir şey vardı ve o da Jay Jay'in artık mutsuzların prensi olarak betimlenmekten sıkıldığıydı. Şarkı sözlerindeki mutsuzluğu reddetmiyordu ama kendisinin öyle olmadığını söylüyordu...

Bunu ispatlamsı için 2 sene daha bekledi ve yeni albümü Antenna ile karşımıza çıktı. Basın tarafından "Antenna, içinde mutsuzluk öğesi barındırmıyor" diye lanse edildi. Gerçekten de açılış şarkısı "On The Radio" (H2000'de dj'lik yaparken her 3 şarkıda bir pompalamıştı bu şarkıyı) albümün diğer şarkılarına nazaran neşeli sayılabilir. Kraftwerk vari öğeler barındıran bu şarkı, albümün en iyi şarkısı olmaya aday. 80'lerin synt'lerine ve sampler'larına bir dönüş söz konusu. Zaten albümde de bir Alman grubu olan Funkströng (bkz Focus) ile çalışmış Jay Jay. Etkilendiği şeyleri müziğine kendisi yansıtmak yerine, etkilendiği insanlarla çalışmayı uygun bulmuş. Ben albümün eskisinden pek de farklı olmadığını(Funkströng'ün müziğinin öne çıktığı şarkılar haricinde) düşünüyorum, yalnız önceki 3 albümde yer alan depresif havanın Antenna'nın liriklerine yansımadığı bir gerçek. Antenna bir aşk albümü ve Jay Jay sevgililerinden başka hiç bir şeyi düşünmeden yazmış bu lirikleri. Albümün 2. şarkısında Kate'e, sevenleri,dinleyiciler, olduğu için ondan ayrılacağını fakat sabırlı olmasını, onu beklemesini söylüyor. Şarkının sonunda yer alan seyircilein çığlıkları da bunu ispatlıyor. "Cookie" ise incittiği sevgilisine, ona ihtiyacı olduğu için bir geri dön çağrısı. Eski albümlerini aratmayan bir trip-hop ritmine sahip "Cookie". Biraz tempo getirdiği "Deja Vu" ise ritmik ama

melankolik. "Open Up", yine Posion tadında ve sevdiğine isyanı anlatıyor. Onun sempatisine ihtiyacı ihtiyacı olmadığı; işte karşında duruyorum, ne olduğum belli, beni böyle seveceksen sev mesajı veriyor. Trip hop'un vazgeçilmez scratch'leri ilk defa burada karşımıza çıkıyor. Portishead'in "All Mine"ını hatırlatıyor. Altıncı şarkıya gelindiğinde Jay Jay'in "biraz eğlenmek istiyorum artık" haykırışlarına rastlıyoruz. Uzun süredir mutlu olmayan birinin isyanı. Şarkının nakaratı Poison'da yer alan "Anywhere Anyhow"ın melodisiyle aynı. Drum'n bass ritimleri kullanılarak hareketlendirilmiş ama hala neşeli değil. "Automatic Lover" hızlı beatlere sahip ve konusu yine aşk. "Wonderful Combat" adından da anlaşılabileceği gibi harika bir savaş. Öyle savaş mı olur demeyin çünkü, bu savaşın adı; aşk. Sevdiği kadını elde etmek için çabalamayı bir savaş olarak görüyor Jay Jay. Bu savaşta sevdiği kadın ona ne yaparsa yapsın, onu sevdiği ve onu elde etmek için hep savaşacağını söylüyor. Müzik, Air müziğine benziyor, uzaysal bir havada. "1984", albümün en melankolik şarkısı. 1984'de sevgililer günüde yaşadığı hayal kırıklığı. Johanson'ın vokali o kadar iyi ki, onun hissettiklerini hissediyor ve ona acıyoruz.
Albümün son şarkısı olan "Tomorrow" ise, sevgilisi için ailesi ve arkadaşlarından uzaklaşan bir adamın hikayesi. Bir kaç daikalık bir bekleyişten sonra karşımıza çıkan bonus track, tamamen Funkströng'ün yaptığı bir şarkı gibi. Jay Jay'e de vokal yapmak kalmış ve ortaya mükemmel bir şarkı çıkmış.

Antenna ile mutsuzluğundan ve depresif havadan uzaklaştığını iddia eden Jay Jay, imajını da değiştirerek ben değiştim mesajı vermek istiyor gibi. Ziggy Stardust'lığa soyunup soyunmadığı merak konusu :) Sen ki sarı kısa saçlarınla tüm sempatimizi toplamış, şirin bi adamdın. Ne oldu sana böyle Jaje, naptın abi? Kapakta da ne öle, anten gibi...

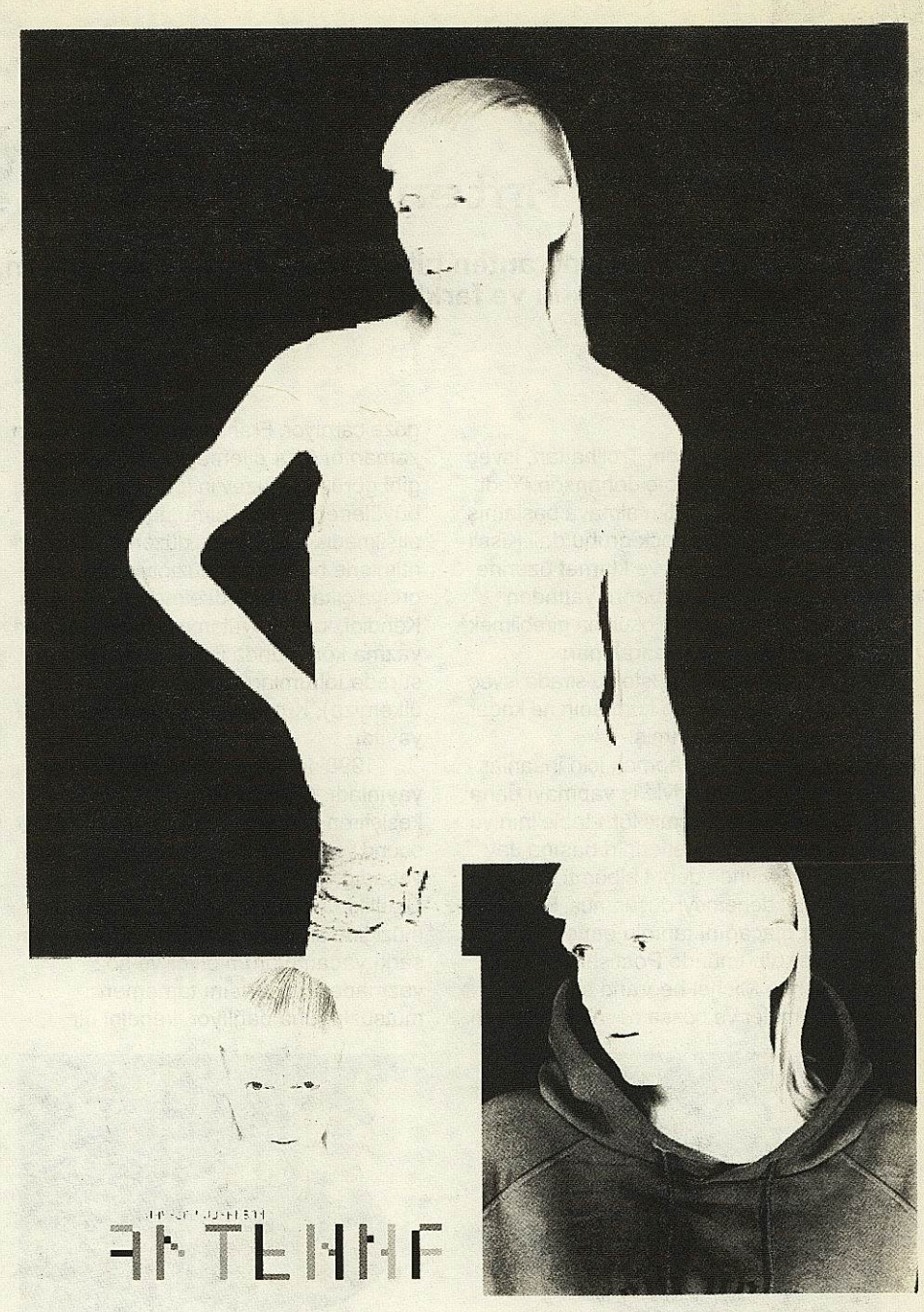

KENDİN YAZ KENDİN OKU KÖŞESİ

Supergrass

Devin Aylin Komar

Doksanlarda çıkmış pek çok diğer İngiliz grupları gibi Supergrass'ın(1995) temeli de The Buzzcocks, The Jam, Madness, The Kinks ve Small Faces tarzında punk-rock etkisine dayanır. Muhtemelen yaşlarından ötürü - debut albümlerini çıkardıklarında henüz çok gençlerdi- Elton John, David Bowie, The Beatles ve The Rolling Stones'a özgün müzik konseptlerini barındırırlar.

Gitarist/vokalist Gaz Coombes, basist Mickey Quinn ve baterist Danny Goffey 1994 yazında ilk single'ları "Caught by the Fuzz"ı EMI adı altında çıkarırlar. Single piyasaya çıktıktan sonra pek çok olumlu eleştiri alır. Blur ve Elastica da "Caught by the Fuzz"a övgü dolu kritik getirenlerdendir. Grubun '95 yılında yayınlanan ikinci single'ı "Mansize Rooster" ve hemen ardından yayınlanan "Lenny" pop listelerine girmeyi başarırlar; ve nihayet grup mayıs ayında debut albümleri **I Should Coco**'yu çıkarır. İngitere basınında olumlu eleştiriler alan I Should Coco top 10 listelerine haklı olarak girer. Albüm genelinde Beatles ve Madness havalarını yansıtmasıyla birlikte başarılı soundların kullanımı ile insanı gerçekten heyecanlandırır. Bu başarılar grubun daha da popülerleşmesinde katkıda bulunur. Büyük fanları arasında yer alan Steven Spielberg, Supergrass'a, grubun başarılarını anlatacak bir televizyon şovunu oluşturma teklifinde bulunur. Bu, grubun çılgınlık dönemlerini artık geride bırakacakları anlamına gelir. Enerjilerini toplayarak ikinci albüm çalışmalarına başlarlar.

1997'de çıkardıkları ikinci albüm **In It For The Money** debut albümlerine göre daha karamsar olmasına rağmen kazandıkları deneyimle birlikte daha heyecan verici olur. Kullanılan bateri ve akustik gitar melodileri sakin havanın yavaş yavaş dağılmasıyla ortamı kendinden geçirir bu albümde.

Ardından 1999 yılında çıkardıkları **Supergrass** albümünün de bu formlardan aşağı kalır yanı olmaz. Enerjik şarkı yapılarıyla akıldan çıkmayan bu albüm, Supergrass albümleri arasında en çok ilgi görenidir.

Uzun turnelerin ardından grup kendini 2 aylığına Fransa'da şarap, sigara ve akustik gitarla bir villaya kapatır ve **Life On Other Planets** albümü için çalışmalara başlarlar. Geri döndüklerinde kafalarında oluşan fikirler ve mini-disk bu albümün temelini oluşturur. Stüdyo çalışmaları sırasında onlara en büyük desteği sağlayan kişi Tony Hoffer (Air ve Beck'in prodüktörü) olur. Hoffer, grubun **I Should Coco**'dan sonra çalıştığı ilk prodüktör olur.

Geçtiğimiz ay İngiltere'de yayınlanan albümdeki parçalar yine enerjik ve coşkulu. İlk albümlerinin mizah gücünü ve ardından gelen albümlerin müzikal kalitesini bir potada eriten bir albüm olmuş. Son zamanlarda Strokes, White Stripes, Datsuns, Liars, The Hives gibi gruplar tarafından çıkartılan punk ve eğlence dolu albümlerin yanında uyum sağlayan **L.O.O.P.** uzun zamandır özlenen Supergrass tadını tamamıyla karşılıyor.

Harikalar Diyarı (wonderland) İLHAN ERŞAHİN

İlhan Erşahin: Saksofon
Thor Madsen: Gitar, Elektronik Sesler
Matt Pennman: Bas Gitar
Jochen Rueckert: Davul
Hüsnü Şenlendirici: Klarnet
Mehmet Akatay: Perküsyon
Nuri Lekesizgöz: Kanun

Doublemoon etiketiyle yayınlanan Harikalar Diyarı, İlhan Erşahin'in İstanbul ile olan ilişkisini ve Türk müziğine olan merakının gözlemci ve içten ifadesi. Cazın vazgeçilmez öğeleri, saksofon, bas, davul ve gitar, Türk müziğinin kilometre taşları olan kanun, klarnet ve darbukayla Harikalar Diyarı'nın nispeten yumuşatılmış dijital ortamında bir araya geliyor. Sürprizlerin en güzeli, yeni kuşak vokalistlerin yani Nil, Bora ve 14 yaşındaki Dilara'nın bu sihirli bütünlüğü tamamlayan ve ustaca kullanılan enstrümanları herşeyin ötesine taşıyan özgün sesleri. Ortaya çıkan evrensel, düşünen ve düşündürten, fütüristik, eklektik ama en önemlisi zarif bir çalışma. İstanbul ve New York'da kaydedilen, Bodrum, Britanya ve Kopenhag'da mikslenen ve mastering'i gerçekleştirilen Harikalar Diyarı, derleme müziğin bir çok vasat örneğinin sunulduğu, dünya müziğinin bir sürü sözler verip de tutamadığı şu günlerde bir umut yumağı niteliğinde. Arabesk, dub, trip-hop, elektronik jazz, drum'n'bass, Balkan ve Roman müziklerini melodik bir dalgada bütünleştiren, değişik türleri birbirinden ayırt etme kaygısından dinleyiciyi kurtaran, kaymak gibi bir albüm bu. Tatlı rüyalar...

DOUBLEMOON
www.doublemoon.com.tr
Havyar Sok. No 54 80060 Cihangir/İstanbul
Tel: (+90 212) 292 97 71/72 Fax: (+90 212) 292 97 73
doublemoon@turk.net

EMI
Dağıtım:
EMI-KENT, İ.M.Ç. 6. Blok No:6302
34470 Unkapanı/İstanbul
Tel: (+90 212) 514 16 22

Kulağında hayatın ritmi, gecenin sesi, şehrin müziği... Hem şimdi, bütün bunlar için mükemmel bir nedenin daha var: Yeni Ford Fiesta. Bir kere, Yeni Fiesta çok geniş. Hem seni hem de sevdiklerini rahat ettirmeye kararlı. Tasarımı şık, performansı yüksek, havası büyüleyici...

Yeni Ford**Fiesta**

Koç

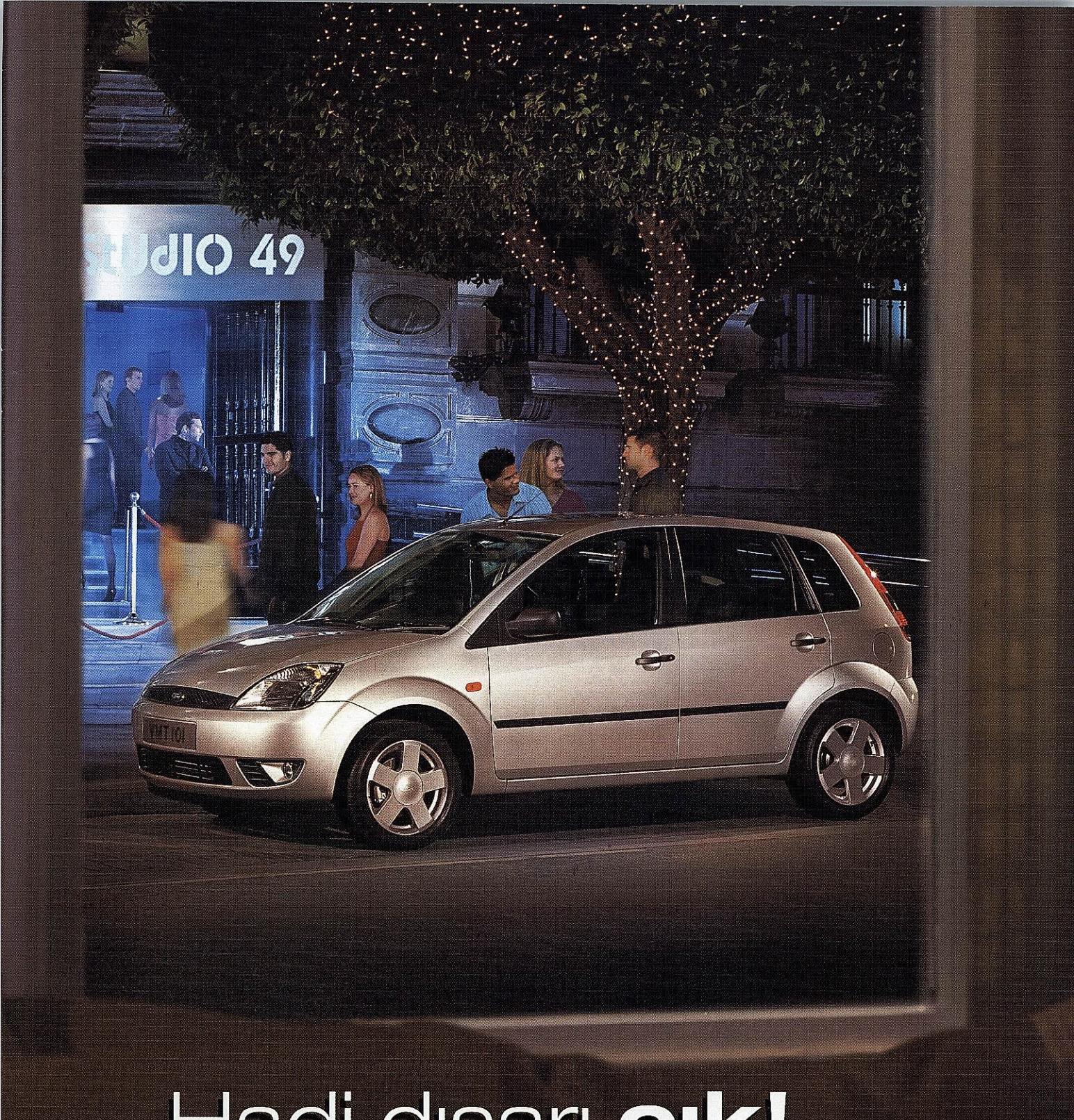

Hadi dışarı **çık!**

Tabii hepsinden önemlisi, 'Akıllı Güvenlik Sistemi' sayesinde, bütün sürprizlere hazırlıklı. Hayat, dışarıda bekliyor... Ne dersin? Onun ritmine kapılmanın zamanı gelmedi mi? Ayrıntılı bilgi için, Ford**Direkt** Hattı **0212 473 3673** ya da **www.yenifordfiesta.com**

Fotoğrafta görülen araçla satışa sunulan araçlar arasında farklılıklar olabilir.

Tasarımı yaşamdan, güveni teknolojiden.

Ford

trip v2.0 @HERA
kasım '02
bir cuma → trip
iki cumartesi → trip
üç pazar → trip
dört pazartesi → aşırı doz, Mete Avunduk
beş salı → trip
altı çarşamba → Radiohead Gecesi
yedi perşembe → trip
sekiz cuma → Voodoo by Dr. Moog
dokuz cumartesi → 2. Geleneksel Açılış Partisi
on pazar → Lull-abye
onbir pazartesi → aşırı doz, Mete Avunduk
oniki salı → trip
onüç çarşamba → coppacabana by Şahin Uruk
ondört perşembe → trip
onbeş cuma → beat surrender by Saffet Sözen
onaltı cumartesi → trip
onyedi pazar → Cenk Daniels by Cenk Taner (vinyl only)
onsekiz pazartesi → Plastinka by Tayfun
ondokuz salı → trip
yirmi çarşamba → 70's Turkish Pub by Dr. Moog
yirmibir perşembe → Vertigo-go, Hilmi Tezgör
yirmiiki cuma → Rock & Roll by Kaan Çaydamlı
yirmiüç cumartesi → trip
yirmidört pazar → Hakan Seyrek
yirmibeş pazartesi → JACK Store
yirmialtı salı → Mo-town by Mete Avunduk
yirmiyedi çarşamba → trip top40
yirmisekiz perşembe → Tamirci, Sait
yirmidokuz cuma → Hakiki 80'ler Partisi by Mete Avunduk
otuz cumartesi → trip
Miller
GENUINE DRAFT
kadife sokak no: 10/1 kadıköy 0216 346 04 13

Gitar müziğinin ön planda olduğu son dönemlerde, bunu icra eden Coldplay, REM gibi grupların frontman'lerinin de son albüme katkıda bulunduğu, depresif, melankolik elekronik müzik yapan David Kosten'in tek kişilik grubu Faultline son albümü **Your Love Means Everything** ile, Archive'in yeni albümünü edinene kadar kulağımızın pasını alacakmış gibi görünüyor.

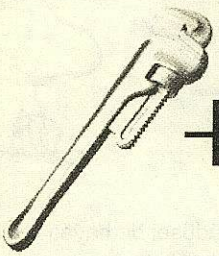

FAULTLINE

Bora Simsek

Dj David Kosten Londra doğumlu. Eskiden Kuzey Londra'da enerjik drum'n bass beat'lerinin sahibiyken, şimdilerde melankolik Faultline'ın arkasındaki gerçek yüz olarak karşımıza çıkıyor.

Küçükken çok çeşitli müzik türleriyle kavrulmuş David Kosten. Müziğe olan yeteneğini klarnet ve piyano çalarak geliştirmiş. 1996'ya kadar müzisyen olmayı düşünmemesine karşın, One Little Indian'la hayatını değiştirmiş. Talk Talk, Siouxsie and the Banshees, Teardrop Explodes ve Brian Eno gibi synth pop ve darkwave gruplarına olan ilgisi, elektronik müzik yapma duygusunu kabartmış ve onu bu yönde ateşlemiş.

One Little Indian'la umduğunu bulamayan Kosten, debut albümü için hazırlıklara başladığında yıl, 1998 idi. 1999 yılı ise, David Kosten için pek çok beklentinin olduğu bir yıl olmuştu. Bu beklentiler sonuç verdi ve David Kosten, 1999'da Faultline adı altında ilk albümünü piyasaya sürdü. **Closer Colder**, pazarlama açısından çok kötü bir görünüm çizerek o sene heba oldu, hak ettiğini alamadı. David Kosten bu albümde karanlık urban beatleri, çeşitli telli çalgılarla bezendirerek, müziğine akılcı bir sinematik varoluş kazandırarak, tipik elektro-ritim kalıplarının dışına çıkmış, farklı bir sound elde etmişti. Farklılaştırılmış davul tonu ile başlayan albümdeki favori şarkı "Awake", bir anda davulun kesilmesiyle sizi paniğe kaptırsa da, küçük bir bekleyişin ardından giren, çello ile doldurulan sadist bir davul sesi ateşinizin çıkmasına sebep oluyor.. Solo duymaya alışık olduğumuz fagot, trompet, silafon gibi müzik aletlerinin ustalıkla birleştirmiş David Kosten. Geçişlerin kusursuza yakın olduğu ve adeta "scan" edilmiş türlü vokal samplelarının(Blue Velvet filminden bir alıntı, bir telekızın oynanmış sesi, şahsi telesekreterine bırakılmış bir tehdit mesajı vb.) bulunduğu bu albüm, hazine avcıları tarafından keşfedilmeyi halen beklemekte.

Gelelim biz Faultline aka. David Kosten'in son marifeti olan **Your Love Means Everything**'e. Debut albümüyle beklediğini bulamayan Faultline, bakmış ki bu işler tanıdık birilerinin yardımı olmadan yürümüyor, bazı şarkılarında bir takım konuk vokalistlere yer vermiş. Geçtiğimiz aylarda Faultline'ın ikinci albümü olan **Your Love Means Everything**, Elektra/Asylum records'tan yayınlandı. Albümde yer alan şarkıların genel niteliği, hepsinin depresif ve melankolik yönünün fazlasıyla ağır basması. Albümün ikinci şarkısı olan, ayrıca en flaş şarkılarından da biri olan "Where Is My Boy"u Coldplay'in vokalisti Chris Martin'e söyletmiş. Archive'in son albümünde yer alan "Again" adlı parçadan sonra bu aralar çektiğim her kasede/cd'ye bu şarkıyı da koymaya başladım. Davul'un ve dolayısıyla da zillerin(özellikle belirtmek istedim zilleri) parçaya katıldığı anda, başınızı elleriniz arasına alıp, saçlarınızı yolmadan yapamıyorsunuz. Wayne Coyne'un yer aldığı kırılgan ninni "The Colossal Gray Sunshine", Sparklehorse'un zirvesine ulaşmayı başaramamış olsa bile, yine de çok başarılı ve acılı. "Bitter Kiss" ise bize Jacob Golden'ın Thom Yorke benzeri vokalini sunuyor. Greenfields"da karşımıza çıkan Michael Stipe, Costello vari vokali ile hemen göze çarpıyor. Onu hiç böyle görmediniz. Şarkıyı ilk dinlediğimde nedense aklıma ilk gelen şey, şarkının bir soundtrack için ne kadar uygun oluşuydu ki bu soundtrackin "Leaving Las Vegas"a ait olması gerektiğiydi. Neden bende bilmiyorum. Albümün son şarkısında tekrar Chris Martin'e rastlıyoruz. Bu sefer de albüme ismini veren şarkının ikinci bölümünde, Your Love Means Everything, Pt. 2. Vokalli şarkıların aralarına sıkıştırılan enstrümantel Faultline şarkılarında, vokale ihtiyaç hemen hissediliyor. "Clocks" ve "I Know Myseflf" çok iyi background şarkıları. Gelecek senelerde de Faultline'ın takip etmenizi tavsiye ederim.

Müzik kalitesinin çok yüksek olduğu bu albüm yaklaşık 45dk'lık bir dinleti zevki tattırıyor insana. Bir süredir müzik piyasasını sallayan gitar sound'lu gruplardan başka şeyler de dinlemek istiyorum diyeniniz varsa, Faultline tam nabzınıza göre şerbet gibi gelecektir. Bizden söylemesi...

David Kosten

Indie Grup Sarrafı Clark Abiniz Faultline seven insanların, Mum, Radiohead, Portishead, Bent sevebileceğini gözlemledi.

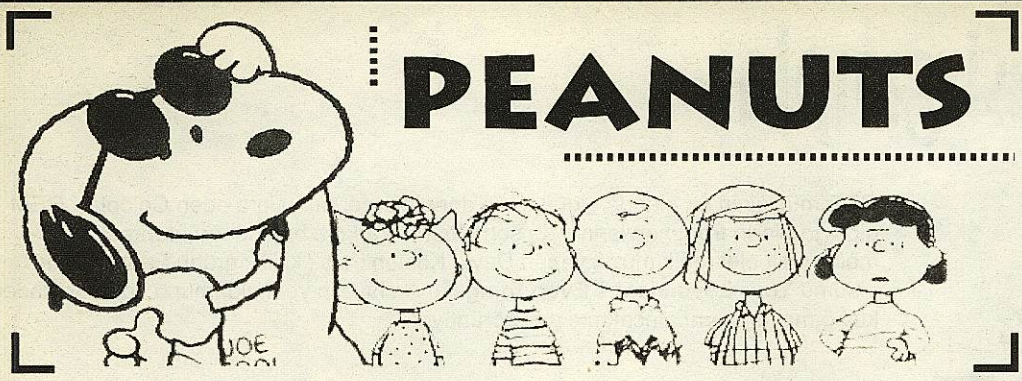

Woodstock:

Uçuş stilinde mantık aranmaması gereken, dünya hakkında genelde paranoyak olan, küçük sarı bir kuş Woodstock. Peanuts çetesinin tüm erkeklerinin sahip olduğu bir özelliği paylaşıyor kendisi. O da ezik ama acaip sevimli bir karakter. Fakat o kızların ve hayatın altında değil de, esas köpek Snoopy'nin altında eziliyor. Snoopy'nin fütursuz şakalarının dip noktasında Woodstock olayazıyor hep. Yine de onun en iyi arkadaşı... Dizinin bir harika çeşnisi daha bu, gerçekte çok da hayatlarını birbirine adamayan iki cins hayvanın bu arkadaşların arkadaşı yakınlığı. Çok şahsına özel bir kuş dili kullanıyor ayrıca Woodstock sadece diğer kuşların ve Snoopy'nin anlayabildiği(Snoopy'nin anlamadığı herhangi birşey yoktur zaten). Biz ise Woodstock'ı seyrek de olsa kullandığı ünlem ve soru işaretlerinden, Snoopy'nin açıklayıcı cümlelerinden ("-Demek çeşmeye kadar yarışmak istiyorsun ha? Sen istedin, son gelen çürük yumurta!" gibi...) ve genelde yüzüne hakim olan telaşlı ifadeden anlayabiliyoruz. Woodstock da küçük bir çetenin lideri aslında, bazı bölümlerde kendisine tıpatıp benzeyen dört arkadaşı daha gözükür, mesela Snoopy'nin liderliğinde kampa gidecekleri zaman filan. Diğer kuşların adı da birbirinden ingilizce konuşan bir ülkede yaşasaydım adım bu olsun isterdim kıvamında: Bill, Harriet, Olivier ve Conrad.

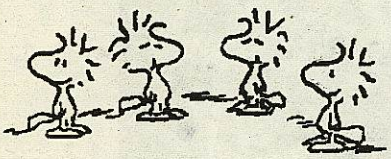

Eğer karede bir tek kuş gözüküyorsa ve kimse ona ismiyle hitap etmiyorsa, hay allah bu hangisi acaba diye düşünmeyin çünkü onun Woodstock olduğu gerçeği asla şaşmaz.

Woodstock olmayı bekleyen bir kazadır. Kendisinden üç beş kat büyük canlıların dünyasında seğirten korkak bir tüy gibidir (he floats like a feather, in a beautiful world). Bazen çiçeklerin bile kendisine hırladığını sanar. Bir gölgeden ya da sonbaharda dökülen yapraklardan ve hatta Linus'ın balkabaklarından korkuyla kaçışırken bir ağaca toslaması an meselesidir. Neyse ki Snoopy bu durumlarda hemen ambulansı, sedyesi ve hastabakıcı (duruma göre doktor, cerrah...) kostümü ile hızır gibi duhul eder olay mekanına. Woodstock ve Snoopy iki küçük ama büyük dosttur. Snoopy, aydınlık çocuğumuz Linus'ın battaniyesinin peşinde iken, Schroeder Beethoven'ı olağanüstü yorumlarken, beyzbol oynarken yanında Woodstock'sız yapamaz. Charlie "the no distance left to run" Brown'un süperkahraman köpeği Snoopy tüm hayat enerjisini sahibinden çeker alır ve en iyi dostu Woodstock'a aktarır. Charlie Brown acaba kıskanıyor mudur Woodstock'ı? Emin değilim, hiç net bir ifadesini duymadım bu konuda. Ama sonuçta bu Charlie Brown, yani hangi konuda net ki?

Woodstock'ın gerilim ve macera dolu hayatında en korktuğu zamandır şükran günleri(Thanksgiving). Herkesin yemeğe hindi hazırlama telaşında oluşu ona da içgüdüsel bir hayati tehlike sinyali olarak yansır. Aslında o normal bir hindinin ayağı kadar bile değildir ama şükran günlerinde Snoopy'den bile şüphe eder, ona yem vermeye çalışan insanlardan tırsım tırsım kaçar. Her dini bayramın Peanuts serisinde zaten bu tarz bir izdüşümü vardır. Paskalya zamanı Snoopy paskalya tavşanının yerine geçerek renkli yumurtalar dağıtır, Cadılar bayramında Linus "The Great Pumpkin" efsanesini gündeme getirir, Noel ise zaten apayrı bir konu başlığıdır. Bazen unutuyorum ama bu da hatırlatır ki Peanuts'ın önemli bir hedef kitlesi de çocuklardır. İlkokul en önemli ideolojik eğitim merkezidir demiş bir düşünür; Sir Charles M. Schulz'da bu öğretide arada bir yerini alır önemli mesajları ile işte.

> ⇨21/09/1964 tarihinde Snoopy'nin kulübesinin tavanında Linus imzalı bir fresk vardı

Woodstock'ı da sevgi ile uğurluyoruz Lull'dan böylece; bir şeyden emin olmak isteyerek. Demem o ki "Woodstock" kelimesini duyunca hiçbir aklı selim Lull okurunun usundan şu 70'lerde yapılaşaşmış, şimdilerde ise para manyağı organizatörlerin tekrar hortlattığı, şahsen benim tarihte bir utanç lekesi olarak gördüğüm abuk hippi festivali öncelikli olarak geçmiyordur, di mi? Bir dahaki ay Snoopy'nin madrabazlık, süprizal akrobasi, tepetaklak hezeyan, romantiksinç histeri dolu dünyasına doğru yolculuk var...

[fati]

*Bu yazıyı yazarken ananas suyu içtim. Lull official loser'ı Muratbey tarafından alıştırıldığım bu içecek hayatın anlamı olabilecek kadar tatlı yahu...

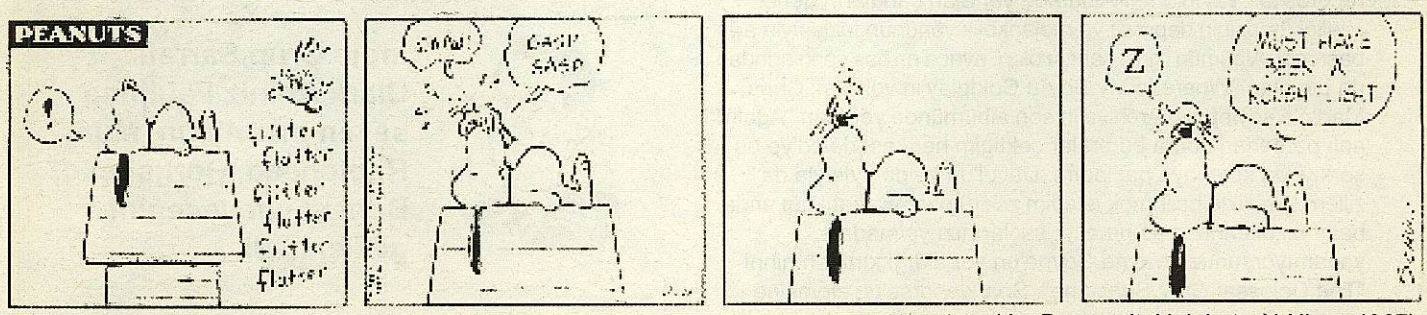

Woodstock'ın Peanuts'taki debutu (4 Nisan 1967)

AKIN ELDES

KAFİ

CEM AKSEL
PATRICK CHARTOL
GÜROL AĞIRBAŞ

MC & CD

©2002 Pb Müzik Yapım Ltd. Keskin KalemSokak 6/7, 80300 Esentepe - İstanbul TR / info@pbmusicworld.com
www.pbmusicworld.com Tel: 0212 272 10 55 / 275 39 77 Fax: 0212 274 11 66

"Tekrar insanları heyecanlandıracak birşeyler olsun istedim."

« Paul Weller

"Illumination" albümünüzün yayınlanmasıyla müzikte çeyrek asırı doldurmuş oldunuz. Albüm için, geçen yılların bir toplamı diyebilir miyiz?
PW: Hayır, kesinlikle hayır. Sadece son çıkardığınız albüm kadar iyisinizdir. Arkanıza yaslanır ve başardığınızı düşünürseniz hata edersiniz. İyi albümler de yaparsınız, kötü albümler de.Olay bundan ibaret. Eğer kötü bir albüm yapmışsam kariyerimin sonuna geldiğimi düşünüp yikilmam. Bir dahaki sefere diye düşünürüm.

Geçen yılki akustik turneniz ve canlı kayıtlardan oluşan "Days Of Speed" albümü hakkında neler düşünüyorsunuz?
Yaptığım bütün bestelerin, bir bütünün parçaları olduğunu düşünüyorum.10 yıl önce solo çalışmalara başladığımda insanların geçmişe yaslandığımı düşünmelerini istemedim. İçinde bulunduğum durumlara ve yaptığım işlere uygun müzikler yaptım."The Jam" ve "Style Council" dönemi parçaları çalarken bir rahatsızlık duymadım.Ortada herhangi bir gerilimin olmaması turnenin çok iyi geçmesine yardımcı oldu. Ortam çok sıcaktı. Sadece ben ve dinleyiciler. Biz bizeydik. Dolayısıyla parçalara daha çok konsantre olabildim. Bütün o parçalar sanki tekrar "bizim" parçalarımız oluvermişti. Yeni turnede de bütün Illumination parçaları ve bunların yanında iyi gideceğini düşündüğüm "In The Crowd" ve "Pretty Green" gibi eski numaralar da var.

Birkaç yıl önce müzik endüstrisiyle ilgili gözle görülür bir rahatsızlığınız vardı. Hatta bir sonraki albümünüzü internetten yayınlamayı bile düşünmüştünüz.
Bütün o ticari saçmalıklar bu işin bir parçası ve hep olacak aslında ama ben artık çok sıkıldım. Polygram tarafından satın alınmadan önce Go!Discs'de işler yolundaydı. Bir gecede herşey bitti. Şimdi Go!Discs'den eski elemalarının olduğu "Independiente" plak şirketindeyim ve o eski güzel hava tekrar yakalanmış gibi.

2000 yılı albümünüz "Heliocentric" için çok hoşnut olmadığınız yazılıp çizildi. Şimdi neler düşünüyorsunuz?
Yapım aşaması özellike miksaj çok uzun sürdü ve ağzımda kötü bir tat bıraktı. Ben albümü seviyorum. İçinde "Frightened" gibi çok iyi parçalar da var ama albümde tempo ve dinamik yapı tekdüze oldu biraz. Bu sefer klişelere dolanmadan insanlara kendini iyi hissettirecek bir albüm yapmak istediğimi farkettim. Duygusallığa bulaşmadan neşeli besteler yapmak gerçekten çok zor ama bu albümde ben bunu yapmaya çalıştım. Tekrar insanları heyecanlandıracak birşeyler olsun istedim.

"Illumination" albümünün yapım aşamasında farklı olan şey neydi peki?
Daha az zamanımız vardı ve o küçük saçma ayrıntılar üzerinde fazla zaman harcamadık. İşler biraz daha spontane gelişti. Aynı gün içinde bir parçayı kotarıp kaba miksajını bitiriyorduk. Heliocentric albümünde bu aşama çok daha uzun sürmüştü.

Yeni parçalarınız "All Good Books" ve özellikle "A Bullet For Everyone" uluslararası politikalara hala ilgi duyduğunuzu gösteriyor.
Bu konularla ilgilenmiyor değilim tabii ama eskisi gibi çok da bulaşmıyorum. Etrafınızda olup bitenlere nasıl kayıtsız kalabilirsiniz? Belli partilere angaje değilim artık. Sadece tek bir manifestonun yeterince büyük ve kapsayıcı olmadığını farkettim.

77 kuşağının kıdemli isimlerinden biri olarak bu yıl yapılan 50.yıl kutlamaları hakkında ne düşünüyorsunuz?
Kraliçenin hala bu kadar popüler olmasına inanamadım. Bu beni gerçekten ama gerçekten çok şaşırttı. Kraliyet ailesinin geçmişte kalan birşey oldugunu düşünüyordum. Hiç te öyle değilmiş.Ayrıca bu kadar destekleyicisi olduğunu da bilmiyordum. Brian May'i Buckingham Sarayı'nda Kraliçe'ye olan bağlılığını sunarken görmek.Sürreal birşeydi öyle değil mi? Beni en çok kızdıran şey ise gecenin sonunda sahneye çıktığında

"Partime geldiğiniz için teşekkür ederim" bile diyememesi oldu. Bazı aklı başında arkadaşlarım "Bu ülke için çok şey yaptı aslında" dedi. Tam olarak ne yaptı acaba? Bunu bir de bir yandan çocuk yetiştirip bir yandan da iki dünya savaşına katılan ve kahrolası hastane koridorlarında ölen genç kadınlara sormak lazım.

Kahramanlarınız George Harrisson ve John Entwistle'nin kısa bir süre önceki ölümleri üzerine ne diyeceksin?
Beatles müziğiyle büyümüş biri olarak grubun yarısının hayatta olmadığını düşünmek çok acayip. Kafanda ölümsüzleştirirsin ve asla bunların olacağını düşünmezsin. "The Who" da iki kişi kaldi şimdi. John'la bir-iki kez karşılaşmıştık. Evinde "Who" tribute albümü için "Circles" parçasını tekrar kaydetmiştik. Ortada amerikan işi kocaman bir bar vardı. Duvarlarda, yakaladığı balıkların replikaları asılıydı. Kahrolası köpekbalıkları! Kafayı bulunca çalması için biraz zorlamıştık.Sahnede kullandığı o büyük anfisinden "Mein Host"u dinletmişti bize.Tanrım! Bütün ev deprem olur gibi sarsılmıştı. Gerçekten çok çok iyi bir adamdı.

Genç ve yeni grupların herzaman destekçisi oldun. Son zamanlarda dikkatini çeken birşey oldu mu?
The Coral'ı sevdim. Biliyorum bugünlerde çok modalar ama albüm çok iyi. "Dreaming Of You" isimli bir parçaları var. Motown ruhuna sahip usta işi bir parça. 18-19 yaşlarına göre oldukça sofistike vokal armonisine sahipler.Yeni gruplarla ilgili canımı sıkan tek şey (bu asla onların suçu değil) etraflarında kopartılan gürültü. John Peel, "White Stripes"daki çocuk için yeni "Jimi Hendrix" diyor. Birini bu şekilde konumlandırmak herşeye rağmen çok saçma bence. O yaşlı kurtun da bunu biliyor olması gerekir.

"Heaten Chemistry"de Noel sadece size ve Johnny Marr'a teşekkür ediyor. Oasis için baba figürünü konumunuz hala geçerli mi?
Ne? 20 milyon plak satmış birine nasıl tavsiyelerde bulunabilirsin? Zaten takmazlar da. Biz herşeyden öte sadece dostuz.

Çeviri "Uncut" Kasım 2002 by SS

...MAMA YERİNE ANNE SÜTÜNÜ TERCİH EDEN SON KUŞAK ADAMIMIZ..

Saffet Sözen

Çeyrek asır önce, Britanya varoşlarından kopup gelen ağzı bozuk, dişi çürük, kirpi saçlı gençlerin üç akor müziği, sistem karşıtı tavrıyla, müzik endüstrisini temelden sarsmış, neredeyse bir gecede onlarca yeni bağımsız plak şirketinin kurulmasına, yüzlerce yeni grubun ortaya çıkmasına yol açmıştı. İki yıl içinde ortada ne edilmedik küfür, ne tükürülmedik değer, ne de tekmelenmedik adam kaldı. Zamanla bu no future arkadaşların büyük çoğunluğu, anarşist tavrın doğası gereği, yıkılanın yerine neyin ikame edileceğini bilemediklerinden -böyle birşey zaten amaçlanmamıştı- çıktıkları deliklere geri dönmek zorunda kaldılar. Çengelli iğnenin mukavemeti de bir yere kadardı. Sonuç olarak meydan Paul Weller örneğinde olacağı gibi, elinde japon yapıştırıcıyla dolaşan, elle tutulur bir amacı, henüz söylemediği tonlarca lafı olan hakiki adamlara kalacaktı.

Bahçe duvarlarına "Paul Weller is God" yazıldığı dönemde (70'lerin sonu) herhangi bir Paul Weller kaydı dinleyen herkes, bunun hayatta başına gelebilecek en iyi şeylerden biri olabileceğini mutlaka hissetti. The Jam yıllarının (1977-1983) sonrasında müzik basını, 80'lerdeki Style Council ve 90'lardaki solo Paul Weller çalışmalarına burun kıvırdıysa da, Weller, 90'ların ikinci yarısında patlayan Britpop dalgasının has adamları tarafından "modfather" ünvanıyla kutsanınca ve arka arkaya gelen liste başı albümler ve içlerindeki benzersiz güzellikteki besteler sayesinde eski saygınlığına tekrar kavuşabilmiş oldu. Bugün geriye dönüp bakıldığında, müziğiyle ilgili verdiği radikal kararların yeri ve zamanı konusunda ne kadar haklı olduğu ortaya çıkmış durumda.

De, aslında benim söylemek istediklerim bunlar değil. Geçmiş zaman tam hatırlamıyorum, güzide müzik basınımızın değerli kalemlerinden birinin pek değerli bir yorumunu okumuştum: Paul Weller vakt-i zamanında demiş ki: "Ben müziğe barlarda çalarak başladım. Çember kendini tamamlayacak ve ben yine oralara döneceğim". Arkadaş da makalesinde lafı "Hala albüm çıkartıyor, büyük mekanlarda konser veriyor lavuk" demeye getirmiş. Bu da bir görüş tabi ama 100 Türk Büyüğü kitabınının baskısı bitti, yeni baskısı da yapılmayacak. Zaten böyle bir laf etmekle o kitaba dahil olunamıyor. O halde yapılmak istenen şey ne? Tam anlayamadım. Normal şartlarda, benim hukukumda, böylesine bir cüret, cinayette hafifletici sebep sayılır.

Yanlış 1: "Paul Amca"ya herşey yakışır, daha doğrusu o kendisine yakıştırmasını bilir.

Yanlış 2: Adam, bizim Babylon'un yarısı büyüklüğündeki mekanlarda (bizbize şeklinde) üç bira parasına konserler veriyor. "Sen de orada mıydın?" diye sorarlar adama.

Yanlış3: Nasıl bir ödemişliğin var da böyle bir yargıya varmayı kendine hak görüyorsun?

Ben şahsen bu tür yorumların, ülke genelinde makarna ve bulgur pilavı gibi gıdaların fazlasıyla tüketilmesine bağlıyorum. Beyinler de dumura uğruyor bu nedenle. İthal enerji drink'lerimiz var, çocuk mamalarımız, dj setlerimiz var. Yine olmuyor yine olmuyor. Bugün bakıyorsunuz Murathan Mungan yemeiçme (işkembe) kompetanı şeklinde takılıyor. Biz çocukken böyle şeyleri konuşmak ayıptı. "Yaz Sinemaları" kitabini yazmış/yazabilmiş bir adam bugün "Modern Rock" yazıları yazıyor. Niçin bu adamlar her konuda ama her konuda fikir beyan ederler? Böyle bir ihtiyaç mı var? Ayrıca kimden izin almışlar? Bu kültür-sanat mafyözlüğüne artık dur demek lazım.

Bütün hayatı müzik olan ve geçimini sadece bu işten sağlayanlar n'apacaklar peki? Teneke don giyip dolaşsınlar mı ortalıkta? ("İ" harfiyle başlayan ve bu duruma çok uyan o sıfatın cinsel tercihlerle bir ilgisi olmadığını herhalde hepimiz biliyoruz.) Bu güzel ülkenin güzel birçok özelliği bazı insanların doymak-bilmez egoları uğruna bir daha hiç geri gelmemek üzere yitip gitti.

Paul Weller'la ilgili aklıma gelen yine yerli ve pek değerli bir saptama da şöyle: "Güvenilir insan Paul Weller vs. vs.." "Nedir?" diye düşünüyorsunuz. Aldığı borcu zamanında mı ödemiş? Yoksa müzikte ideolojik bir kamplaşma olmuş da benim mi haberim yok? Phil Collins de güya Kraliçenin adamı ama kaçınız 70'lerde yayınlanan bir Brian Eno plağı eline aldı ve arkasını çevirdi acaba? Bir yandan da müziğin insanları birleştici özelliğinden dem vurursunuz. Aslında ben de tam o dönemde adamın ne kadar güvenilmez biri olduğunu düşünüyordum. En beyazından en siyahına kadar bütün müzik türlerinin içine girip çıkmış, evlenmiş, boşanmış, part-time mod, part-time şehir züppesi, kötü koca ama çok iyi bir baba...

"Bizden olsun da çamurdan olsun" gibi bir saplantının ve belli bir kampın adamı olarak, başka hiçbir çabaya ihtiyaç duymadan, karşı kampın (kimse artık onlar) adamından daha derin, daha önemli ve daha değerli olunacağına ve hayatın daha geniş boyutlu algılanacağına dair olan inancın, sadece bu coğrafyanın üretebileceği bir dallamalık silsilesi olmasına ben şahsen dayanamıyorum.

Müziğin kendi ideolojisine n'oldu? Dönüştürücü gücüne? Adam solcu onun için iyi müzik yapıyor derseniz, börtü böceği güldürürsünüz kendinize.100 maddelik bir "Paul Weller müziği neden önemlidir?" listesi yapılsa, adamın politik tercihi "Çünkü yakışıklı. Üstelik güzel giyiniyor"un bile altında çıkar. O tabi ki eşitlikten, özgürlükten, insanlıktan yana. Onun için grevcilerin yanında, onun için küçücük mekanlarda üç otuz paraya konserler veriyor. "Whole Point of No Return"ü onun için yazdı ama işte adam sizden değil! Sorun orada. O bizim (mama yerine anne sütünü tercih eden son kuşak) adamımız.

1987 yılında Gergedan dergisinde "Smiths" yazmışsınızdır,1991 yılında Stüdyo İmge dergisinde "indie" müzik yazmışsınızdır ya da 1994 yılında radyo programınızda The Jam çalmışsınızdır; bunları anlarım ve çok önemserim. Birkaç bin albümünüz vardır, en az bir o kadarı da elinizden geçmiştir. Belki yaşınız kırk küsürdür de müzik kadar hayatı da tanıyorsunuzdur. Ustalarınız bellidir. Sizi usta kabul eden insanlar vardır. Hepsinin belli ölçüde bir değeri ve önemi var, ama bakıyorsun o yok bu yok! Eee? Nasıl olacak bu işler?

İşin bir de "stil" tarafı var. Bu tür yazılar bizde pek lezzetsiz olur. Katur-kutur, sevimsiz, ruhsuz. Boşa koysan dolmaz doluya koysan almaz. "Pearl Harbour" ve "From Here To Eternity" filmleri temelde aynı şeyi anlatır ama aralarındaki şıklık ve klas farkı dağlar kadardır. Aslında esas problem meydanın çok boş olmasından kaynaklanıyor. Kötü şeyler de yazsan bir boşluğu dolduruyor.

Bir yandan da konuyla ilgili bütün herkesin eteğindeki taşları dökmesinden yanayım. İnsan kendi dilinde müzik yazıları okumak istiyor açıkcası. Fakat müsaade edin de Paul Weller gibi "butik" adamları Bob Dylan veya Mick Jagger gibi genel kabul görmüş sanatçılarla bir tutmayın. İlla birileri birşeyler yazacaksa bırakın da, bu müziklere ciddi derecede zaman, emek ve para harcayan insanlar yazsın.

Şimdi haklı olarak soracaksınız ki bu kadar tıraşı niye yaptın? Sevgili Lull Dergisi okuyucuları! Valla çok birşey istemiyorum. Bütün istediğim ödediğim iki küsür milyonun karşılığıyla sınırlı. Lavukça sıkılmış palavralara dayanamiyorum sadece. Birisi bir yerlerde birşeyler yazıyor. Sonra o yazılar, ona cevap yazılmadığı için son söylenmiş söz olarak doğru kabul ediliyor. Yukarıda bir şekilde andığım, benim gözümde usta sıfatını haketmiş bu adamlardan biri çıkıp ta "hadi lan ordan" demediği sürece bu yazı bundan önceki bütün (memleket sınırları dahilinde) Paul Weller yazılarını geçersi kılar, kimse kusura bakmasın.

Yıl 2002. Burası Türkiye. Müzik onların müziği. Arada 3000 mil ve birkaç on yıl var. Şimdi susmak ve bütün bunlar üzerine bir kez daha düşünmek gerekir sanırım.

20 Klasik MOD şarkısı

1. BOOKER T AND THE MGS: *"Green Onions"*
2. JAMES BROWN: *"Papa's Got A Brand New Bag"*
3. WILSON PICKETT: *"In The Midnight Hour"*
4. BO DIDDLEY: *"I'm A Man"*
5. SMOKEY ROBINSON AND THE MIRACLES: *"I Gotta Dance To Keep From Crying"*
6. SLIM HARPO: *"Got Love If You Want It"*
7. THE TEMPTATIONS: *"Since I Lost My Baby"*
8. DAVY JONES AND THE LOWER THIRD: *"Liza Jane"*
9/10. THE WHO: *"My Generation"/"The Kids Are Alright"*
11/12. SOLOMON BURKE: *"Everybody Needs Smoebody To Love"*/THE SMALL FACES: *"Whatcha Gonna Do About It"*
13. THE KINKS: *"You Really Got Me"*
14. THE ACTION: *"I'll Keep On Holding On"*
15. THE EYES: *"My Degeneration"*
16. THE CREATION: *"Makin' Time"*
17. THE JAM: *"The Modern World"*
18. THE MERTON PARKAS: *"You Need Wheels"*
19. SECRET AFFAIR: *"Time For Action"*
20. BLUR: "For Tomorrow"

Haneke'nin yedinci kıtaya dair şimdilik son sözü:

PİYANİST

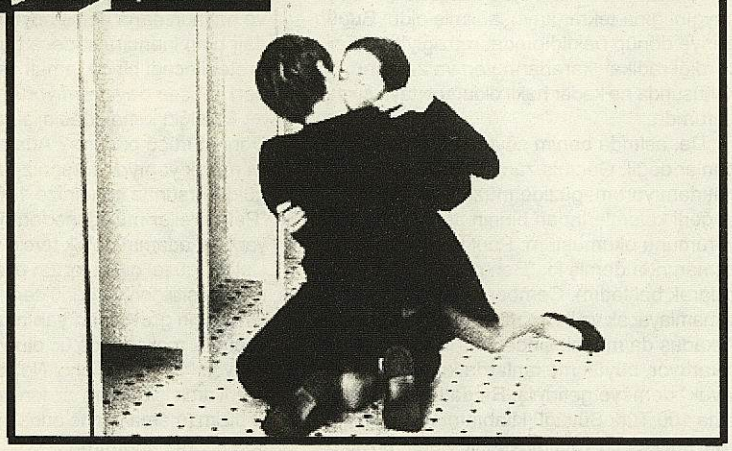

Gül Yaşartürk

1942 Münih doğumlu Michael Haneke, 1989 yapımı "Yedinci Kıta", 1992 yapımı "Benny'nin Video'su", 1994 yapımı "Tesadüfi Bir Kronolojinin 71 Bölümü", 1997 yapımı "Şato", 1997 yapımı "Ölümcül Oyunlar", 2000 yapımı "Bilinmeyen Kod" ve son olarak 2001 yapımı " Piyanist" adlı bol ödüllü filmlerin yönetmeni olarak dünyada kendine hatırı şayılır bir hayran kitlesi edinmiştir.

Bu filmlerin hemen hepsinde karakterlerin kendilerine ve çevrelerine yönelik şiddet edimleri, duygusuzluk ve duyarsızlık öykünün merkezini oluşturur. Yönetmenin felsefe, psikoloji ve tiyatro eğitimi almış olması ortaya böylesi bir filmografinin çıkmasını doğal hale getirir.Haneke, günümüzün çoğu Avrupa filmine sinmiş olan "toplumsal bunalım" halini her filminde ana tema olarak ele alır. Yönetmen, kuşkusuz, David Lynch, Coen'ler, David Fincher, Jean Piere Januet, Peter Greenaway veya bir Cronenberg gibi auteurdur. Kendine has bir uslup geliştirmeyi başarmıştır.

Batı insanı hemen hergün televizyondan tanımadığı birilerinin "cinnet öykülerini" izler. Ancak bu toplumsal bunalım haline, sayıları gittikçe artan ve düzenli şekilde tekrar eden olayların toplumsal tıkanıklığa dönüşmesine tepkisiz kalır. Bu tepkisizliğin nedeni televizyonun olayları sunumudur. Sanki olaylar Amerika'da değil (veya Avrupa) başka bir gezegende cereyan eder. Sanki sadece "o birinin" kişisel sorunudur, oralarda birileri etrafı silahlarla taramaktadır ama bu sadece sorunlu insanların bireysel problemleridir. Televizyonu izleyen için (başına gelmedikçe) hiçbir anlam ifade etmez. İşte Haneke "hayır olanlar sizi de ilgilendiriyor" demek için yapar rahatsız edici filmlerini. "Yedinci Kıta"da Eva'nın ailesinin kendilerini yok etmesii, "Benny'nin Videosu"nda çalışmakla kafayı bozmuş ailesi tarafından (tipik bir Avrupa'lı olmaya alışması için !) yalnızlığa terkedilen Benny'nin arkadaşını öldürmesi, "Tesadüfi Bir Kronolojinin 71 Bölümü"nde 19 yaşındaki gencin etrafı taraması veya "Ölümcül Oyunlar"daki gençlerin bir aileyi esir alması Batı insanı için televizyonlardan izlenen zararsız öykülerken, yönetmen tarafından "aslında gerçekler acıdır" haline getirilir.
Anne ve babası tarafından dikkate alınmayan çocuk teması Amerikan sineması tarafından "Evde Tek Başına" serisinde gayet sağlıklı ve sevimli sunulurken elbette Benny'nin yaptıklarını kimse izlemeyi istemez. Tehlikenin yanıbaşlarında olduğunu anlatmak Haneke'ye düşer."Bilinmeyen Kod"un sonunda kulak zarını patlatırcasına çalınan davullar,
bu sese kulak tıkayanların kulaklarını açma çabasıdır.

Sözünü ettiğim çabayı sarfeden başka sinemacılar da vardır. Roy Andersson'un "İkinci Kattan Şarkılar" adlı filminde iyice belirginleşen bir öz eleştiri sözkonusudur. İnsanın, toplumdan,diğer insanlardan "tecrit edilmiş" (televizyon kılınızı bile kıpırdatmadan karınca yuvasından beyaz saraya dek her şeyi görmenizi sağlar nasılsa...) bir hayat yaşaması, artık yabancılaşma olarak da ifade edilemeyecek bir soyutlanmışlık ortamı hemen her Avrupa filminin kıyısından köşesinden ele aldığı bir konudur. O masalsı ve sevimli biçiminin altında aslında "Amelie"de de anlatılan aynı konudur; batı insanının yalnızlığı, mutluluğu kıyıda köşede, yerlere atılmış fotoğraflarda araması..

Haneke, bu durumu her filminde, deyim yerindeyse farklı "psikolojik vakalarla" ortaya koyar. Başka bir deyişle, durumun vehametini insanlara hissettirmek için elinden geleni ardına koymaz. Yedinci Kıta'yı içine gömüldüğü kayıtsızlıktan kurtarmaya çalışır. Bir festivalde yaptığı sunumda "size huzursuz seyirler dilerim" demesi çok anlamlıdır. Bu dünya, yaşadığımız hayat huzursuzdur, acıdır. Hümanizm adına çoğu şeyi (hoşgörüyü, haklara saygıyı, yüzyüze iletişimi..) tüketmiştir. Bu nedenle koltuklarımıza yaslanıp eğlenmeyi haketmeyiz. Haneke'nin filmlerinde karşımıza çıkan yaklaşım, Fransız yazar Jean Baudrillard'ın fikirlerini anımsatır. Baudrillard günümüz Amerikan ve Avrupa toplumlarına (günümüz olarak kastettiğim, 1940'larda başlayan bir süreçtir) en radikal eleştirileri yöneltir. İnsanlığın modernizmle adım attığı süreç adeta yönünü şaşırmıştır. Ulaşılmak istenen amaçlara ulaşıldıktan sonra insanlık adına pozitif anlamda ilerleme yerini, yerinde saymaya bırakmıştır. Özellikle refah toplumları olarak nitelenen İsveç, Norveç, Danimarka gibi ülkelerde bu daha da belirgindir (İkinci Kattan Şarkılar bir İsveç yapımıdır). İnsanların belli bir yaşam standarıdına ulaştıkları ve bu konumu yitirmemek (hatta mümkünse daha da yükseltmek) için daha çok çalıştıkları bir süreçtir Baudrillard'ın anlattığı. İletişim de "tüketmek" ve " televizyon izlemekten" ibarettir. Tüketmek ihtiyaç için tüketim olmaktan çıkmış, statü sağlamlaştırma aracı olmuştur. Televizyon da karşısında tüm insani tepkilerin yitirildiği bir araç halini almıştır. Bu perspektiften bakınca, Haneke'nin filmleri gerçekten daha anlamlı hale geliyor.

Yönetmenin izleyenlerin midesini bulandıran son başyapıtı "Piyanist"de yine televizyon haberlerine çok iyi malzeme olabilecek bir karakter çıkar karşımıza. Ancak Erika'nın ilişkide olduğu insanlara da paylarına düşeni alırlar Haneke sinemasında. Filmin istisnasız tüm karakterlerinin yaşamları Baudrillard'ın "gösterge değeri" adını verdiği duruma denk düşer. İnsanların hayatları statülerine verdikleri değer adına sürer. Waiter aslında gösteriş budalası bir zengin çocuğudur ve beyaz atlı prensle uzaktan yakından alakası yoktur. Bir sevgili olarak Erika'yı reddettikten sonra, Erika'nın O'nun peşinden koşmasına ses çıkarmaz ve kendi zaaflarının faturasını " Bir erkeğe asla bu şekilde davranılamayacağını" belirterek Erika'ya keser. Kadının sorunlarıyla dalga geçercesine onu döver ve ona tecavüz eder. Sonra da hiçbir şey olmamış gibi davranılmasını ister. Belki de Piyanist böylesi bir toplumda kendi sözleriyle "Sadece Piyanist" ve mazoşist olmakta haklıdır. Annesi bile onun türlü sorunlarına sırt çevirmekte sadece kalabalık önünde verdiği konserlerde adeta hindi gibi kabarmakla ilgilenmektedir. Bu üç karakterin dışında, Piyanistten ders alan sürekli ağlamaklı kız çocuğu ve annesi de başka bir filme konu olmayı hakedecek kadar cinnet halindedir. Kızın eli parçalandığında annenin "Zaten çirkin bir kızdı, tek olumlu yanı yeteneğiydi" benzeri bir cümle sarfetmesi ne kadar iç açıcıdır !? Anneden bu cümleyi duyduktan sonra kızın neden tüm film boyunca ağladığını, sürekli kendine güvensizlikle boğuştuğunu anlamak kolaylaşır. O da tipik bir Benny vakasıdır aslında. Yönetmen kadınların erkekler karşısındaki savunmasızlığını, erkeklerin saldırganlığını (bir anlamda Erika'nın başına geleceklere hazırlık niteliğindedir) buz pisti sahnesiyle anlatır. İki genç kız bir buz pistinde gayet sakin ve hatta kırılgan biçimda dans eder, birden sahaya olanca kabalıkları, kuşandıkları zırhları ve ellerinde hokey sopalarıyla (ki faalusu temsil eder) erkekler girerler. İki kız şaşkın vaziyette kenara çekilir. Bu sahne yönetmenin kadınlara ve erkeklere ilişkin fikirlerinin çok başarılı bir temsilidir. Erkekler, toplumda gücü ve dolayısıyla iktidarı ellerinde bulundurmaktadırlar.

"... piyanist, böylesi bir toplumda kendi sözleriyle "Sadece Piyanist" ve mazoşist olmakta haklıdır."

Filmin son sekansı (Erika'nın elini parçaladığı öğrencesinin yerine sahne alacağı gece) gerçekten olağanüstüdür. Karşımızda yüzü gözü mosmor bir profesör vardır ve onu izlemeye gelen onca insandan bir tanesi bile ("ne oldu" sorusunu bir kenara bırakalım) bu manzara karşısında afallayıp "Nasılsınız?" sorusunu yöneltmez. Belki de bu nedenle piyanist filmin son darbesini yine kendisine indirir ve konsere çıkmaktan vazgeçer.

Yönetmenin, bir zamanlar Godard'ın yaptığı gibi insanların düşünmesini, uyanmasını istediği çok açıktır. Ancak bunu yaparken şiddeti ön plana çıkarması (abartması veya sık kullanması değil) tartışmalı bir konudur. Çünkü şiddet öğesi, filmin değindiği diğer temalardan daha çok dikkat çekmektedir. Oysa ki filmi izleyenlerin, insanların tepkisizliği üzerine düşünmesi (filmin son sahnesi) dikkatlerini bu konuya yoğunlaştırmaları da aynı derecede önemlidir.

focus:

Michael Haneke Filmografisi

Pianiste, La (2001) ... aka The Piano Teacher

Code inconnu: Récit incomplet de divers voyages (2000) ... aka Code Unknown: Incomplete Tales of Several Journeys

Schloß, Das (1997) ... aka Castle, The

Funny Games

Lumière et compagnie (1995) ... aka Lumière and Company

71 Fragmente einer Chronologie des Zufalls (1994)
... aka 71 Fragments of a Chronology of Chance (1994)

Rebellion, Die (1993) (TV)

Benny's Video (1992)

Nachruf für einen Mörder (1991) (TV)

Siebente Kontinent, Der (1989) ... aka Seventh Continent, The

Fraulein (1986) (TV)

Wer war Edgar Allan? (1984) (TV)

Variation (1983) (TV)

Lemminge, Teil 1 Arkadien (1979) (TV)

80'lerin sonlarına doğru 'bağırmaya' başlayan bir gruptu Pixies. 90'ların başlarında artık rok* dünyasının en ilham verici gruplarından biri olarak sayılmaya başlanmış, Nirvana'dan White Stripes'a pek çok gruba ilham kaynağı olmuş, Black Francis'in eşsiz vokali, Joey Santiago'nun minimal gitar riff'leriyle haranlık uyandırmış bir gruptu Pixies. Gruptu diyorum çünkü, en son çıkardıkları single olan Alec Eiffel'den sonra başka albüm yapmadılar ve Pixies resmen dağıldı. Bunun ardından Black Francis adını Frank Black (bkz Focus) olarak değiştirdi ve solo kariyerine ilk adımını atmış oldu.

Yaramaz Müzisyen Elfler

Pixies

Bora Şimşek

Günümüz müzik dinleyici kitlesinin son dönemlerdeki hastalığı, tek şarkılarını bildikleri grupları yere göğe sığdıramamak ve o tek bildikleri şarkıyla bir anda o grubun fanı haline gelmek. Genelde, (İstanbul için Suitcase, Ankara için Raindog jenerasyonu olarak nitelendirebilirim) barlarda sahne alan grupların çaldıkları şarkıları kendilerine favori şarkı edinen bu insanlar, çoğu zaman ne dinlediklerini de bilmezler. Bu şekilde ünlenen gruplara örnek olarak Shed7'ı (On Stand By ile), JJ72'yu (October Swimmer ile), Violent Femmes'i (Blister In the Sun ile), Talkingheads'i (psycho Killer ile), The Clash'i (Should I Stay or Should I Go ile), maalesef The Cure'u (Love Song ile) sayabilirim. Kimse yoğurdum kara demesin, bu bir gerçek. Geçenlerde Trip'te Shed7'dan "Ocean's Pie" ve "Disco Down" çalmama rağmen, bi hatun gelip, *yaa bir tane Shed7 çalar mısın, On Stand By falan* dedi de, cinnet geçiriyoduk.

İşte saygıdeğer Pixies de, üzülerek söylüyorum ki, yurdumda Fight Club'ın soundtrack'inde kullanılan şarkıları 'Where Is My Mind'dan sonra duyuldu. Ve pek çok kişi hala onları sadece bu şarkılarıyla biliyor. Çoğu zaman gittikleri cafelerde, barlarda çalınan şarkının Pixies olduğunu bilemeyecek kadar da habersizler bu gruptan. Ama kime sorarsanız Pixies'i çok seviyorlar. Hemen anti-parantez açıp, Where Is My Mind'ın uzun süre Placebo'ya ait olduğunu düşünenler de vardı diye belirteyim, çünkü kapanmadan önce internette en çok kullanılan download programı Napster'da, bir ara bu şarkıyı arayanlar, sadece bir kaç kullanıcıdan bulabildikleri bu şarkının, o kullanıcılarda Placebo'ya ait olduğu görüyorlardı. Gerçek öğrenildiğinde Pixies albümleri, Pixies ile ilgili haberler aranmaya hemen başlandı ama bilinmiyordu ki uzun süre önce müzik dünyasına veda etmişti Pixies. Ama gerçek dinleyici kitlesi hiç bir zaman vazgeçmedi onlardan. Dağılmaları ardından plak şirketleri, para kazanma amaçlı Pixies albümleri basmaya devam ettiler. 1998'de yayınlanan **Pixies At the BBC** bunun, ta ki geçtiğimiz aylarda basılan **Pixies** adlı albüme kadar en son örneğiydi.

Kurulma Aşaması

Grubun frontmanı Black Francis (a.k.a Charles Micheal Kitridge Thompson IV), gençlik yıllarında etkilendiği Iggy Pop sayesinde yakınlaştığı, gitar, bas, davul ve piyanoda ustalaştı. Komple bir müzisyen olmak için tek eksiği sesiydi. Sesini hiç beğenmiyor ve nasıl kullanıcağını bilmiyordu. O günlerde çiçekçilik yapan kuzeninden aldığı Beatles'ın 'Oh Darling'i söylediği stilde, 'o fahişeden nefret ediyormuşçasına çığlık at' tavsiyesi üzerine kendini bulur Francis. Gittiği bir kursta, kendisine David Bowie'yi

tanıtacak kişi olan Joey Santiago ile tanışan Black Francis, çok iyi dost olduğu Joey ile kurdukları gruba, sözlük anlamını sevdikleri için Pixies adını koyarlar. Grubun performans sergileyebilmesi için ihtiyaç duydukları basçıyı (Kim Deal) verdikleri ilanla bulurlar. Kim, Pixies dağıldıktan sonra ikiz kardeşiyle birlikte başarılı folk grubu The Breeders'ı kurdu.) Pixies'indavulcu açığı da Kim'in düğününde yer alan bir arkadaşı (David Lovering) tarafından dolduruldu. Böylece Pixies'in değişmez line-up'ı oluşturuldu, tarih 1986. İşte yeni albümleri Pixies ve Pixies diskografisi...

Yeni Eskiler - Pixies

Debut albüm **Come On Pilgrim** için 18 adet kaydedilen şarkıdan sadece 8'i albümde kendilerine yer bulabilmişti. Come On Pilgrim'de kayıt dışı kalan şarkılar, Pixies'in yeni albümünde Spin Art Records tarafından bir araya getirildi ve bunların demo versiyonları albümde yer aldı. Sonraki albümlerinde yer alan bu kayıt dışı şarkıları şimdi hep bir aradalar. Yani anlayacağınız, bir yenilik yok. Hatta tam tersine gerek var mıydı acaba böyle bir albüm çıkartmaya, diye soruyorum kendi kendime ve bir türlü cevap alamıyorum. Albümü dinleme fırsatı yakalayanlarınız varsa, albümde yer alan şarkıların çoğunun demo versiyonu olduğunu ve eski albümlerde bulunan stüdyo kayıtlarının çok daha temiz bir sounda sahip olduğunu gördüklerini düşünüyorum. Yine de Pixies hayranları için iyi bir haber bu albüm. Hani orjinal hallerini dinlemek de keyif verebiliyor insana. 'Broken Face' ve 'Break My Body'nin **Surfer Rosa** versiyonları çok daha iyi. 'I'm Amazed' bu albümde daha melodik bir havaya bürünmüşse de, **Surfer Rosa**'da prodüktör olan Steve Albini'ninelinden geçen gitarlarla çok daha iyi bir durumda olduğunu söylemek mümkün. **Pixies**'in en iyi yanı 'Subbacultcha' ve David Lynch'in Eraserhead'inin sountrackinden coverlanmış bir şarkı olan 'In Heaven'. 'Here Comes Your Man'in orjinal hali daha akustik ve daha eğlenceli. Unutmadan söyleyeyim, albümü alma nedenimiz ise, daha önce yayınlanmamış 'Rock A My Soul'.

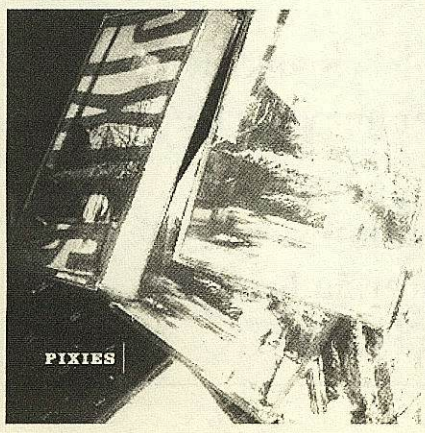

COME ON PILGRIM
Elektra/Asylum 1987

Debut albüm **Come On Pilgrim**, tamamen demo olarak kaydedilmiş şarkılardan oluşuyor. İlgili mercilere 18 şarkı olarak gönderilen bu demo kayıt, aralarından seçilen 8 şarkının albüm olarak basılmasıyla son bulmuş. Albümün adı, koyu bir Hristiyan olan folk şarkıcısı Larry Norman'ın (Black Francis ile bir yaz kampında tanışmışlar) bir sözünden alınmış, 'Come on Pilgrim! You know He loves you'. Zira bluğ çağında, az da olsa din etkisinde kalan Black Francis, Pilgrim (Keşiş) kelimesini çok beğenmiş. Albümde yer alan şarkılardan 'Vamos' ve 'Isla de Encanta', Black'in Porto Rico sokaklarında bizzat yaşadığı, yoksulluk, sefalet ve düzensizliğin kendi elinden çıkmış portreleri. Bu 'ikiz şarkılar', İspanyol Akdeniz ile Amerikan kültürünü, özellikle seks (gay kültürü) ve rock'n roll'u aynı tencereye koyarak 'Pilgrim' adı altında eritiyor. 'Holiday Song' işe yaramaz bir oğlanın hikayesi. Albümün diğer kayda değer parçası ise Violent Femmes tadında 'Nimrod's Son'. Black Francis'in çeşitli vokal denemelerinde bulunduğu albüm, müzik açısından hep neşe barındırıyor gibi gözükse de, şarkı sözleri aslında Francis'in sıkıntılı yaşamından alıntılardan oluşuyor.

SURFER ROSA
Elektra/Asylum 1988

Pixies o kadar çok üretiyor du kii ikinci bir albümü çıkarmaları 1 seneyi bile bulmadı. **Come On Pilgrim** için kaydedilen 18 şarkıdan yalnızca 8 tanesi albüm olarak basılmıştı. Fakat **Surfer Rosa**'da yer alan çoğu şarkı, debut albüm için kaydettikleri şarkılardan arta kalanlar değillerdi. Yeni kaydedilmiş şarkıların çoğunlukta olduğu bu albüm, sert gitarlar, çılgın bir vokal, sakatlıklar ve zarar görmüş vücutlar üzerine yazılan sözler ve yüzünüzde patlayan baterilerden oluşuyor. Açılış şarkısı 'Bone Machine' bir Pixies klasiği. Nirvana'nın Pixies'den etkilendiğinin kanıtı adeta. 'Break My Body' ve 'Something Against You' hızlı ve etkileyici. 'Broken Face', grubun en iyi şarkılarından biri. 'Gigantic', Kim Deal'ın yazdığı, aynı zamanda vokal yapıp basıyla yalnız kaldığı harika bir 'şey'. 'Where Is My Mind', yukarıda bahsettiğim, Pixies'le özdeşleşen şarkı. Farklıo bir şarkı 'Cactus'. Görme özürlü birinin, kendini süper kahraman zannetiği şarkı 'Tony's Theme' şaşkın bir tebessüme neden oluyor.'I'm Amazed' albümün sonlarına yaklaşıldığında, hala albümün tamamını dinliyor olmanız için bir neden. 'Gigantic' haricinde geriye kalan tüm şarkıların söz ve müziği müthiş Black Francis'e ait. Pixies'in çıkış yaptığı albüm olarak da bilniyor **Surfer Rosa**.

DOOLITTLE
Elektra/Asylum 1989

Pixies'in en sevdiğim albümü **Doolittle**. Albümün açılış şarkısı olan Debaser, Dali ve Bunuel'in çektikleri Endülüs Köpeği filminin, ilk şok edici "göz kesme" sahnesinden esinlenerek yapılmış bir şarkı. 'Monkey Gone To Heaven' ve 'Hey' albümün en kıymetli şarkıları. 'I Bleed' ve 'Silver'da Francis'in Kim ile yaptığı düetler, Elle Fitzgerald ile Louis Armstrong'un Pixies versiyonları. Fazla söze gerek yok, Joey Santiago formunun zirvesindeymiş o zamanlar. Johny Marr'dan sonra bence en saygı duyulması gereken bir kaç gitaristten biri. Kurt Cobain'in **Nevermind**'ı yaparken en çok etkilendiği albümün **Doolittle** olduğunu itiraf ettiğini belirtmeden geçmemek gerekir.

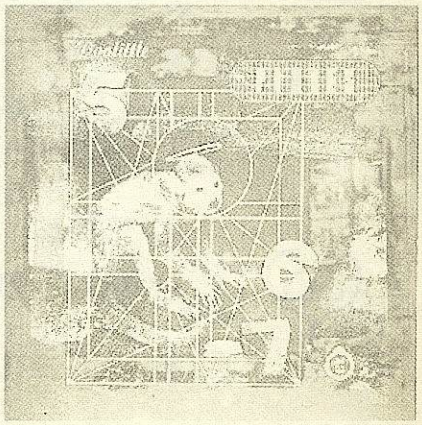

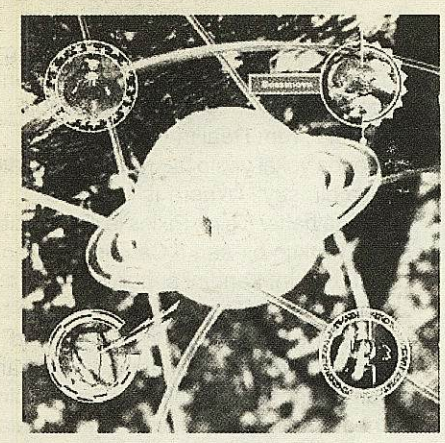

BOSSANOVA
Elektra/Asylum 1990

Bu albümden önce özellikle Kim'in sayesinde, çalkantılı günler yaşayan Pixies, zor da olsa stüdyoya girmek için vakit bulabilmiş, Melekler Şehri Los Angeles'da geçirilen kayıt dönemi tüm olumsuzluklara rağmen iyi geçmişti. Albümün adı Hangwire'ın 'Bossanova' parçasından esinlenilerek konulmuştu. **Bossanova**, tahmin edileceği gibi Bossanova ritmlerinden oluşmamakta, fakar surf city sound'u ve science fiction esinlenmeleri taşıyordu. Önemli şarkılar arasında 'The (Billy Goodman) Happening', bana kalırsa Pixies'in en romantik şarkısı 'Velouria' ve dünyadaki kızların aralarından sıyrılanlara adanan 'Is She weird' sayılabilir. Black Francis'in surf records hayranlığı sonrasında, eski Surftones hitlerinden 'Cecilia Ann' coverlanırken, Beach Boys'dan alınan izin sonrasında, 'Good Vibrations'dan alıntı yapıldı. Black Francis'e ait olan 'Ana' ise özellikle, dizelerin, baş harflerinin sırayla dizildiğinde SURFER kelimesinin ortaya çıkmasıyla dikkat çekiyordu. Bu albüm Pixies'e maddi açıdan çok yarar sağlasa da, ilk albümlerini aratan bir çizgideydi.

TROMPE LE MONDE
Elektra/Asylum 1991

The Smiths'in 'Strangeways Here We Come'ı, The Cure'un 'Bloodflowers'ı, Radiohead'in 'KidA'i ne kadar farklıysa, Pixies'in the Trompe Le Monde'u diğer bütün albümlerinden farklıdır. Francis'in vokalini tanımak bile zordur. 'U-Mass' albümdeki favori şarkı olarak göze hemen batıyor. Diğer önemli şarkılar 'Alec Eiffel', 'Subbacultcha' ve 'Motorway To Roswell'.

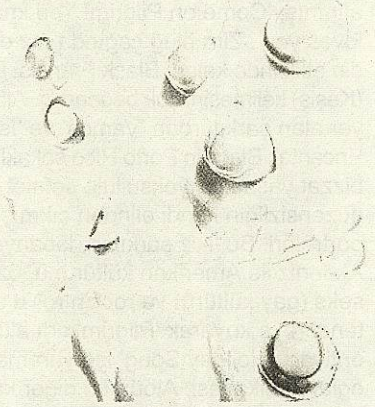

DEATH TO THE PIXIES
Elektra/Ayslum 1997

Pixies'in greatest hits'i diyebiliriz Death To the Pixies için. Bir kısım albüm sınırlı sayıda basılmış ve bu sınırlı basılanları satın alma şansına erişenler, herkesden farklı olarak bir de, canlı performans albümünü dinleme olanağı bulmuşlardı. Pixies'in en iyi şarkılarının hem canlı versiyonlarının hem de albüm versiyonlarının bulunduğu bu albümü edinen arkadaşlar varsa kendilerini tebrik ediyorum.

PIXIES AT THE BBC (LIVE)
Elektra/Ayslum 1998

İçinde Beatles'ın "Wild Honey Pie" şarkısının coverının, Pixies'in kayıp "In Heaven"ının bulunduğu ve daha pek çok güzide Pixies şarkısını parındıran, canlı greatest hits albümü. Kapağa dikkat!!!!

ilk yardım ve sargı bilgisi(1953)

İltihap ve Apse

Mikroplar vücuda girerek bir yerde (Şişlik, Kırmızılık, Sıcaklık ve Ağrı) gibi belirtiler meydana getirirlerse buna (İLTİHAP) denir.

Eğer iltihap, cerahatlenme ile sonlanır ve bu cerahat, kendisine yaptığı bir boşluk içersinde toplanırsa yani sınırlı ise buna da (APSE) denir.

ASOSYOLOG

Kadir Kıvılcımlı

MÜENNES ŞARKILAR ANTOLOJİSİ

Anadolu'ya gece treni. Uzakta ışıklar seçilir, ne olduklarını anlayamadan yitip giden ışıklar. Pop müziğin söz yazarları o gece ışıklarına benzerler: Bir an göze çarparlar, ne dediklerini anlamaya kalmadan unutulurlar.

Flaubert, Yerleşik Düşünceler Sözlüğü'nde "Düzyazı yazmak şiir yazmaktan kolaydır" düşüncesiyle dalga geçer. Pekiyi, şarkı sözü yazmak şiir yazmaktan kolay mıdır?

Her yaş ve her meşrepten dinleyiciye sordum Aysel Gürel'i; anımsayacakları tek bir şarkı sözü yeterli olacaktı benim için. Yanıt tekti:

"Yazdığı çok, anımsadığım yok!"

Elbette Çiğdem Talu ile kıyaslayamayız Gürel'i. Recaizade ve Ercüment Ekrem'in sülalesindendir Talu, edebiyat ikliminde yetişmiş, romantizm ile melodram arasındaki sınır çizgisini iyi bilen... Aysel Gürel prolem sine matre creatam'dır: Ağzına tükürülmemiştir, el vermemiştir, vermeyecektir.

Hayallerini gerçekleştirmiş Emma Bovary.

Bir Kozanoğlu denemesinde okumuştum; Sezen Aksu'nun Yeşilçam sinemasının çökmesi ile boşta kalan halkişi duygusallık bayrağını devraldığından söz ediliyordu. Hafıza-i beşer nisyan ile maluldür ama unutmayalım, o bayrak değişiminin yapıldığı anın müsebbibi Gürel'dir: 1945'den Ünzile'ye, Firuze'ye dek Aksu hitleri onun kaleminden çıkmadır.

Az önce Talu'nun romantizm ile melodram arasındaki ayrımı iyi bildiğini söyledim; Gürel de bilir o sınır çizgisini, sık sık ihlal ettiği bir sınırdır o. Anılan bayrak değişimi, Gürel'in Yeşilçam usulü tüberküloz romantizmini Türk popuna taşımasıyla gerçekleşmiştir.

Hülya Koçyiğit, Süreyya Ayhan gibi koşsa ince hastalığa yakalanabilir, diyelim yakalandı, inandırıcı olabilir miydi?

O noktada durup kuyusunu kazsaydı Gürel, suya ulaşamasa bile Ferhat misali anılırdı sanırım. Gel gör ki, Yeşilçam'ın halkişi güldürüsünü de taşıdı Türk popuna. "Sana taptığım yıl geçen seneydi" ya da "Güvercin adımlarla yaklaş" gibi aşkın imgeli şarkı sözleri, onun açtığı yolda varılan son noktadır.

Çocukluğumda ucuza, çok ucuza şarkı sözü kitapçıkları satılırdı yer sergilerinde, hâlâ var mı onlardan?

Belki bulvar tiyatrosu geleneğinin ortak paydasından belki de fotoğraflarının benzerliğinden, esami listesinde Nejat Uygur ile Huysuz Virjin arasında bir yerde konumlanıyor Aysel Gürel. Sözleri kimi zaman Uygur'un latifeleri gibi tuluat kokuyor, kimi zaman Virjin gibi şirretleşiyor. Yine de ne Samatyalı Chaplin olma derdinde ne de cinsel nevrasteniye kapılmış bakire.

Yeşim Salkım fosforu eksik bir Cevriye'ydi ama o pırıl pırıl bir mamaydı.

Müjdat Gezen'in baba olmasını sağlama, okul kapısında kızlarını utandırma, çöpten elbise toplama, haber sunucusunun kucağına oturma... Bunlar bir şehir efsanesini oluşturan ve büyüten öykücükler. Efsanenin küçük bir bileşeni de kimselere vermelere kıyılamayan şarkı sözü. O ucuz sözlerden sonra samimi bir vicdan azabı mı yoksa hileli defi mi?

Nedir, daha da merak edilesi bir soru var: Aynaya baktığında gördüğü kim? Tozu alındığı sürece eskiyip püskümeyen plastik begonya güzelliğinin ardında ne var? Aynada gördüğü yüzü mü sureti mi? Sanırım, ünlü kalmak ünlü olmaktan daha zor.

Aysel Gürel'i muhasebe defterinde bir rakama çevirmek isterseniz şu soruyu yanıtlamak zorunda kalırsınız: Nicelikten nitelik doğar mı?

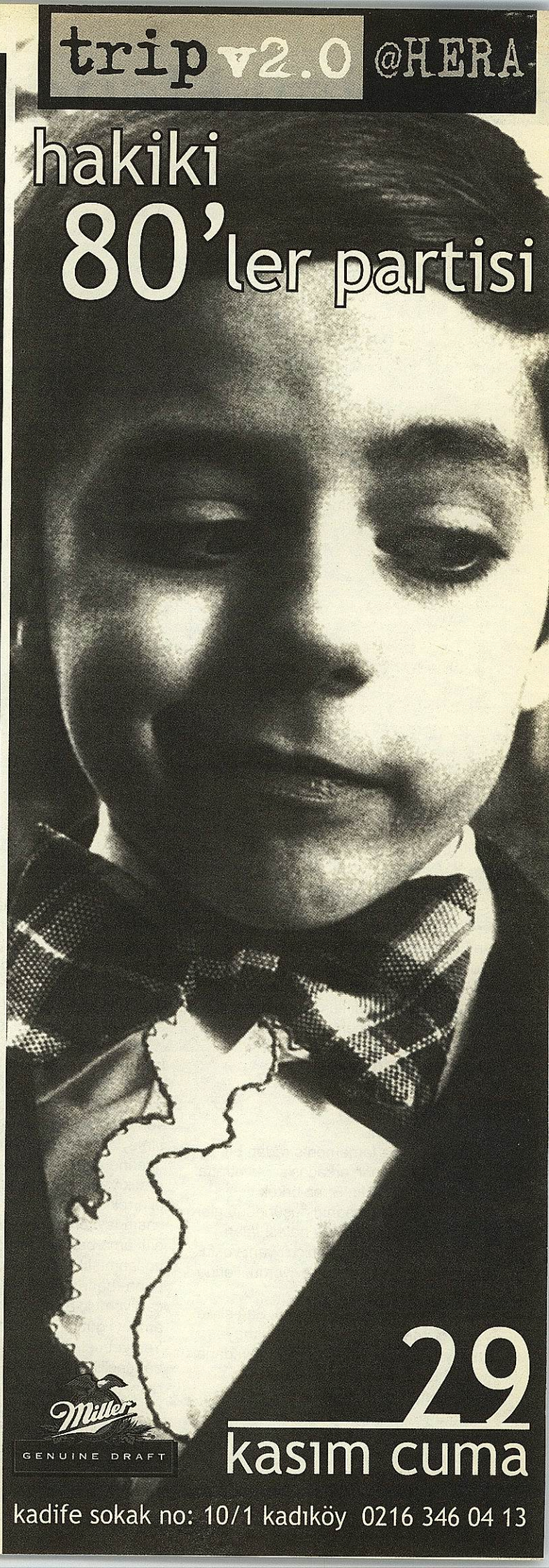

Jimi Hendrix

Kötü Peygamber

Çetin Şan - Hilmi Tezgör

→ 7 Kasım 1942 günü, Seattle'da Al ve Lucille Hendrix'in oğlu olarak doğdu. Doğduğu zaman adı Johnny Allen olarak konmuştu ve babası Güney Pasifik'de ordu hizmetindeydi ki, oğlunu ancak üç yıl sonra görebilecekti. Küçük Johnny, annesinin tüberküloz hastalığı yüzünden (alkol tutkusu hastalığı iyice şiddetlendirmişti) üç hafta boyunca aile dostları ve akrabalarının yanında kaldı.

Savaşın bitiminin ardından terhis edilen Al'ın ilk yaptığı iş, California'da bir kadının yanında olan oğlunu alıp Seattle'a geri getirmek ve adını James Marshall Hendrix olarak değiştirmek olmuştu. Sonraki birkaç yıl içinde Hendrix'ler, babanın terhis parasını tutumlu harcayarak, küçük kardeş Leon'un da doğumuyla çalkantılı evliliği toparlamaya çalıştılar. Başarılı olamayan çift 1950 yılında boşanınca Jimi ve kardeşi Vancouver'daki halalarının yanına gönderiliyordu ki, orada yarı çeroki olan anneannesi sık sık ziyaretlerine gelecekti. Şüphesiz annesi ve anneannesinin anlattığı kızılderili efsaneleri Jimi'nin çocukluk fantezilerinin önemli bir kısmını oluşturacaktı.

Jimi on bir yaşındayken babası bahçe düzenleyicisi olarak düzenli bir iş bulabilmişti ve çocuklarını yanına getirdi. Sonraki yıllar boyunca da az paralı ve ucuz evlerde sürdürülen yaşam Jimi'nin yakasını bırakmayacaktı. Suskun ve içine kapalı olmasını yadırgamazsınız herhalde. Tüm yokluklara rağmen baba ve oğlunun arasında daima bir iletişim noktası vardı: Müzik.

Söylentilere bakılırsa baba Al, gençliğinde sıkı bir "tap dancer"dı. Bunun yanında tutkulu bir plak kolleksiyoncusuydu. Özellikle blues ve caz alanında...Çok küçük yaşlarından itibaren, Jimi bu koleksiyondan sonuna kadar yararlanarak B.B.King, Robert Johnson gibi zenci blues gitaristlerinin soundlarını kafasına kazıyordu. Şu noktayı belirtmeliyiz ki, 50'lerin ortasında müzik dünyasında büyük yenilenmeler

JIMI'NİN İNSANLARI

Al Hendrix
Jimi'nin Babası

Bana kalırsa tamamen sıradan bir çocuktu. Top oynar, arkadaşlarıyla etrafta koşuşturur dururdu. Biraz ürkek ve utangaçtı. Birçok insanın düşündüğü gibi başının etrafında bir ışık halesi falan taşımıyordu; olağanüstü hiçbir yanı yoktu. Okuldayken çiziktirmeyi seviyordu. İleride bu tarz işlerde çalışıp para kazanabileceğini düşünüyordu. Sağ eliyle yazıp çizmesie rağmen gitar çalmaya başlayınca bu işi sol eliyle yapmayı daha kolay buldu. Sanırım solaktı ama küçükken onun sağ elini kullanmasını - örneğin yemeklerde- sağlamıştım. Beyzbol oynarken topu sağ eliyle atar, sopayı sol eliyle kullanırdı. Gerektiği zamanlarda azarlarsam da pek öyle isyankar ve asi bir çocuk değildi. Müzisyen olmayı istemesine çok memnun olmuştum. Ortalıkta hiçbir şey yapmadan sorunlar içinde gezineceğine ilgilenecek birşeyler bulması sevindirmişti beni. Gitar üzerine arkadaşlarından çok daha fazla pratik yapıyordu. Teleziyon seyrederekn bile reklam aralarında gitar çalardı. 16 yaşındayken annesi öldü. Cenazesine o gitti ama ben gitmedim. 1950 yılında boşanmıştık ve çocuklar –Jimi ve kardeşi Leon- bende kalmıştı. Ailece çok çalşıyorduk. Bir sürü sorunla boğuşmuştuk ama iyi günlerimizde olmuştu elbette. Yeniyetmelik zamanlarında benimle bahçecilik işimde çalışırdı. Arkadaşları gelip gittiğinde ise durmadan gevezelik edip, gülüşüp, gitar çalarlardı. Seward Park'a pikniğe gittiğimizde onlar deniz yarışlarına katılılardı. Onların bu yaptıkları bana, ölümlerini düşündürtüp hep beni korkutmuştur. Ölümü tam anlamıyla korkunç bir harcanıştır. Daha çok gençti, yalnızca 27'sinde. Hayranlarından bana mektuplar gelir. Seattle'a geldiklerinde beni ararlar. Telefonum rehberde vardır. Beni arayıp onun nerede gömülü olduğunu sorarlar bende söylerim. "Experince"'ın ilk dönemlerindeki müzik bana biraz farklı gelmişti ama ben ona hep eğer müzisyen olmak istiyorsa, sürekli denemesini ve orijinal bir şeyler bulmasını söylerdim. Ve o gerçekten bunu yaptı.

Katty Etchingham
Eski Sevgilisi

Jimi çok, çok komikti. Şaşırtıcı bir mizah duygusuna sahipti. Özellikle gerginliklerin yükselip bizi sarmaladığı günlerde çok hoş ve oldukça neşeli biriydi. Oldukça çekingen olduğunu söyleyebilirsiniz, çünkü çekingen birçok

"Jimi'nin yaptığı en önemli atak, Harlem'den çıkarak yenilikçi ve uç dalgaların etkisindeki Greenwich Village'a kapak atmak oldu"

isimler, siyah müzisyenlerin bestelerini kullanarak hit bulma yolunu açıyorlardı.

Değişim rüzgarları iyice güçlenince, küçük Jimi, babasından aldığı beş dolar ile kendi başına eski bir akustik gitar beğenip satın aldı. Hiç kimseden ders almadan sürekli ama sürekli çalarak ve dinleyerek gitarı öğrenecekti. Akustiği eline almasından yaklaşık bir sene sonra da elektrosunu satın aldı. Solaktı ve telleri ters çevirmeye kalkışmadan çalmayı başarmıştı.

14-15 yaşlarında Seatlle çevresinde lise gruplarıyla çalarak birkaç kuruş para kazanmaya başlamıştı bile. Yaşam standartları en az çoçukluğundaki kadar kötüydü ve sahip olduğu tek şey müziğiydi. Üstelik şimdi bir de karı kız "bad"likleri başlamıştı. 16 yaşında The Rocking Kings isimli ilk gerçek grubuna katılmıştı ve civarda lise hit'lerini yorumluyorlardı. Bu grupla çalışırken hızla sahne görüntüsünü de iyileştiren genç, dinleyiciler arasındaki kızların dikkatini çekmeye başlayınca (gitarın klasikleşmiş lanetidir bu) diğer grup üyeleriyle aralarında gerginlikler de doğuyordu.

Bunların üstüne Betty adlı manitasıyla da bozuşarak ve yapılan müzikten sıkıldığını söyleyerek grubundan da ayrılacaktı. Okulun da hiçbir cazip yanı kalmamıştı. Babasının teşviklerine rağmen okulu bırakan genç, onu izin belgesini imzalamaya ikna ederek orduya katılacaktı. Orduyu bir kaçış olarak gören Jimi, bir süre sonra doluya tutulduğunu anladı.

101. Hava Nakil Tümeni'ne katılan genç, Fort Campbell Kentucky'deki kışlasında paraşütle atlamaya başlayacaktı. Kentucky'deki bu ortamın içinde babasının gönderdiği elektrosuyla birlikte yaşayıp uyumayı sürdürüyordu. The Screaming Eagle adlı takımın üyesi olarak 26 yaşında paraşüt atlayışı yaptı. Hiç korkmadığını söylese de son atlmasını oldukça kötü yaralarla atlatacaktı ki, bu atlayış onu çürüğe çıkardı. Asker olarak son günlerinde, orduda birkaç müzisyenle tanıştı ki, bunlardan biri de terhis durumuna yaklaşmış olan Billy Cox idi. Birlikte The Casuals adıyla bir grup kurup, Fort Campbell civarındaki askeri kulüplerde çaldılar.

Ordu muhabbetinin ardından Billy ile beraber Nashville'e gidiyorlardı. İki yıl boyunca yol kenarlarındaki barlarda ve küçük kulüplerde çalarak beş parasız yaşamlarını sürdürdüler.

Dönemin ünlü soul gitaristlerinden Steve Cropper (o dönemler Mar-Keys ve Booker T the MG's'in üyesi olan Cropper, yıllar sonra Blues Brothers tribiyle yeniden para ve şöhrete kavuşacaktı) ile tanışması ve onunla bir demo kaydı yapması Jimi'nin şansının dönmeye başladığı nokta olarak görülmektedir. Hala istediğinden uzak olan gitarist, Seattle'a geri dönerek 1963'ün çocuğu Bobby Taylor and the Vancouvers adlı popüler bir yerel grupla civardaki barlarda çalarak geçircekti. Yılın sonlarına doğru Little Richard'ın grubuna katılarak ilk büyük atağını gerçekleştirdi ama hala isimsizdi.

Zaman içinde her akşam aynı şeyleri çalmaktan iyice sıkılınca yeniden çeşitli isimlerin arkasında çalarak uzun turnelere çıkacaktı. Bu isimler arasında Solomon Burke, Sam Cooke, Sam Dave, Wilson Pickett, Ike and Tina Turner ve James Brown bile vardı. Bu sıradan ama yorucu işler döneminde bazen seyircileri ısıtmak için gitarı başının arkasında çalmak gibi eğlendirici şovlarını da yapmaya başlamıştı.

1964'ün başlarında New York'a gelen Jimi, 121. Cadde'de kendine ucuz bir otel buldu. Kısa süre içinde güçlü ve stili ve gözalıcı sahne kişiliğiyle Harlem'deki caz kulüplerinin sahiplerinin de dikkatini çekecekti. Bir zamanlar liste hitleri üreten Isley Brothers grubu artık

---

insanın yaptığı gibi elini hep ağzının önünde tutardı. Çaldığı zaman kendisi olurdu. Yatak odamızda bile Marshall anfilerimiz vardı, şüphesiz. Önceleri Chas ve ilk karısıyla birlikte Jimi ve ben, Ringo Starr'ın Montagu Square'daki evinde oturduk. Sonra yine Chas ile birlikte Upper Berkeley Street'e taşındık. Sonunda kendi evimizi bulduk ama bu hiç kolay olmadı. İnsanlar evin onun tarafından kiralanacağını öğrenince kapılar yüzümüze kapanıyordu. Onun siyah olması yeterliydi. Kimse müzisyen olarak ününü düşünmüyordu. Sonunda 23 Brook Street'deki evi bulduk. Jimi, bütün halı ve perdeleri atarak yeni eşyalar getirdi. Parlak kırmızı halılarımız, alev rengi ve turkuaz kadife perdelerimiz vardı ki ışığı tamamen kesiyordu. Saf yünden yapılmış çok ince tüylü halılar konusunda ısrarlıydı. Oldukça müsrif bir insandı. Para onun için bir obje değildi. Bu olay 1968'in ortalarında oluyordu ve ben 66'yı hatırlıyorum. O zamanlar yatağa oturup, cebimizdeki bozukluklarla bir paket sigara parası çıkıp çıkmayacağına bakardık. Bir sürü, binlerce kadınla rasgele günlük ilişkiler kurardı. Başlangıçta buna dayanamak zordu ama sorun olmazdı. Çünkü onları asla eve getirmezdi. Bende gözyumuyordum. Jimi'ye gerçekten kızgın olabilirdiniz ama o birşeyler söyler ve siz eriyip gider, golü yerdiniz. Jimi bir kez basına hayatındaki kız hakkında konuştu. Daily Mirror için Don Short ile, ve benim hakkımda konuşuyordu. Dedi ki "O benim geçmişteki, şimdiki ve gelecekteki kız arkadaşım. Benim Chester'lı Yoko Ono'm" The Windcries Mary'i benim için bestelemişti. Mary benim göbek adımdır. Bu olay bizim sıkı bir kavgamızın ardından olmuştu. Kap kaçağı fırlatıp eşyaları parçalayıp onun üzerine saldırmamın ardından, evi terkedip, Angei ve Erin Burdon ile kalmaya gittim. Bir gün sonra geri döndüğümde o, bu şarkıyı yazmıştı. Amerika'yı hiç sevmedim. Bir sürü çanak yalayıcı vardı ve her şey İngiltere'den daha kötüydü. Barış ve huzur yoktu. Bir sürü telefon görüşmesi, mesaj yığınları ve lobide etrafımızı saran insanlar olmadan hiçbir yere gelemezdiniz. Bu yüzden İngiltere'de kaldım. 1970'in başlarında bana telefon edip New York'dan ayrılacağını söylediğinde yolunda gitmeyem birşeyler olduğunu anladım. Sonraki gün Heatrow havaalanında karşıladım onu. Uzun bir sohbet oldu. Yolunda gitmeyen bir sürü şeyi anlatıp durdu. Durmadan anlatırken düşünmek çok zordu ve bana biraz paranoyaklaşmış gibi geldi. Hoplayıp zıplamak istemediğini, müzisyen olmak

listelerden uzaklaşmaya başlamıştı. Sahnede onlara yardım edebilecek ve gençliğin ilgisini çekebilecek yeni bir yüze ihtiyaçları vardı. İsmi ve yeteneği kulaktan kulağa yayılmaya başlamış olan, giysileri ve sahne şovu giderek ilginçleşen Jimi, aslında tam onların aradığı şeydi.

Kariyeri giderek yükselen gitaristin sonraki durağı kendisi gibi kızılderili ve zenci kanına sahip olan, soul ve rock arasındaki köprüyü oluşturan siyah isimlerden Curtis Knight'ın The Squires adlı grubu oluyordu. Artık isim yapmaya ve dikkat çekmeye başlayan Jimi, kendi grubunun hazırlıklarını yaparken arada sırada King Curtis'in arka grubunda çaldı. Şehrin zenci bölgesi olan Harlem'den çıkmayı planlayan gitarist, 1966'ın başlarında kurduğu Jimmy James and the Blue Flames adlı grubuyla beyazların yoğun olarak buluduğu Greenwich Village'daki Cafe Wha'da çalmaya başlayacaktı. Gezginci müzisyenlerin, serbest düşünenlerin ve gençlerin istilası altında bohem bir havaya sahip olan bölge ve yeni etkiler Hendrix üzerinde müzikal gelişmelere yol açacaktı. İngiliz beat gruplarının etkisi, John Coltrane ve Ornette Coleman gibi isimlerin giriştiği yeni caz denemeleri, Bob Dylan'ın sürüklediği sözel olanakların farklılaşması gibi uç dalgalarla yoğrulan bölge, özellikle Hendrix'in müzikal yapılarının özgürce gelişmesi için çok uygun bir durumdaydı. Yine bir efsaneye göre Dylan'ın bet sesini duyunca kendisinin de söyleyebileceğine inananan Jimi artık vokali de üstlenmişti. Bu arada Fayne adlı hatunu bırakıp Carol ile takılmaya başlamıştı. Ağustos ayında ise gitarını çaldırdı.

Artık dinleyen herkesin etkilendiği bir sound'a ulaşmıştı. Rolling Stones grubu Amerika turnesine çıkmıştı ve Keith Richards'ın o zamanki sevgilisi Linda Keith de onlarla birlikteydi. Cafe Wha'da seyrettiği ve çok beğendiği Jimi'yi Chas Chandler'a zorla dinletince bütün eksik parçalar bir araya geliyordu. Zamanlama çok iyiydi. Eric Burdon kısa süre önce The Animals'ı geçici olarak dağıttığını açıklamıştı ve basçı Chas, geleceğini menajerlik veya plak yapımcılığı üzerine kurmayı planlıyordu. Jimi de artık dumanlı bodrumlarda yuvalanan kulüplerde çalmaktan iyice bıkıp bu ortamdan bir kurtuluş yolu arıyordu. Chas'ın menajerlik ve İngiltere'ye götürme teklifinin üzerine balıklama atlayacaktı.

Pasaportunu eline alan Jimi yanında Chas ile beraber 24 Eylül 1966'da Londra'ya indi. Kısa süre içinde Chas, genç yıldızına şehrin önemli müzisyenleriyle birlikte "jam"ler yaptırmaya başlamıştı. The Experience adını bulduğu gibi, grubun diğer iki ismi olan Noel Redding ve Mitch Mitchell'i Hendrix ile tanıştıracaktı. Üstelik akılda kalması için adını Jimi olarak kısalttı. Kısa bir hazırlık devresinin ardından 15 Ekim'de Jimi, Brian Auger ile Blaises adlı kulüpte çalma daveti aldı. Onları dinleyenler arasındaki Johnny Halliday, genç grubu Paris'e götürüp Olympia'da çalmalarını sağlaycaktı. 14 bin kişiye (ilk konser için hiç fena bir rakam değildi) çaldılar.

Londra'ya dönmelerinin ardından, Chas düzenli olarak şehrin kulüplerinde çaldırdığı grubunu tanıtma kampanyasına girişmişti. Beatles, Stones onları dinlemeye gitti. Londra'da geçirilen ilk kış mevsiminde Clapton ve Townshend, Jimi'nin her gösterisini izlediler. The Who'nun menajerlerinden Kit Lambert, yeni kurduğu Track Records adına Experience ile anlaşma imzalamaya çalıştı. Chas ve ortağı Mike Jeffries (Animals'ın menajeriydi) yaptıkları pazarlığın sonucunda toplam kazancın yüzde otuzunu ve kayıt teliflerinin yüzde yedisini vererek, The Experience'i para savaşının ortasına sürüyorlardı.

Artık durma noktası geçilmişti. Parasal baskının altında olunmasına rağmen hızla stüdyoya girildi. Kaydedilen ilk parça Jimi'nin eskiden beri çalıp durduğu "Hey Joe"ydu. Demoları eline alan Chas, büyük şirketlerin kapısını aşındırmaya başlamıştı. Decca, elindeki fırsatı harcayıverdi. (Yıllar önce Beatles'a yaptığı gibi) Sonunda Polydor akıllıca davranacak ve "Hey Joe / Stone Free" 16 Aralık 1966'da piyasaya çıkarılacaktı.

Artık sonuç beklenilmeye başlanmıştı. Jimi zamanının çoğunu "jam"ler yaparak, Brian Jones ve Paul McCartney'in verdiği partilere katılarak geçirirken düzinelerce hatunla takılmayı sürdürüyordu. Kısa süre içinde Eric Burdon'ın karısı Angie'nin arkadaşı Cathy ile düzenli bir beraberlik hayatına kavuştu. Bu arada Chas tüm gücüyle grubuna şehrin dışında gösteriler ayarlıyordu.

Başarmışlardı. Jimi'nin yüzü sürekli olarak müzik basınında çıkarken, 45'lik liste başlarına kadar yükseldi. İkinci 45'lik

ve yalnızca çalmak istediğini söylüyordu. Onu anlıyordum. Yalnızca oturup, blues çalmak istiyordu. Kahrolası bir gerçeği biliyordum ki en çok 12 bar blues çaldığında mutlu oluyordu. Ölümünün kaçıp kurtuluş olduğunu düşünüyorum...Mitch'in dediği gibi "Yanlış bir yerde, yanlış bir zamanda, yanlış insanlarla birlikteydi"...

Chas Chandler
İlk Menajeri ve Yapımcı

O, dışa dönük bir karaktere sahip değildi. Oldukça çekingen ama mutlu bir karakteri vardı. Onunla iki apartman dairesini paylaştım. Sabahları boynunda gitarı asılı olarak kahvaltısını kızartırdı. Stüdyoda çok kolay çalışırdı. Tek bir kere, o da ilk kez kayıt yapamk için stüdyoya girdiğimizde sorun çıktı. Gitarın sesi dert açıyordu ve Jimi burada kayıt yapamam diye tutturmuştu. Vize ofisinden yeni dönmüştüm. Pasaportu ve Amerika'ya dönüş bileti cebimdeydi. Onları elime alıp, uzatarak bağırdım "O zaman Amerikaya, sik..r git geri dön" Kahkalarla gülmeye başladı ve bir daha asla tartışmadık. Electic Layland'in kayıtları sırasında hiç kapışmadık. New York'daki kayıt çalışmaları sırasında ben zamanımın çoğunu illegal cisimlerin akışını kesmeye harcıyordum. Stüdyoda bir sürü çanak yalayıcı beleşçi vardı ve düzgün çalışabilmek çok zordu... Usta bir taklitçiydi. Onunla ilgili en sevdiğim anılardan biri yaptığı Litlle Richard taklidiydi. Eğer anlattığı bir hikayede dört karakter vars, Jimi bu dört karekteride yansıtırdı. Oldukça Entellektüel bir adam ve iyi bir sanatçıydı ama asıl istediği gitarını çalmaktı. Yaşamının son yılında Jimi'yi yalnızca üç kez gördüm. Son görüşmemiz ölümünden önceki akşamdı. Oturup, geçmişten ve gelecekten, yapacaklarımızdan konuştuk. 24 saat sonra ölüydü. Çok üzücü ve boktandı...

Gerry Stickells
Roadie ve Yol Menajeri

O, kimi zaman çok talepkardı. Bazen de onun için çok rahat çalışılırdı. İlk zamanlarda bu bir zevkti. Sonra baskılar arttı, kendisi için az vakit kaldı, yazmak için az vakit kaldı, gerginlik fazlalaştı. Bütün her şeyden uzak olduğunda iyi bir insan, hoş bir tipti. Birçok müzisyende olduğu gibi, onlarda baskı varsa, o baskı aynı zamanda sizin de üzerinizdedir. Bence bu işimizin bir parçasıdır. İyi çalmamışsa kötü olurdu, ama eğer insanlar sonunda gitarını parçaladığı için iyi çaldığını düşünüyorlarsa daha kötü hissederdi. İlk zamanlarda,

"Purple Haze", başarıyı daha güçlendirdi. Mayıs ayında üçüncü 45'lik "The Wind Cries Mary" çıkarıldı. İlk albümlerinin patlamasıyla birlikte, Chas emeklerinin karşılığı almaya başlamıştı. Amerikan dinleyicileri tarafından hiç bilinmeyen bir ismin ilk albümü için çok büyük bir para sayılan 50 bin poundu bastıran Reprise, "Are You Experienced?"in US baskısını yaptı.

Monterey Pop Festivali için yeni isimler arayan hazırlık komitesi, Paul McCartney'e danıştıklarında Hendrix'in adını aldılar ve festivale çağrıldı. Brian Jones, kafayı bulmuş hippi kalabalığına Experience'i sunduğunda cehennemin kapıları ardına kadar açılıyordu.

Festivalin ardından Chas ve Mike, gelen tekliflerin kuşatması altında kalacaklardı. İlk hata, Experience'in Monkees'in turnesine sokulması oldu. (Mike tarafından) Teenage kızların önünde çalma rezaletleri yüzünden ortalık bir anda karışacaktı. Turne programından ayrılsalar da, toplum sağlığı uzmanları ve ahlak bekçileri savaşı başlatmışlardı bile. Bir sürü üçkağıt, hile ve kontrat şartları altında kıvranmaya başlayan Jimi'de hızla "bad trip"e giriyordu.

Chas ve Mike arasındaki uyuşmazlıklar, Noel ve Jimi arasına da sıçradı. Jimi'nin tüm kontrolü üzerine alıp, seyirci karşısında tüm dikkatleri üzerine çekmesi Noel ve Mitch üzerinde kırgınlık yaratırken, Experience iç gerilmeler altında çatırdıyordu.

İkinci albümün hazırlıkları ve konser programları, müziğinde yeni atılımlar içinde olan gitaristi iyice gerginleştirirken, baskıların artışını dengelemek için -belki de- Jimi drug ve alkol muhabbetini iyice yoğunlaştırdı. Noel ile aralarında sıkı kavalar çıkıyordu artık. Bunlardan birisi, iyice alkollü olan Hendrix'in tutuklanıp –özür dilemesinin ardından- serbest bırakılması ile sonuçlandı.

Animals, Alan Price ve Soft Machine ile çıkılan Amerika turnesi tam bir zafere ulaştı. Havaalanları, limuzinler, uyuşturucu, alkol, kadınlar, röportajlar derken, 54 günde 47 şehirde konserler verilmişti. Seattle'da Garfield Lisesi'nden fahri mezuniyet dalgasına davet aldı. Yapılan tören sırasında çok uzun yıllardır uzak durduğu babası Al ile ilk kez yüz yüze gelme fırsatı doğuyordu. Bu arada "Axis Bold As Love" listelerdeydi.

Jimi, üçüncü albümün kayıtlarını New York'daki The Record Plant'da yapmak istiyordu. Bu yüzden altı ay daha New York'da kaldılar. Giderek büyüyen sorunlara dayanamayan Chas, kendi payını Mike Jeffries'e 30 bin dolara sattı. İşin daha çok ticari yanında olan Mike, Chas'ın yaptığı gibi Jimi ve müziğiyle pek ilgilenmiyordu ve bu durumda da kargaşanın daha da artmasını sağlıyacaktı. Özellikle Noel oldukça mutsuzdu. 1969 başlarında İngiltere'ye geri dönen Jimi, grubunu yeniden toparladı. Artık büyü bozulmaya başlamıştı. Noel, zamanın çoğunu yeni grubu Fat Matress için harcıyordu.

1969 yazını çoğunlukla yeni kurduğu stüdyosuna kapanıp tek balına kayıtlar yapark geçiren Hendrix, halk önüne çok az çıkmaya başlamıştı. Sürekli uyuşturucu kullanarak ruhunu korumaya çalışan gitarist, bir yandan da müziğini yeni ufuklara açmanın sancılarını çekiyordu. Ağustos ayında Mitchell, Cox ve The Electric Sky Church adını verdiği şekilsiz grubuyla efsanevi bir performans daha göstererek Woodstock'ın assolisti oluyordu.

1970 yılbaşında ise siyahların baskısından kurtulabilmek için Cox ve Davulcu Buddy Miles ile kurduğu Band Of Gypsies grubuyla New York'daki Fillmore East'de tek bir konser veriyordu. Bu albümün yayınlanan kayıtları aynı zamanda grubun tek albümünü oluşturacaktı. Yaşamı iyice karışmaya başlamıştı. Miles ile çalışmaktan memnun olamayan gitarist yine Cox ve Mitchell ile beraber "Cry Of Love"un kayıtlarını yapmak üzere stüdyoya kapanıyordu. Ağustos ayındaki Isle Of Wight Festivali'nde son büyük gösterisini yapan efsanevi ism 18 Eylül 1970 günü Londra'daki evinde ölü bulunacaktı. 27 yaşındaki Hendrix, uyuşturucu, uyku hapları ve alkol karışımını içeren kusmuğunun nefes borusunu tıkaması üzerine dünyevi pisliklerden kurtulup gidiyordu.

Ölümünün ardından nerdeyse yaptığı bütün kayıtlar büyük bir hız, inat ve kurnazlıkla piyasaya sürüldü. Özellikle Alan Douglas'ın yapımcılığı altında stüdyosunda yaptığı bir saatin üstündeki kayıt yığını yeninden temizlenip ayıklanarak müzik pazarının çok satan isimleri arasına Hendrix'i sokacaktı. Medya ve plak endüstrisi, çok erken öldürdüğü altın yumurtlayan kazının mezarını uzun süre daha eşeleyecek görünümünü sürdürmekte.

parçalanıp, tekrar birleştirilmek üzere hazırlanmış bir gitarımız vardı. Aletlerimiz çok azdı. Hepsi bir vagona sığardı, hatta başlarda sadece 2 gitarımız vardı. Davulları bile uçağa binerken bagaj olarak alırdık. Işıklandırma yoktu, 4 spotumuzu kullanırdık. Harcırah yoktu, otelde bir yemeğimiz vardı. Monterey'e kadar her şeyle ben uğraşırdım (davul, gitar, hesaplar...) Jimi düzensizdi ve onu düzene sokmak da biraz zordu. Hiç zamanında bir yerde olmazdı. Sabahları kalkmak bir sorundu. Öncelikle onu bulmak gerekirdi. Genelde, geceyi geçirdiği kızların evini bulabilmek için barlara telefon ederdim. Basın ve halk için Jimi Hendrix ölü bir pop starından başka bir şey değildi. Evet taraftarlar yıkılmıştı. Hastanede onu teşhis ettim. Hiç de eğlenceli değildi. Fakat böyle bir yeteneğin kaybedildiğinin herkes farkında olmamıştı. Hendrix ölümü sonrasında bugünkü gibi bir konuma geleceğini hiç düşünemezdi sanıyorum. Hollywood Boulevard'ına onun adına bir yıldız yapılacağı için bir davet aldım. Hayatı boyunca onun savaştığı ve karşı olduğu şeyler ölümünden sonra onun üzerine çullandı. O, yaşadığında, olayın iyi tarafını gördü. Bu arada seremoniye gitmedim tabii.

Eddie Kramer

Stüdyo Mühendisi ve Yapımcı

Jimi, nazik ve alçakgönüllü bir insandı, ama aynı zamanda aletine hükmetmeyi de iyi bilirdi. Stüdyodaki davranışları çok profesyonelceydi. Grup elemanları ile iletişimi de çok iyiydi. Özellikle Mitch ile. Onları seyretmek hoşuma gider ve bana heycan verirdi. Biz bir takım gibi çalışırdık. Jimi miksajda yardımcı olurdu. Jimi'nin birçok otomobili vardı. (Gümüş-Gökkuşağı renkli bir Corvette) O bu arabanın gücünü seviyordu. Herhalde ordudaki günlerini hatırlıyordu. Onu, sahnede, kişiliğinin dışında bir şekilde görmekle direksiyon başında görmek arasında bir paralellik vardı. Kayıt stüdyosu dışında onunla sosyal ilişkim fazla olmadı. Yakın arkadaşlarından oluşan küçük bir çevresş vardıç Birgün onu otelinde, bant alışverişi için gittiğimde görmüştüm. Bach, Hndel ve Mozart dinliyordu. Bu beni şaşırtmıştı.

Noel Redding

The Experience'ın Basçısı

O öldükten sonra herkes Hendrix'in tanıdığı oldu, ama aslında çekingen olduğundan pek fazla arkadaşı yoktu. Ona ilk rastladığımda onu çok sessiz, sakin ve kibar buldum. Yalnızca çalışırken vahşi bir adam olabiliyordu. Çok düzensizdi hep birşeyler kaybederdi...

GERÇEĞİN ÇÖLÜNE HOŞGELDİNİZ!

"Her şeyi bilebilmenin ve her şey olabilmenin sonucunda kişi kendisiyle çelişkiye düşer,,

Kierkegard

Selda Tan Özdemir

Bilim kurgu epiğinin en önemli adı Kubrick'in, Brain Aldis'in "Supertoys Last All Summer Long" kısa hikayesinden yola çıkarak tasarladığı ve uzun yıllar üzerinde çalıştığı Artificial Intelligence (Yapay Zeka, 2001)'ı çekmeye ömrü yetmeyince, ustasından 30 yıl sonra devr aldığı projeyi Steven Spielberg tamamlar. Hikaye Amerika ve Japonya başta olmak üzere robotlar üzerinde yürütülen geliştirme projeleri sonucunda üretilen algılayabilen, karar verebilen ve öğrenme yetisi gelişmiş, insan benzeri robotlar üzerinedir. Spielberg, teknolojik bir peri masalı olan filminde hissedebilen, sevebilen organik robot çocuk geleceğin pinokyosu David'in öyküsünü anlatır.

Aristoteles'in akıl üzerine düşünceleri (5. yy), Gutenberg'in ilk baskı makinesi (1456), zamanı gösteren ilk saatler (15. yy), Descartes'ın hayvan anatomisi üzerine çalışmaları (17. yy), Hobbes'un düşünme teorileri ve materyalleri üzerine olan Leviathan'ı (17. yy), Pascal'ın digital hesap makinesi (1642), Bertrand Russel'ın zeka ve akıl üzerine Principia Mathematica'sı (20. yy), Isaac Asimov'un robot öyküleri, hacker'ların bilgisayar kültürü üzerine temellenen yapay zeka üzerine çalışmalar, insanın düşünce yapısının analizini konu alır.

Yaratı anlamında yapay zeka, yazarların ilgisini çeken bir konu olagelir; 1984 tarihli Steve Barron'un Electric Dreams'inde zeki bilgisayar, sahibi ile sohbet eder, angarya işleri halleder, yan komşudan gelen viyolonsel seslerine eşlik ederek beste bile yapar. Kubrick'in 2001 Space Odyssey'inde de (2001 : Bir Uzay Macerası,1968) HAL-9000 adlı bilgisayar, ana devreleri sökülerek sistem dışı bırakıldığında bir çocuk şarkısı söyleyerek ölüme kendini bırakır. Böylece sahibi olan astronot Dave Bowman yapay zeka'yı etkisizleştirir, artık mutlak güçlü kendidir...

İlk robot mitosu Mary W. Shelly'in Frankestein or the Modern Prometheus romanında karşımıza çıkar. 1818'de yazılmış bu metinde, akla dayalı deney ve araştırmayı amaç edinmiş çılgın bilgin Dr. Frankestein'ın canavarı, mezardan çıkarılarak elektrik enerjisiyle diriltilen ölülerin parçalarından oluşmuş organik bir varlıktır, yani doğanın Tanrı'nın kurallarına karşı çıkmış lanetli bir mahkumdur, toplumdışıdır. Ve sonuçta Frankestein'ın canavarı ona "Güçlü olduğumu unutma.. Seni öyle bir enkaz haline getiririm ki gün ışığından nefret edersin" diyerek ilkin tehdit edip daha sonra da yaratıcısının varlığını sonlandırır. İlk tasarımlardan bugüne, kontrolden çıkacak bir canavar yaratma, insanın kopyası karşısında önemini yitirmesi, kopyanın tehditkarlığı, kopyanın mükemmelliği ve buna dair paranoyalar kendi gerçekliğini koruyamayan insanoğlunun robotlara karşı temkinli ve saldırgan olmasını da beraberinde getirir. Bu nedenle de robot çocuk David'in de içinde bulunduğu pek çok robotun bir araya toplanarak, Ortaçağ'daki idam şenlikleri gibi yokoluşunu seyreden kalabalık önünde yok edilir.

İlk robot mitosu Mary W. Shelly'in Frankestein or the Modern Prometheus romanında karşımıza çıkar. 1818'de yazılmış bu metinde, akla dayalı deney ve araştırmayı amaç edinmiş çılgın bilgin Dr. Frankestein'ın canavarı, mezardan çıkarılarak elektrik enerjisiyle diriltilen ölülerin parçalarından oluşmuş organik bir varlıktır, yani doğanın Tanrı'nın kurallarına karşı çıkmış lanetli bir mahkumdur, toplumdışıdır. Bu anlamda Ortaçağ'ın kabusu Frankestein, Spielberg'in David'inin ilk halidir; o da Tanrı'nın gazabına uğramaya mahkumdur, zira bilim adına dünyanın doğanın işleyişine müdahele edilmiştir. İnsanın sureti karşısında önemini yitirmesi, suretin tehditkarlığı, suretin mükemmelliği ve buna dair paranoyalar kendi gerçekliğini koruyamayan insanoğlunun robotlara karşı temkinli ve saldırgan olmasını da beraberinde getirir. Bu nedenle de robot çocuk David'in de içinde bulunduğu pek çok robot bir araya toplanarak Ortaçağ'daki idam şenliklerini seyreden kalabalıkların önünde yok edilir.

Popüler motifi "robot" olan öyküler, içeriğinde yalnızca teknolojiyi değil, ideoloji ve teolojiyi de irdeler. Dr. Frankestein'ın tanrısal alana müdahelesi gibi, robotlar da bilinmeyen korku dolu görüşleri harekete geçirir; zira insanoğlu yaratanına karşı durur, yaratılan olarak kendi Homonculus'unu (yapay insan) yaratır. H. G. Wells, E.M. Forster, Yevgeni Zamyatin'in geleceğe yönelik öngörüleri olan robot, Çekoslav Karel Capek'in 1923'te yazdığı Rossum's Universal Robots (R.U.R) adlı eserinde ilk kez kullanılır. Çekçe'de robot'un karşılığı angarya iş yapan, kendi iradesiyle hareket edemeyen anlamındadır. Roman, teknolojinin egemen olduğu bir dünyada insanların giderek insanlıktan uzaklaşmasını anlatır ve bu romandaki temel kaygı daha sonra da anti-ütopik filmlerin öngörülerinin dayanağı olur.

1. Yasa- Bir robot insana zarar veremez, ya da hareketsiz kalarak insanın zarar görmesine meydan veremez.
2. Yasa- Bir robot insanlar tarafından verilen emirleri yerine getirmelidir, ancak verilen emrin Birinci Yasa ile çeliştiği durumlar hariç.
3. Yasa- Bir robot kendi varlığını korumalıdır, ancak bunun için yapacakları Birinci ya da İkinci Yasa ile çelişmediği sürece.

Isaac Asimov

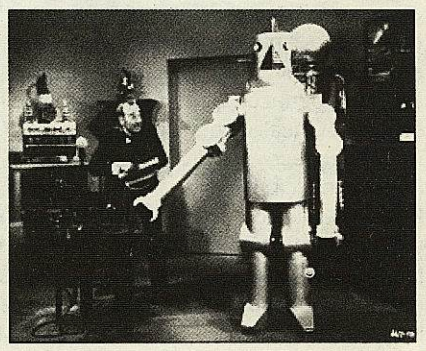

Makine yaratıklarını, siber organizmaları (cyborg) dünyalılaştıran Rus bilimadamı Asimov robot biliminin, felsefesinin üç yasası üzerine kurduğu 14 kitaplık serisinde, 20.000 yıllık bir zaman dilimi sunar. Bu öykülerde kimi zaman başkaldırmaya meyilli robotlar, robot psikoloğunun yardımıyla tehlikeli olmazlar, zaten onlar insanın emrindedir, aciziyetlerini kabullenmiş humanoid robotlardır. Oysaki Silverberg'in The Iron Chancellor'ında ev işleriyle görevli robotun programı değiştiğinde tüm aileyi katleder.

Suretin sureti olan robotlar, kimi zaman yaratıcısıyla evlenen ve mutlu olan insan kopyası bir dişiandroiddir (Helen O'Loy, Lester del Rey), kimi zaman insanın yerine göz diken bir sinsidir (Algis Budry, Dream of Victory), kimi zaman da Philip K. Dick'in Do Andorids Dream of Electric Sheep (1969) romanındaki gibi insanoğlu tarafından teker teker yok edilirler. İnsan-makine rekabeti yarı-organik, yarı-mekanik yaratıklarla sürgit ilerler. Sinemada da Fritz Lang'ın 1926 yapımlı sessiz filmi Metropolis'inden bugüne robotlar popüler motiflerden biri olur: Wizard of Oz (1939), Perfect Woman (1939), Forbidden Planet (1956), Barbarella(1967), 2001 Space Odyssey (1968), Sleeper (1973), Dark Star(1974), Roboman (1975), Future World (1976), Demon Seed (1977), Star Wars (1977), Alien (1979), Star Trek (1979), Humanoid Woman (1981), Andorid(1982), Blade Runner(1982), Return of Jedi (1983), The Terminator (1984), Robocop (1987), Cyborg (1989), Cybernator (1992), Robot Wars (1993), Cyborg Cop (1993), The Android Affair (1995), Cyberzone (1995), Nemesis (1996), Screamers (1996)...

- Bir robot bir insanı gerçekten sevebilirse, o insanın meka'ya olan sorumluluğu nedir? Ahlaki bir soru değil mi?
- Bilinen en eski soru... Ama başlangıçta Tanrı da Adem'i kendisini sevmesi için yaratmadı mı?
A.I

Kıyı kentlerini okyanusların boğduğu, Venedik, Amsterdam ve New York'un ortadan kalktığı, 21. yy'ın ikinci yarısında, rüya görmekten yoksun, yapay zeka sahibi hizmetkar meka(nik)ların ve efendi insan orga(nik)ların dünyasında geçen Spielberg'in Artificial Intelligence'ı (Yapay Zeka), Sibertronik şirketince yürütülen ileri düzey araştırmaların ürünü olan akıllı duyarlı robot yarı organik David'in (Haley Joel Osment) öyküdür. Gelişmiş ülkelerde hükümetler izinli hamilelik konusunda katı kurallar getirince, acıkmayan, üretilmeleri dışında hiçbir kaynak tüketmeyen robot çocuklar, toplum zincirindeki en önemli ekonomik halka haline gelir ve böylece evrene uyum sağlayan meka'lar günlük hayatın bir parçası olurlar. Sibertronik Şirketi'nden Prof. Hobby, kaybetmiş olduğu oğlunun tıpkısı olan David'i, kusursuz bir taklit olarak bedenlendirir. David'in konuşmaları, hareketleri akıcı, insan tepkilerine duyarlı bir şekilde nörosekans teknolojisiyle programlanmasıyla sevebilen bir robot çocuk yaratılmıştır. Asimov'un pozitif ütopik robotları gibi duygu simülatörleri aracılığıyla David'de dosttur, akıllı davranış devrelerine sahiptir. Teknoloji insanın içinden taşmış bir iyiliktir meka çocuk David'e yansısında, o yüzlerce telden oluşur ama hayal kurmayı başarır.

Monica ve Henry (Frances O'Connor / Sam Robards), hastalığından dolayı dondurulmuş olan ve fakat ölmediği için ardından yas tutamadıkları oğulları Martin'in başında masallar okumayı sürdürürken, Prof. Hobby bu aile trajedisini robot çocuk David'i onlara sunarak çözeceğini düşünür. Ne var ki David'in anne ve babası olarak tanıdığı ve bağlılığının sonsuz olduğu o eve, kısa bir sonra Martin iyileşmiş olarak geri döner ve gerçek çocuk Martin ile David arasında

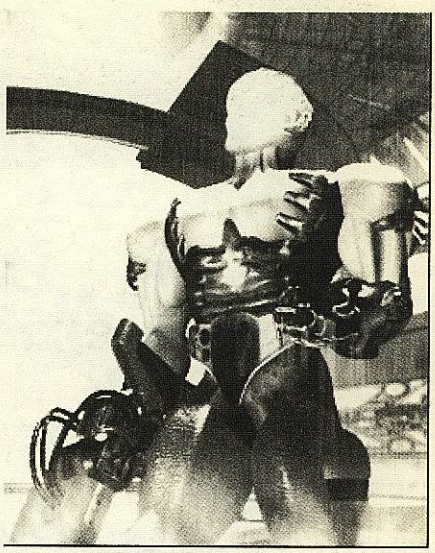

bir çekişme başlar.

Gerçek olmadığım için çok üzgünüm... David

David tıpkı kuru, sağlam bir ağaçtan yapılan Pinokyo gibi bir gün Mavi Peri'nin onu gerçek bir çocuğa dönüştürebileceğine ve böylece ailesinin Martin'i sevdikleri gibi onu da seveceklerine inanır. Ne var ki Monica ve Henry, David'in tıpkı sevebildiği gibi nefret de edebileceğini ve sınırları zorlanırsa neler yapabilecekleri konusundaki kaygıyla onu bir ormana bırakır. Oysa ki David henüz hayatı hiç öğrenmemiştir ve dünya kötülüklerle doludur. Et Parkları'nda insanlar taze robot avlarında yakaladıkları meka'ları yok ederler, yapaylıktan kurtulmak, kendi onurlarını kurtarmak için... Hep beraber kendilerinden geçerek, çığlıklar içinde kendi yaptıklarını birer birer imha ederler, yapaylığı cezalandırarak, onları parçalayarak, devrelerini ayırarak... Robot katliamına giden robotlar, işkenceden önce daha az acı çekmek için acı alıcılarını kapatırlar... Zira insanlar robotları kendileri için yaptıklarından dolayı severler. Gerektiğinden çok robotları akıllı yapan insanoğlu, onların yapabileceklerinden korkar ve sayıca onları azaltarak, üstünlüğün kendisinde kalmasını ister.

David'in Mavi Peri'ye ulaşmak için yaptığı yolculukta, yalnız insanların suçsuz zevki olan jigolo Joe ve akıllı oyuncak ayı Teddy hep yanındadır. Mavi Peri'yi bulmak için gittikleri Rouge Şehri'ndeki Einstein benzeri Bilge Doktor, ona Proff Hobby'nin Bir Meka Nasıl Bir İnsana Dönüşür kitabından bir bölümü alıntılayarak yardımcı olur: Uzaklara Gel İnsan Çocuk/ Sulara ve Vahşiliğe Gel/ Bir Peri ile Ele ele/ Dünya Ağlayanlarla Dolu Olduğu için Belki Anlayabilirsin!Aç zihinler için bilgi sağlayan hologram benzeri bilge doktor, artık fast food'a dönüşmüş bir dünyada para karşılığı sorulara cevap vermektedir ve o gelecekte hiçbir şey bilgi kadar pahalı değildir.

www.e-xit.ws

Web
CD-Rom
Tasarım
Uygulama
Danışmanlık

e-xit

e-xit ekstra internet teknolojileri
Akmazçeşme Sokak, Ünal Han No:19/4 Beşiktaş/İstanbul
Telefon: 0212 227 30 96 + 0212 227 34 85
Faks: 0212 227 31 65

Jigolo Joe, Teddy ve David, dünyanın sonundaki aslanların ağladığı, rüyaların doğduğu kent olan yerle bir edilmiş Manhattan'a doğru yola çıkarlar. Orada David, Prof Hobby'i bulur; Hobby için David, kaybettiği oğlunun görüntüsüdür ve David'i yitirdikten sonra yüzlerce David üretmiştir, orası bir akıllı, duygulu çocuk fabrikasıdır. David ona gerçek bir çocuğa dönüşmek için Mavi Peri'yi aradığını söylediğinde, Proff. Hobby, Mavi Peri'nin büyük insan kusurunun bir parçası olduğundan bahseder. David yine de vazgeçmez ve denizin dibinde bulduğu lunapark kalıntısında Mavi Peri'nin bir heykeli ile karşılaşır. Sonsuza dek yumuşakça gülümsemeye devam edecek Peri'nin karşısında deniz gülleri solana dek ona dua eder: "Lütfen beni gerçek bir çocuğa çevir, ama lütfen...." Bundan 2000 yıl sonra insanlar artık tümden yokolmuştur, artık yeni bir tür yapay zekaya sahip yaratıkların egemenliği başlamıştır. Dünyanın yeni misafirleri insan ırkının muhteşem hatırası olan, onların zekasının son kalıntısı David'in geçmişini devrelerinden okuyarak onun ne kadar üzülmüş olduğunun farkına varırlar ve David'in istediğini ona verirler: önce Mavi Peri'yi ve daha sonra da birlikte bir gün geçirebileceği annesi Monica'yı... David, bu dünyanın görebildiği en uzun misafirdir ve o hayallerine ulaşmayı başaracak denli tutkuyla bir şeyi istemektedir. Nihayetinde insanoğlu ne denli yokedici olursa olsun evrim, yaratılanının varlığını daim kılmıştır, insana karşı.. Yaratılanın yaratanından intikamını aldığı bir tür oyundur bu da..

A.I., yapay zeka'nın yapaylığından kurtularak insanın yerine göz diktiğinde, insanoğlunun erk'ini yitirmemek üzere makinelere karşı girişeceği savaşa dairdir. Şimdilik yapay zekanın hakimiyetine çok uzun asırlar var görünse de, robotbilimci Hans Moravec, insan beyninin zeka-işlemi yapma ve bu işlem için kullanacağı bellek kapasitesine sahip, "insan gücünde" ve "satın alınabilir" bir zeki makinenin 2020'de piyasaya çıkmış olabileceği tahmininde bulunur, belki de "gelecek" bizim sandığımızdan daha yakındır bizlere...

Kaynakça :

Ütopik Sinema, Bernhard Roloff, Georg Seeslen, Alan Yayıncılık, 1995Simulaklar ve Simulasyon, Jean Baudrillard, Çeviren: Oğuz Adanır, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir, 1998
Siberalan ve Kültürün Küreselleştirilmesi*,JON STRATTON, İnternet: Üçüncü Devrim?Sayı 30 - Kış 2002 , YPK Yayınları
Entelektüeller, Yeni Kamusal Alanlar ve Tekno-Politika, DOUGLAS KELLNER, Sayı 31 - Bahar 2002, Cogito Özel, YPK Yayınları
Alt Katlar'ın Edebiyatı Gerçek Dünyayla Mücadele Eden Bilimkurgu, VALERIO EVANGELISTI, Sayı 31 - Bahar 2002, Cogito Özel, YPK Yayınları
Bilgi Otobanında Nihilizm- Hubert L. Dreyfus, Sayı 30- Cogito, YPK Yayınları
Biri Beni De Gözetliyor mu?, Ayşenur Topçuoğlu, Bilim ve Teknik Dergisi, Kasım 2001
Siber-Terörizm, Ayşenur Topçuoğlu, Bilim ve Teknik Dergisi, Ekim 2001
Makine ve Zeka, Levent Aysever, Bilim ve Teknik Dergisi, Haziran 2001
21. Yüzyılın Robotları-Androidler, Çağlar Sunay, Bilim ve Teknik Dergisi, Ağutos 1998
Linkler
http://www.clockworkorange.com/
http://www.cyberpunkproject.org/
http://www.csad.coventry.ac.uk/IDN/neopraxis/brazil.htm
Kubrick Multi Media Film Guide
http://www.indelibleinc.com/kubrick/films/clockwork/
Asımov - Pozitronik Robot Kuramı Ve Vakıf Serisi Hakkında Değerlendirmeler- Hakan Alpin
http://www.kayipdunya.com/01-05-02/yazilar/hakan_alpin/index.html
H. G. Wells'in Şaşırtan Öyküleri- Mustafa Yelkenli
http://www.kayipdunya.com/01-06-01/yazilar/myelkenli/index.html

İstisnaî Elektronik Müzik Kayıtları - 2
Morton Subotnick, Silver Apples of the Moon (Nonesuch Records H-71174, 1967)

Alper Maral

Elektronik müziğin öncü bestecilerinden Morton Subotnick' in en önemli yapıtlarından biri olan Silver Apples of the Moon (1967), hem yeni müzikal konsepti ve önermeleri hem de kuruluşuna katıldığı yeni bir müzik imlâsı ve medyasının unsurlarını değerlendirmesi açısından istisnaî konumunu koruyor: NONESUCH Records H-71174 künyeli plağımız, adı geçen firmanın siparişi üzerine gerçekleştirilmiş iki bölümlü bir elektronik müzik kompozisyonunu içeriyor.

Yapıtın en önemli özelliklerinden biri kayıt formatımız olan plağın kapasiteleri için kurgulanmış olması: Kayıtlı medyada sunumu koşutlayan her elektronik müzik kompozisyonu gibi bu yapıtta da sesin sunum ortamındaki tavrı (stereophony - quadrophony - spectral dynamics, vb.), frekans bandı ve ses gürlüğünde; dinamiklerdeki yeğinlikleri kadar bir müzik kompozisyonu için en kritik unsur olan zaman parametresinde de bir ön veriden hareket ediliyor: Eserin iki bölümden oluşması ve her bölümün 15 dakika civarındaki uzunluğu, tam da bu formatın iki yüzüne, plağın 30 - 40 dakikalık ortalama çalım süresine uyuyor. Zaten son derece bilinçli prodüksiyonuyla birleşen bu taze soluklu müzik, Subotnick' in (ticari açıdan da) büyük bir başarıya ulaşmasını sağlıyor. Her nasıl ki 'Konser Müziği' bir türe, repertuara, hâttâ performans ve müzik 'tüketim' pratiklerine yönelik bir alt metne işaret ediyor, dinleyicisiyle buluşması hoparlör bazlı bir müzik türü olarak temel ayrımı belirginleşen elektronik müziğin de prodüksiyon ve reprodüksiyon (bir anlamda üretim ve tüketim) aşamalarındaki tutarlılığı da, Subotnick örneğinde, bu başarıya zemin oluşturuyor.

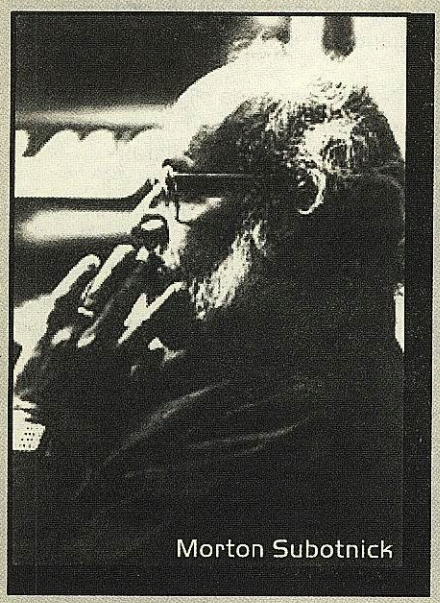
Morton Subotnick

Plağın kapağında izi sürülebilecek bir yaklaşım da 20. yüzyıl modernizminin önemli bir duruşuna işaret ediyor: Kendi "intim ortamlarında" bireylerin ya da küçük grupların 'deneyimine' sunulan, konser salonlarının anonimliğinde ve devasallığında değil de kişiliklerimizle barışık öznel mekânlarımızda dinlenmesi tercih edilen, önerilen bir müzik; Subotnick' in şahâne deyimiyle "bir tür 20. yüzyıl stili oda müziği"...

Yeats' ın bir dizesini çıkış noktası alıp parçanın ismi olarak benimseyen Subotnick, yeni yapıt ortamına uygun bir önermeyi genel anlayışla (en yüzeysel yaklaşımda bile) buluşturuyor: Silver Apples of the Moon: Ayın Gümüş

İstisnai Elektronik Müzik Kayıtları - 2
Morton Subotnick, Silver Apples of the Moon

Elmaları: Bu-dünyanın dışındanlık; hele 60'lar için son derece öznel anlamıyla Ay, uzay ve uzaysılık, o günkü şartlarda elektronik müziğe en çok yakıştırılanlardan. Tüm edebi göndermeleri; bu bağlamdaki derinliğiyle birlikte, çarpıcı bir isim ve ilgi çekicilik açısından sağlam bir kazık olarak 'ortak dil', plağımızın lehine işliyor.

Eseri New York Üniversitesi Sanat Okulu' ndaki stüdyosunda gerçekleştiren Subotnick' in sağ kolu, grup arkadaşı (San Francisco Tape Music Center) Ramon Sander ve öznel tınısıyla elektronik müzik tarihi ve repertuarına yön veren Buchla synthesizerını (Sander ve Subotnick' in öneri ve destekleriyle) tasarlayıp hayata geçiren Donald Buchla, Silver Apples of the Moon' da duyduğumuz ses ve zaman unsurlarını belirleyen yapı ve süreçlerin mimarları.

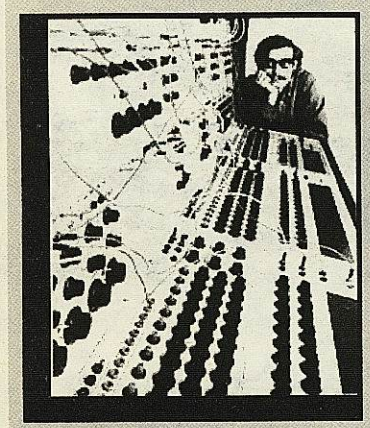

Oda boyutlarına büyüyebilen değişken kütlesi, girift santralsi yapısıyla bir modüler synthesizer olan Buchla' da tını ve süreçler kompozisyonun temel verileri olarak hem önceden belirlenmiş işleyiş rotalarına hem de besteci / icracıların interaktif manupulasyonuna elverdiğinden, elektronik müzik tarihinin o güne dek az rastladığı bir dinamiklik ve organiklikte bir yapıt olan Silver Apples of the Moon' un müzikal jestleri güçlü, bütünselliği kadar detaylılığıyla da göz dolduran, geleneksel notasyondan anlık esintilere, sonradan / uzaktan / üstten bakışlarla yeniden toparlamalara, Subotnick' in deyimiyle "bir heykelmişçesine işlenmeye" olanak sağlayan avantajlı durumuna, esnek bir ortam / tezgâh sunuyor. Böylelikle bugünkü örneklerde es geçilen teknoloji - performans ilişkisine müzisyenlik cephesinden bir artı kazandırılmış oluyor. (Adam adamdır, derler ya: İngiliz Edebiyatı lisansı, kompozisyon mastırı, orkestra klarinetçiliği, sayısız organizasyon / grup kuruculuğu (ve ödül / bağış apartıp yaşatıcılığı); tiyatro, video, performans sanatlarına müzikten direktörlük desteği; interaktif, interdisipliner projelerde, enternasyonal organizasyonlarda lokomatiflik, hâttâ çocukların müzikal gelişimi için bilgisayar programları geliştirmek gibi nitelik ve nicelikçe ağır çabalarla dolu bir kariyer, Morton Subotnick' e bir besteci için olmazsa olmazlar listesinin birinci maddesini getiriyor: Söyleyecek sözü olmak! Gerçekten de tüm parçalarında belirginleşen özlü müzikal anlatım, hayata dairlik ve okulda tam öğrenemediğimiz anlamıyla dramatiklik, olgun ve sağlam bir kurguyla, müzik gramerinin genişleyen boyutlarıyla buluşuyor ve sanatçımızın öznel deyişini tanımlıyor.)

Şimdi gelelim kayıt rehberliğine: Plak Türkiye için biraz istisnaî, fakat artık internet diye büyük bir dükkan var (her ne kadar bu yazı yazılırken program kelimenin altını çizdiyse de: Wordcəsi: yok öyle bişey!). Benim kopya Dakota dolaylarından. 1967' de olay olmuş ve enteresan bir şekilde 'Klasik Müzik' (!) listelerinde en çok satan (!) plak konumuna yükselmiş bir ürün olduğundan çok sayıda kardeşi dünya trafiğinde geziniyor durumda. Daha da iyi bir haber ise, CD ile yetinebilecekler için şahâne çağdaş müzik firması WERGO' nun (rizikolu bir biçimde) Computer Music kategorisi altında yayınladığı diskler arasında WER 2035 2 . WL künyesiyle yeralmış olması. Üstelik bu yapımda Subotnick' in diğer bir olağanüstü eseri The Wild Bull da var.

Bestecimiz hakkında bilgiye en kolay adı geçen dükkandan ulaşmak mümkün (yumuşak bir başlangıç olarak <mortonsubotnick.com> bile var). Meslekten olanlar için, ağır teknik metinlerde; 'An Introduction to ...' diye başlayıp yarım sayfa ismi olan 880 sayfalık uzlaşmasız 'kelle'lerde (kütüphanecilik terimidir!), özellikle The Computer Music Journal gibi süreli yayınlarda, izlerine rastlamak mümkün. Geçen kış gerçekleştirdiğim 'Modern Müziğin Başkaları' seminer dizisi kapsamında Morton Subotnick' i de ele almış, müziklerinden örnekler dinletip analiz etmeye çalışmıştım. Borusan Sanat' taki bu etkinliğin de diğerleri gibi bir ses kaydı olsa gerekir. Özettir. Gene doygun sinyaller, güçlü kulaklar dileyerek...

FUTBOLOG: ERIC CANTONA

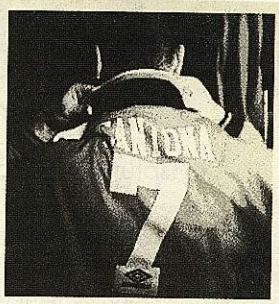

İsim: Eric Cantona
Boy: 1.88m
Kg: 88kg
Doğum Yeri: Marsilya, Fransa
Doğum Tarihi: Mayıs 24, 1966
İlk Milli Maç: 12 Ağustos 1987
43 kez milli oldu ve 20 gol attı.

Bora Simsek

Vay Blackburnlü abinin haline

İlk resmi maçına Auxerre'de çıktı. 3 sezon kaldığı bu takımda, 13 maç oynadı ve sadece 2 gol atabildi. Bu yüzden Martigues takımına kiralandı. Burada 2 sezonda oynadığı 68 maçta 21 gol attı ve tekrar Auxerre'e döndü. Takım arkadaşı olan kaleciyi yumruklayıp gözünü morartınca bu takımdan uzaklaştırıldı ve Marsilya'ya transfer edildi. 1987 yılında Batı Almanya'ya karşı ilk milli maçına çıktı. Marsilya'da oynamaya başladığı sıralarda tepesi atmaya yeni yeni başlıyor ve dünya futbolu bu hırçın delikanlıyı yeni yeni tanıyordu. Torpedo Moskova ile yapılan bir hazırlık maçı sırasında, kendini oyundan çıkaran teknik direktörüne sinirlenip, formasını çıkararak hocasının ayaklarına doğru fırlatmasıyla ünü yayılmaya başladı. Hareketlerinden dolayı kısa süreli kadro dışı bırakıldı. Bu sıralarda milli takıma kadar yükselmiş ve tüm Fransa onu konuşuyordu. Çıktığı bir televizyon programında, milli takım hocasını aşağılaması ve ona hakaret etmesi yüzünden Fransız milli takımında oynaması da yasaklandı. Fransızların efsane topçusu Michel Platini araya girene kadar bu durum sürdü. Bu olayların üzerinden fazla zaman geçmeden,

Cantona Bordeaux'ya kiralandı. Ardından da Montpiller'e. Bu takımı Fransa kupasında sırtlayarak o sezon kupa şampiyonu yaptı, hayatı boyunca bir daha bu kadar iyi bir form yakalayamayacaktı. Taşkınlıkları sınır tanımıyordu. Sinirlendiği takım arkadaşı Jean Claude Lemoult'un suratına kramponlarını yapıştırdı, 10 gün ceza aldı. Bir sezon sonra Marsilya'ya geri döndü fakat bu sefer de sakatlık belası başını ağrıttı ve kendini yedekler arasında buldu. Yine transfer olmalıydı, bu kez Nimes'i tercih etti. Bu takımda da sivrilmeyi başardı ve bir lig maçı sırasında "hakeme top fırlattığı" için Fransız Futbol Federasyonu tarafından 1 ay hak mahrumiyeti cezası aldı. Yaptığı bir basın toplantısında federasyonu bir avuç "aptal" olarak nitelendirince, cezası iki katına çıkarıldı. Doru dürüst top oynayamadığı için canı çok sıkılmıştı ve bunun üzerine futbolu bırakma kararı aldı. Lakin bu da pek uzun sürmedi ve geri dönüşünü Fransa'ya değil fakat İngiltere'ye oldu. Sheffield Wednesday'e denenmek için gitmişti. Fakat gitmesinin üzerinden bir hafta geçmemişti ki, Leeds'e transfer oldu. Cantona, Leedsli yöneticilere bir İngiliz centilmeni gibi olacağına ve futbol dışında adının başka bir nedenle anılmasına izin vermeyeceğine dair söz verdi. Tam geçmişinden kurtulmaya başlamıştı ki, annesine küfreden rakip takımın bir "fırlama" taraftarının çenesine attığı yumruk sonucunda, evet yine, ligde oynaması bir süre yasaklandı. İngilizler Cantona'ya hayran kalmıştı. Tam bir holigandı, kendileri gibi. Fakat ülkesi Fransa tarafından istenilmez adam ilen edilmişti. Leeds United 18 sene sonra, o sene şampiyon oldu. Başarısı sonrasında futbolu bırakacağı takıma transfer olduü ünlü kırmızı formalı takıma yani Manchester United'a. Yeni takımıyla Leeds'in sahası Ellen Road'a ilk gelişinde yine olay adam oldu. Leedsli taraftara tükürünce 1000 pound ceza aldı. 1993 yılı tüm Galatasaraylılar için unutulmaz bir yıldı. Şampiyon klüpler kupası ve Manchester United. Kubilay Türkyılmaz ve Arif Erdem'i İngilizler hiç unutamamıştır sanırım. Bir de eski Fenerbahçeli Elvir Balliç'i. İstanbul'da Man Utd'yi yendiğimiz maçta Eric Cantona yine sahnedeydi. Hakemi şike yapmakla suçlamış, polisle itişip kakışmıştı. Sonuç: UEFA tarafından Avrupa kupası maçlarında 4 maç oynamama cezası. O sene Manchester United İngiltere Premier League'de şampiyon oldu ve bu şampiyonlukta en büyük pay sahibi Cantona idi. 1994 senesinde takım, hem lig hem de FA kupasını kazandı. Cantona, kupa finalinde Chelsea'ye attığı 2 gol sonrasında İngiltere'de yılın oyuncusu seçildi. Artık "Kırmızı Şeytanlar"la özdeşleşmişti ve Manchester Unitedlı taraftarlar tarafından "Eric the red" diye çağrılmaya başladı. İngiltere'de uzun süredir bulunmasına rağmen takım kaptanı şu Eric için açıklamayı yaptı: "Sanırım Eric'in bana söylediği tek İngilizce sözcük 'goal' oldu" Galiba Roy Keane 'goal' kelimesinin evrensel bir sözcük olduğunu bilmiyor. 1995 senesi Eric Cantona için bir dönüm noktası oldu. 25 Ocak'ta Cyrstal Palace ile yapılan maçta, kenarda oturan Matthew Simmons adlı taraftara "uçar tekme" attığı için 30 Eylül'e kadar futboldan yasaklandı ve 10.000pound da para cezası aldı. 2 hafta hapis cezası, 120 saatlik kamu hizmeti cezasına çevrildi. 1 Ekim'de, Liverpool'la berabere kalnınan maçta bir penaltı golüne imza attı. 1996 yılında Futbol Yazarları Derneği tarafından "yılın futbolcusu" seçildi ve FA Kupası finalinde, Manchester United'ın galibiyet golünü attı, yine Liverpool'a karşı. Belli ki bir sempatisi var. Böylece 3 sene içinde takımı, iki kez "duble" yapmış oldu. 1997 yılında, son 6 sezonunda hep şampiyon olan farklı takımlarda yer alarak garip bir rekora imzasını attı ve 30 yaşında futbolu bıraktığını açıkladı.1995'den beri pek çok filmde aktör olarak karşımıza çıktı ve şu sıralar da yönetmenliğini üstlendiği "Apporte-moi de l'amour" filmiyle yeniden gündemde.

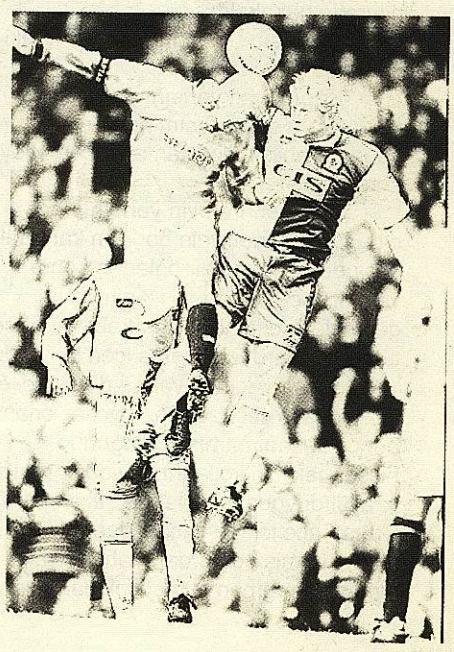

II. Bölümünü geçtiğimiz ay yayınladığımız Ballard'ın Billenium'una, kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Rossiter; "Yan tarafta kim kalıyor?" diye sordu. "Duymuş mudur?"

Ward loş ışığı arayan gözlerle aralığı gözetlemeye başladı. Birdenbire bölmeyi düşürdü ve Rossiter'ı omzundan yakalayarak onu yatağın üzerine doğru çekti.

"Henry, bak!"

Rossiter kendini kurtararak kafasını aralığa soktu ve pür dikkat baktı. Ardından soluk soluğa nefes almaya başladı.

Gözlerinin önünde kirli bir çatı penceresinden hafif ışık sızan orta boyutlarda bir oda duruyordu. Yaklaşık dört buçuk metre karelik bir alandı ve süpürgeliklere birikmiş çer çöpten başka hiçbir şey yoktu. Zemin boştu ve üzerinde birkaç şerit yıpranmış döşemelik muşamba vardı. Duvar solmuş çiçekli bir desenle kaplıydı. Resim asmak için kullanılan orasından burasından kağıt parçaları soyulmuş ray kesmeleri çürümüştü. Bunun dışında oda yaşanabilir durumdaydı.

Ward yavaş yavaş nefes alarak ayağıyla kabinin açık olan kapısını kapattı ve Rossiter'a döndü.

"Henry! Ne keşfettiğimizin farkında mısın? Farkında mısın dostum?"

"Kapat çeneni. Pete aşkına, sesini alçalt biraz." Rossiter dikkatle odayı inceledi. "Burası muhteşem. Son zamanlarda burayı kullanan biri oldu mu olmadı mı onu anlamaya çalışıyorum."

Ward; "Tabii ki kullanmadılar." dedi. "Bu çok açık. Odaya açılan herhangi bir kapı yok ki. Şu anda var olan tek kapıdan biz bakıyoruz. Bu kapıyı yıllar önce tahta perdeyle kaplamış ve sonra unutmuş olmalılar. Etraftaki şu pisliğe bakar mısın?"

Rossiter odanın genişliği karşısında hayretle bakakaldı.

"Haklısın." diye mırıldandı. "Peki ne zaman taşınacağız?"

Kapının alt yarısını pano pano söktüler ve sahte kısım hemen yerleştirilebilsin diye tahta bir çerçeveye tutturdular.

Daha sonra evin yarısının boş olduğu ve yöneticinin bodrum katındaki ofisinde uyuduğu bir öğleden sonra vaktini seçerek odaya ilk akınlarını gerçekleştirdiler. Rossiter kabinde nöbet tutarken Ward tek başına içeri giriyordu.

Bir saat içinde yerleri değiştirdiler. Tozlu odada sessizce geziniyorlar, odanın henüz kuşatılmamış boşluğunu hissetmek için kollarını açıyorlar, mutlak uzaysı duygusunu içlerine çekiyorlardı. Daha önce içinde yaşadıkları parsellenmiş odalardan daha küçük olmasına rağmen burası çok daha geniş görünüyordu. Duvarları çatı pencerelerine doğru devasa yarlar gibi yükseliyordu.

İki, üç gün sonra nihayet taşındılar.

İlk gün Rossiter tek başına odada, Ward ise kabinde uyudular. Gün boyunca beraberdiler.Yavaş yavaş birkaç parça kaçak olarak eşya getirmeye başladılar; iki sandalye, bir masa ve kabindeki prizden beslenen bir lamba. Mobilya ağır ve Kraliçe Victoria zamanından kalmaydı. Hem ucuz hem kullanışlıydı. Boyutu odanın boşluğunu iyice gözler önüne seriyordu. Boş köşeye, üzerinde söküp söküp çantalarında eve taşımak zorunda kaldıkları oyma melekler ve mazgallı aynalar olan maundan devasa bir gardırop konmuştu. Üzerlerinde yükselen bu gardırop Ward'a geniş orta alanı boydan boya geçen yekpare org galerileri olan Gotik katedrallerin resimlerinin gösterildiği mikrofilmleri hatırlattı.

Üç hafta sonra kabini dayanılmaz derecede sıkıcı bularak ikisi de odada uyumaya başladılar. Sahte bir Japon perdesi odayı uygun şekilde ikiye bölmüş ve odanın boyutunu kesinlikle azaltmamıştı. Kitap ve albümleriyle kuşatılmış olan Ward akşamları orada oturur ve dışarıdaki şehri unuturdu. Allah'tan kütüphaneye arkadaki bir sokaktan ulaşır ve kalabalık caddelerden kendini kurtarırdı. Rossiter ve Ward dünyanın tek ikamet edenleri gibi görünüyorlardı. Diğerleri ise sanki onların kendi varlıklarına ait anlamsız birer yan ürün, kontrol dışı işleyen kimliğin rasgele bir yankısıydılar.

Odayı iki kızla paylaşma teklifinde bulunan ilk Rossiter olmuştu. Judith'in kötü bir arkadaş grubuna düşme ihtimali karşısında açıkça endişelenen Rossiter Ward'a; "Tekrar kovuldular ve ayrılmak zorunda kalabilirler." dedi. "Kiranın dondurulması her zaman mevcuttur. Ama bütün mal sahipleri bunu çok iyi biliyorlar, o yüzden tekrar izin vermeyeceklerdir. Herhangi bir yerde kahrolası bir oda bulmak gittikçe daha da zorlaşıyor.Ward kırmızı ahşaptan yuvarlak masaya doğru gerinerek kafasını salladı. Arsenik yeşili abajurun püskülüyle oynuyordu. Bir an kendisini Victoria zamanında içleri aşırı dolu eşyaların arasında huzurlu ve sakin bir hayat süren yazın adamları gibi hissetti.

Boş köşeleri işaret ederek; "Bana göre hava hoş." diye kabul etti. Burada bir sürü yer var. Fakat sırf bu yüzden dedikodu çıkmayacağından emin olmamız lazım."

Alınması zaruri birtakım önlemlerden sonra iki kızın gizlerinin içine girmelerine izin verdiler. Kızların bu özel alem karşısındaki şaşkınlarından müthiş zevk almışlardı.

Rossiter; "Ortaya bir bölme koyacağız." diye açıklama yapmaya başladı. "Sonra onu aşağı indiririz. İki, üç gün içinde taşınabilirsiniz. Eeee! nasıl hissediyorsunuz?"

"Muhteşem." Gardırobu görünce ikisinin de gözleri dışarı fırlamış, aynalardaki sonsuz yansımalar karşısında şaşı şaşı bakmışlardı.

Onları evin içine sokup dışarı çıkarma konusunda hiçbir zorluk çıkmadı. Kiracı cirosu sürekliydi ve ödemeler posta kutusuna koyuluyordu. Kimse kızların kim olduğuyla ilgilenmiyor, kabin içindeki bağırmaları fark etmiyordu.

Ward kızların yatağının yanından geçerek masa ile gardırop arasındaki dar geçide yanaşarak; "Sorun ne?" diye sordu.

Judith bakışlarını yatakta oturmuş kontrplak bölmeyi bitirmek üzere olan Rossiter'a çevirerek beklemeye başladı.

"John, bu sadece..."

Helen Waring parmaklarıyla yatak örtüsünü düzelterek daha soğukkanlı bir tavırla duruma el koydu. "Judith'in söylemeye çalıştığı şu; yani bulunduğumuz durum çok utanç verici. Bu bölme-"

Rossiter ayağa kalktı. "Tanrı aşkına, merak etmeyin, Helen" diye onu ikna etmeye çalıştı. Yüksek tondaki fısıltılarla konuşarak hepsi birbirlerinin dostluğunu kazanmaya çalışıyordu. "Bunda tuhaf olan hiçbir şey yok. Bize güvenebilirsiniz. Bu bölme kaya kadar sağlam."

İki kız da kafalarını salladı. Helen; "Hayır, sorun bu değil." diye açıkladı. " Eğer daha yaşlı biri, mesela Judith'in teyzesi bizimle beraber kalsa –hem çok fazla yer kaplamaz hem de sorun kalmaz, gerçekten çok kafadır. Böylece bölme konusunda endişelenmemize gerek kalmaz –gece hariç." diye ekledi hemen.

Ward Rossiter'a baktı. Rossiter omuz silkerek şöyle bir zemine göz attı. "Evet bu da bir fikir. John'la ben hislerinizi anlıyoruz. Neden olmasın?"

Ward; "Elbette." diye onayladı. Kızların yatağı ile masa arasındaki boş alanı işaret etti. "Bir kişiden bir çıkmaz."

Kızlar çığlık atmaya başladılar. Judith Rossiter'ın üzerine atılarak onu yanağından öptü. "Başınıza bela olduğumuz için üzgünüm, Henry." Rossiter ona gülümsedi.

"Yaptığın bölme muhteşem. Teyze için de bir tane yapabilir misin –küçük bir şey? Çok tatlı ama zar zor idare ediyor."

Rossiter; "Elbette." diye yanıtladı. "Seni anlıyorum. Arta kalmış birkaç tahta

daha vardı."

Ward saatine baktı. "Saat yedi buçuk, Judith. Teyzenle temas kursan iyi olur. Bu akşam toparlanamayabilir."

Judith paltosunu ilikledi ve; "Oh! hemen toparlanır." diye Ward'ı ikna etti. "Hemen dönerim."

Teyze ağzına kadar dolu üç valizle beraber beş dakika içinde geldi.

Üç ay sonra Ward Rossiter'a; "Bu çok garip." dedi. "Odanın büyüklüğü beni hala hayrete düşürüyor." Rossiter gözlerini ortadaki bölmenin arkasında üzerini değiştirmekte olan kızlardan birinden başka yöne çevirerek hemen onu onayladı. Her gün indirip kaldırmak yorucu olduğundan bölmeyi yerinde bırakmışlardı. Bununla beraber teyzenin sonradan ilave edilen bölmesi de ona bitiştirilmiş ve teyze sürekli devrilmelerden artık usanmıştı. Takip ettiği kadarıyla kamuflaj edilmiş kapı ve kabine açılan giriş çıkış deliklerini sağlama almak yeteri kadar zordu.

Buna rağmen keşif başarısız olmuş gibi görünüyordu. Bu odanın sonradan düşünülen bir fikir olarak evin orta sahanlığına inşa edildiği barizdi ve orayı çevreleyen koridora yığılmış valizler her türlü sesi engelliyordu. Tam altında bir sürü yaşlı kadının istila ettiği küçük bir yatakhane vardı. Onları sosyal anlamda ziyaret eden Judith'in teyzesi ağır tavandan hiçbir ses gelmediğine yemin etmişti. Yukarıda, kapı üzerindeki açık yelpaze şeklindeki pencere bir çatı penceresine doğru genişliyordu. Oradan süzülen ışığı, evin pencereleri içinde yanan yüzlerce ampul ışığından ayırmak mümkün değildi.

Rossiter yeni yaptığı bölmeyi bitirdi ve kendi yatağı ile Ward'ın yatağı arasındaki duvara çivilenmiş yivlerin üzerine dikkatle yerleştirrken dikey olarak havada tutuyordu. Bunun biraz daha mahremiyet sağlayacağını kabul ediyorlardı.

Ward'a sır verircesine; "Emin ol, Judith ve Helen için de birer tane yapmak zorunda kalacağım." diye konuştu.

Ward yastığını ayarladı. Çok fazla kapladıkları için iki adet sandalyeyi kaçak olarak mobilya dükkanına geri götürmüşlerdi. Her şeye rağmen yatak daha rahattı. Yumuşak döşemelik eşyalara hiçbir zaman tam anlamıyla alışamamıştı.

"Fena fikir değil. Duvarlara raf yapmaya ne dersin? Burada eşyalarımı koyacak hiçbir yer yok."

Raflar zeminde geniş bir yer açarak odaya gözle görülür bir ferahlık sağlamıştı. Bölmelerle bölünmüş beş yatak arka duvar boyunca yan yana dizilmişlerdi ve tam karşılarında maun gardırop duruyordu. Aralarında yaklaşık bir, en fazla bir buçuk metrelik bir boşluk, gardırobun her iki yanında da ilaveten iki metrelik boş bir alan vardı.

Böylesine bir boşluk görüntüsü Ward'ı büyülemişti. Rossiter Helen'in annesini hasta olduğundan ve acil bakıma ihtiyacı olduğundan bahsettiğinde kadının kabininin neresi olacağını hemen kafasında belirledi –kendi yatağının ucundaki yan duvar ile gardırop arasındaki yer.

Helen fazlasıyla sevinmişti. Ona; "Sen çok iyi bir insansın, John." dedi. "Fakat, annemin benim yanımda yatmasında bir sakınca var mı? Araya fazladan yatak koymak için yeteri kadar yer var."

Böylece Rossiter bölmeleri kaldırdı ve yatakları yan yana birleştirdi. Şimdi duvar boyunca altı yatak sıralı bir şekilde duruyordu. Bu her birine yataklarının kenarından inecek kadar bir aralık sağlamıştı. Ward sırtını sağ uca yasladığı zaman kafasının yarım metre üzerindeki raflar varken gardırobu zar zor görüyordu, ama önündeki duvarın ilerisine doğru giden yaklaşık iki metrelik boşluk aralıksızdı.

Sonra Helen'in babası geldi.

Kabinin kapısını çalan Ward içeri girmesine izin veren Judith'in teyzesine gülümsedi. Kadının girişi tutan dandik yatağını dışarı yöne çevirmesine yardım etti ve tahta panoya vurdu. Birkaç saniye sonra Helen'in ufak tefek, kır saçlı babası üzerinde iple bağlı duran bir pantolon askısı ve fanila ile panoyu çekti.

Ward ona gülümsedi ve yatakların ucundaki yere yığılı eşyaların üzerinden atladı. Helen annesinin kabininde kadının et suyundan yapılma akşam çorbasını içmesine yardım ediyordu. Aşırı terleyen Rossiter maun gardırobun önüne diz çökmüş demir bir çubukla ortadaki aynanın çerçevesini söküyordu. Yatağa ve yerlere gardıroba ait parçalat yayılmıştı.

Rossiter ona; "Yarın bunları dışarı almamız gerekecek." dedi. Ward Helen'in babasının ayaklarını sürerek geçip kendi kabinine girmesini bekledi. Adam kendisine küçük bir mukavvadan uyduruverdiği bir kapı yapmış ve ardından bükülmüş tel bir kanca ile onu kilitlemişti.

Rossiter kızgın bir ifadeyle kaşlarını çatarak adama baktı. "Bazı insanlar çok mutlu. Bu lanet olası gardırop hiçbir işe yaramıyor. Hangi akla hizmet aldık ki?"

Ward yatağa oturdu. Bölme dizlerine baskı yapıyor, zar zorhareket ediyordu. Rossiter işiyle meşgulken yukarı doğru baktı ve kalemle işaretledi ayırma çizgisinin bölme tarafından tecavüze uğrayarak gizlendiğini gördü. Bölmeyi duvara doğru ittirerek onu yerine getirmeye çalıştı, ama Rossiter açıkça onu zeminin alt kenarına çivilemişti.

Dış kbin kapısından sert bir vuruş duyuldu –ofisinden dönen Judith. Ward kalkmaya yeltendi, sonra geri oturdu. Hafifçe; "Bay Waring." diye seslendi. Bu akşam görev yaşlı adamdaydı.

Waring kabininin kapısına doğru yürüdü ve kendi kendine gıdaklayarak büyük bir özenle kilidi açtı.

"Otur kalk, otur kalk." diye söylendi. Rossiter'ın alet çantasının üzerinden geçerken tökezledi ve yüksek sesle küfretti. Omuzunun üzerinden bakarak anlamsızca konuşmaya başladı; "Burada çok fazla insan var. Alt katta bizim yedimize karşı sadece altı kişiler ve orası da bizimkiyle aynı büyüklükte."

Ward belli belirsiz kafasını salladı ve başını raflara çarpmamaya çalışarak sırt üstü dar yatağına uzandı. Odadan taşınma imasında bulunan ilk kişi Waring değildi. İki gün önce Judith'in teyzesi de aynı öneride bulunmuştu. Kütüphanedeki işinden ayrıldığından beri (diğerlerinin onun ihtiyacı olan az miktar yemek için ödediği küçük bir kira bedeli talep etmişti) zamanının büyük bir kısmını yaşlı adamı istemediği kadar çok görerek geçiriyordu. Fakat ona tahammül etmeyi öğrenmişti.

Yatağa iyice yerleşti ve iki boyunca görebildiği tek şey olan gardırobun sağ tarafındaki sivri tepesinin sökülmüş olduğunu fark etti.

Bu mobilya parçası çok güzeldi; bir anlamda bu özerk dünyanın bir çeşit sembolüydü ve dükkandaki satıcı ona bunun gibi birkaç tane daha olduğunu söylemişti.Ward bir an, tıpkı çocukken babasının anlık bir öfkeyle herhangi bir şeyi kendisinden aldığı zaman onu bir daha asla göremeyeceğini anladığı andaki gibi ani bir pişmanlık duygusuyla acı çekti.

Ardından kendini toparladı. Gardırop şüphesiz çok güzeldi. Fakat gittiği zaman odanın çok daha geniş görünmesini sağlayacaktı.

Son...

*İktisadi durumu düzeltmek için nüfus artışı zorunluluğu fikrini ileri süren T. R. Maltus'un kuram ve felsefesi.

Çeviren : Frederick Gülgan

Sinemanın temel olarak, ele aldığı öyküyü parçalar halinde görüntüledikten sonra, kendine özgü bir filmsel gerçeklik doğrultusunda tekrar bir araya getirme prensibine dayandığını daha önce de belirtmiştik. Bugünkü dersimizde ise, 'plan' adını verdiğimiz bu görüntü parçalarının birbirlerine sağlıklı bir şekilde bağlanabilmesi için gerekli olan bazı basit çekim kurallarına değinmeye çalışacağız

Pınar Tınaz Gürmen

Sinema, bilimin ve tekniğin görülmemiş bir hızla gelişmeye başladığı yirminci yüzyılın sanatı. Belki de bu yüzden diğer sanat dallarından biraz daha fazla faydalanıyor bilimden. Bilim adamlarının hafıza, algılama ve psikolojik etkileşimler ile ilgili pek çok saptamasını, kendine özgü dilini oluşturma aşamasında kullanıyor ve her geçen gün artan bulguların ışığında kendini sürekli yeniliyor...

Bugün bahsedeceğimiz çekim kurallarına geçmeden önce, dilerseniz görsel hafızamızın nasıl oluştuğuna ve hatırlama sırasında beynimizin nasıl bir yol izlediğine kısaca değinelim ve beynimizin bu özelliğinin, sinema anlatımı ile paralelliği üzerinde duralım...

Bilim adamlarına göre, beynimiz, gördüğü her şeyi kaydedip, olduğu gibi saklamıyor. Yaşanan bir olayı birbirinden bağımsız resimler halinde kaydederek depoluyor ve hatırlama işlemi sırasında, bu parçaları kendine özgü yeni bir gerçeklik yaratarak, tekrar bir araya getiriyor. Yaşanan bir olayın farklı ruh hallerindeyken, değişik yönleriyle hatırlanması, unutulmuş bir anının bir anda su yüzüne çıkıvermesi veya aynı olayın farklı kişilerce, değişik biçimlerde anımsanması gibi durumların altında yatan da beynimizin bu özelliği... Sinema da temelde aynı prensibe dayanarak oluşturuyor kendi dilini. Ve bu noktada sanatçıya düşen görev ise, hikayeyi en iyi şekilde anlatacak doğru resimleri seçmek ve onları seyircinin zorlanmadan kabul edebileceği bir gerçeklik sistemi içinde tekrar bir araya getirmek...

Bu nedenle, sahneyi oluşturan planların, hem içeriksel hem de teknik olarak birbirlerine kusursuz bir şekilde bağlanabilmeleri ve seyircinin, yaratmak istediğimiz filmsel gerçeklik hissinden kopmaması büyük önem taşıyor. (Elbette filmsel gerçekliğin bilinçli bir şekilde reddedildiği bazı sinema akımlarını konumuzun dışında tutuyoruz.)

Sahneyi planlara ayırırken, çekim için seçtiğimiz ilk açı ve ilk çekim ölçeği hayati bir önem taşıyor. Bu ilk resim, öncelikle, olayın geçtiği mekan ve nesnelerin mekan içindeki konumları ile ilgili referanslar sunan önemli bir çıkış noktası konumunda. Mekanın yapısal özellikleri neler, özne ve nesneler mekanın hangi noktasında durmaktalar, birbirleri ile ilişkileri, uzaklık, yakınlık, sağında veya solunda olma gibi coğrafi özellikleri neler? Tüm bu soruların yanıtları ilk planda gizli ve seyircinin sahneyi hatasız olarak algılayabilmesi, hareket eden özne ve nesnelerin yönlerini tayin edebilmesi, filmsel mekanı zihninde oluşturabilmesi için anahtar görevi görüyor. Ayrıca, sahne için belirlenen ilk çekim açısı, yönetmenin söz konusu olaya bakış açısını belirleyen önemli bir ipucu. Sanatçının, olayı mekan içinde en iyi nereden görebilirim, ne büyüklükte bir resim seçmeliyim ve bunu ne kadar süre ile seyirciye sunmalıyım gibi hem içeriği hem de görselliği doğrudan etkileyen sorularının yanıtı bu ilk planda verilmeye başlanıyor ve daha sonra gelecek tüm planlar, bu noktadan hareketle belirleniyor. Uzun sözün kısası, ilk resim, hem anlatımın takip edeceği yol, hem de bugün anlatacağımız teknik bazı kurallar açısından oldukça önemli...

Jaws'ın çekimine yardımcı olan çizimlerden

180 Derece Kuralı:

Sahne içindeki özne ve nesnelerin coğrafi konumlarının hatasız bir şekilde belirlenebilmesi için uyulması gereken son derece basit bir kural 180 derece kuralıdır. Temel olarak ilk resim içinde görülen birbiri ile birincil derecede ilişkili her özne veya nesne arasına çizilen hayali bir eksen oluşturmak ve bundan sonra söz konusu özne veya nesneler arasında yapılacak diğer çekimleri ilgili eksenin sadece bir tarafında kalarak gerçekleştirmek ilkesine dayanıyor. Konuyu daha anlaşılır kılmak için bir örnekle açıklamaya çalışalım. Sahnemizde birbiriyle konuşmakta olan iki oyuncumuz var. İlk planımızda A, B'nin sol tarafında bulunuyorsa, sahnenin sonuna dek, hep sol tarafında kalmalı. Bu durumda yapılacak şey, kamera yerlerini A ve B arasında çizdiğimiz eksenin hep aynı tarafında olacak şekilde seçmek. (Yandaki şemalardan yararlanınız.)

Peki öznenin sahne içinde yalnız olduğu durumlarda ne yapmamız gerekir? Böyle bir sahnede, öznenin baktığı yön önem kazanır. Örneğin oyuncumuz denize bakıyorsa ve ilk resimde deniz oyuncumuzun sağ tarafındaysa, sahnenin sonuna dek böyle kalmalıdır. Denizin sola geçmesi, seyircide oyuncunun karşı kıyıya geçmiş olduğu izleniminin oluşmasına neden olabilir! Ya da oyuncularımızın bir araç içinde olduklarını düşünelim. O zaman iki ayrı eksenin varlığından söz edebiliriz. Hem oyuncuların birbirlerine göre konumları, hem de aracın gittiği yön önem kazanacaktır. Sahnenin başından beri sola doğru gitmekte olan bir arabayı birden bire sağa giderken göstermek, aracın geri döndüğü hissini yaratır!

Ve elbette kurallar çiğnenmek içindir... 180 derece kuralının da saf dışı bırakılabileceği durumlar vardır. Sahneye eksenin bir tarafında başladınız diye, hep orada kalmanıza gerek yok. Ama bu ihlalin de belli kurallar dahilinde gerçekleşmesi gerekiyor. Kameranızı eksenin tam üzerine yerleştirerek, bir sonraki çekimde karşı tarafa geçebilir veya oyuncularınızı plan içinde hareket ettirerek, ekseni kaydırabilirsiniz.. Bu konuya örnek olarak, eksen atlamanın son derece yaratıcı biçimlerde sağlandığı Metin Erksan'ın "Sazlık" ve "Sevmek Zamanı" adlı filmlerini izlemenizi öneririm...

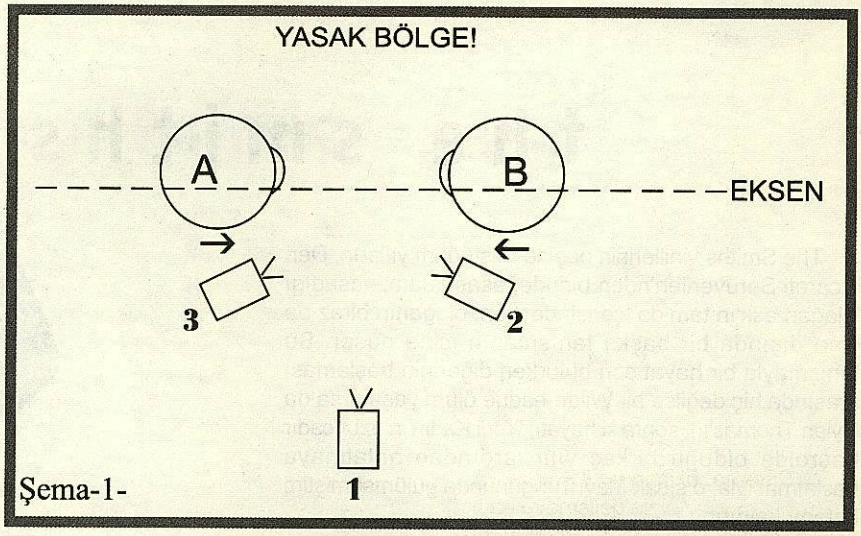

Şema-1-

Şema-1-'deki kameralardan görünüş

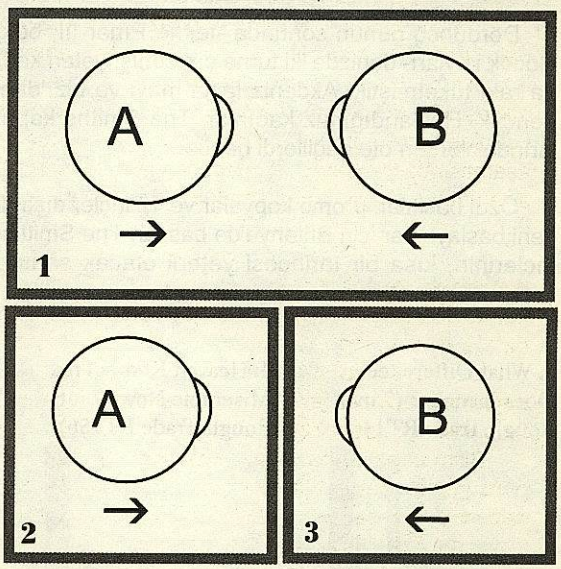

30 Derece Kuralı:

30 derece kuralı, planların birbirine bağlanması aşamasında, kurgunun akışının zedelenmesini engelleyen bir kural. Aynı özne veya nesnenin, birbirine bağlanacak resimleri arasında en az 30 derecelik bir açı farkı olmasını öngörüyor. Böylece resimler arasında oluşabilecek 'atlama' duygusu ortadan kaldırılıyor. Ama elbette ki, 30 derece kuralının da çiğnendiği, hatta anlatımın lehine kullanıldığı durumlar ile karşılaşıyoruz. Steven Spielberg, 30 derece kuralının yokluğundan doğan bu 'atlama' duygusunu en iyi biçimde kullanan yönetmenlerden biri. Yönetmenin klasikleşmiş filmlerinden "Jaws"ı ve polis şefi Brody'nin kumsalda köpekbalığı saldırısına tanık olduğu sahneyi anımsayın. Spielberg, 30 derece kuralını saf dışı bıraktığı bu ilk denemesinde, Brody'nin giderek yakınlaşan çekimlerini, üst üste sıralamış ancak kamera önünden geçen karaltılar aracılığı ile bu geçişleri yumuşatmıştı. "E.T"de ise daha cesur davrandı ve E.T'yi bisikleti ile kaçıran Elliot'ın giderek küçülen ölçeklerdeki resimlerini, aynı açıdan çekerek, üst üste bağladı. Spielberg'in iki denemesinde de sonuç mükemmeldi. 30 derece kuralını ortadan kaldırmak, seyircinin olağan akıştan kopmasını, sıra dışı bir şeylerin gerçekleşeceğini hissetmesini sağlamış, bir anlamda şok etkisi yaratmıştı...

Bir sonraki dersimizde çekim ölçeklerini, resim büyüklüğü ve yoğunluğu ile bağlantılı olarak değişen algılama sürelerini ve ölçeklerin seyirci üzerinde yarattığı psikolojik etkileri incelemeye çalışacağız.

Vinil Düşkünleri

Mete Avunduk

the smiths

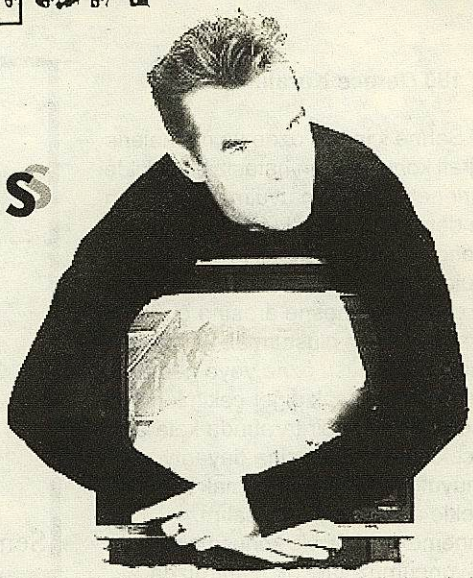

The Smiths vinillerinin peşine düştüğüm yılların, Deri Ticareti Serüvenleri'nden birinde, esas adam, yaşadığı 'olağan aşk'ın tam da içerisindeyken, olağanın biraz da olsa dışında bir başka tanışmanın içine düşer. Bu tanışmayla bir hayat son bulurken diğerinin başlaması arasında hiç değilse bir Wilde-esque ölüm yaşanırsa da Dylan Thomas'ın, sonra ki hayatı; 'Yeni Kadın'ın uzuncadır başrolde olduğu birkaç yılın ardından anlatmaya başlatmasıyla, o sıcak Mavi Tur gününde gülümsemiştim kafamı kaldırıp.

Dördüncü günün sonunda -tekne Pınar III, bölge Göcek koyları- denizde iki turna çıkartmış, yeteri kadar da rakı tüketmiştik. Akdeniz fazla mavi ve biz 'daha' gençtik. Hoşlandığımız kadınlar, The Smiths kapaklarındakilerden öte değillerdi henüz.

Özel baskılar, promo kopyalar ve 12 inçler dışında, yeni başlayanlar için Britanya'da basılan The Smiths-7 inçlerinin, kısa bir tarihçesi yeterli olacak sanırım.

1. Hand In Glove (7 inç, Rough Trade RT131)

Mayıs 1983

2. This Charming Man (7 inç, Rough Trade RT136)

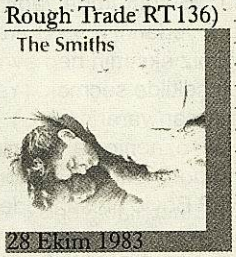

28 Ekim 1983

3. What Difference Does It Make? (7 inç, Rough Trade RT146)

20 Ocak 1984

4. Heaven Knows I'm Miserable Now (7 inç, Rough Trade RT156)

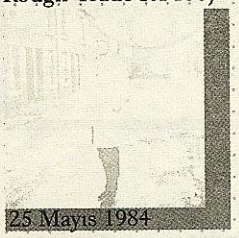

25 Mayıs 1984

5. William It Was Really Nothing (7 inç, Rough Trade RT166)

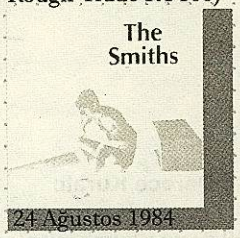

24 Ağustos 1984

6. How Soon Is Now? (7 inç, Rough Trade RT176)

1 Şubat 1985

7. Shakespeare's Sister (7 inç, Rough Trade RT181)

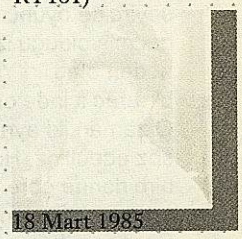

18 Mart 1985

8. That Joke Isn't Funny Anymore (7 inç, Rough Trade RT186)

5 Temmuz 1985

9. The Boy With The Thorn In His Side (7 inç, Rough Trade RT191)

16 Eylül 1985

10. Bigmouth Strikes Again (7 inç, Rough Trade RT192)

16 Mayıs 1986

11. Panic (7 inç, Rough Trade RT193)

21 Temmuz 1986

12. Ask (7 inç, Rough Trade RT194)

20 Ekim 1986

13. Shoplifters Of The World Unite (7 inç, Rough Trade RT195)

26 Ocak 1987

14. Sheila Take A Bow (7 inç, Rough Trade RT196)

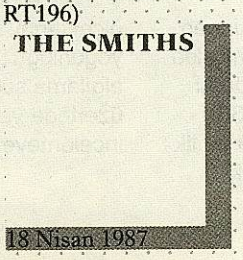

18 Nisan 1987

15. Girlfriend In A Coma (7 inç, Rough Trade RT197)

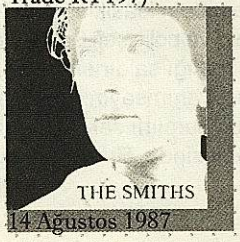

14 Ağustos 1987

16. I Started Something I Couldn't Finish (7 inç, Rough Trade RT198)

6 Kasım 1987

17. Last Night I Dreamt That Somebody Loves Me (7 inç, Rough Trade RT200)

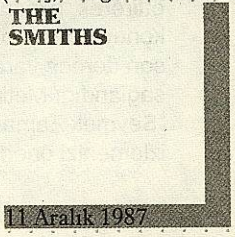

11 Aralık 1987

ayın albümü

Puressence
Planet Helpless
Universal

Kült indie-rock grubu Puressence'in yeni bir albümle karşımıza çıkması son aylarda müzik dünyasında yaşanan en güzel olaydı benim için. 1996'da çıkan kendi isimlerini taşıyan ilk albümleri en çok dinlediğim albümlerin arasındaki yerini korumaktadır hala. Bakınız hemen duygulandım, zira bu Puressence'in fanatikleri için kolaylıkla anlaşılabilecek bir durumdur. Kerem Arsal bir yazısında Puressence'in, '90lı yıllarda Pulp ve Inspiral Carpets'tan sonra Manchester'ın en iyi grubu olduğunu düşündüğünü yazmıştı-muhtemelen duygulanarak-. Bana göre şüphesiz ki haklıydı. Haksız olduğu nokta ise Puressence'in Pulp'tan da değerli bir grup olduğuydu. James Mudriczski'nin büyüleyici, buruk vokal tarzı ile Puressence indie-rock camiasının alışık olmadığı kadar basit ve iyi bir müzik yapıyordu. Dört senedir beklemekte olduğumuz ve şu an ellerimizde olan yeni albüm **Planet Helpless** ise önceki iki albümlerine göre daha farklı duruyor. Çok daha tempolu olan bu albüm Stone Roses dönemlerine geri dönmüş durumda. Albümün yarısı single niteliğindeki şarkılarla bezenmiş. Sevdiğim gruplar eski tarzlarına göre daha ritmik olduklarında çok korkarım, fakat Puressence gerçekten şarkı yazma yeteneğinden hiçbir şey kaybetmemiş. İlk single'ları "Walking Dead" Happy Mondays'in hızı ile Talk Talk'tan Mark Hollis cool uzaklığını kesiştirircesine olağanüstü bir şarkı olmuş. "Make Time" da bu ayardaki güçlü şarkılardan, üstelik Massive Attack'in "Safe From Harm"ının riff'iyle akraba sayılabilecek bir bas ile sürükleniyor. "Ironstone Izadora" "I Might be Wrong"umsu gitar tonu ile Puressence'in en değişik şarkılarından biri olmuş. Eski tarzlarına ve kırılganlıklarına en yakın oldukları için olabilir belki ama "Throw Me a Line" bu albümdeki favorim. "Prodigal Song" da Puressence'in eski çalışmalarıyla aynı frekansta olan bir parça. Sözün özü albümde boş yok. Zaten Manchester tarihinin en iyi vokalistlerinden (belki de en iyisi) birini dinlemek için şüpheye düşmenin manası yok. **8/10** (Alkan Avcıoğlu)

Diskografi: **1996-Puressence**
1999-Only Forever

Beck
Sea Change
(Geffen)

Beck, çoğu insanın yüzüne bakıp yaşını tahmin etmekte yanılabileceği ve her albümünde, acaba bu kez ne yaptı diye meraka düştüğü bir müzisyen. Yaptığı işi iyi yapıyor. "Mellow Gold" ve "Odelay" albümleri ile herkes tanımıştı onu; 'Loser' dillere sakız olmuştu. Şimdi hala, Beck'i sadece o parçasıyla tanıyan çok insan da vardır muhakkak. Oysa o çok yol kat etti bu arada ve bu yolun kendine özgü olduğu zamanla belirginleşti. Beck'in uzun süredir birlikte olduğu sevgilisinden ayrıldığı ve "Sea Change"i bu ayrılık sonrası yaptığı biliniyor. Bu durum albümde gayet belirgin; hatta şarkı adları bile albümün genel havası hakkında bir fikir verebiliyor. 'Kırık' bir albüm Sea Change. Ağır bir melankolisi olmasa da, güzel anlar/anılar, ayrılık ve kırık bir kalbin acı sonrası sükunetinin nefesiyle kaydedilmiş. Bütünüyle durgun, akustik yapılı ve orta dereceden hüzünlü parçalardan oluşuyor. Yine de bu akustik yapının üstü gayet modern bir şekilde cilalanmış. Tabii bu iyi mi kötü mü tartışılır ama yine de sıcaklığından çok bir şey kaybetmediğini söyleyebiliriz. Beck'in vokali (bir singer/songwriter gibi) gayet önde ve çoğu şarkıda yaylılar gitarların ardını dolduruyor. 'Paper Tiger' ve 'Lonesome Tears' albümün güzel tepelerinden ikisi. Bazı parçalarda, özellikle de 'Round the Bend'de Beck'in vokali David Sylvian'ı andırıyor. Her zaman çokrenkliliği sevmiş olan Beck'in, diğerlerine nazaran bu albümünün farkı, müzikal bir bütün olarak dinlenebilecek olması. Beck'in iyi albümlerinden biri Sea Change, ama bununla dans edemezsiniz. **7,5/10** (Aykut Yula)

Nightmare On Wax
Mind Elevations
(Warp)

Nightmares On Wax 1990'ların başından beri İngiltere'nin en parlak gruplarından biriydi. Grup eklektik müzikal karakteristiği gereği New York'un house müziği etkilerini, Detroit'in tekno'su ve soul müziği etkilerini, Londra'nın rave müziği ve kültürü ile kesiştiriyordu. Ancak önceki işlerindeki zeka ne yazık ki son albüm Mind Elevations'da gösteremiyor kendini. Keskin beat'lerin ve vokalin ön plana çıktığı albüm tıpkı eski Nightmares On Wax albümleri gibi trip-hop'a ayak basıyor. Ve yine eskisi gibi trip-hop olmaktan ziyade trippy olmaya doğru yöneliyor. **Mind Elevations'**ın klasik bir chill-out müziği olmaya doğru yönelişi de gözden kaçmıyor. George Evelyn ve Kevin Harper downbeat akımını çok yakından takip eden isimler zira. Yine de Mind Elevations'ın daha enerjili vokalleri ve beatleri eski kayıtlarına oranla daha hafif kalıyor. Önceki şarkılarındaki gibi içlerinde kaybolmanın pek mümkün olmadığı şarkılar ile donanmış durumda albüm. 60'lar, 70'ler, ve çok olmasa da 80'lere sürekli bir yerinden dokunulmaya çalışılmış albümde. Sanırım herkesi memnun etmeye çalışmışlar. Funk'tan ("Know My Name"), Dub'a ("Say-say", "Thinking of Omara"), chill-out/downbeat'e ("Bleu My Mind", "Humble", "BBH") ve hatta "Mind Eye" ve "Soul-Ho"nun uyuşturulmuş altyapılarına kadar her toprağı dolaşarak, bir mekanda içkisini yudumlayan insanları memnun edebilecekler esasen. Ama daha fazlası yok, derine dalmanın mümkün olmayacağı bir albüm. **6,5/10** (Alkan Avcıoğlu)

Low
Trust
(Kranky)
"Trust" puslu ve soğuk bir sabahta sevgilinizden ayrıldığınızda karnınıza giren ağrıdır. "Trust" dünyanın çok büyük, sizinse çok küçük olduğunuzu duyumsadığınız anlardır. "Trust" hiçliğin ortasında, dudağımızın kenarındaki solgun gülümsemedir.
Sessiz, yavaş, melankolik ve biraz da dramatiktir "Trust"ın yaratıcısı Low. Alan Sparhawk'ın liderliği ile 94'teki debutları "I Could Live In Hope" ile süzüldükleri, keşfedilmemiş bir müzikal evrende (slowcore) abstract gezintilere çıkan Low başladığı noktadan bir hayli uzaklara varmış gözüküyor. Yeni albümlerindeki "Canada" ve "La La La Song" ilk bakışta albümün "Things We Lost In The Fire"a oranla daha akıcı olduğu izlenimini veriyor. Slowcore gitmiş lowcore gelmiş diyesiniz geliyor bir an ama, fısıltılar ve çığlıklar bunu yapmanızı engelliyor. Tüm sessizliği ve boşluktaki yankısıyla slowcore, süzülen gözyaşlarına ve çekilen acılara aldırmadan serzenişine devam ediyor. İronik ve ütopik bir biçimde varlığını sürdürüyor. Dramatik ve umarsızca. Gün ışığına Mogwai, GSYBE!, Sigur Ros gibi gruplarla gözlerini yumanlara tavsiye olunur, açmanıza yardımcı olabilir...Kapalı tutmakta ısrarlıysanız Things We Lost In The Fire'la körlüğe doğru yönelin... **7/10** (Alper Bahçekapılı)

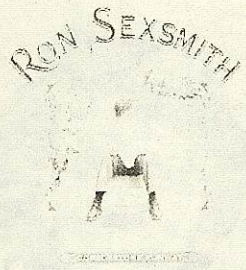

Ron Sexsmith
Cobblestone Runaway
(Nettwerk)
Kanadalı şarkıcı ve kompozitör Ron Sexsmith, bugünkü kariyerine ulaşmak için "bi dur" demeden çalışmaya devam ederek ilerledi. Buna ek olarak da Elvis Costello ve Lucinda Williams gibi müzisyenler tarafından popülerlik kaygısı taşımayan müzik anlayışıyla desteklendi. Altıncı albümü Cobbestone Runway bu görüşleri değiştirse de değiştirmese de Sexsmith "kusursuz" sıfatını sürdürüyor. Bu albümde kullanılan elektronik müzik şaşırtıcı bir üslupla dinleyiciyi harekete geçiriyor. Bunun yanında elektronik müzik tınıları dinleyiciyi içine alarak boğmandan sınırlarını belirliyor. "These Days"deki bateri ritimleri, keyboard ekoları ve Ron'ın ruhsal vokaliyle birleşen akustik gitar sesleri inanılmaz bir müzik şölenine dönüşüyor. Albümde 2 farklı versiyonuyla karşımıza çıkan "Gold In Them Hills" piyano ve çello baladlarının birleşmesiyle albümün konumunu oluşturan parça. Sonuç olarak sexsmith hayranlarını hayal kırıklığına uğramadan dinleyecekleri bir albüm. **7,5/10**
Devin Aylin Komar ve Duygu The Housemate

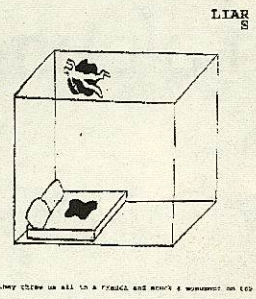

Liars
They Threw Us All In A Trench And Stuck A Monument On Top
(Mute)
New York City'de son dönemlerde bir şeyler oldu kuşkusuz... Strokes'un "Is This It"i (BMG) ve Interpol'ün "Turn On The Bright Lights"ı (Matador Records) ile şehir post modern bir rönesans dönemine doğru salınım yaptı. Liars'da bu güçlü salınım ile birlikte, aynı muhitten okyanusun diğer tarafına doğru yelken açan gruplardan. Ama önemli noktalardan biri de ilham veriyor değilde ilham alıyor olmaları olsa gerek. "Tumbling Walls Buried Me In The Debris", "Mr. You're On Fire Mr" gibi şarkılarla son derece akıcı, ve yakalayıcı bir tempo yakalamış olsalarda sıra debut albümün geri kalanına geldiğinde ise bayağılıkla karşılaşıyoruz. Pırıltılar var belki ama onlarda üçüncü, dördüncü dinleyişten sonra kaybolmaya başlıyorlar. Vokalist Angus Andrew çok fazla çabalıyor ama yine de içimizdeki o noktaya dokunamıyor. Albümün ortalarına doğru Hives'ı coverlamaya çalışıp başarısız kalan bir grup izlenimi yaratmaya başlıyorlar. Liars, müziğin o bağımlılık yapan kimyasını yakalayamamış. Bu koşullar Liars'ı bir kenara bırakıp altında tercihinizi Interpol'den yana kullanmanızı tekrar öneririm. **5/10**
(Alper Bahçekapılı)

Songs:Ohia **Didn't It Rain** (Secretly)
Jason Molina'nın tek kişilik grubu Songs:Ohia bu sene içinde çıkarttığı **Didn't It Rain** albümüyle kendinden yine çok söz ettirdi. Her ne kadar tek kişilik desem de Jason Molina bu albüm için Jim&Jennie&The Pinetops ile birlikte çalışmış. Jason Molina kariyerinin başından beri Lou Reed, David Bowie, Tom Waits gibi isimlerden etkilendiğini gizlemiyor. Bu ilham yelpazesi ve ne yaptığını bilen dayanıklı müziği Songs:Ohia'yı Lambchop'a yakın tutuyor. Hatırlanacağı gibi Jason Molina son albümünden bu yana bir kaç E.P. ve hatta geçen sene bir de konser albümü yayınlamıştı. Son stüdyo albümü **Ghost Tropic**'in boğucu duygusal yoğunluğunun üstüne **Didn't It Rain** ciğerleri donduran soğuk bir rüzgar gibi. Lirikal olarak da soğuk diyarları dolaşsa da bir önceki albüm kadar değil. Songs: Ohia'nın daha önceki albümlerindeki daha sembolik olan şarkı sözlerine oranla Jason Molina bu albümde daha kişisel sözler yazmış. Belki de bu yüzden gerçekten hakim olduğu vokali ile melankolik atmosferi fire vermiyor **Didn't It Rain**'in. "Steve Albini's Blues"taki uzaklık duygusunu koruyan Black Heart Procession "kara"lığını andıran tekrar eden gitar döngüleri, ve yine bu şarkıdaki gibi arkada bir bayan vokale yer veren Karate'yi andıran "Blue Factory Flame" ve albümün kapanışını yapan "Blue Chicago Moon" albümün doruk noktaları (Karate'nin düşük tempolu şarkılarını, çiğ bateri vuruşlarını, efektli gitarlarını, sakin vokalini anımsamak bu albümde sık sık karşılanabilecek bir hadise). Karşımızda tek gitarıyla ayakta duran gerçek bir müzisyen var ve Jim ile Jennie'den aldığı müzikal yardım(arkadaki enstrümanlar ve özellikle de Molina'nın vokalinin sürüklenmesine yardımcı olan bayan vokal) ile Songs:Ohia'nın en başarılı albümü olmaya aday. **7,5/10** (Alkan Avcıoğlu)

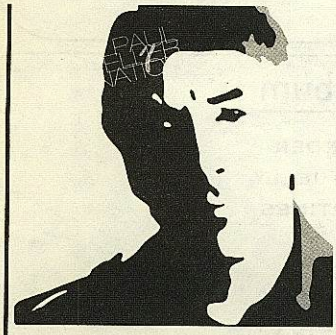

Paul Weller

Illumination

(Independiente)

Weller kayıtları için -artık- "pek iyi olmamış" gibilerinden sözler sarfetmek zaten zor. Yeni plak şirketi Independiente'deki ilk albümü bu. Kendi deyimiyle daha sıcak bir ortamda, muhtemelen bir taraftan light alkollü içecekler tüketip, gelişigüzel kaydetmiş bu albümü. Prodüksiyon da kendisine ait. Bir önce ki Heliocentric (2000, Island)'ten daha organik bir albüm olmuş. Parçalar her ne kadar Heavy Soul (1997, Island) dönemini aşamamışsa da özellikle *Who Brings Joy?* yıkılmış. Albüm, siyah müziğe yaklaştığı yerlerde açık sarı yaylaların arasından Akdeniz'e doğru uzanan yolları anımsatırken, ibreler rock'un r'sine bile geldiğinde başaşağı gidiyor. The Jam yılları çok parlaktı, The Style Council yılları da öyle. Solo kariyeri devam ediyor ve iyi olmak -daha iyi olmak- zorunda değil. O yaşıyor ve EVET WELLERIZM -diye birşey- VAR! **7/10** (Mete Avunduk)

Jane Birkin

Arabesque

(Capitol)

Jane Birkin Londra doğumlu ve şarkıcılığı ve film yıldızlığının yanı sıra, Serge Gainsbourg ile olan beraberliğiyle de bilinen 56 yaşında bir ünlü kadın. Ününe esas olarak Gainsbourg'la birlikte olduğu süreçte kavuşmuş olsa da, ondan önce ünlü besteci John Barry ile de bir evliliği var CV'sinde. Antonioni'nin efsanevi "Blow-Up"ın da onu çıplak olarak hatırlayanlarımız da vardır. Jane Birkin, Gainsbourg bestelerinin konser kayıtlarından oluşan yeni albümünün ismini "Arabesque" koymuş ve bu isim albüm hakkında biraz fikir verebiliyor. Arap müziğini kendi müziğine çok iyi yedirdiğini söyleyebiliriz Birkin'in. 'Elisa', 'Valse de melody', 'Comment te dire adieu' ve 'Les dessous chics' harika. Birkaç İngilizce şarkı haricinde albüm Fransızca. En sonda da ünlü 'La Javanaise'var. Birkin ve arabesk kelimeleri size uzak değilse, bu albüm de uzak olamaz. **7,5/10** Aykut Yula

sinema'nın
internet adresi:

SİNEMA.COM

Bugün
değişik
bişiyler
yapmak
lazım!

kent artik
sokakTA
.com

IDIOTEQUE

HER EVE LAZIM 4 ŞARKI

Lali Puna - Middle Curse
Public Image Limited - No Birds
Serge Gainsbourg - Initiales B.B.
Notwist - Scoop

İngiltere Indie Single

1.LIKE I LOVE YOU-JUSTIN TIMBERLAKE
2.LONG DISTANCE-TURIN BRAKES
3.PURPLE HAZE-GROOVE ARMADA
4.YOU WERE RIGHT-BADLY DRAWN BOY
5.IN MY LIFE-RYZE
6.JOE LOUIS-JOHN SQUIRE
7.CHILDREN OF THE NIGHT-NAKATOMI
8.GOT TO HAVE YOUR LOVE-LIBERTY X
9.NESSAJA-SCOOTER
10.TONIGHT I'M GONNA...-SYLEENA JOHNSON

İngiltere Indie Albüm

1.COMFORT IN SOUND-FEEDER
2.LOST HORIZONS-LEMON JELLY
3.UP THE BRACKET-LIBERTINES
4.18-MOBY
5.THE DATSUNS-DATSUNS
6.TOUCHING DOWN-RONI SIZE
7.THINKING IT OVER-LIBERTY X
8.MELODY AM-ROYKSOPP
9.INTERGALACTIC SONIC 7S-ASH
10.THE KISS OF MORNING-GRAHAM COXON

Amerika Albüm

1.CRY-FAITH HILL
2.10-LL COOL J
3.ELVIS: 30 #1 HITS-ELVIS PRESLEY
4.FORTY LICKS-ROLLING STONES
5.HOME-DIXIE CHICKS
6.THE EMINEM SHOW-EMINEM
7.NELLYVILLE-NELLY
8.THE G SPOT-GERALD LEVERT
9.COME AWAY WITH ME-NORAH JONES
10.VERY BEST OF FLEETWOOD MAC-FLEETWOOD MAC

İngiltere Dans Albüm

1.LOST HORIZONS-LEMON JELLY
2.THE FREE ASSOCIATION-DAVID HOLMES
3.ORIGINAL PIRATE MATERIAL-STREETS
4.LIKE THE DESERTS MISS...-EVERYTHING BUT THE GIRL
5.HALFWAY BETWEEN THE GUTTER...-FATBOY SLIM
6.ANGELS WITH DIRTY FACES-SUGABABES
7.MELODY AM-ROYKSOPP
8.18-MOBY
9.A HUNDRED DAYS OFF-UNDERWORLD
10.RICHEST MAN IN BABYLON-THIEVERY CORPORATION

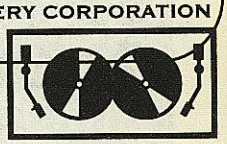

- Bu Ay Neler Dinledik ? -

Devin Hanım

Pavement-Brighten the corners
Madonna-Bedtime stories
Blur-Parklife
Stereolab-Peng
Siouxie and the banshees-Once upon a time

Bora Bey

Jay Jay Johanson-Antenna
Queens of the Stone Age-Songs for the deaf
Telepopmusik-Genetic World
dj shadow - private press
Muazzez Ersoy-Nostalji 4

Alper Bey

Interpol-Turn On the Bright Lights
The Smiths-Queen is Dead
Kraftwek-Autobahn
Mogwai-Cody
Björk-Debut

Alkan Bey

Interpol-Turn On the Bright Lights
Gusgus-Attention
Boards of Canada-Music Has Right to the...
Puressence-Planet Helpless
1 Speed Bike-Droopy But Begone

İngiltere Box Office

1. XXX
2. Lilo&Stitch
3. Red Dragon
4. Signs
5. Road to Perdition
6. My Little Eye
7. Slap Her...She's French
8. One Hour Photo
9. All or Nothing
10. Clockstoppers

Loser Top 5

Derginizin loser'ı murat bey bu ay yine sizler için kaybetti, yoldan geçen loser'ları çevirdi kalplerindeki öğrendi,ve ruhunu Interpol'e teslim etti.

1.Interpol-Hands Away
2.Interpol-NYC
3.Frank Sinatra-My Way
4.Interpol-The New
5.Interpol-Stella was a diver and she was always down

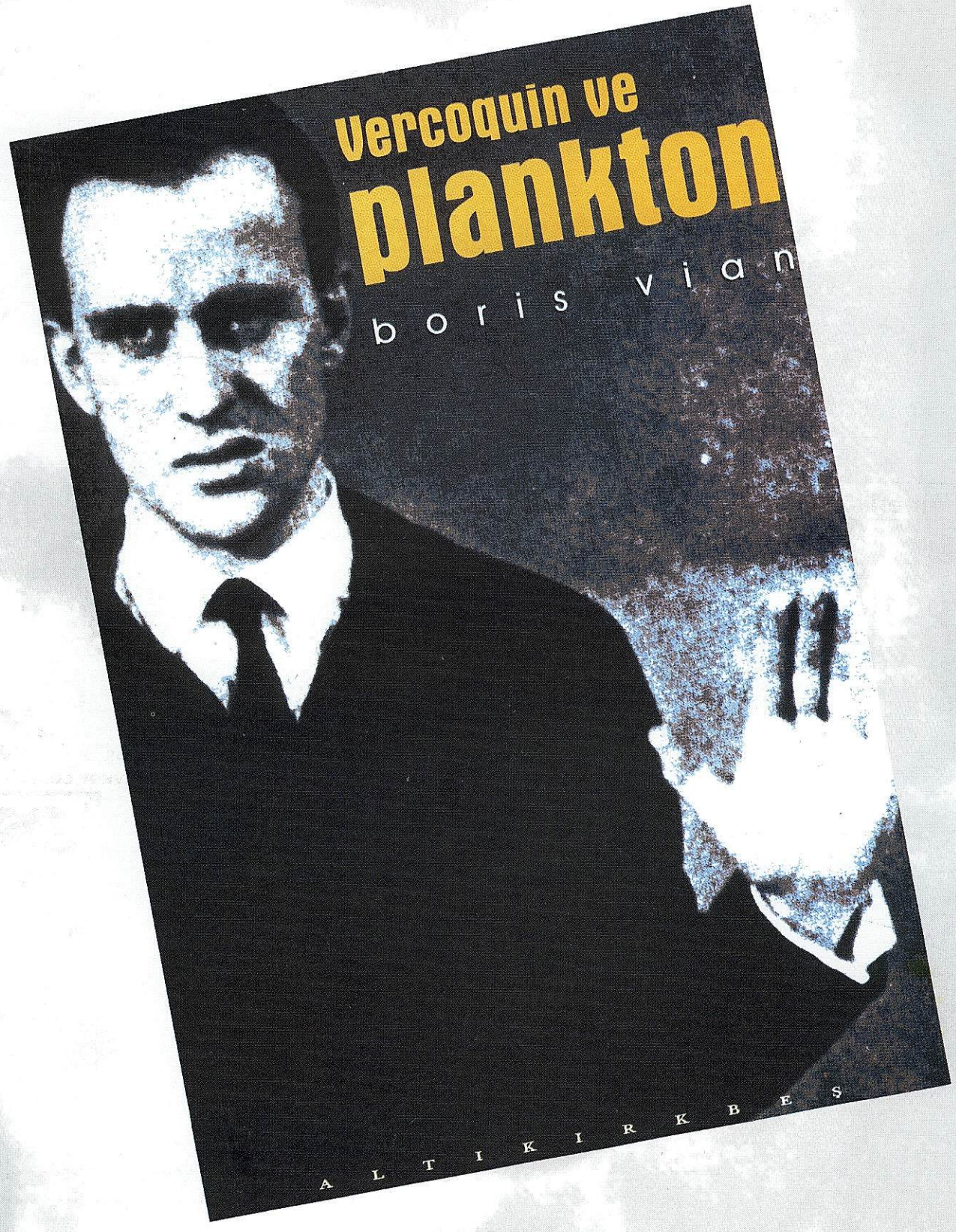

Vian'ın ilk romanı...

internet siparişi için: www.altikirkbes.com

ALTIKIRKBEŞ

Gerilime Karşı Yatıştırma Hapları

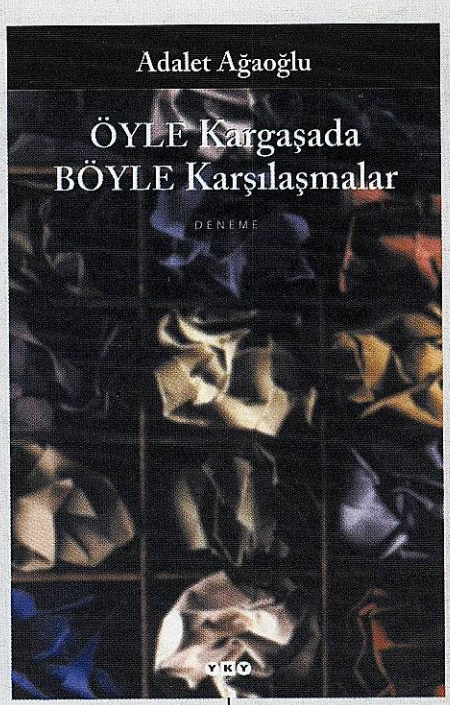

ÖYLE Kargaşada
BÖYLE Karşılaşmalar
Adalet Ağaoğlu
200 s.

Adalet Ağaoğlu'ndan yaşamla yazıyı buluşturan denemeler ve değiniler. Gündelik yaşamın içine, gündelik yaşamda kaybolmayan cümleler, sözcükler, harfler... Yazarı tarafından bir bölümü "ısmarlama", bir bölümü "arkadan itilme sonucu", bir bölümü de belli "sorumluluk" duygularıyla yazılmış yazılar olarak tanımlansalar da okura çok şey söyleyen, dürtücü, düşündürücü metinler. "Ne zaman başlayıp ne zaman biteceği belli olmayan karmaşa karnavalına maskesiz çentikler.":
ÖYLE Kargaşada BÖYLE Karşılaşmalar

YKY **YAPI KREDİ YAYINLARI KİTABEVLERİ:** • İSTANBUL: 212-293 08 24 / 502 • İZMİR: 232-463 82 90 • ANKARA: 312-435 85 94
E-posta: ykkultur@ykykultur.com.tr • Web Sitesi:www.yapikrediyayinlari.com • **İnternet satış: www.estore.com.tr/bulvar/yky**
www.teleweb.com.tr 0 212 473 0 444 • YAPI KREDİ KÜLTÜR SANAT YAYINCILIK TİC. VE SAN. A.Ş. 212-293 08 24, 252 47 00